COLECŢIE COORDONATĂ DE BOGDAN-ALEXANDRU STĂNESCU

SHAUN
BYTHELL
Jurnalul unui librar
Traducere din engleză şi note de Mihaela Buruiană
PANDORA
M

editori: Silviu Dragomir Vasile Dem. Zamfirescu Magdalena Mărculescu fondator: Ion Mărculescu, 1994

DIRECTOR editorial: Bogdan-Alexandru Stănescu design: Andrei Gamarţ director producţie: Cristian Claudiu Coban cită:

Mihaela Gavriloiu corectură: Roxana Nacu Carmen Eberhat

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României BYTHELL, SHAUN

Jurnalul unui librar / Shaun Bythell; trad. din engleză de Mihaela Buruiană.

— Bucureşti: Pandora Publishing, 2020

ISBN 978 – 606 – 978 – 315 – 3

I. Buruiană, Mihaela (trad.)

821.111

Titlul original: The Diary of a Bookseller Autor: Shaun Bythell

Copyright © Shaun Bythell, 2017 First published in Great Britain by PROFILE BOOKS LTD.

Copyright © Pandora M, 2020 pentru prezenta ediţie

O.P. 16, Ghişeul 1, C.P. 0490, Bucureşti Tel.: + 4 021 300 60 90; Fax: + 4 0372 25 20 20 www.pandoram.ro

ISBN: 978 – 606 – 978 – 315 – 3

Pandora M face parte din Grupul Editorial TREI

FEBRUARIE

„Aş vrea să fiu un librar *de métier** în general, în ciuda bunătăţii pe care mi-a arătat-o angajatorul şi a unor zile fericite petrecute în librărie, nu.”[1]

George Orwell, *Amintirile unui librar*.

Londra, noiembrie 1936

Reticenţa lui Orwell de a se dedica meseriei de librar este de înţeles. Există un stereotip al proprietarului nerăbdător, intolerant, antisocial, interpretat perfect de Dylan Moran în serialul *Black Books*, care (în linii mari) pare adevărat. Bineînţeles, există şi excepţii şi mulţi librari nu se conformează acestui tipar. Din păcate, eu da. Însă nu a fost mereu aşa şi îmi aduc aminte că, înainte să cumpăr librăria, eram un om prietenos, cu care te puteai înţelege. Dar tirul constant de întrebări plictisitoare, finanţele dificile ale afacerii, certurile nesfârşite cu personalul şi cu clienţii fără număr, obositori şi puşi pe tocmeală, m-au redus la ceea ce sunt acum. Aş schimba ceva din toate astea? Nu.

Prima dată când am văzut The Book Shop în Wigtown, aveam optsprezece ani, eram în oraşul meu natal şi tocmai mă pregăteam să plec la facultate. Îmi amintesc limpede cum am trecut pe lângă librărie cu un prieten şi am comentat că mai mult ca sigur se va închide în cel mult un an. După doisprezece ani, pe când mă aflam într-o vizită de Crăciun la părinţi, am trecut pe aici să văd dacă găsesc un exemplar din *Three Fevers*, de Leo Walmsley şi, în timp ce discutam cu proprietarul, am recunoscut că mi-e greu să găsesc un job care să-mi placă. El mi-a sugerat să cumpăr librăria lui, fiindcă abia aştepta să iasă la pensie. Când i-am spus că nu am bani, mi-a răspuns: „Nu ai nevoie de bani. Pentru ce crezi că există bănci?” În mai puţin de un an, pe 1 noiembrie 2001, la exact o lună de la aniversarea mea de treizeci şi unu de ani, magazinul a devenit al meu. Înainte să-l preiau, ar fi trebuit poate să

1 Toate citatele din Amintirile unui librar, de George Orwell, sunt preluate din ediția Polirom, 2011, a volumului de eseuri Cărți sau țigări, în traducerea lui Ciprian Șiulea. Am păstrat scrierea cu „î“ în interiorul cuvintelor și „sînt“, așa cum apare în volumul respectiv.

citesc un text publicat de George Orwell în 1936. Eseul *Amintirile unui librar* pare şi astăzi la fel de adevărat ca atunci şi, pentru cei la fel de naivi ca mine pe vremea aceea, este un avertisment util că lumea anticariatelor nu este chiar o idilă, în care stai într-un fotoliu, lângă un foc înteţit, cu picioarele în sus, încălţat în papuci, fumând pipă şi citind *Istoria declinului şi a prăbuşirii Imperiului Roman*, de Gibbon, în timp ce un şir de clienţi încântători te atrag în conversaţii inteligente, înainte de a cheltui pumni de bani. De fapt, adevărul nici nu poate fi mai diferit. Dintre toate observaţiile lui Orwell din eseul acela, comentariul „mulţi dintre cei care intrau la noi erau genul de oameni care sunt o pacoste oriunde, dar care într-un anticariat se pot manifesta şi mai bine" este poate cel mai potrivit.

Orwell a lucrat cu jumătate de normă la Booklover's Corner în Hampstead in timp ce scria *Aspidistra să trăiască*! între 1934 şi 1936. Prietenul său Jon Kimehe l-a descris drept o persoană căreia îi displăcea profund să vândă ceva cuiva, un sentiment care, cu siguranţă, li se va părea familiar multor librari. Pentru a ilustra asemănările – şi, adesea, şi deosebirile – dintre viaţa într-o librărie astăzi şi cea de pe vremea lui Orwell, fiecare lună din acest jurnal va începe cu un fragment din *Amintirile unui librar*.

În copilăria mea, Wigtown era un orăşel aglomerat. Eu şi cele două surori mai mici am crescut la o mică fermă aflată cam la un kilometru jumătate distanţă, aşa că ni se părea o metropolă în plină dezvoltare când îl comparam cu câmpurile mlăştinoase şi sărate, presărate cu oi. Are aproape o mie de locuitori şi se află în Galloway, colţul uitat de lume din sud-vestul Scoţiei. Wigtown e situat într-un peisaj alcătuit din morene alunecoase, pe o peninsulă cunoscută ca Machars (de la cuvântul galic *machair*, care înseamnă pajişte joasă şi fertilă) şi este înconjurat de şaizeci şi cinci de kilometri de coastă, pe care se găsesc plaje nisipoase, dar şi stânci înalte şi peşteri. La nord se învecinează cu Galloway Hills, o întindere frumoasă şi aproape pustie, prin care şerpuieşte traseul de drumeţie

Southern Upland Way. Oraşul este dominat de County Buildings, clădirea impunătoare, în stil hotel-de-ville, a primăriei, care a fost pe vremuri sediul municipal al regiunii sau, cum i se zice pe aici, „Comitatul”. Economia din Wigtown a fost mulţi ani susţinută de o cooperativă de lactate şi de distileria de whisky aflată în punctul cel mai de sud al Scoţiei, Bladnoch, care, împreună, angajau cea mai mare parte a populaţiei locale. Pe atunci, agricultura oferea mult mai multe oportunităţi fermierilor decât în ziua de azi, aşa că se găsea de lucru şi în oraş, şi în apropierea lui. Fabrica de lactate s-a închis în 1989, desfiinţându-se 143 de locuri de muncă; distileria, fondată în 1817, s-a închis în 1993. Impactul asupra oraşului a fost aşa de mare încât l-a transformat complet. Acolo unde înainte erau o fierărie, un aprozar, un magazin de cadouri, unul de încălţăminte, o cofetărie şi un hotel, nu au mai rămas decât uşi închise şi ferestre blocate cu scânduri.

Acum însă prosperitatea a revenit într-o oarecare măsură şi, odată cu ea, şi o senzaţie de optimism. Clădirile goale ale fabricii de lactate au fost preluate treptat de mici firme: o fierărie, un studio de înregistrări şi o fabrică de sobe ocupă o mare parte din acestea. Distileria s-a redeschis pentru producţie la scară mică în 2000, sub administrarea entuziastă a lui Raymond Armstrong, un om de afaceri din Irlanda de Nord. Şi norocul oraşului s-a schimbat: Wigtown găzduieşte acum o comunitate de librării şi anticariate. Ferestrele şi uşile baricadate odinioară s-au deschis din nou, iar în spatele lor micile afaceri înfloresc.

Toţi cei care au lucrat într-o librărie au observat că interacţiunile cu clienţii reprezintă material mai mult decât suficient pentru o carte – *Weird Things Customers Say în Bookshops*[2] de Jen Campbell, este o dovadă foarte bună în acest sens – aşa că, fiind blestemat cu o memorie

2 Lucruri ciudate pe care le spun clienții în librării. Autoarea, Jen Campbell, este cunoscută și ca vlogger: pe canalul său de YouTube vorbește despre cărțile citite, noi apariții editoriale etc.

îngrozitoare, am început să-mi notez întâmplări din librărie pe măsură ce se produceau, pe post de *aide-mémoire*, în eventualitatea în care aş fi vrut să scriu ceva în viitor. Dacă data de început pare arbitrară, asta este din cauză că lucrurile chiar aşa stau. Pur şi simplu, mi-a trecut prin minte să încep toate astea pe 5 februarie, iar notiţele mele au devenit un jurnal.

MIERCURI, 5 FEBRUARIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Un apel la 9: 25 de la un bărbat din sudul Angliei, care se gândeşte să cumpere o librărie în Scoţia. Voia să afle cum să evalueze inventarul unei librării cu 20.000 de cărţi. Evitând răspunsul evident „EŞTI NEBUN?”, l-am întrebat ce i-a sugerat actuala proprietară. Ea îi spusese că preţul mediu al unei cărţi din librăria ei era de şase lire, aşa că îi sugerase să împartă totalul de 120.000 de lire la trei. Eu i-am zis că ar trebui să-l împartă cel puţin la zece, probabil la treizeci. Să vinzi cantităţi angro este aproape imposibil în ziua de azi, fiindcă cei dispuşi să preia un număr mare de cărţi sunt foarte puţini şi plătesc sume absolut derizorii. Librăriile sunt acum rare, iar stocurile sunt mari. Este o piaţă favorabilă cumpărătorilor. Chiar şi în 2001, când am cumpărat eu magazinul şi lucrurile mergeau bine, fostul proprietar a evaluat stocul de 100.000 de cărţi la 30.000 de lire.

Poate ar fi trebuit să-l sfătuiesc pe omul de la telefon ca, înainte să promită că o să cumpere librăria, să citească (pe lângă *Amintirile unui librar*, de Orwell) extraordinara *The Bankrupt Bookseller Speaks Again*[3], de William Y. Darling. Ambele sunt lecturi recomandate pentru cei care aspiră să devină librari. În realitate, Darling nu a fost un librar falit, ci un negustor de pânzeturi din Edinburgh, care a răspândit păcăleala bine ticluită că o astfel de persoană a existat de-adevăratelea. Detaliile sunt bizar de precise. Librarul fictiv al lui Darling – „dezordonat,

3 Librarul falit vorbește din nou.

nesănătos, pentru oamenii de rând o ființă umană neinteresantă şi totuşi, dacă este provocat, poate vorbi despre cărţi la fel de elocvent ca oricare altul” – este un portret de anticar cât se poate de precis.

Astăzi a fost tura lui Nicky. Nu-mi mai permit să plătesc angajaţi cu normă întreagă, mai ales în iernile lungi şi reci, aşa că mă bazez pe Nicky, care este la fel de excentrică pe cât este de capabilă să se ocupe de librărie două zile pe săptămână, pentru ca eu să ies după achiziţii sau să lucrez altceva. Nicky se apropie de cincizeci de ani şi are doi fii adulţi. Locuieşte într-o mică fermă cu vedere spre Luce Bay, la vreo douăzeci şi cinci de kilometri de Wigtown, şi face parte din Martorii lui Iehova, ceea ce, alături de hobby-ul ei de a crea obiecte „artizanale” ciudat de inutile o defineşte. Îşi face singură multe dintre haine şi este la fel de modestă ca un om sărman, deşi foarte generoasă cu puţinul pe care îl are. În fiecare vineri îmi aduce ceva găsit cu o seară înainte în containerul din spatele supermarketului Morrisons din Stranraer, după întâlnirea de la Kingdom Hall. Ea îi zice „vinerea păpicii” Fiii ei o numesc „un spirit liber şi împrăştiat”, dar ea face parte din textura magazinului la fel de mult ca volumele de pe rafturi şi, fără ea, locul ăsta şi-ar pierde o mare parte din farmec. Chiar dacă azi nu e vineri, a adus ceva mâncare scârboasă pe care a luat-o ca pradă din containerul de la Morrisons: un pachet de samosa[4] care se înmuiaseră atât de tare, încât abia îţi mai dădeai seama ce sunt. Venind în fugă de afară, din ploaia torenţială, mi l-a împins în faţă şi a zis: „Ei, ia uite la astea! Samosa! Minunate!” După aceea, a muşcat dintr-una, împroşcând podeaua şi tejgheaua cu bucăţele vâscoase.

Pe durata verii, iau studente în practică – una sau două. În felul ăsta, am libertatea de a mă bucura de câteva activităţi care fac viaţa în Galloway aşa de idilică.

4 Samosa sunt produse de patiserie din India și Pakistan, făcute dintr-un aluat tradițional de apa cu fainǎ de grâu și umplute apoi cu curry de legume, orez și cartofi, precum și carne tocată sau pește.

Scriitorul Ian Niall a scris odată că, în copilărie, pe când mergea la şcoala de duminică, era convins că „ţara unde curge lapte şi miere” despre care îi vorbea profesorul este Galloway, parţial pentru că întotdeauna se găseau din abundenţă în cămara fermei la care crescuse, dar şi pentru că, pentru el, zona era un fel de paradis. Îi împărtăşesc dragostea faţă de locul ăsta. Datorită fetelor care lucrează în magazin, îmi permit luxul de a alege când să mă duc la pescuit sau în drumeţie pe dealuri ori să înot. Nicky le zice „micile mele animale de companie”.

Primul client (la 10: 30) a fost unul dintre obişnuiţi: domnul Deacon. Acesta este un domn de vreo cincizeci şi ceva de ani, înzestrat cu darul vorbirii şi cu o talie tipică pentru bărbaţii inactivi de vârstă mijlocie. Părul închis la culoare şi subţire este pieptănat peste creştetul capului, în modul acela neconvingător în care unii bărbaţi care chelesc încearcă să ofere iluzia că încă au o coamă luxuriantă. Se îmbracă destul de elegant, în sensul că hainele lui sunt evident bine croite, dar nu le poartă el cum trebuie: nu prea acordă atenţie detaliilor precum poalele cămăşii, nasturi sau prohaburi. Pare că cineva i-a încărcat hainele într-un tun şi le-a aruncat spre el şi, cum au căzut, aşa au rămas. În multe feluri, este clientul ideal; nu stă niciodată să caute şi vine numai când ştie exact ce vrea. Solicitarea lui este însoţită, de obicei, de o recenzie a cărţii decupată din *The Times*, pe care o prezintă oricui se nimereşte în momentul acela la casă. Are o exprimare concisă şi precisă, nu stă niciodată la pălăvrăgeală, dar nici nu este vreodată nepoliticos şi întotdeauna plăteşte la ridicarea comenzii. În afară de cele de mai sus, nu ştiu nimic despre el, nici măcar prenumele. De fapt, mă întreb adesea de ce comandă cărţi prin intermediul meu, când ar putea foarte bine să recurgă la Amazon. Poate nu are computer. Poate nici nu vrea să aibă. Sau poate face parte din specia aceea pe cale de dispariţie, care înţelege că, dacă vrea ca librăriile să supravieţuiască, atunci trebuie să le susţină.

La prânz, o femeie îmbrăcată în pantaloni din material de camuflaj şi purtând beretă, a venit la casă cu şase cărţi, dintre care două de artă, scumpe, aproape noi, în stare impecabilă. Suma totală de plată a fost 38 de lire; a cerut o reducere, iar când i-am zis că i le las la 35 de lire, a răspuns: „Nu poţi să mi le dai cu 30?" încrederea mea în decenţa oamenilor este puternic zdruncinată când clienţii, după ce li se oferă o reducere la produse care deja au doar o parte din preţul lor iniţial, se simt îndreptăţiţi să mai ceară o reducere de aproape treizeci la sută. Aşa că am refuzat să mai scad din preţ. A plătit cele 35 de lire. Sugestia lui Janet Street-Porter ca cei care poartă pantaloni de camuflaj să fie paraşutaţi cu forţa într-o zonă demilitarizată are acum toată susţinerea mea.

Total încasări: 274, 09 lire[5]

TJ de clienţi

JOI, 6 FEBRUARIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Stocul nostru online constă din 10.000 de cărţi dintr-un total de 100.000. Îl înregistrăm într-o bază de date numită Monsoon, care încarcă în Amazon şi Abebooks. Astăzi, un client Amazon a trimis un e-mail despre o carte intitulată *Why Is There Something Rather Than Nothing* Reclamaţia lui: „Încă nu am primit cartea. Vă rog să

5o nline a stocului, așa că apelăm la ele, deși iară prea mare tragere de inimă. Concurența a făcut ca prețurile să fie de așa natură încât vânzarea online de cărți a fost redusă fie la un hobby, fie la o industrie majoră dominată de câțiva actori uriași, cu depozite imense și contracte poștale care beneficiază de reduceri semnificative. Din cauza economiilor de scară, pentru întreprinderile mici sau mijlocii este imposibil să concureze cu așa ceva, în miezul problemei se află Amazon și, deși ar fi nedrept să dau vina pe ei pentru toate nenorocirile din industrie, nu există nicio îndoială că acest gigant a schimbat situația pentru toți actorii de pe piață. JeffBezos nu a înregistrat degeaba domeniul relentless.com. Și numărul total de clienți poate fi înșelător, fiindcă nu este reprezentativ pentru cei care ne calcă pragul, ci numai pentru cei care cumpără cărți. în mod normal, vizitatorii sunt cam de cinci ori mai mulți decât cumpărătorii. (N.aJ

rezolvaţi problema. Încă nu am scris o recenzie despre serviciile dvs". Această mică ameninţare voalată devine din ce în ce >

mai des întâlnită, din cauza feedbackului de pe Amazon, iar clienţii fără scrupule se folosesc de ea pentru a negocia rambursări parţiale sau chiar integrale după ce primesc cartea comandată. În acest caz, cartea a fost expediată marţea trecută şi ar fi trebuit să fie livrată până acum, deci ori clientul ăsta speră să obţină o rambursare, ori a fost o problemă cu Royal Mail, ceea ce se întâmplă extrem de rar. Am răspuns, rugându-l să aştepte până luni, după care, dacă tot nu îşi va fi primit cartea, îl vom rambursa.

După prânz, am triat câteva cutii cu cărţi de teologie pe care ni le-a adus săptămâna trecută un preot pensionat din Biserica Scoţiei. Colecţiile care se concentrează pe un singur subiect sunt căutate, de obicei, fiindcă, îngropate printre ele, vor fi cu siguranţă şi nişte articole rare, de interes pentru colecţionari şi, în general, valoroase. Teologia este probabil singura excepţie de la regula aceasta şi aşa a fost şi cazul astăzi: nu era nimic important acolo.

După închidere, la ora 17: 00, m-am dus la Ce-op[6] să-mi iau ceva pentru cină. Îmi tot pun măruntul în buzunarul din stânga al pantalonilor, uitând că în ultima vreme s-a găurit. Seara, când m-am dezbrăcat, am găsit 1, 22 lire în bocancul stâng.

Total încasări: 95, 50 lire

6 clienţi

VINERI, 7 FEBRUARIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Azi a fost o zi frumoasă, însorită. Nicky a sosit la 9: 13, îmbrăcată în costumul de schi canadian pe care l-a cumpărat cu cinci lire de la magazinul de haine second-

6 Magazin în sistem cooperativ, destul de comun în Regatul Unit, care comercializează produse în funcție de cererea cumpărătorilor.

hand din Port William. Între lunile noiembrie şi aprilie, asta este uniforma ei. Este o salopetă matlasată, concepută pentru schi, şi o face să arate ca un Teletubby din desenele alea animate. În perioada asta, se vaită constant din cauza temperaturii din librărie, care, recunosc, este mai degrabă scăzută. Conduce un microbuz albastru, care se potriveşte perfect cu stilul ei de viaţă de strângătoare. Toate scaunele au fost scoase şi, în locul lor, găseşti orice, de la saci de bălegar la scaune de birou rupte. Şi-a poreclit microbuzul Albăstrica, dar eu îi zic Stricăţica, fiindcă e plin aproape numai cu lucruri stricate.

Norrie (fost angajat, acum dulgher pe cont propriu) a venit la ora 9: 00 să repare o scurgere în acoperişul pavilionului de vară Fox's Den din grădină.

În ultimii cincisprezece ani, membrii personalului au venit şi au plecat, dar până recent a existat întotdeauna măcar un angajat cu normă întreagă. Unii au fost minunaţi, alţii diabolici; aproape toţi mi-au rămas prieteni. În primii ani, luam în practică studente care să ajute în magazin sâmbăta, când angajaţilor cu normă întreagă nu le plăcea să muncească, iar între 2001 şi 2008 cifra de afaceri a crescut constant şi hotărât, în ciuda tendinţei evidente către cumpărături online. Pe urmă, după ce Lehman Brothers a dat faliment în septembrie, lucrurile s-au înrăutăţit brusc şi cifra de afaceri a revenit de unde plecase în 2001, dar cu costuri indirecte care crescuseră considerabil în vremurile bune.

Eu şi Norrie am construit Fox's Den în urmă cu câţiva ani şi, în timpul Festivalului anual de carte din Wigtown, o folosim pentru a găzdui evenimente foarte mici şi neobişnuite. Anul trecut, cel mai tatuat om din Scoţia a ţinut un discurs de douăzeci de minute despre istoria tatuajelor şi s-a dezbrăcat până la chiloţi pentru a ilustra diverse elemente, pe măsură ce povestea despre ele. O femeie mai în vârstă, crezând că în clădirea cu pricina se află toaleta, a nimerit acolo fără să-şi dea seama, către sfârşitul prezentării, şi l-a găsit în picioare, aproape gol.

Nu sunt sigur că şi-a revenit.

La plecare, Norrie a avut o discuţie aprinsă cu Nicky despre ceva, dar eu am prins doar finalul. Se pare că era despre evoluţie. Ăsta este un subiect preferat de-ale lui Nicky şi nu e ceva neobişnuit să găsesc exemplare din *Originea speciilor* în secţiunea de ficţiune, puse acolo de ea. Eu răspund punând exemplare din *Biblie* (pe care ea o consideră istorie) printre romane.

Am găsit o carte intitulată *Gay Agony*, de un autor cu nume improbabil, H.A. Manhood, când scotoceam prin cărţile de teologie aduse de preotul pensionat. Se pare că Manhood a locuit într-un vagon de tren abandonat şi reamenajat, în Sussex.

Total încasări: 67 lire

4 clienţi

SÂMBĂTĂ, 8 FEBRUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Astăzi, Nicky s-a ocupat de magazin ca eu să mă pot duce la Leeds să văd o bibliotecă particulară cu 600 de cărţi despre aviaţie. Am plecat cu Anna la ora 10: 00 şi, chiar la plecare, Nicky m-a sfătuit: „Uită-te la cărţi, gândeşte-te la o cifră, apoi înjumătăţeşte-o!” Mi-a mai spus şi că, atunci când va veni apocalipsa şi numai Martorii lui Iehova vor mai fi pe pământ (sau versiunea ei despre apocalipsă, oricare ar fi ea, că nu prea sunt atent când începe să vorbească despre religie), are de gând să vină la mine acasă şi să-mi ia lucrurile. E clar că la asta se gândeşte când tot pune ochii pe diverse piese de mobilier de-ale mele.

Anna, o scriitoare americană cu doisprezece ani mai tânără decât mine, este partenera mea. Locuim împreună în apartamentul cu patru dormitoare de deasupra anticariatului, împreună cu o pisică neagră pe care am numit-o Căpitan după căpitanul orb din *Under Milk Wood*[7]

7 O piesă radiofonică despre un sat de pescari, scrisă de poetul galez Dylan Thomas în 1954, ulterior adaptată pentru scenă și ecranizată de

Anna a lucrat pentru NASA în Los Angeles şi a venit în Wigtown într-o vacanţă cu viză de lucru, în 2008, pentru a-şi îndeplini ambiţia de a lucra într-o librărie în Scoţia, aproape de mare. Am fost imediat atraşi unul de celălalt şi, după o scurtă întoarcere în California, a hotărât să revină. În 2012, povestea ei i-a stârnit interesul unei jurnaliste care vizita Wigtown în timpul festivalului de carte din anul acela, Anna Pasternak, care a scris un articol despre ea în *Daily Mail*. În scurt timp, Anna a fost abordată de un editor care i-a propus să scrie despre experienţele ei, aşa că, în 2013, prima sa carte, *Three Things You Need to Know About Rockets*\ a apărut la Short Books. În ciuda succesului ei literar, Anna este, aşa cum singură se declară, o „impresionistă a limbajului", cu o tendinţă care este şi simpatică, şi frustrantă de a reinventa limba când vorbeşte. Metoda ei de a interpreta cuvintele pe care le aude iară a fi atentă şi de a le repeta într-o versiune oarecum apropiată de original, dar vagă duce la o tocană incomprehensibilă de vorbe, asezonată cu câţiva termeni idiş pe care i-a învăţat de la bunica ei.

Femeia care vinde cărţile despre aviaţie a sunat săptămâna trecută, dând impresia că se grăbeşte. Cărţile îi aparţinuseră răposatului ei soţ, care a murit în urmă cu un an. Ea a vândut casa şi trebuie să se mute în martie. Am ajuns acolo la ora 15: 00. Din prima clipă, am fost distras de peruca ei evidentă, ca să nu mai zic de castanele împrăştiate pe podea lângă uşi şi ferestre. Ne-a explicat că soţul ei murise de cancer, iar acum şi ea făcea tratament pentru aceeaşi boală. Cărţile se aflau într-o mansardă amenajată, la capătul unei scări înguste. A durat ceva să negociem un preţ, dar în cele din urmă ne-am înţeles la 750 de lire pentru vreo 300 de cărţi. Nu a deranjat-o deloc că le-am lăsat pe celelalte acolo. De-ar fi mereu aşa! De cele mai multe ori, oamenii vor să scape de toată colecţia, mai ales când este vorba despre o moştenire. împreună cu Anna, am încărcat paisprezece cutii în camionetă şi am

---

două ori (în 1972 și 2015).

plecat spre casă. Femeia părea uşurată că reuşise să-şi ia rămas-bun de la ceea ce era evident că fusese pasiunea soţului ei, de care ştia că îi va fi greu să se despartă, chiar dacă pe ea subiectul nu o interesa deloc. În timp ce plecam, Anna a întrebat-o de ce erau atâtea castane pe lângă uşi şi ferestre. A reieşit că amândurora le este frică de păianjeni şi că, din câte se pare, castanele emană o substanţă chimică pe care aceştia nu o suportă.

Am cumpărat camioneta (o Renault Trafic roşie) acum doi ani şi aproape că am rablagit-o. Chiar şi în cele mai scurte drumuri sunt întâmpinat cu saluturi entuziaste din partea oamenilor din trafic, care în mod evident mă confundă cu poştaşul.

Colecţia aceasta despre aviaţie conţine douăzeci şi două de numere din *Putnam Aeronauticul Histories*. Asta este o serie despre producătorii de aeronave sau chiar despre tipuri de aeronave – Fokker, Hauwker, Supermarine, Rocket Aircraft – şi, în trecut, s-a vândut mereu bine şi online, şi în magazin, cu sume între 20 şi 40 de lire pe volum. Aşa că mi-am bazat preţul pe presupunerea că aş putea să vând numerele din Putnam destul de repede ca să-mi recuperez costurile.

Multe tranzacţii cu cărţi încep cu un străin care sună şi spune că i-a murit cineva apropiat şi că acum e treaba lui să scape de cărţile lăsate în urmă. Adesea, persoanele acestea încă suferă, ceea ce este de înţeles şi este aproape imposibil să nu fii absorbit de durerea lor, chiar şi în cele mai subtile moduri. Când faci un inventar al cărţilor răposatului, îţi faci o idee despre cine a fost acesta, ce interese a avut şi, într-o oarecare măsură, despre personalitatea lui. Acum, chiar şi când vizitez prieteni, sunt atras de biblioteci oriunde le văd şi, în special, de orice nepotrivire de pe rafturi care ar putea să arate ceva ce nu ştiam despre ei. Şi propria mea bibliotecă este la fel de vinovată de asta ca oricare alta: printre cărţile de ficţiune modernă şi cele despre arta şi istoria Scoţiei, pe rafturi se poate găsi un exemplar din *Talk Dirty Yiddish* şi

unul din *Collectable Spoons of the Third Reich*[8], primul fiind un cadou de la Anna, iar al doilea, de la prietenul meu Mike.

Ne-am întors din Leeds prin Ilkley Moor, conducând pe o ploaie intensă de iarnă, şi am ajuns acasă pe la ora 19: 00. Când am deschis uşa, am găsit teancuri de cărţi pe jos, cutii împrăştiate peste tot şi zeci de e-mailuri care mă aşteptau să răspund. Se pare că Nicky are o satisfacţie sadică de a lăsa munţi de cărţi şi de cutii prin tot magazinul, probabil pentru că ştie cât de pretenţios sunt când vine vorba să păstrăm suprafeţele curate, în special podeaua. Poate din cauză că este din fire o persoană dezordonată, Nicky este convinsă că dorinţa mea de a păstra ordinea şi organizarea este extrem de neobişnuită şi de distractivă, aşa că intenţionat creează haos în magazin, după care, când o cert din cauza asta, mă acuză că sufăr de tulburare obsesiv-compulsivă.

Total încasări: 77, 50 lire

7 clienţi

LUNI, 10 FEBRUARIE

Comenzi online: 8

Cărţi găsite: 7

Printre comenzi, a fost şi una pentru *Pebble Mill Good Meat Guide*™.

Cum expediem un număr rezonabil de colete, avem contract cu Royal Mail şi, în loc să ducem coletele la oficiul poştal, ca să se ocupe de ele Wilma, diriginta oficiului, le procesăm online şi, în fiecare zi, eu sau Nicky ducem sacul cu colete francate în depozitul oficiului, de unde sunt preluate şi duse la biroul de sortare.

Oficiul poştal din Wigtown, la fel ca multe oficii poştale din zona rurală, se află în incinta unui alt magazin. În cazul nostru, este unul de ziare şi jucării al unui tip din Irlanda de Nord, pe nume William. Oricare ar fi opusul unei dispoziţii senine, asta are William. Din plin. Nu zâmbeşte niciodată şi se plânge de absolut orice. Dacă este

8 Cum să înjuri în idiș și Linguri de colecție din Al Treilea Reich.

în magazin când îmi las coletele, mă străduiesc întotdeauna să-i dau „Bună dimineaţa!” În rarele ocazii când catadicseşte să-mi răspundă, inevitabil mormăie „Ce-i aşa de bun la ea?” sau „Ar fi bună dacă n-aş fi obligat să stau în locul ăsta oribil” în general, cu cât e mai vioi salutul tău, cu atât mai ostil va fi răspunsul lui. Ca să vă daţi seama cât de adâncă este rezerva lui de nefericire, gândiţi-vă că lipeşte toate revistele de la raft cu trei bucăţi de bandă adezivă, astfel încât clienţii să nu le poată

10 Ghidul cânturilor bune din Pebble Mill.

răsfoi. Wilma, spre deosebire de el, este spirituală, vioaie şi prietenoasă. Oficiul poştal chiar este centrul de interes al comunităţii din Wigtown: toată lumea se duce acolo la un moment dat în timpul săptămânii, acolo se face schimb de bârfe şi se afişează anunţurile funerare.

După prânz, banda de la casa de marcat s-a terminat, aşa că m-am dus să caut alta. Se pare că nu mai aveam deloc, prin urmare am mai comandat douăzeci de bucăţi, care ar trebui să ne ajungă încă doi sau trei ani. Chiar mai puţin, dacă avem noroc şi afacerea îşi revine.

Două abonamente noi la Random Book Club astăzi. Random Book Club este o ramificaţie a librăriei, creată de mine acum câţiva ani, când vânzările mergeau prost şi viitorul părea sumbru. Pentru 59 de lire pe an, abonaţii primesc o carte pe lună, dar nu au niciun cuvânt de spus despre genul de carte pe care îl primesc, iar controlul calităţii îmi revine numai mie. Sunt extrem de chibzuit când vine vorba de volumele pe care aleg să le pun în cutia unde sunt ambalate şi trimise pachetele RBE. Cum abonaţii sunt, în mod evident, cititori experimentaţi, întotdeauna am grijă să aleg cărţi pe care cred că oricine care iubeşte cititul de dragul cititului le va aprecia. Nu aleg nimic pentru care ar fi nevoie de prea multe cunoştinţe tehnice: un amestec de ficţiune şi non-ficţiune, atârnând uşor înspre non-ficţiune, şi ceva poezie. Printre cărţile ce vor fi expediate luna aceasta sunt *Other Passports*, de Clive James, *Peştera lui Prospero*, de

Lawrence Durrell, biografia lui Sartre scrisă de Iris Murdoch, *Un oraş ca Alice*, de Neville Shute, şi o carte intitulată *100 + Principles of Genetics*. Toate cărţile sunt în stare bună, niciuna nu provine dintr-o bibliotecă, iar unele – câteva dintre acestea în fiecare an – sunt vechi de sute de ani. Mă gândesc că, dacă membrii s-ar hotărî să le vândă pe ebay, şi-ar recupera cu prisosinţă banii. Există un forum pe website, pe care însă nu îl foloseşte nimeni şi care mă ajută să-mi dau seama ce fel de persoane sunt atrase de idee: cele cărora nu le plac cluburile unde trebuie să interacţioneze cu alţi oameni. Poate din cauza asta mi-a şi venit ideea – este un fel de abordare Groucho Marx a cluburilor de cărţi. În total, s-au adunat cam 150 de membri şi, în afară de o sumă modică pe care o plătesc pentru publicitate în *Literary Review*, singurul marketing pe care trebuie să-l fac este să am un site web şi o pagină de Facebook (pe care nici nu le-am mai actualizat de ceva vreme). Vestea pare să se fi dus din gură în gură şi asta a fost cea mai bună metodă de marketing. M-a salvat de la neplăceri financiare într-o perioadă foarte dificilă pentru comerţul cu cărţi.

Total încasări: 119, 99 lire

11 clienţi

MARŢI, 11 FEBRUARIE

Comenzi online: 7

Cărţi găsite: 5

Norrie s-a ocupat de magazin ca să pot să mă duc la licitaţia din Dumfries, la vreo optzeci de kilometri distanţă. Acolo se vând tot felul de lucruri şi nu poţi să prevezi ce o să găseşti; în sală sunt de toate, de la şezlonguri la maşini de spălat, candelabre, covoare, porţelanuri, bijuterii şi uneori chiar şi maşini. La început, mă duceam să cumpăr cărţi, dar mi-am dat repede seama că modul cel mai ieftin de a mobila apartamentul de deasupra magazinului (care era gol când l-am cumpărat) era să o iau cu preţ redus. Aşa că, atunci când aveam personal cu normă întreagă în magazin, mă duceam cu religiozitate acolo marţea, o dată

la două săptămâni, şi cumpăram chilipiruri: mobilă veche mult mai frumoasă şi infinit mai ieftină decât echivalentele moderne de la IKEA. Ocazional, veneam acasă cu o cutie de cărţi, dar mult mai probabil cu un birou în stil georgian, o veveriţă împăiată, o veioză standard sau un fotoliu din piele. Printre clienţii obişnuiţi este şi un fost marinar pe submarin, acum la pensie, pe nume Angus. Adesea stăm împreună şi vorbim despre ceilalţi cumpărători. Le-a pus porecle tuturor clienţilor obişnuiţi – Dave Pălărie, Episcopul şi altele – niciuna răutăcioasă, dar toate foarte potrivite. Astăzi m-am întors cu o pereche de schiuri Lillywhites, care vor fi folosite pentru un aranjament de vitrină, apoi vândute în magazin. În ultima vreme, fiindcă nu îmi mai permit angajaţi cu normă întreagă, rar am ocazia să merg la licitaţie.

Când este şi Anna aici, ne străduim să ne ducem, iar eu găsesc pe cineva care să se ocupe de magazin în locul meu. Ei îi place la nebunie, dar are o limită de 3 lire pe ofertă, ceea ce înseamnă că mereu se întoarce cu o mulţime de prostii, iar azi nu a făcut excepţie: o adunătură de nimicuri, printre care un câine de rasă Corgi din alamă, cinci degetare, un set vechi de chei şi un suport stricat pentru feliile de pâine prăjită. Odată, totuşi, a mărit suma la 15 lire pentru o cutie cu bijuterii din pietre nepreţioase, în care a găsit un inel care i s-a părut interesant. L-a dus la Bonhams într-o zi când evaluarea era gratuită; acolo i s-a sugerat să-l vândă în regim de consignaţie. A făcut 850 de lire.

De câţiva ani închiriez salonul de primire de deasupra magazinului pentru un curs de artă, o după-amiază pe săptămână. Cursul este ţinut de artistul local Davy Brown şi are loc în fiecare marţi. La el participă vreo douăsprezece doamne pensionate. În anotimpul ăsta, casa este înfiorător de rece, aşa că i-am lăsat lui Norrie instrucţiuni să aprindă focul şi să lase radiatorul pornit timp de o oră înainte de sosirea grupului, dar el a uitat. Una dintre doamne aproape că a avut nevoie de

resuscitare. Eu le-aş lăsa bucuros să folosească gratuit spaţiul, dar ele sunt aşa de amabile încât să-mi plătească destul cât să acopăr costul încălzirii şi să mai şi rămână ceva pe lângă.

Când ne-am întors la magazin după licitaţie, am observat că vitrina din stânga era complet inundată (de o parte şi de cealaltă a uşii se află câte o vitrină mare, pe care le folosim pentru aranjamente tematice). Mereu a fost câte o scurgere, dar nimic aşa de grav. Am scos toate cărţile ude şi le-am aruncat. Acum, în locul lor, în vitrină se află şase căni, un prosop şi o oală în care se strâng picăturile. În fiecare an, se întâmplă câte ceva în casă sau în magazin pentru care este nevoie să chem un meşter şi de fiecare dată asta se întâmplă iarna, când vremea este neîndurătoare, iar cuierele sunt tot mai goale. Încerc să pun deoparte aproximativ 7.000 de lire pe an ca să-mi păstrez acoperişul deasupra capului şi pereţii în picioare, şi, până acum, cam atât m-a şi costat.

Eliot – directorul Festivalului de carte din Wigtown – a sosit la ora 19: 00. În ultima săptămână din septembrie şi până în primul weekend din octombrie, Wigtown este gazda unui festival literar. De când am eu librăria, acesta a crescut de la o mână de evenimente cu public restrâns, format în mare parte din localnici, la o afacere de amploare cu corturi de 300 de locuri şi peste 200 de evenimente care includ vedete ale culturii de peste tot. Este un festival extraordinar şi, dacă la început era organizat de câţiva voluntari, acum are un birou cu cinci angajaţi plătiţi şi un public de câteva mii de oameni atraşi din toată lumea. Eliot a fost jurnalist şi încă unul foarte bun. S-a mutat în Wigtown acum câţiva ani şi, în scurt timp, a devenit evident că era omul ideal care să conducă festivalul, aşa că s-au găsit bani pentru a-l plăti şi s-a creat un post de salariat pentru el. Mi-a devenit prieten bun, iar eu sunt naşul celui de-al doilea copil al lui. Acum, din păcate, locuieşte în Londra şi îl văd mai rar decât mi-aş dori, dar, când participă la şedinţele de consiliu pentru

festival în Wigtown, stă la mine. Ca întotdeauna, după ce a sosit, s-a descălţat şi şi-a aruncat pantofii pe jos. Peste zece minute, m-am împiedicat de ei.

Total încasări: 5 lire

1 client

MIERCURI, 12 FEBRUARIE

Comenzi online: 15

Cărţi găsite: 14

O zi rece, mohorâtă şi urâtă astăzi; ploaie torenţială întreaga zi. Eliot a stat în baie între 8: 15 şi 9: 00 azi-dimineaţă, aşa că nu am avut ocazia să mă spăl pe dinţi sau să mă spăl înainte să deschid magazinul.

În contrast cu vremea, Nicky a fost enervant de veselă toată ziua. Am discutat despre întocmirea unei liste de cărţi pentru Fulfâlled by Amazon, un serviciu oferit de Amazon prin care noi introducem şi etichetăm cărţi în baza noastră de date, apoi le trimitem la depozitul lor din Dunfermline, unde sunt stocate până când sunt comandate de clienţi. Pe urmă, angajaţii Amazon aleg şi împachetează titlurile pe măsură ce sosesc comenzile. Asta rezolvă problema lipsei de spaţiu din magazin şi ajută mai ales în cazul unei colecţii pe un subiect care ar putea să nu se vândă aşa de bine în magazin. Nicky refuză cu încăpăţânare serviciul FBA, în baza unei serii de raţionamente îndoielnice, care ajung până în zona eticii şi a altor domenii irelevante ale filosofiei. Nu înţeleg pe de-a-ntregul, nici măcar parţial, de fapt, de ce Nicky se opune aşa de tare, în afară de faptul că este o tranzacţie care implică o colaborare cu Amazon, prin care deja vindem o parte din stocul din magazin. Foarte puţini librari au o părere pozitivă despre Amazon, dar, din păcate, este singura opţiune pentru vânzările online. Am renunţat să mai încerc să discut raţional cu ea: Nicky doar dă din cap aprobator la sugestiile şi rugăminţile mele, apoi continuă să facă exact ca înainte, iară să ţină cont de ce i-am zis eu.

Ne-am petrecut o parte a dimineţii amenajând vitrina neinundată în spiritul Jocurilor Olimpice de iarnă, folosind

perechea de schiuri de lemn Lillywhites din anii 1920, pe care am cumpărat-o la licitaţie ieri. Cealaltă vitrină este încă plină de oale şi de căni în care se adună apa scursă.

La prânz, am dus-o pe Anna la Newton Stewart, de unde a luat autobuzul către Dumfries, apoi trenul înapoi la Londra.

La două după-amiaza, un bărbat cu mustaţă în stilul lui Mugabe a adus două cutii cu cărţi despre artă şi cinema. Pusese ochii pe câteva cărţi din magazin, aşa că ne-am înţeles pe un credit de 30 de lire pentru cărţile pe care le-a adus. Chestia asta se întâmplă aproape zilnic şi este una dintre modalităţile prin care achiziţionăm stoc, altfel decât prin lichidarea bibliotecilor particulare. În majoritatea zilelor, cel puţin o persoană vine să vândă cărţi şi astfel ne parvin în magazin cam o sută de cărţi pe zi. În mod normal, respingem aproximativ şaptezeci la sută din ele, dar de cele mai multe ori persoana care le aduce vrea să lase tot pachetul. Asta ne creează o problemă, fiindcă magazinul se umple de cutii pe care nu le vrem. De obicei, plătim în numerar pentru cărţile aduse în magazin, fiindcă pentru cantităţile respective nu este nevoie să apelăm la carnetul de cecuri. Pentru aceste tranzacţii, avem un frumos registru victorian în care vânzătorul trebuie să-şi treacă numele, adresa şi suma, ca să putem face bilanţul.

Odată, nu la mult timp după ce am cumpărat librăria, un tânăr care emigra în Canada a adus câteva cutii cu cărţi pe care voia să le vândă. Când l-am rugat să completeze registrul, s-a semnat „Tom Jones”. Am râs şi i-am arătat câteva alte nume care erau clar inventate, zicându-i că el era primul care folosea Tom Jones. A răspuns „Nu e ceva neobişnuit” şi a plecat. Când am început să-i evaluez cărţile, am observat că pe ultima pagină din fiecare carte, scris cu pixul, era numele Tom Jones. Gustul lui la cărţi era foarte asemănător cu al meu, deşi avea şi câteva pe care nu le citisem încă. Presupunând că mi-ar fi plăcut şi acelea, am scos vreo şase cărţi, pe care le-am pus deoparte ca să le citesc mai târziu. Una dintre ele era *The Ascent of*

Rum Doodle, parodia clasică a relatărilor despre expediţiile de alpinism, scrisă de W.E. Bowman.

Total încasări: 104, 90 lire

8 clienţi

JOI, 13 FEBRUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Eliot a plecat la Londra la ora 14: 00.

O tânără şi mama ei au petrecut cea mai mare parte a după-amiezii în magazin. Mama părea bine pregătită pentru temperatură, dar fiica nici nu dădea semne că ar observa condiţiile apropiate de îngheţ. În timp ce plătea, a făcut conversaţie cu nonşalanţă, mi-a spus că o cheamă Lauren McQuistin şi că studiază să devină cântăreaţă de operă. Îmi părea vag familiară; probabil a mai venit pe aici. A cumpărat un teanc impresionant de materiale destul de pretenţioase şi mi-a sugerat să citesc *Any Human Heart*. Este posibil ca *Any Human Heart* a lui William Boyd să fie cartea care mi s-a recomandat cel mai des. De obicei, evit tot ce mi se recomandă, preferând cu naivitate să-mi închipui că-mi voi dezgropa propria mină de aur literară, dar entuziasmul ei a fost aşa de convingător încât, după cină, am aprins focul în sobă şi am început-o. Până la ora de culcare, eram deja complet captivat.

Total încasări: 13 lire

2 clienţi

VINERI, 14 FEBRUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Dacă se poate spune despre cineva că este o instituţie în Wigtown, acela este Vincent. Localnicii şi-l amintesc dintotdeauna, deşi copilăria şi-a petrecut-o pe malul râului Clyde. Este plăcut de toată lumea, interesant şi răutăcios. Umblă vorba că ar fi studiat la Cambridge, dar, din câte ştiu eu, nimeni nu a putut să dovedească asta. Probabil are vreo optzeci şi ceva de ani, dar încă lucrează

mult, mai mult decât oricare dintre mecanicii lui. Service-ul lui Vincent a fost odinioară reprezentanţă Renault, care vindea maşini noi. Într-adevăr, fostul showroom este încă acolo, cu firma Renault ştearsă şi crăpată încă pe el, dar acum, în loc de maşini lucioase, flota lui este formată din automobile care, ca să fiu politicos, au văzut şi vremuri mai bune. Odată, când aveam în vizită un prieten botanist, ne-am dus acolo să alimentăm camioneta cu motorină. Prietenul meu a sărit entuziasmat din maşină şi s-a dus spre unul din automobilele lui Vincent, care stătea parcat în faţa showroomului, cu cele patru cauciucuri dezumflate, încă de când mă întorsesem eu în Wigtown. A arătat spre o ferigă ce creştea în volan şi a identificat-o drept o raritate.

După prânz, m-am dus la o fermă de lângă Stranraer să fac o evaluare a cărţilor pentru o succesiune. Am fost întâmpinat de un fermier plictisit şi taciturn, cu şapcă de tweed, care mi-a spus să mă iau după ATV-ul lui, completat cu un Collie nefericit, cocoţat într-o poziţie instabilă în spate, care a lătrat la camioneta mea tot drumul. În scurt timp, am ajuns la o casă cu aspect dezolant, pe o coastă noroioasă de deal, care, prin ploaia nesfârşită, orizontală, părea şi mai îngrozitoare.

Odată intraţi, mi-a explicat că ferma aparţinuse unchiului şi mătuşii lui. Ea murise cu cinci ani înainte, iar unchiul cu doi. Era clar că nimic nu mai fusese atins de atunci sau chiar în ultimii cinci ani, de când murise mătuşa. O mâţă cu aer singuratic stătea pe o pătură, pe caloriferul de lângă fereastră şi privea afară spre câmpurile inundate. Fermierul se ducea acolo în fiecare zi să-i golească litiera şi să-i dea de mâncare. Totul era acoperit de praf şi de păr de pisică. Erau vreo două mii de cărţi, înghesuite în fiecare colţişor şi spărtură de zid, inclusiv câte un teanc pe fiecare treaptă a scărilor. Mătuşa fusese cititoarea. L.M. Montgomery, *Star Trek*, Agatha Christie, Folio Society şi o mulţime de cărţi pentru copii, inclusiv multe serii complete. Majoritatea erau volume broşate şi nu în stare prea bună, parţial din cauza pisicii.

Am evaluat totul la 300 de lire, iar el m-a întrebat dacă n-aş vrea să le cumpăr după ce discută cu familia. I-am răspuns că m-ar interesa, dar că multe dintre ele nu valorează nimic. A zis că, dacă hotărăşte să mi le vândă mie, ar pune condiţia să le iau pe toate.

Când m-am întors la magazin, la ora 15: 00, am fost acostat imediat de un client care a venit cu pas hotărât la casă, iară cel mai mic semn de politeţe şi a lătrat: „Marcajele aurului”. Am oftat în gând şi i-am explicat unde este secţiunea despre bijuterii.

Total încasări: 307, 50 lire

4 clienţi

SÂMBĂTĂ, 15 FEBRUARIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 6

Încă o zi urâcioasă, care nu s-a îmbunătăţit la 9: 10, când a sunat telefonul: „Mai mare ruşinea! Nu ştiu cum aveţi tupeul să vă numiţi librar, dacă trimiteţi aşa o porcărie!” şi tot aşa. Omul a continuat în felul ăsta câteva minute. După mai multe întrebări, s-a dovedit că persoana respectivă comandase o carte de la un magazin cu nume similar (nu este ceva neobişnuit, aşa cum, cu înţelepciune, spusese Tom Jones) şi nu era mulţumit de starea ei. Când a înţeles că sunase la librăria greşită şi că toată povestea asta nu avea nicio legătură cu noi, mi-a zis că o să „ia măsuri mai departe”, după care a închis.

O femeie îmbrăcată într-un fel de sac de dormit cu o gaură decupată în dreptul feţei şi cu alta jos, pentru picioare, s-a plâns de temperatura glacială din magazin. Magazinul ăsta este vechi, rece şi întortocheat. Este o clădire mare, cu faţadă din granit, aflată pe strada principală din Wigtown. La începutul secolului al nouăsprezecelea, a fost casa unui bărbat pe nume George McHaffie. Acesta era primarul oraşului şi a reconstruit proprietatea în stil georgian pe care şi l-a păstrat până în ziua de azi. Întregul parter este acum dedicat cărţilor, iar la cea mai recentă numărătoare erau vreo sută de mii. În

ultimii cincisprezece ani, am înlocuit fiecare raft şi am făcut reparaţii considerabile şi structurale, şi de cosmetizare. Clienţii îl denumesc adesea „peştera lui Aladdin” sau „labirint”. Am scos uşile interioare din magazin pentru a-i încuraja pe clienţi să exploreze mai mult, dar acest lucru, precum şi faptul că este o casă imensă şi veche, fără un sistem adecvat de încălzire, atrage adesea comentarii neplăcute cu privire la temperatură din partea clienţilor.

Total încasări: 336, 01 lire

8 clienţi

LUNI, 17 FEBRUARIE

Comenzi online: 9

Cărţi găsite: 8

Continuă ploaia torenţială. Un client în vârstă a complimentat aranjamentul din vitrină, confundând oalele, tigăile şi cănile (pe care le-am pus acolo ca să aibă în ce să se scurgă apa) cu un aranjament cu tematică gastronomică.

Nu am mai văzut motanul de sâmbătă. Anna crede că este intimidat de un motan rival, care vine în timpul nopţii şi îi fură mâncarea. Recunosc că pare să mănânce mult şi peste tot miroase a pipi de pisică, iar Căpitan nu face niciodată în casă.

Dimineaţa, în timp ce scotoceam prin cutiile din vechiul nostru depozit, am găsit o carte cu autograful lui Sir Walter Scott. Provenea dintr-o colecţie de cărţi pe care o cumpărasem de la un castel din Ayrshire. Pusesem cărţile în cutii şi am uitat complet de ele câteva luni. Întotdeauna mi se pare emoţionant să umblu cu o carte pe care ştiu ca, demult, a ţinut-o în mâini o persoană al cărei geniu literar a rezistat peste două sute de ani. Cea mai bună piaţă pentru aşa ceva nu este librăria. De obicei, cărţile de colecţie ajung pe ebay sau sunt trimise la Lyon & Turnbull, un salon de vânzări din Edinburgh care, de regulă, obţine preţuri bune pentru ce las în consignaţie. Pe asta o să încerc s-o dau pe ebay, cu un preţ ţintă de 200 de

lire, iar dacă nu se vinde, pot să o duc la L & T.

Depozitul nostru este o clădire din grădină care avea rafturi pentru cărţi şi un birou mic cu o toaletă. Încă serveşte ca depozit, dar acum îl folosim pentru cutiile cu cărţi care nu au loc în magazin. L-am construit (în 2006) ca să ne extindem stocul şi vânzările Online. De partea aceea a activităţii se ocupa un angajat cu normă întreagă, mai întâi Norrie, apoi un prieten din Bladnoch, un sat apropiat, care îşi ocupa zilele înregistrând stocul nou şi răspunzând la comenzi şi la întrebări. O vreme, treaba asta a părut să ne aducă ceva bani, dar pe măsură ce au început să apară tot mai mulţi concurenţi pe piaţa Online, preţurile au scăzut, şi în 2012 era deja evident că banii obţinuţi nu aveau să acopere nici măcar salariile. Aşa că, după multă codeală, a trebuit să disponibilizez singurul angajat cu normă întreagă şi să expediez stocul unui prieten din Grimsby, care avea o afacere mai eficientă. Înainte de asta însă, am pescuit din el materiale care, credeam eu, puteau să ridice nivelul de calitate a stocului din librărie, le-am pus în cutii şi le-am mutat în magazin. Această dedicaţie a lui Sir Walter Scott era într-una din cărţile din cutiile acelea de cărţi, în ziua de azi, tot ce cumpărăm (cu excepţia stocului pentru FBA) ajunge în magazin, dar dacă o carte merită listată online, atunci eu sau Nicky ne ocupăm de asta. Singurul inconvenient al acestui sistem este că clienţii au tendinţa să mute cărţile de la locul lor şi, din când în când, nu mai putem să le găsim şi să răspundem la comenzi.

Deşi Scott era cunoscut când a dat autograful pe cartea aceasta (pentru Mary Stewart), asta se întâmpla totuşi cu şase ani înainte ca *Waverley* să fie publicat şi ca numele său să devină celebru. Dedicaţiile şi exemplarele cu autograf pun şi problema identităţii persoanei căreia i-a fost dat autograful: poate Stuart Kelly, un prieten bun şi autor al *Scott-land*: *The Man Who Invented a Nation*, o avea vreo idee.

La ora 11: 00, a sunat telefonul. Era o femeie galeză

care sună o dată la câteva luni. Are cea mai deprimată voce pe care am auzit-o vreodată şi întotdeauna cere teologie din secolul al VIII-lea. De fiecare dată când îi citesc lista de riduri pe care le avem în stoc, îmi răspunde invariabil „O, e foarte, foarte dezamăgitor!” Ne sună deja de câţiva ani şi, dacă la început îi citeam titluri şi încercam să văd dacă avem în stoc ceva care i-ar plăcea, după atâta timp în care am fost constant destinatarul dezamăgirii ei, am renunţat şi acum doar inventez titluri.

Fermierul din Stranraer a sunat iar şi ne-a oferit colecţia de cărţi, cu condiţia să o luăm pe toată. Este o decizie dificilă, fiindcă sunt considerabil de multe materiale fără valoare, casa se află într-o stare revoltătoare, iar multe dintre cărţi sunt în locuri foarte greu accesibile. Nu numai că ar dura mai mult să le adunăm, dar spatele meu este şubred şi scârţâie. Devine tot mai problematic să mă răsucesc în poziţii ciudate, în colţişoare înguste, dar i-am zis că le iau şi ne-am înţeles să le ridic marţea viitoare.

Total încasări: 282, 90 lire

21 de clienţi

MARŢI, 18 FEBRUARIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 3

Una dintre comenzile online de azi a fost pentru o carte despre o rezervaţie naturală din Zimbabwe, pe nume *Wankie 1*.

În dimineaţa asta, am primit un mesaj de la Amazon, prin care eram informat că performanţa noastră online a scăzut de la

11 Termen argotic pentru penis. Bună la Rezonabilă şi că, dacă nu se îmbunătăţeşte, o să-mi fie suspendat contul. Una dintre plăcerile principale ale statutului de liber profesionist este că nu eşti nevoit să faci ce spune şeful. Pe măsură ce Amazon îşi continuă cruciada de „magazin cu de toate”, devine încet, dar sigur, şeful liber profesioniştilor din vânzările cu amănuntul. Va trebui să

recrutez mai mulţi membri în Random Book Club ca să mă eliberez de lanţurile tot mai restrictive puse de Amazon. Evaluările performanţei se bazează pe mai mulţi factori, inclusiv rata de defect a comenzilor, rata de anulare, rata de livrare întârziată, încălcările politicii şi timpul de răspuns după contactare. Aceşti parametri nu sunt foarte uşor de urmărit, aşa că îi cam ignor până când primesc un e-mail că situaţia e proastă.

La ora 12: 30, în magazin a intrat o familie formată din patru persoane. Fiecare a cumpărat câte o carte. Fiecare a dat câte un alt răspuns la întrebarea: „Doriţi pungă?”

Mama: „Ei, bine atunci”.

Tatăl: „Nu”.

Fiul 1: „Da”.

Fiul 2: „Numai dacă aveţi”.

La ora 13: 00, a apărut Carol Crawford. Îmi place să stochez câteva cărţi noi, probabil în jur de 150 de titluri pe care le cumpărăm de la Booksource, un distribuitor de cărţi predominant scoţiene. Carol face parte din echipa lor de reprezentanţi de vânzări. Este o femeie fermecătoare şi întotdeauna stăm de vorbă despre o mulţime de lucruri înainte să trecem la treburile legate de cărţi. Fiul ei, care era mic când ea a început să vină la librărie, acum merge la facultate. Până anul trecut, Carol venea înarmată cu serviete în care avea dosare cu coperte de cărţi în folii de plastic şi formulare de comandă. Acum are doar un iPad. Vine de vreo patru ori pe an şi e greu să hotărăsc ce vreau să cumpăr, mai ales că clienţii nu se mai aşteaptă să plătească preţul afişat pe carte. Amazon şi Waterstones au avut grijă de asta. Aşa că, încă o dată, în cazul în care mă hotărăsc în sensul ăsta, stocul pe care îl iau de la Booksource aş putea probabil să-l cumpăr mai ieftin pe Amazon decât de la distribuitor. Am comandat vreo patruzeci de titluri noi de pe lista ei, în câte două sau trei exemplare, în special din cele care au relevanţă locală sau care au fost scrise de cunoscuţi.

În 1899, cele mai puternice edituri din Marea Britanie au căzut de acord să aprovizioneze librăriile numai cu condiţia ca acestea să vândă cărţile cu preţul de pe copertă, nu cu reducere. La orice încălcare a acestei condiţii, au convenit ele, nu mai aprovizionau vinovatul cu cărţi. Această înţelegere a fost cunoscută ca Net Book Agreement (Acordul privind preţul fix al cărţilor). Sistemul a funcţionat bine pentru toată lumea până în 1991, când au apărut lanţurile de magazine Dillons şi Waterstones, care i-au scos din competiţie pe micii independenţi. Acestea şi-au dat seama repede că puteau să evite acordul de mai sus în baza unei clauze care excepta cărţile deteriorate. Folosind un marker, au desenat o cruce pe marginile cărţilor pe care voiau să le vândă cu preţ redus. Din când în când, mai dau peste câte o astfel de carte când cumpăr. Au urmat lupte amarnice între editori şi marile lanţuri, culminând cu o decizie a Oficiului pentru Comerţ Echitabil, care a declarat acordul ilegal în 1997.

Unul dintre beneficiile acordului a fost că stabilitatea financiară a pieţei pe care a creat-o le-a permis editorilor să publice cărţi care aveau probabil o valoare culturală mai mare, dar o valoare financiară mai mică. Fără el, editorii nu îşi mai pot permite astfel de riscuri şi, prin urmare, deşi numărul de cărţi imprimate în Regatul Unit a crescut în fiecare an, numărul de titluri a scăzut: mai multe exemplare din mai puţine cărţi. Piaţa de carte este acum controlată nu de editori, ci de cumpărătorii de la Waterstones şi Tesco şi alte „carteluri”, cum le-ar fi numit Orwell.

Mirosul de pipi de pisică devine tot mai puternic.

Total încasări: 111, 5 lire 12 clienţi

MIERCURI, 19 FEBRUARIE

Comenzi online: 8

Cărţi găsite: 5

În sfârşit, o zi iară ploaie. Cea mai mare parte a zilei mi-am petrecut-o împachetând cărţile pentru Random Book Club şi luptându-mă cu sistemul din neolitic al poştei

britanice. Cum oficiul poştal din Wigtown este închis miercurea după-amiază, va trebui să mă duc la Wilma mâine-dimineaţă şi s-o rog să-l trimită pe poştaș după-amiază ca să ridice cei şase saci de colete.

De dimineaţă am listat cartea cu autograful lui Sir Walter Scott pe ebay. Nu prea are rost s-o înregistrez pe Amazon sau pe Abebooks. Deşi Abebooks are o secţiune „Cărţi cu autograf*, ăsta nu este un exemplar din cărţile scrise de Scott, aşa că nu ar fi niciodată găsit la o căutare.

Patru doamne în vârstă au intrat în magazin la 10: 30. Eu lucram la computer, cu spatele la ele, dar le auzeam speculând unde ar putea să fie cărţile despre meşteșuguri. După ce au discutat puţin, una dintre ele m-a zărit în colţ şi le-a spus celorlalte: „De ce n-o întrebăm pe doamna?”

Norrie crede că ştie pe unde pătrunde apa şi inundă vitrina şi s-a oferit să se ocupe de reparaţii.

Am ajuns la partea din *Any Human Heart* unde fiul lui Logan se hotărăşte să-şi intituleze trupa Suflete moarte, iar Logan râde când află şi îi spune că şi Nikolai Gogol a scris o carte cu acelaşi titlu. Habar nu aveam şi m-am simţit la fel de prost ca fiul lui Logan. Asta o să fie următoarea carte pe care o citesc.

Total încasări: 24 lire

4 clienţi

JOI, 20 FEBRUARIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 6

Nicky a venit agale la 9: 15 (cu un sfert de oră întârziere), s-a uitat la ceasul de pe perete şi a zis: „A, atât e ceasul?”, după care şi-a aruncat poşeta, pălăria şi haina pe jos, în mijlocul magazinului şi a urcat la etaj ca să meargă la toaletă şi să-şi facă o ceaşcă de ceai.

Total încasări: 88 lire

7 clienţi

VINERI, 21 FEBRUARIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Printre comenzile online de astăzi se află unul dintre cele mai plictisitoare titluri pe care le-am văzut în ultima vreme: *Catalogul bibliotecii British Transport Films începând cu 1966*. Acesta include filme captivante precum *Procedurile mecanicilor de locomotive electrice cu curent alternativ*, *Deservirea regiunii Southend* şi *Troiene la Bleath Gill*. În ciuda percepţiei generale că astfel de cărţi sunt extrem de plictisitoare (reputaţia pasionaţilor de trenuri ca fiind nişte plicticoşi purtători de hanorac şi mâncători de sandvişuri cu banane este probabil parţial responsabilă pentru asta), acestea sunt printre cele mai bine vândute cărţi din magazin. Invariabil, cei care le cumpără sunt bărbaţi şi, de cele mai multe ori, bărboşi. În general, sunt printre cei mai bonomi clienţi, posibil din cauză că sunt încântaţi când văd ce mare este secţiunea feroviară, care, în mod normal, cuprinde vreo două mii de cărţi.

O clientă încălţată cu papuci Crocs galbeni a întrebat unde sunt parcometrele în Wigtown. Când i-am explicat că nu există aşa ceva şi că nu sunt nici restricţii de parcare, a părut complet uimită şi a comentat: „Doamne, ce minunat! Locul ăsta parcă a rămas blocat în timp acum cincizeci de ani”.

Aseară, după ce Căpitan a intrat în casă, i-am încuiat uşiţa. Dimineaţă nu mai mirosea a pipi de pisică. S-ar putea ca Anna să aibă dreptate în legătură cu musafirul nepoftit.

Total încasări: 24, 50 lire

1 client

SÂMBĂTĂ, 22 FEBRUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Primul apel al zilei a venit de la doamna Phillips, de lângă Dumfries: „vAm nouăzeci şi trei de ani şi sunt oarbă, ştii?”

M-am dus să-i evaluez cărţile acum vreo doi ani; o colecţie interesantă într-o casă foarte frumoasă. Când am ajuns, am descoperit că gătise prânzul pentru mine şi nepotul ei care venise în vizită. Eu mâncasem deja – un sandviş fără sos, cu o umplutură neidentificabilă, cumpărat de la benzinăria din Newton Stewart, dar nu am vrut să o refuz, din moment ce se deranjase pentru noi. Făcuse piftie cu creveţi. Astăzi m-a sunat să comande o carte, *Babar*, pentru strănepoata ei. Este una dintre puţinii clienţi care încă îşi mai comandă cărţi prin intermediul nostru, în loc să le ia direct online, de pe Amazon.

Una dintre persoanele care urmăresc pagina de Facebook a magazinului a venit astăzi să cumpere cărţi. Ea şi prietenul ei vor să se mute aici şi i-am auzit şoptind: „Nu spune nicio tâmpenie, că o să o posteze pe Facebook” O să scriu ceva răutăcios despre ea mai târziu. Când am creat contul de Facebook pentru librărie, acum patru ani, m-am uitat la alte librării care îşi făcuseră conturi. Conţinutul părea aproape la fel de banal la toate şi nu transmitea groaza absolută sau bucuria nemărginită de a lucra într-o librărie, aşa că mi-am luat un risc asumat şi am hotărât să mă concentrez pe comportamentul clienţilor, în special pe întrebările stupide şi comentariile nepoliticoase. Se pare că a meritat şi, cu cât sunt eu mai urâcios cu clienţii, cu atât mai încântaţi sunt cei care urmăresc pagina magazinului. Am verificat recent cine sunt urmăritorii aceştia şi, printre ei, se află şi un număr important de librării.

Total încasări: 227, 45 lire

14 clienţi >

LUNI, 24 FEBRUARIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Când m-am trezit, era o vreme ploioasă şi deprimantă, dar pe la 9: 30 soarele deja dogorea. Constructorii polonezi au venit să scoată gardul viu şi să-l înlocuiască cu un zid de piatră. După ce au tăiat gardul, au

hotărât să-i dea foc, acoperind aproape tot oraşul cu un fum gros, înţepător. O mare parte a zilei, oamenii au trecut pragul magazinului clătinându-se, tuşind şi înjurând.

Total încasări: *Tll* lire

16 clienţi

MARŢI, 25 FEBRUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Sandy, cel mai tatuat bărbat din Scoţia, a adus nişte bastoane făcute de el. Avem un aranjament prin care, pentru fiecare baston adus, primeşte credit în magazin în valoare de şase lire. După aceea, eu vând bastoanele cu zece lire bucata. Se vând bine, probabil unul sau două pe săptămână, iar el adaugă o etichetă cu denumirea lemnului şi ceva legende locale despre el. Ca lecturi, preferă folclorul scoţian şi istoria antică. Este păgân şi locuieşte lângă Stranraer, dar vine pe aici o dată la două săptămâni cu un prieten şi îşi petrece toată ziua în Wigtown, ieşind la prânz sau cafea şi intrând prin magazine. Este incredibil de afabil, mereu bine dispus şi are invariabil ceva interesant de spus. Cireaşa de pe tort este că-i place să o necăjească pe Nicky.

La prânz am făcut un sandviş, apoi am plecat cu Anna, în camionetă, cu vreo cincizeci de cutii de carton, la vechea fermă de lângă Stranraer. Fermierul grizonant, cu şapca de tweed umedă, ne-a întâmpinat din nou şi ne-a dus înapoi în casa în care trăise cuplul în vârstă. Era şi mai mizerabilă decât îmi aminteam. împreună cu Anna, am început să punem cărţile în cutii şi să le transportăm la camionetă. Pisica singuratică scotea câte un „mi-au” răguşit de fiecare dată când treceam pe lângă ea, după care se întorcea la privirea ei visătoare spre câmpurile inundate, pline de vite cu spinările bătute de ploaia torenţială.

Aşa cum se întâmplă adesea la colectarea cărţilor care au stat în acelaşi loc vreme îndelungată, când am terminat, eram acoperiţi din cap până în picioare de praf şi

păr de pisică – o faţă a rafinatei arte a vânzării de cărţi pe care oamenii arareori şi-o imaginează. I-am plătit fermierului şi am plecat la drum scârţâind pe aleea plină de hârtoape, cu camioneta scrâşnind încet sub greutatea încărcăturii.

Experienţa colectării cărţilor care au aparţinut unei persoane decedate este una familiară majorităţii celor care lucrează în comerţul cu cărţi la mâna a doua şi faţă de care te desensibilizezi treptat, mai puţin în situaţii ca aceasta, în care cuplul nu a avut copii. Dintr-un motiv oarecare, fotografiile de pe perete – cu soţul în uniforma Forţelor Aeriene Britanice, iar soţia ca tânără turistă la Paris – evocă un soi de melancolie care lipseşte în tranzacţiile în care cuplurile au lăsat în urmă copii. Dezmembrarea unei astfel de colecţii de cărţi pare să fie actul suprem de distrugere a personalităţii lor – tu eşti responsabil de ştergerea ultimei dovezi a identităţii lor. Colecţia de cărţi a femeii acesteia era o reflexie a caracterului ei, a intereselor ei, aproape la fel ca moştenirea sa genetică. Poate că din cauza asta nepotul ei a aşteptat atât de mult înainte să ne ceară să evaluăm cărţile, la fel cum oamenii care pierd un copil adesea nu suportă să renunţe la nimic din camera lui ani la rând.

Total încasări: 124 lire

9 clienţi

MIERCURI, 26 FEBRUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Azi-dimineaţă, un client ne-a cerut cărţi de Nigel Trânter, evident convins că nu avem niciuna. L-am îndreptat spre sala de autori scoţieni, unde ţinem majoritatea cărţilor sale, inclusiv materialele despre arhitectură, cu câteva excepţii. După câteva minute, s-a strecurat afară din magazin, încercând să treacă neobservat. Unii oameni vor numai să ştii ce gusturi au ei în materie de lectură şi nu au nicio intenţie de a cumpăra ceva.

O femeie incredibil de arogantă a sunat şi ne-a cerut insistent patul de festival pe durata întregului eveniment. Patul de festival este un pat suspendat pe care l-am construit anul trecut în magazin, parţial ca omagiu adus librăriei Shakespeare & Co. din Paris, parţial ca strategie de publicitate şi parţial din nevoia ocazională de un pat suplimentar. Când i-am spus că nu prea sunt şanse să-l dăm în folosinţă anul acesta, nu a părut dispusă să accepte şi a insistat că are nevoie de el măcar pentru noaptea de 29 septembrie. Nu a durat mult până când conversaţia a luat o turnură de rău-augur cu următoarele vorbe alarmante: „Am un motiv ascuns. Vreau să vorbesc cu tine şi cu Anna”.

A reieşit că scrisese o autobiografie. Aceasta se numeşte *Nu, nu vreau în balansoar*. Conversaţia a fost presărată cu aluzii la persoane din domeniul editorial pe care le cunoaşte ea („Nu mă gândesc să mă public singură, să ştii…”), cu insistenţa de a-şi găsi propriul corector („Ştiu sigur că cei mai mulţi corectori sunt incompetenţi”) şi cu pauze pline de subînţeles, cărora ea le ataşa o semnificaţie adâncă.

A vorbit – din nou, nemăsurat – despre faptul că ea crede că ar trebui inclusă în programul festivalului din 2015. Niciodată, dar niciodată nu va face parte din festival.

Am terminat *Any Human Heart*. Am adorat-o! Am început *Suflete moarte* de Gogol. Aveam un exemplar în secţiunea Black Penguin Classics.

Total încasări: 66 lire

7 clienţi

JOI, 27 FEBRUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

La sfatul surorii mele, am verificat Trip Advisor ca să văd dacă a scris careva vreo recenzie pentru magazin. Erau nouă recenzii, dintre care două vorbeau despre calitatea mâncării. Noi nu servim mâncare. Nu am servit niciodată mâncare. În altele două, oamenii se plângeau că

magazinul „nu era aşa de mare” cum se aşteptaseră.

Inspirat, am scris o recenzie ridicolă lăudându-l pe proprietar pentru aspectul lui minunat, şarmul prietenos, parfumul captivant, stocul fantastic, atmosfera electrizantă şi o litanie de alte superlative improbabile. În cel mai scurt timp, a fost ştearsă, iar Tripădvisor mi-a trimis un e-mail amenințător, avertizându-mă să nu mai fac asta vreodată. M-am întors imediat pe site-ul lor şi am mai scris una, după care i-am încurajat şi pe urmăritorii de pe Facebook să-mi urmeze exemplul.

După prânz, am intrat pe ebay şi am văzut că volumul cu autograful lui Sir Walter Scott se vânduse cu 250 de dolari, aşa că i-am scris câştigătorului licitaţiei şi i-am trimis o factură. Este uşor să treci cu vederea autografe sau dedicaţii importante pe cărţi când le cumperi, dar la fel şi când le vinzi. Odată, nu mult după ce am cumpărat magazinul, am cumpărat zece cutii cu cărţi neverificate de la un alt anticar, un bărbat pe nume David McNaughton, care lucra în domeniul ăsta de aproape patruzeci de ani. Voia zece lire pe cutie şi m-a asigurat că stocul era rezonabil. După tranzacţiile noastre precedente, nu aveam niciun motiv să mă îndoiesc de asta. Ceea ce nu mă aşteptam totuşi era să găsesc o carte semnată de Florence Nightingale, dedicată uneia dintre infirmierele ei. Era un titlu de Charles Kingsley, nu mai ştiu care. Lui Florence Nightingale îi plăcea să facă dedicaţii pe cărţi şi să le ofere prietenilor, prin urmare, există destul de multe din acestea, dar tot am obţinut 300 de lire pe ebay. A cumpărat-o o infirmieră din Missouri. I-am trimis lui David o ladă de vin şi i-am povestit ce se întâmplase. Din păcate, el a murit acum câţiva ani. Era printre ultimii dintr-o generaţie de comercianţi tradiţionali de cărţi, aşa cum sunt numiţi acum. Înainte de epoca Amazon şi Abebooks, site-uri pe care le poţi consulta rapid pentru a vedea preţurile, librarii trebuiau să dobândească şi să poarte cu ei informaţiile acestea, iar David era o mină de informaţii biografice, bibliografice şi literare.

Acum, aceste cunoştinţe, acumulate în aproape o viaţă întreagă, odinioară atât de apreciate şi din care se putea trăi bine, au devenit inutile. Comercianţii care pot să-ţi spună data, editura, autorul şi valoarea unei cărţi doar uitându-se la ea sunt puţini şi răsfiraţi, iar rândurile lor se împuţinează zilnic. Eu încă mai cunosc unul sau doi şi sunt printre oamenii pe care îi admir cel mai mult în branşă. Toţi cei pe care i-am cunoscut şi cu care am lucrat într-o epocă a vânzării de carte care acum pare apusă erau, fără excepţie, cinstiţi şi decenţi.

Când închideam, am găsit o pisică maidaneză în sala autorilor scoţieni. M-a scuipat şi a sărit prin uşiţa pentru pisici când am gonit-o.

Total încasări: 11 lire

3 clienţi

VINERI, 28 FEBRUARIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 6

Sara Maitland a adus trei cutii cu cărţi din biblioteca ei personală, pentru a le vinde. Am discutat despre una dintre cele mai cunoscute cărţi ale ei, *A Book of Silence*, şi despre posibilitatea ca ea să facă un eveniment de Hogmanay[9]: posibil o plimbare în tăcere, urmată de o discuţie despre importanţa tăcerii. Sara locuieşte în apropiere, pe dealurile care mărginesc New Luce, şi vine ocazional pe la magazin. Este întotdeauna o plăcere să o văd.

Dimineaţă m-am dus la Callum să iau treizeci de cutii pe care le păstram în garajul lui. În mare, acestea conţin 500 de cărţi despre golf, de care încerc să scap de mai mult de un an. Callum îmi este prieten apropiat. îl ştiu de vreo doisprezece ani şi mergem adesea să ne plimbăm pe dealuri, să navigăm şi să ne dăm cu bicicletele prin munţi. Locuieşte într-o fermă veche pe lângă Kirkinner, la vreo şase kilometri de Wigtown, cu cei trei fii ai lui, care au

9 Denumirea scoțiană a ultimei zile din an, si imă cu sărbătorirea Anului Nou.

vârste între zece şi cincisprezece ani. Este din Irlanda de Nord şi e cu vreo doi ani mai mare decât mine. A prestat o gamă extraordinar de interesantă de munci de-a lungul timpului, de la explorare geologică în Venezuela la cules de conuri de pin prin dealurile Scoţiei şi la consiliere financiară. Acum taie şi vinde lemn

>

de foc, printre altele. Bănuiesc că unul dintre motivele pentru care ne înţelegem aşa de bine este că niciunul nu ne-am considerat potriviţi pentru vreun fel de carieră şi, chiar dacă sunt şi lucruri asupra cărora nu cădem de acord, par să fie mult mai multe cele asupra cărora suntem de acord.

Cărţile din garajul lui făceau parte dintr-o colecţie pe care am cumpărat-o dintr-o casă din Manchester anul trecut. Eu nu am mai avut loc pe rafturi să o aranjez, iar depozitul era plin, aşa că, atunci când Callum s-a oferit să le ţină temporar în garajul lui, am acceptat recunoscător. Acum are nevoie de spaţiu, aşa că va trebui să găsesc o soluţie alternativă.

O echipă de la revista *Dumfries and Galloway Life* a venit după-amiază în magazin ca să facă nişte poze. Nu sunt sigur pentru ce, dar aveau nevoie de o grămadă de cărţi pe fundal. Le-a luat o oră şi pe la ora 16: 00 au plecat.

Total încasări: 51 lire

3 clienţi

MARTIE

„Pe vremea când lucram la un anticariat – pe care, dacă nu ai lucrat niciodată acolo, îţi vine uşor să ţi-l reprezinţi ca pe un fel de paradis unde gentlemeni bătrâni şi fermecători răsfoiesc la nesfârşit cărţi mari, legate în piele de viţel – cel mai izbitor lucru era raritatea adevăraţilor iubitori de carte”.

George Orwell, *Amintirile unui librar*

Adevăraţii iubitori de carte sunt o raritate, deşi sunt numeroşi cei care se consideră astfel. Aceştia din urmă sunt deosebit de uşor >» de identificat: când intră în

magazin, se prezintă adesea ca „oameni ai cărţilor” şi insistă să-ţi spună că „noi iubim cărţile” Poartă tricouri sau sacoşe cu sloganuri în care explică exact cât de mult cred ei că adoră cărţile, dar cea mai sigură metodă de a-i identifica este că niciodată, dar niciodată, nu cumpără cărţi.

În ultima vreme, mi se întâmplă atât de rar să găsesc timp pentru citit încât, atunci când o fac, mi se pare cea mai pură formă de răsfăţ, superioară oricăror altor experienţe senzoriale. Când aveam vreo treizeci şi ceva de ani şi s-a încheiat o relaţie importantă din viaţa mea, nu am putut să fac nimic altceva în afară de a citi. Am adunat un teanc de cărţi în care m-am cufundat şi am evadat din lumea înconjurătoare şi din mine. Peisajele lui Jonathan Meades, William Boyd, José Saramago, John Buchan, Alastair Reid, John Kennedy Toole şi ale altora m-au apărat de propriile gânduri, care au fost împinse în fundal, unde puteau să se proceseze în linişte, fără să mă deranjeze. Am ridicat un zid fizic pe birou, construit din cărţi, şi, pe măsură ce le citeam, zidul se reducea treptat, până când a dispărut.

Dintr-un punct de vedere mai pragmatic, cărţile sunt marfa pe care o comercializez, iar numărul lor enorm în întreaga lume îmi stimulează o zonă diferită a minţii. Când intru într-o casă >

pentru a cumpăra cărţi, anticiparea pe care o resimt nu are seamăn. E ca şi cum aş arunca o plasă şi nu aş ști niciodată ce o să găsesc sau o să prind în ea. Cred că librarii şi anticarii simt acelaşi entuziasm când se duc să evalueze o bibliotecă. Cum spunea Gogol în *Suflete moarte*: „Cândva, demult, în primii ani ai tinereţii mele, în anii copilăriei, care-au trecut pentru a nu se mai întoarce vreodată, mă bucuram ori de câte ori mă apropiam de un loc necunoscut.”[10]

SÂMBĂTĂ, 1 MARTIE

10 N.V. Gogol, Suflete moarte, traducere din limba rusă și note de Emil Iordache, Editura Polirom, Iași, 2012.

Comenzi online: 5
Cărţi găsite: 5
O zi frumoasă şi însorită.
Evaluarea librăriei pe Amazon a scăzut la Slabă.

Kate, poştăriţa, ne-a adus corespondenţa în dimineaţa asta la ora 10: 00, ca de obicei. Printre facturile obişnuite şi solicitările de la asociaţii de binefacere, era şi o scrisoare de la Royal Mail, prin care eram informat că, în vederea eficientizării serviciilor, îşi majorează tarifele. Se pare că toţi vom economisi bani pentru că majorarea tarifelor lor este mai mică decât inflaţia. Am făcut câteva calcule şi se pare că preţul unui pachet obişnuit va creşte de la 1, 69 lire la 1, 87 lire. Asta înseamnă o majorare de zece la sută. Parcă ştiam că inflaţia este de doi la sută. Oare şi Amazon va creşte preţul expedierii, cerut clienţilor, ca să se alinieze cu majorarea Royal Mail? Aproape cu siguranţă nu. Deocamdată, taxa poştală de 2, 80 lire pentru o carte nu are nimic de-a face cu costul efectiv al expedierii cărţilor individual, aşa că la unele cărţi mai voluminoase pierdem bani la expediere, ceea ce este enervant, iar la cărţi mai mici facem bani la expediere, ceea ce îl enervează pe client. Singurul care are de câştigat este Amazon, care percepe 49 de pence din taxa de expediere cerută clientului, iar nouă ne lasă 2, 31 lire ca taxă de expediere pentru fiecare carte.

La prânz, un client ne-a întrebat dacă ne sunt vreodată furate cărţi. Nu prea m-am gândit la asta, deşi amenajarea magazinului ca un labirint le oferă eventualilor hoţi o mulţime de posibilităţi. Mi s-a întâmplat ocazional să nu mai găsesc anumite cărţi şi am presupus că asta le fusese soarta, să fie furate, dar aproape toate au apărut iar în alte locuri. Se pare că oamenii se simt oarecum mai puţin vinovaţi din punct de vedere moral când fură o carte decât atunci când fură, să zicem, un ceas. Poate din cauză că, în general, cărţile sunt percepute ca surse de învăţătură şi, astfel, dobândirea cunoştinţelor din ele are o valoare socială şi personală mai mare decât impactul

infracţiunii. Sau, dacă nu atârnă mai mult decât infracţiunea, măcar o atenuează. Irvine Welsh a explorat ideea în *Trainspotting*, când Renton şi Spus sunt prinşi furând din magazinul Waterstones. În instanţă, Spus recunoaşte că a furat cărţile ca să le vândă mai departe, în timp ce Renton susţine că a furat exemplarul din Kierkegaard găsit asupra lui fiindcă voia să-l citească. Când magistratul sceptic îi testează cunoştinţele despre filosoful existenţialist, Renton răspunde:

„Mă interesează conceptele de subiectivitate şi de adevăr, mai precis, ideile lui despre ce înseamnă alegere; concepţia lui conform căreia alegerea autentică este făcută din îndoială şi nesiguranţă, fără recurs la experienţele sau sfaturile altora. S-ar putea susţine, pe bună dreptate, oarecum, că aceasta este o filosofie de origine burgheză, existenţialistă şi că ar căuta, prin urmare, să submineze înţelepciunea colectivă a societăţii. În orice caz, este şi o filosofie a eliberării, deoarece, atunci când o astfel de înţelepciune socială este negată, bazele controlului social asupra individului sunt diminuate şi… dar aici spun prostii. Mă opresc. Ăştia îi urăsc pe ăia deştepţi. E uşor să te laşi convins de concepţii măreţe, reuşite, puia mea, elevate. Gândeşte-te la respect, Ren ton, gândeşte-te la respect.”[11]

Magistratul îl achită pe Ren ton, dar îl condamnă pe Spus.

În orice caz, mie nu-mi plac deloc sistemele video de securitate şi prefer să pierd din când în când câte o carte decât să am genul ăsta de monitorizare intruzivă în magazin. Nu suntem în *o mie nouă sute optzeci şi patru*.

A revenit mirosul de pipi de pisică.

Total încasări: 236 lire

14 clienţi

LUNI, 3 MARTIE

Comenzi online: 9

Cărţi găsite: 8

11 Irvine Welsh, Trainspotting, traducere din limba engleză și note de Andra Matzal, Editura Polirom, Iași, 2014.

Încă o zi frumoasă, stricată devreme de un client în pantaloni scurţi şi şosete de lână până la genunchi, care a dărâmat un teanc de cărţi şi le-a lăsat împrăştiate pe jos. La scurt timp, un client care fluiera, cu părul prins în coadă şi ceva ce presupun că era o pălărie împrumutată de la un clovn, a cumpărat un exemplar din *Alchimistul* lui Paulo Coelho. Cred că a făcut asta intenţionat, ca să-mi zdruncine mie încrederea în umanitate şi să-mi înrăutăţească şi mai mult starea de spirit.

O carte pe care am vândut-o pe Amazon, intitulată: *Orient-Express*: *A Personal Joumey* şi pe care am expediat-o acum trei săptămâni ne-a fost returnată astăzi cu un bilet de la cititor, pe care scria aşa: „Din păcate, nu a fost ce mă aşteptam. Este nevoie de o versiune mai ilustrată. Vă rog să o schimbaţi sau să-mi returnaţi banii” Bănuiesc că respectivul client ne trata ca pe o bibliotecă online şi că citise cartea.

Eliot a ajuns la ora 17: 00 într-o vizită a cărei durată este deocamdată necunoscută. Sunt destul de sigur că are o şedinţă cu consiliul pentru festival cândva săptămâna asta, dar încă nu mi-a spus.

Total încasări: 90 lire

4 clienţi

MARŢI, 4 MARTIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 6

Magazinul are un vizitator obişnuit care-şi spune ba William, ba Agnes, în funcţie de ce îi place lui sau ei când se trezeşte. Ca de obicei, a venit cu o sacoşă de cărţi de vânzare. William sau Agnes este o persoană transgender octogenară din Irvine, care conduce o Reliant Robin. Nu sunt sigur din care în care gen a făcut tranziţia, de asta folosesc şi „el”, şi „ea”. Avea nişte cercei imenşi sub formă de cercuri şi era foarte entuziasmat (a) de cărţile pe care le adusese şi care, tot ca de obicei, erau nişte prostii. I-am dat patru lire pe ele. O vreme, s-a plâns de complexităţile sistemului de ajutoare sociale, încheindu-şi tirada cu „Sunt

un bărbat-liniuţă-femeie foarte ocupată (a)”.

De când a primit statutul de Oraşul cărţii, Wigtown a atras un număr tot mai mare de oameni care vin aici şi să vândă, şi să cumpere cărţi. Conceptul de Oraş al cărţii a fost creat de Richard Booth în anii 1970. El a convins comercianţii de cărţi să se mute în oraşul Hay-on-Wye, aflat la graniţa dintre Ţara Galilor şi Anglia, testând teoria că un oraş plin de librării ar încuraja oamenii să-l viziteze, iar economia ar putea fi revigorată. Planul lui a funcţionat şi conceptul a ajuns în cele din urmă şi în Scoţia. Proiectul de a transforma Wigtown într-un Oraş al cărţii a fost lansat în 1998. Deşi la început a fost întâmpinat cu suspiciune de mulţi localnici, acesta a adus schimbări în bine, iar oraşul, aşa cum zice şi mottoul său, înfloreşte din nou. Când m-am întors aici de la Bristol, în 2001, mi-aduc aminte că am citit o scrisoare în *Galloway Gazette*, în care corespondenta, care se plângea că nu mai poate să-şi cumpere nici măcar o pereche de şosete în Wigtown, dădea vina pe librării pentru această batjocură. Resentimentele au dispărut acum şi ar fi nevoie de curaj pentru ca cineva să afirme că proiectul Oraşul cărţii nu a îmbunătăţit incomensurabil viaţa oraşului. În prezent, nici măcar în Newton Stewart, un oraş din apropiere unde se ţin târguri, nu mai poţi să-ţi cumperi o pereche de şosete. Cred că femeia aia deja a luat-o razna.

Bev ne-a lăsat o cutie cu căni pe care a imprimat coperta de la *GayAgony*.

Total încasări: 57 lire

5 clienţi

MIERCURI, 5 MARTIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Un client australian a plătit 1, 50 lire cu mărunţiş, dar habar nu avea ce reprezenta fiecare monedă şi i-a luat vreo cinci minute să se dumirească. La un moment dat a întrebat: „La ce folosiţi monedele astea de un penny şi de doi pence?”

Anna a sunat la ora 15: 00 şi ne-am amintit împreună de o fază celebră a impresionismului ei lingvistic: atunci când ne-a vizitat prietena ei Sarah, din America, şi am mers la Glentrool în Galloway Hills. Glentrool, în afară de faptul că este o regiune montană frumoasă, traversată de pârâiaşe repezi şi presărată cu lacuri, a fost şi locul de desfăşurare a unei bătălii importante în 1307 care a marcat începutul campaniei lui Robert the Bruce împotriva stăpânirii engleze din Scoţia, culminând cu Bătălia de la Bannockburn din 1314. În timp ce ne îndreptam spre o cascadă de acolo împreună cu Sarah, Anna i-a explicat că „la Glentrool, Robert the Burns a purtat ultima bătălie". Şi uite aşa, într-o singură propoziţie, a reuşit să-i confunde pe Robert the Bruce, Robert Burns şi Generalul Custer[12] şi să rescrie finalul unei bătălii esenţiale din istoria scoţiană.

Total încasări: 70, 49 lire

11 clienţi

JOI, 6 MARTIE

Comenzi online: 7

Cărţi găsite: 7

Dimineaţă, am descărcat cutiile cu cărţi despre golf, pe care le-am luat de la Callum sâmbătă. Am încercat să le vând pe ebay în lot de două ori, dar n-am avut noroc, aşa că probabil o să le scot la licitaţie în Dumfries după ce mă dumiresc dacă e printre ele şi ceva care să merite pus online. Nicky se poate ocupa de asta în weekend. Depozitul începe să arate cam dezorganizat.

Un client cu o cruce de aur imensă, grosolană, atârnată de un lanţ la gât a întrebat: „Aveţi o secţiune cu Biblii vechi şi chestii bisericeşti?" Nu am fost foarte sigur ce înţelegea el prin „chestii bisericeşti", aşa că l-am îndrumat spre secţiunea de teologie. Chiar avem nişte

---

121 $ Ultima bătălie la care se face referire este cea de la Little Bighorn, Montana, din 25 și 26 iunie 1876, între luptători din triburile sioux și Regimentul 7 Cavalerie al Armatei SUA, sfârșită prin victoria zdrobitoare a indienilor. Batalionul Custer, o forță condusă de George A. Custer, a suferit o înfrângere gravă, iar Custer, doi frați și un cumnat au fost uciși, alături de alți aproximativ 260 de americani.

Biblii vechi şi frumoase, foarte ieftine, dar cei care întreabă de ele nu le cumpără niciodată. Omul a reuşit să găsească o Biblie în miniatură, iară preţ, din 1870 şi m-a întrebat cât ar costa. I-am zis că patru lire. Nu a cumpărat-o. Probabil se creează un fel de efect psihologic la găsirea unei cărţi iară preţ. Indiferent ce preţ sugerezi, oricât de mic ar fi, acesta pare mai mare decât cel pe care este clientul dispus să-l plătească. Am pierdut numărul celor care au venit la casă cu cărţi pe care încă nu ataşaserăm preţul şi au zis: „Asta nu are preţul pe ea. Probabil este gratuită” Nu a fost amuzant nici prima dată, iar după paisprezece ani şi-a pierdut complet spoiala de amuzament, pe care oricum n-o avea.

Chiar înainte de închidere, o femeie cu accent puternic de Yorkshire a cumpărat o carte de bucate şi mi-a spus: „Nu eşti de pe-aici”. I-am răspuns că am crescut aici. Şi pe asta am auzit-o atât de des că încet-încet o iau razna. Mi-a zis că accentul meu este „uşor nazal”.

Total încasări: 47 lire

3 clienţi

VINERI, 7 MARTIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

După micul dejun, când am coborât să deschid magazinul, am descoperit că Nicky ajunsese deja şi pregătise totul. M-a întâmpinat cu obişnuitul ei „Bunăăă” melodios, după care a urcat în grabă să pună în frigider grozăviile adunate din razia ei la Morrisons de aseară.

Eliot a plecat la ora 14: 00, lăsând în urmă o pereche de pantofi, câte unul în altă cameră.

Dimineaţă, în timp ce sortam cărţile din vreo două sacoşe, am găsit printre ele o listă de cumpărături. Scrisul semăna mult cu al lui Nicky. Printre lucrurile de pe listă, erau şi „mâzgă pentru păr”, „aparate de ras pentru picioare” şi „gel de curăţare pentru faţă Witch” Când am întrebat-o pe Nicky despre lista de cumpărături, a negat că ar şti ceva despre ea şi mi-a zis că ea nu se rade pe

picioare iarna, oferindu-se chiar să-mi arate, drept dovadă.

La ora 14: 00, am plecat din magazin şi m-am dus la Dumfrics ca să iau trenul spre Londra şi s-o vizitez pe Anna în Hampstead peste weekend. Am lăsat-o pe Nicky cu treizeci de cutii cu cărţi despre golf, pe care să le verifice şi să le înregistreze pe Fulfilled By Amazon. S-a plâns amarnic de asta din nou, dar, deşi fără tragere de inimă, a fost de acord.

Pe drumul către sud, am citit *Memoriile personale şi confesiunile unui păcătos cu temei* de Hogg, o carte extraordinar de modernă, având în vedere că a fost scrisă în 1824.

Total încasări: 90, 50 lire
6 clienţi
SÂMBĂTĂ, 8 MARTIE
În Londra.
Total încasări: 305, 48 lire
28 de clienţi
LUNI, 10 MARTIE
Comenzi online: 7
Cărţi găsite: 4

Azi a fost o zi frumoasă şi însorită. Callum a sunat să mă întrebe dacă nu vreau să merg cu el la plimbare pe dealuri, dar eram singur în magazin, aşa că n-am putut.

Pe la prânz, în librărie a intrat o familie tânără: părinţii, un băiat de vreo şapte ani şi o fată de vreo nouă. Băiatul s-a dus direct la secţiunea pentru copii şi s-a cufundat în cărţile de acolo vreo oră, până când părinţii i-au zis că e timpul să plece la masă, moment în care cu greu s-a smuls din fotoliul de lângă cărţile pentru copii şi a rugat-o pe mama lui să-i cumpere *The House at Pooh Corner*. Mama a venit la casă şi, cu o privire exasperată, a plătit 2, 5 lire pentru un exemplar broşat, zicând: „N-am mai pomenit un copil care să citească aşa de mult. Asta face toată ziua: citeşte. Îşi cheltuie fiecare bănuţ din banii de buzunar pe w.*11* cărţi

Nicky nu a reuşit să înregistreze nicio carte în

weekend pentru că, aşa cum a scris în bileţel, „imprimanta no mere”. Am verificat: nu o pornise.

Veştile locale de azi sunt că distileria din Bladnoch a intrat în lichidare.

Total încasări: 47 lire

3 clienţi

MARŢI, 11 MARTIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 6

Şi azi a fost frumos şi destul de cald. Nicky a venit în mod înţelept încotoşmănită cu fular, pălărie şi palton. Chiar şi într-o zi friguroasă, afară tot este mai cald decât în magazin.

O mare parte din ziua de azi mi-am petrecut-o scotocind prin cutiile cu cărţi pe care le-am avut stocate timp de un an. Le-am cumpărat dintr-o casă victoriană impunătoare, de lângă Castle Douglas. Ningea tare când le-am luat, acum un an. La plecare, camioneta se chinuia să urce cu încărcătura pe dealul alunecos, înapoi în drumul principal, şi mă gândeam că s-ar putea să fiu nevoit să-mi petrec noaptea cu bărbatul ciudat de la care le cumpărasem, dar am reuşit să plec. Cum în momentul acela nu aveam spaţiu de stocare, am pus cutiile spre păstrare la Callum, alături de cărţile despre golf. Printre cărţile pe care le-am sortat azi, era şi un pamflet rar semnat de Seamus Heaney. Harrington din Londra oferă singurul exemplar în afară de ăsta cu 225 de lire online, aşa că eu l-am listat pe al meu cu 140 de lire.

La etaj, cursul de artă al doamnelor în vârstă. N-a murit nimeni de frig.

Când închideam magazinul, am hotărât să deschid iar uşiţa pentru pisici, sperând că musafirul nepoftit s-a plictisit să se mai lovească cu capul de ea şi şi-a găsit altă casă în care să facă pipi.

Total încasări: 49 lire

6 clienţi

MIERCURI, 12 MARTIE

Comenzi online: 4
Cărţi găsite: 3
O zi foarte liniştită.

Chiar înainte să închid, a apărut domnul Deacon, agitat tot şi roşu la faţă, şi a întrebat dacă pot să comand o carte despre Iacob I pentru mătuşa lui, care împlineşte nouăzeci de ani vinerea viitoare. Ca de obicei, a scos o cronică din *The Times* şi mi-a lăsat-o pentru comandă. Ar trebui să ajungă săptămâna viitoare.

Când încuiam uşa din spate, am auzit gâştele gâgâind pe mlaştina cu apă sărată de la baza dealului, behăitul mieilor nou-născuţi de pe câmpuri şi orăcăitul broaştelor din iazul din grădină. Fără oameni. Fără trafic. Dacă creşti în Scoţia rurală, sunetele de genul acesta sunt semnele familiare ale schimbării anotimpului, iar pentru mine sosirea primăverii este cel mai frumos moment al anului. Dacă ai trăit în oraş câţiva ani, bănuiesc că se produce o detaşare de semnalele astea de schimbare a anotimpului pe care le anunţă broaştele, mieii şi gâştele – vestitorii primăverii din apă, de pe pământ şi din aer.

Total încasări: 28, 49 lire
4 clienţi
9
JOI, 13 MARTIE
Comenzi online: 4
Cărţi găsite: 4

Nicky a lucrat azi, pentru că mâine îşi ia liber (de obicei, vine la magazin vinerea şi sâmbăta). Şi-a început ziua plângându-se din nou de mirosul de pipi de pisică. I-am spus că e o pisică maidaneză şi că Mike de la Ce-op a împrumutat o capcană de la Protecţia pisicilor şi încearcă să o prindă. Ea tot pe Căpitan a dat vina. Grădina lui Mike se învecinează cu a mea, iar Căpitan îi vizitează bucătăria la fel de des cum pisicile lui o vizitează pe a mea. Pisica maidaneză şi-a marcat teritoriul şi la el acasă.

Eliot m-a rugat să-l ajut să facă un plan de afaceri pentru The Open Book, ca să vedem dacă poate să se

susţină financiar. Dacă poate, o să se desfăşoare sub tutela Festival Company. The Open Book este un plan pe care l-au născocit Anna, Finn şi Eliot: vor să ia un magazin gol din oraş, care să aibă deasupra camere pentru cazare, şi să le dea oamenilor ocazia să vină să-l gestioneze timp de două săptămâni ca să vadă ce înseamnă să fii librar. Finn este un prieten din copilărie care locuieşte în apropiere. Are o fermă ecologică de lapte şi este unul dintre cei mai spirituali oameni pe care îi cunosc. Acum vreo zece ani, a fost cooptat ca preşedinte al grupului de voluntari pentru Festivalul din Wigtown, cum era pe vremea aceea. Într-un an, l-a transformat în Wigtown Festival Company, o organizaţie de binefacere (ceea ce însemna că putea să acceseze fonduri noi) şi l-a preschimbat dintr-o mână de voluntari fără experienţă, dar entuziaşti, într-o organizaţie profesională ingenioasă, cu personal angajat cu normă întreagă. După câţiva ani de pauză, s-a întors acum în consiliul de administraţie. M-am gândit să fac ceva cercetare pentru planul de afaceri, aşa că am căutat pe Google „gestionare librărie” În mod ironic, în fruntea listei este o carte care se găseşte de vânzare pe Amazon, numită *The Complete Guide to Starting and Running a Bookshop*.

La începutul după-amiezii, am primit un telefon de la o femeie de la Yell.com în legătură cu reclama mea în Yellow Pages şi prezenţa online. M-a întrebat dacă firma mea „este situată în Wigwamshire”, pe care a denumit-o „zona regiunii”, şi a continuat cu „o să vă dau un exemplu, de exemplu”. Mi-a descris şi site-ul Yell.com ca având „un aspect complet diferit, dar foarte asemănător” Cu ce, habar n-am.

Azi, şapte persoane au adus la vânzare cutii cu cărţi în magazin. Aşa cum se întâmplă adesea în perioada asta a anului, am cumpărat mai multe decât am vândut.

Total încasări: 120 lire

9 clienţi

VINERI, 14 MARTIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Nicky n-a venit azi. Se pare că îşi face ordine prin casă. Una dintre comenzile online de azi a fost o carte despre instrumentele care măsoară radioactivitatea, pentru un client din Iran. La 11: 30 a sunat telefonul. Era Nicky: „Vrei frigiderul meu? Dau tot ce merge cu electricitate”.

Cum deschide gura, cum îi scapă câte un soi de perlă, gata formată.

Mama a apărut pe la ora 14: 00 cu patru ghivece de atârnat în vitrină, toate cu florile deja plantate. Face asta în fiecare an, în ciuda protestelor mele cum că pot să mă ocup şi singur de asta.

Total încasări: 42 lire

3 clienţi

SÂMBĂTĂ, 15 MARTIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Primul client de azi a fost un bărbat scund, cu barbă rară, care a apărut brusc la casă şi m-a speriat. A zâmbit şi a zis: „Ai ceva marfa aici, nu? Ce de marfa! Ce de marfa!” A cumpărat un exemplar din *Povestea unui Hobbit*. Îmi construiesc în minte un puzzle cu imaginea unui hobbit, plecând de la chipurile clienţilor cărora le-am vândut vreodată un exemplar din cartea asta.

După-amiază, un client a întrebat dacă avem *Sa ucizi o pasare cântătoare*. Nu aveam, dar la câteva momente după ce a plecat, o femeie a adus două cutii cu cărţi de vânzare, printre care şi un exemplar din asta. Este mult mai satisfăcător când lucrurile se întâmplă invers.

Total încasări: 78, 98 lire

13 clienţi

LUNI, 17 MARTIE

Comenzi online: 7

Cărţi găsite: 6

Astăzi, una dintre comenzi a fost pentru cartea *Sexing Day-Old Chicks 6*.

Prima clientă a zilei a fost o femeie malteză neobişnuit de elegantă, care mi-a spus că în Malta nu există anticariate. Nu prea ştiu ce treabă avea ea prin Wigtown, dar părea plăcută, deşi nu a cumpărat nimic. Chiar când pleca, a sunat telefonul. Era bibliotecara din centrul budist Samye Ling, din Eskdalemuir, aflat la aproape o sută de kilometri de aici. Au făcut ordine printre cărţile vechi şi vor să vândă o parte din ele. Am stabilit să le fac o vizită săptămâna viitoare.

Mama a venit la magazin când era destul de aglomerat şi a început să-şi împărtăşească părerile nu tocmai flatante la adresa Partidului Naţional Scoţian, pe un ton considerabil ridicat. Ea

16 Cum să determini sexul puilor de găină de o zi. provine din vestul Irlandei şi, deşi a trăit în Scoţia aproape cincizeci de ani, şi-a păstrat în voce ritmul vioi al ţării natale. Sau aşa mă asigură prietenii – urechile mele nu-l detectează. Are o capacitate de a vorbi neegalată în lume, sunt convins, şi urăşte liniştea la fel cum natura urăşte vidul. De mai multe ori, am fost martor când povestea acelaşi lucru (de obicei, o descriere a prânzului din ziua respectivă sau a unui drum făcut de dimineaţă) în peste douăsprezece feluri diferite, dintr-o singură răsuflare. Spre deosebire de ea, tata este un om tăcut. El zice că asta e din cauză că vorbăria nesfârşită a mamei nu-i lasă şi lui ocazia să vorbească. Este un bărbat înalt, de 1, 92 m, cu formaţie de inginer, dar devenit fermier aproape de vârsta de treizeci de ani. împreună, au reuşit să ţină câteva firme şi să ne trimită pe mine şi pe cele două surori ale mele la scoli cu internat.

Vizitele neanunţate din partea familiei şi prietenilor nu sunt ceva neobişnuit şi, cu siguranţă, nu sunt apanajul exclusiv al mamei. Vizitatorii familiali vorbesc adesea despre lucruri pe care eu nu le-aş considera potrivite pentru urechile străinilor. Mă gândesc de multe ori că poate librăriile joacă, în principal, un rol recreativ pentru

cei mai mulţi oameni, fiind locuri liniştite, calme, în care aceştia pot scăpa de rigorile necruţătoare şi de obligaţiile digitale ale vieţii moderne. Prin urmare, prietenii şi familia îşi fac vesel apariţia, neanunţaţi şi neinvitaţi, întrerupându-mă din ce fac eu în momentul acela, fără să le pese că aici este locul meu de muncă. Dacă aş lucra la Ce-op sau la bibliotecă, mă îndoiesc că ar avea aceeaşi atitudine nepăsătoare faţă de vizitele sociale. Şi bănuiesc că, la orice alt loc de muncă, nici nu ar vorbi la fel de liber de faţă cu nişte persoane absolut străine.

După ce am închis magazinul, l-am sunat pe domnul Deacon să-l anunţ că a sosit biografia lui Iacob I pe care o comandase.

Total încasări: 41 lire

4 clienţi

MARŢI, 18 MARTIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Dimineaţa a fost rece şi umedă, aşa că am aprins focul. Până la ora 11: 00, cinci clienţi mi-au trecut pragul; niciunul nu a cumpărat nimic. Apoi, un bărbat înalt, emaciat, îmbrăcat în hanorac, a intrat şi a întrebat dacă avem cărţi despre farmacologie pentru că „tocmai mi-au prescris un înlocuitor de heroină şi vreau să aflu mai multe despre el”.

Domnul Deacon şi-a făcut apariţia la prânz şi a plătit cartea comandată. Ziua mătuşii lui este sâmbătă, aşa că ar trebui să aibă timp să i-o trimită.

Total încasări: 82, 99 lire

9 clienţi

MIERCURI, 19 MARTIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

La 10: 30, am urcat să-mi fac o ceaşcă de ceai. Când am coborât la loc, am simţit un miros familiar, aspru. Nici nu m-am aşezat bine şi am început să înregistrez cărţi, că din spatele unui raft a ieşit brusc un irlandez scund,

bărbos şi foarte murdar. Dincolo de aspectul (şi mirosul) lui, se află un om ale cărui cunoştinţe despre cărţi sunt remarcabile. Cam de două ori pe an, îmi aduce o mulţime de materiale bune, pe care mi le livrează cu camioneta în care este evident că şi locuieşte. De data asta, a adus patru cutii cu cărţi despre căile ferate şi două cutii cu cărţi despre Napoleon, pentru care i-am dat 170 de lire.

La ora 14: 00, a sunat telefonul. Era o femeie de la consiliu, care se ocupă cu căutarea de locuri de muncă pentru persoanele cu dificultăţi de învăţare:

Femeia: „Avem un tânăr care îşi caută de lucru într-o librărie. Are Sindromul Asperger. Aţi auzit de Sindromul Asperger?”

Eu: „Da”.

Femeia: „Ei, ştiţi că oamenii care au Asperger sunt foarte buni la ceva anume, cum ar fi matematica sau desenul?”

Eu: „Da”.

Femeia: „Ei, el nu e aşa”.

Aşa că am fost de acord să-l primesc pentru o perioadă de probă. Începe de marţi.

Înainte de închiderea magazinului, am timbrat şi pus în pungi toate cărţile pentru Random Book Club şi (sper) am vrăjit-o pe Wilma să trimită mâine poştaşul cu camioneta să le ridice.

După ani de cumpărat, pus preţuri, înregistrat şi vândut cărţi, unele edituri îţi devin foarte familiare: cantităţile importante de cărţi publicate de Macmillan la începutul secolului XX; Blackie and Son cu ilustraţiile distinctive ale lui Talwin Morris de pe coperte; A. & C. Black, cu faimoasele ghiduri de călătorii scoţiene; Fullarton şi Cassell, două edituri care au avut viaţă scurtă şi care, împreună cu Newnes şi Gresham, au adoptat revoluţia tehnologică ce a permis fabricarea hârtiei din pulpă de lemn la mijlocul secolului al XIX-lea şi ale căror cărţi se deosebesc prin paginile lucioase; Ward Lock, cu seria de ghiduri roşii de călătorie în Regatul Unit; David &

Charles, din Newton Abbot, ale cărei cărţi despre căile ferate regionale nu au seamăn; Hodder and Stoughton, care a publicat seria *King's England*, dorită pe vremea aceea, dar care acum nu mai are căutare; şi Nelson, ale cărei ediţii în pânză roşie din operele lui John Buchan încă se vând bine.

Alţii ies în evidenţă nu atât prin design sau stil, cât prin conţinut. De exemplu, Hooper şi Wigstead, editorul cărţii *Antiquities of Scotland*, de Francis Grose, ale cărei pagini conţin prima versiune din *Tam O'Shanter* a lui Burns apărută vreodată într-o carte; William Creech, care a publicat primul volum din seria *Statistical Accounts of Scotland*, de Sir John Sinclair şi a introdus cuvântul „statistică" în limba engleză; John Wilson, care a produs ediţia Kilmarnock a poemelor lui Burns *Poems, Chiefly in the Scottish Dialect* –, John Murray, care a publicat *Originea speciilor prin selecţie naturală* –, William Strahan, care a adus pe lume *Avuţia naţiunilor. Cercetare asupra naturii şi cauzelor ei*, de Adam Smith.

Şi editurile mai recente au avut un impact similar: Penguin, care a ajuns în instanţă din cauza ediţiei britanice necenzurate din *Amantul doamnei Chatterley* –, Shakespeare & Company, care a îndrăznit să publice *Ulise* –, mici tipografii precum Kelmscott Press a lui William Morris, care a funcţionat pentru o scurtă perioadă; şi Golden Cockerel Press, pentru care artistul Eric Gill (designerul fonturilor Gill Sans, Perpetua şi altele) a conceput un stil de fonturi pe care le-a denumit după tipografie. Lista poate continua, dar aceste edituri, aceste persoane, şi-au asumat riscuri şi au adus idei noi în lume, fiecare cu stilul său distinctiv, de la subiect la design, tipografie şi valori de producţie.

Total încasări: 131, 33 lire
10 clienţi
JOI, 20 MARTIE
Comenzi online: 4
Cărţi găsite: 4

Dave Borsetă a venit la scurt timp după ce am deschis şi a cumpărat trei cărţi din secţiunea dedicată aviaţiei. Este un tip cu barba zbârlită şi stufoasă, cultivat şi uşor paranoic că o firmă locală de avocatură vrea să-i vină de hac, cine ştie din ce motiv. Porecla i se trage de la faptul că mereu are pe el cel puţin două borsete, una atârnată de gât, iar cealaltă în jurul mijlocului. La ocazii speciale, poartă mai multe şi aproape de fiecare dată duce cu el şi o valiză sau un rucsac. Locuieşte în apropiere, în Sorbie, şi circulă toată ziua cu autobuzul, folosindu-se de orice instituţii gratuite disponibile, cum ar fi biblioteca şi altele asemenea. Azi, când să plece, m-a întrebat la ce oră e autobuzul spre Whithorn. Când i-am zis că habar n-am, a răspuns: „Ar trebui să ştii lucrurile de genul ăsta. Doar oferi un serviciu public”. Asta-i o noutate pentru mine. Are şi un ceas digital, care face bip o dată la câteva minute şi cel puţin un telefon mobil, care pare să emită în permanenţă diverse sunete enervante.

Pe la începutul după-amiezii, a sunat un bărbat în vârstă. Găsise o carte pe care o vindem online cu trei lire şi voia s-o cumpere direct. Din cauză că auzea prost şi era foarte confuz, toată povestea a durat jumătate de oră. Cât timp am vorbit cu el la telefon, a venit şi poştaşul, care a luat cei cinci saci cu cărţi pentru club.

La 17: 15, Dave Borsetă încă se agita prin librărie cu diversele lui dispozitive sunătoare, când a întrebat dacă avem o secţiune cu cărţi despre animalele de companie. I-am zis că da, dar că am închis. La 17: 25, încă se fâţâia prin magazin, bodogănind despre avocaţii care-l jecmănesc.

Total încasări: 107, 49 lire

14 clienţi

VINERI, 21 MARTIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 4

Nicky s-a întors la muncă azi. Ne-am certat, ca de obicei, pentru că face deranj şi pune cărţile pe rafturile

greşite. A ameninţat că-şi dă demisia, ceea ce face cam o dată pe lună.

La prânz, am plecat la Samye Ling, refugiul budist tibetan din Eskdalemuir. Pe drum, am luat-o şi pe Anna, venită să ia o pauză de la viaţa ei londoneză, de la gara din Dumfries.

Samye Ling s-a mărit considerabil de când l-am vizitat eu ultima dată, acum douăzeci de ani, şi constituie o inadecvate spectaculoasă în peisajul mlăştinos, sumbru, scoţian. Centrul este presărat cu statuete aurite reprezentându-l pe Buddha, cu pagode şi temple, şi clădiri colorate, precum şi cu un număr restrâns de căsuţe şi alte rămăşiţe din vremurile sale de început. Am găsit biblioteca şi ne-am întâlnit cu Maggy, bibliotecara, o femeie de vreo şaizeci şi ceva de ani, imobilizată într-un scaun cu rotile.

Biblioteca este nouă şi constă dintr-o sală imensă, fără rafturi, cu teancuri de cărţi aşezate pe jos. M-am uitat prin stocul pe care vor să-l dea şi i-am oferit 150 de lire. Evident, se aşteptase la mai mult, dar când i-am zis că pot să i le las, ca să mai cheme şi pe altcineva să se uite la ele, s-a auzit un cor de „Nu!” de la alţi voluntari care lucrau acolo. Aşa că a trebuit să iau şi toate prostiile odată cu cărţile mai rezonabile: un amestec general de ficţiune şi non-ficţiune, genul de titluri pe care le găseşti în mod normal în casa cuiva şi nu te-ai aştepta să le vezi în biblioteca unei mănăstiri tibetane. Sigur au scos toate materialele care nu erau adecvate pentru a fi păstrate în colecţia lor.

Anna a fost absolut impresionată de Samye Ling: contrastul dintre peisaj şi arhitectură, chiar şi între diferite părţi ale locului, dintre care unele arătau autentic orientale, iar altele, de parcă ar fi fost construite de autorităţile locale la scurt timp după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial.

Am pornit la drum înapoi spre Wigtown şi Anna s-a relaxat tot mai mult pe măsură ce ne apropiam de

magazin. Primul ei instinct când intră este să-l caute pe Căpitan, motanul, şi în doar câteva clipe cei doi s-au regăsit, plini de fericire.

Transformatorul de la unul dintre corpurile de iluminat din sala scoţiană s-a ars. M-am săturat să tot schimb becurile la instalaţia aia, aşa că am cumpărat trei candelabre franţuzeşti de alamă, la mâna a doua, de pe ebay.

A venit şi Isabel, să se ocupe de registre. Ea şi soţul ei au o fermă aproape de Newton Stewart şi ea ştie să lucreze cu aplicaţia de contabilitate. A fost de acord să-mi ţină contabilitatea, eliberându-mă astfel de cea mai înspăimântătoare sarcină a săptămânii. De obicei, vine miercurea, dar săptămâna asta, una dintre fiicele ei a avut un concert, aşa că a amânat. Astăzi la plecare, cuvintele ei au fost: „Ai o mulţime de bani în conturi” Nimeni nu a mai folosit vreodată cuvintele astea, în ordinea asta, adresându-mi-se mie.

Total încasări: 122 lire

11 clienţi

SÂMBĂTĂ, 22 MARTIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Soarele a strălucit toată ziua şi a fost destul de cald cât să deschid uşa de la intrare. Nicky a venit la ora ei obişnuită (cu cincisprezece minute întârziere) şi am început să descărcăm cutiile cu cărţi de la Samye Ling. A găsit ea o firmă, numită Cash for Clothes, care plăteşte 50 de lire pentru tona de cărţi uzate. A vorbit cu ei să vină să le ridice de la magazin miercuri, ca să putem să scăpăm de o mare parte din prostiile luate în tranzacţia cu Samye Ling.

Acum câteva săptămâni, o femeie a adus un exemplar din *Where No Man Cries*, de Emma Blair. Mi-a spus, spre surprinderea mea, că Blair, de fapt, nu era femeie, ci un bărbat din Glasgow de un metru nouăzeci şi doi, băutor de bere şi fumător înrăit, pe nume Iain Blair, care a avut

succes cu romanele lui de dragoste abia când şi-a luat un *nom de plume* feminin. Cărţile lui Blair au fost printre cele mai împrumutate din bibliotecile scoţiene în ultimii douăzeci de ani. Înainte să devină scriitor, Blair fusese actor. Cariera i s-a încheiat brusc, se pare, când, după ce a fost chemat la o audiţie pentru un rol în *Indiana Jones şi căutătorii arcei pierdute*, a fost lăsat să aştepte atât de mult încât, când Steven Spielberg a intrat în sfârşit în sală şi a întrebat: „Poţi să vii iar mâine?”, el a răspuns: „Nu, îmi bag picioarele”. A murit în 2011.

Candelabrele au sosit chiar când Norrie era în magazin să ridice nişte vopsea livrată aici din greşeală. S-a oferit să le ia el şi să le repare, fiindcă au arătat mai bine la vremea lor.

Total încasări: 160, 38 lire

17 clienţi

LUNI, 24 MARTIE

Comenzi online: 8

Cărţi găsite: 5

Chiar când mă întorceam din bucătărie, un client cu pantaloni din poliester cu vreo cincisprezece centimetri prea scurţi şi o jachetă cu umeri din piele şi buzunare mari aproape mi-a dărâmat ceaşca de ceai din mână şi m-a întrebat: „A murit vreodată cineva aici? A murit vreodată careva căzând de pe o scară în magazin?” I-am răspuns: „Nu încă, dar speram ca azi să fie ziua mea norocoasă”.

În e-mailurile de azi, am găsit unul de la o fostă angajată, Sara, care a lucrat pentru mine în timpul vacanţelor acum câţiva ani.

„Băi, Ţâţe-de-gagică, am nevoie de o recomandare. Am ataşat formularul. Zi de bine, bulangiule, altfel mă iau de tine”. Aşa că am scris asta şi i-am trimis-o prin e-mail.

Tel. 01988 402499 www.the-bookshop.com 17 North Main Street, Wigtown DG8 9HL

Luni, 24 martie 2014

ÎN ATENŢIA CELOR INTERESAT!»

RECOMANDARE PENTRU SARA PEARCE

Sara a lucrat sâmbetele la The Book Shop, 17 North Main Street, Wigtown, vreme de trei ani, în timp ce era elevă la liceul Douglas Ewart. Când spun „a lucrat”, folosesc termenul în cele mai generoase sensuri posibile. Îşi petrecea întreaga zi fie afară, fumând şi răstindu-se la oamenii care încercau să intre în magazin, fie uitându-se la reluările serialului *Hollyoaks* pe 40D. Deşi în general era punctuală, adesea venea ori beată, ori foarte mahmură. De obicei, era nepoliticoasă sau agresivă. Rareori făcea ce i se spunea şi niciodată, în cei trei ani cât a fost aici, nu a făcut ceva constructiv sau din proprie iniţiativă. Invariabil lăsa mizerie în urma ei, de regulă sticle de Irn-Bru, pungi de chipsuri, ambalaje de ciocolată şi pachete de ţigări. Tot timpul fura brichete şi chibrituri din magazin şi era jignitoare şi adesea violentă cu mine.

A fost o membră de valoare a personalului şi nu am nicio ezitare în a o recomanda.

Total încasări: 109, 39 lire 12 clienţi

66

Jurnalul unui librar

MARŢI, 25 MARTIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Două dintre comenzile de azi au fost pentru orarul autobuzelor din anii 1960 în nordul Angliei.

Andrew, voluntarul cu Asperger, a sosit la ora 11: 00. Era însoţit de femeia de la consiliu, care a venit cu el să se asigure că ajunge în siguranţă şi că totul este în ordine. A sugerat să-i dau ca sarcină aranjarea în ordine alfabetică a secţiunii de cărţi poliţiste. La prânz, ajunsese la litera B; pe urmă, s-a dus acasă.

La scurt timp după ce a plecat Andrew, o femeie în vârstă extrem de nepoliticoasă a cerut un exemplar din biografia lui Stalin scrisă de Simon Sebag Montefiore. Aveam unul în secţiunea dedicată Rusiei, pe care a adus-o

ea la casă. Era în stare neobişnuit de bună, cu o copertă impecabilă, evident necitită, cu preţul iniţial de 25 de lire. A întrebat cât costă; i-am făcut semn spre eticheta cu preţul, pe care era trecut 6, 50 lire. A împins cartea şi s-a întors cu spatele, bombănind în timp ce pleca: „Prea scumpă". Sunt destul de sigur că o să se întoarcă, aşa că i-am pus un preţ nou: 8, 50 lire.

Anna a chemat în vizită o prietenă, Lucy. Stă până luni.

Total încasări: 34, 50 lire

7 clienţi

MIERCURI, 26 MARTIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 4

O dimineaţă frumoasă, însorită. Am continuat să sortez cutiile cu cărţi de la Samye Ling.

Isabel a venit azi să se ocupe de contabilitate. Comentariul bucuros „Ai o mulţime de bani în conturi" de data trecută a dispărut de mult şi, de data asta, a fost înlocuit cu un avertisment temperat despre situaţia financiară riscantă a magazinului. Asta, cred, e din cauză că după ce mi-a spus că am o grămadă de bani, am hotărât că e timpul să plătesc nişte facturi amânate de mult.

Niciun semn de la Cash for Clothes, care trebuia să colecteze cărţile pe care nu putem să le vindem şi stocul vechi nevândut.

Carol-Ann a sosit la ora 17: 00. A rămas peste noapte, pentru că trebuie să lucreze în Stranraer mâine dimineaţă şi este mult mai aproape de aici pentru ea decât din Dalbeattie, unde locuieşte. Când era adolescentă, Carol-Ann lucra în magazin sâmbetele; acum are douăzeci şi ceva de ani şi a devenit o bună prietenă. Ea şi Anna se înţeleg extrem de bine şi fac tot timpul planuri de afaceri improbabile, care, Slavă Domnului, nu ajung niciodată să fie puse în practică.

Nicky lucrează mâine şi a hotărât să doarmă în patul de festival. Casa a părut plină şi gălăgioasă cu ea, Carol-

Ann, Anna şi Lucy, toate patru tare vorbăreţe.

Total încasări: 95, 75 lire

8 clienţi

JOI, 27 MARTIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Lucy, Carol-Ann şi Nicky au cerut sandvişuri cu bacon la micul dejun, aşa că mi-am petrecut prima parte a dimineţii legat de tigaie. Când am întrebat-o pe Nicky de ce nu au apărut cei de la Cash for Clothes, mi-a zis că nu le confirmase colectarea, fiindcă „erai prost dispus, aşa că am hotărât să nu te deranjez”. Acum le-a confirmat, aşa că sper să vină curând, ca să putem elibera nişte spaţiu în magazin. Avem vreo patruzeci de cutii cu cărţi de dat, cam jumătate de tonă.

Prima prioritate a zilei a fost să aşezăm cărţile de pe masă pe rafturi ca să putem face ordine în alte cutii cu marfa nouă, care par să zacă stivuite peste tot, inclusiv în şoproanele prietenilor. După prânz, m-am dus la bancă în Newton Stewart să depun încasările, iar când m-am întors am descoperit că Nicky deschisese aproape fiecare cutie (încălcându-mi flagrant regula „câte o cutie pe rând”) şi nu eliberase decât jumătate de masă – singura treabă pe care o rugasem să o facă înainte să plec. A urmat o ceartă aprinsă, iar Lucy a părut jenată, s-a scuzat şi s-a dus la etaj. Carol-Ann, în schimb, a râs ca o hienă şi ne-a întărâtat să continuăm conflictul.

Cineva a postat pe Facebook un link către un site al unor bibliotecari unguri, fotografiaţi ţinând în mână cărţi cu coperte pe care apăreau chipuri şi cu care îşi acopereau propriile chipuri. Toată seara am încercat să le conving pe Lucy şi pe Anna să facă asta, dar folosind revistele porno din anii 1980 pe care le-am cumpărat acum vreun an. N-am reuşit încă.

Total încasări: 128 lire

15 clienţi

VINERI, 28 MARTIE

Comenzi online: 4
Cărţi găsite: 4

Bătrâna care s-a plâns de preţul biografiei lui Stalin s-a întors. Când a aflat că am mărit preţul, a zis că nu pot să fac asta. Eu i-am zis că pot. A fost furioasă, dar a cumpărat-o, boscorodind că n-o să mai calce niciodată pe aici.

Nicky a ajuns la 9: 15, ca de obicei, şi, după o scurtă repetare a conflictului de ieri, a urmat unul nou legat de ceea ce ar trebui ea să facă în magazin. Am fost de acord să scriem o listă în fiecare dimineaţă cu ce trebuie făcut, ca să nu existe confuzii. Mai târziu, am descoperit că făcuse câteva adăugiri, inclusiv „Să-i aduc aminte lui Shaun de mai multe ori să sune oamenii înapoi", „Să-l iau pe Shaun în serios", „Să nu iroseşti timp preţios prostindute în faţa camerei video pentru Facebook", „Să-i oferi clientului de cel puţin trei ori mai mult decât fac cărţile pe care le vinde". Spre deliciul meu, s-a pricopsit recent cu un peţitor nu prea convins. De câte ori vede microbuzul ei (Stricăţica) parcat lângă magazin, intră să o salute şi să stea de vorbă cu ea. De fiecare dată este băut, indiferent de ora din zi, şi încearcă să ascundă mirosul de alcool prin cantităţi copleşitoare de Brut 33. Nicky face puţine eforturi sau chiar deloc să-şi mascheze antipatia faţă de el, dar asta lui pare să-i alimenteze ardoarea.

După prânz, m-am dus la Ce-op să cumpăr lapte. Mike mi-a spus că a prins motanul vagabond care îşi marcase teritoriul în casa lui şi în magazinul meu. Căpitan o să fie uşurat. De câteva săptămâni este speriat, iar casa miroase a pipi de pisică.

După-amiază, m-am dus cu Anna şi Lucy la Galloway House Gardens şi am cules usturoi sălbatic, după aceea ne-am petrecut seara făcând pesto cu usturoi sălbatic, ulei de măsline, parmezan şi nuci. Asta a fost unul dintre cele mai frumoase momente din an pentru Anna.

Nicky a găsit în colecţia Samye Ling o carte cu titlul *Vamping Mode Easy*. Spre dezamăgirea noastră, este

despre gamele de pian[13].

Domnul Deacon a venit să comande o carte cu puţin timp înainte de închidere şi a confirmat că mătuşa lui primise şi fusese încântată de biografia lui Iacob I.

Total încasări: 97 lire

10 clienţi

9

SÂMBĂTĂ, 29 MARTIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 6

Nicky şi-a luat liber, aşa că am fost iar singur în librărie. Şase comenzi astăzi, inclusiv una de poezie medievală scoţiană, care trebuie expediată la Bagdad.

După prânz, a intrat un cuplu în vârstă care mânuia o sacoşă de la Farmfoods plină cu cărţi. Ăsta nu este niciodată un început promiţător. Făcuseră ordine în casa unei mătuşi şi găsiseră câteva cărţi vechi care, s-a dovedit, făceau parte dintr-un set incomplet de Dickens – în stare îngrozitoare – din anii 1920. Voiau o evaluare. Când soţul a scos prima carte, i-am spus că nu valorează nimic. Evident, nu m-a crezut şi a continuat să le scoată şi pe celelalte, una câte una, întrebând: „Dar asta?” Am încercat să-i explic că nu are rost să mi le arate şi pe celelalte, dacă fac parte din acelaşi set, dar după cinci minute încă mi le etala.

În a doua parte a după-amiezii, am urcat în bucătărie, dar până să ajung acolo am fost chemat înapoi la parter. În librărie se afla un hipster înalt, cu barbă şi şapcă de tweed, care avea în mâini o sacoşă de la Tesco plină cu cărţi. Sacoşa de la Tesco este o îmbunătăţire faţă de cea de la Farmfoods din punct de vedere al cărţilor pe care ar putea să le conţină, dar numai într-o măsură neglijabilă, iar cărţile din cazul respectiv erau, într-adevăr, mai bune, dar tot din cele de care aveam din plin, aşa că le-am respins, în

13 Vamping poate avea mai multe sensuri, printre care și improvizație muzicala, dar și o anumită practică sexuală, de unde ambiguitatea din text.

principal pentru că tipul îmi tot zicea „prietene”.

Total încasări: 105 lire

12 clienţi

LUNI, 31 MARTIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Azi am deschis magazinul cu o întârziere de jumătate de oră pentru că am uitat că s-a dat ora înainte.

Aplicaţia Monsoon făcea figuri, aşa că am verificat setările, întâmplător, am ajuns să descopăr câteva dintre comentariile „folosite frecvent” de Nicky pentru a descrie cărţile postate online:

„Fără urme de cerneală”.

„Care pare necitită”.

„Cu poze minunate!”

În mod normal, comentariile pe care le-aş folosi eu pentru a descrie cărţile ar fi ceva de genul:

„Numele fostului proprietar pe forzaţul mobil din faţă”.

„Coperta unu cu timbru sec, cinci nervuri”.

„Pagini cu marginile rupte, nu tăiate, şi coperte în unghi înclinat”.

Dar, aşa cum subliniază adesea Nicky, aceştia sunt termeni utili numai când vorbeşti cu alţi oameni din domeniu. Dacă vorbeşti cu oameni care nu înţeleg jargonul editorial, nu sunt utili. Ian, prietenul meu librar din Grimsby, are deseori conversaţia aceasta cu soţia lui, care crede că jargonul editorial ţine de o eră apusă şi că internetul a făcut ca totul să devină inutil, cu excepţia cataloagelor de licitaţie. Când am cumpărat magazinul, în 2001, înainte ca internetul să se transforme în maşinăria monstruoasă de vânzări cu amănuntul din prezent, mulţi librari le trimiteau clienţilor de pe listele de corespondenţă cataloage cu cărţile din stoc şi, de nevoie, trebuiau să ofere descrieri detaliate ale titlurilor pe care le vindeau. Între timp, folosirea unor termeni precum „inserţii dantelate aurii”, „verso”, „recto”, „octavo”, „fleuron” şi

„colofon” a devenit aproape irelevantă pentru vânzarea cărţilor. Din câte ştiu eu, nimeni din branşa asta nu mai trimite cataloage, iar odată cu declinul rapid şi aparent inexorabil al librăriilor tradiţionale, mă tem că şi pe noi ne aşteaptă acelaşi lucru. Totuşi, vremurile în care trăim nu reprezintă prima perioadă de tranziţie din istoria editării şi vânzării de cărţi. Aşa cum arată şi Jen Campbell în *The Bookshop Book*, după ce Gutenberg a inventat presa tipografică mobilă şi primele cărţi au devenit disponibile pentru publicul larg, „Vespiano da Bisticci, un librar celebru din Florenţa, a fost aşa de revoltat că de atunci înainte cărţile nu mai aveau să fie scrise de mână, încât, într-o criză de furie, a închis magazinul şi a devenit prima persoană din domeniu care a prorocit moartea industriei cărţii”.

Evaluarea noastră pe Amazon a redevenit „Bună”.

Cum vremea era plăcută, am vopsit băncile din faţa magazinului la ora prânzului. O vecină în vârstă pe care o ştiu vag (am cumpărat cărţile surorii ei după moartea acesteia, în urmă cu câţiva ani) tocmai trecea pe acolo. Se ducea la Ce-op cu căruciorul de cumpărături şi s-a oprit în faţa magazinului să stea de vorbă cu mine. Mi-a povestit că a cheltuit o grămadă de bani pe banca ei de grădină, în urmă cu cincisprezece ani, pentru că era prima ei grădină şi voia să se răsfeţe. Când am întrebat-o unde a locuit înainte de Wigtown, mi-a înşirat câteva locuri, inclusiv Tokyo şi Ierusalim, unde a ajutat la scrierea primului dicţionar de ebraică. Habar nu aveam că a dus o viaţă aşa de interesantă. Uite ce periculos e să faci presupuneri despre oameni. Sigur că eu fac asta zilnic cu clienţii mei şi îi etichetez drept bufoni gălăgioşi când, în realitate, poate că ei au condus soldaţii pe plajele Normandiei sau au fost pionieri ai cercetării şi inovării în medicină.

După prânz, m-am dus la Dumfries şi le-am lăsat pe Anna şi Lucy la gară, să se întoarcă la Londra (fiecare înarmată cu câte un borcan de pesto cu usturoi sălbatic) şi m-am întors la librărie pe la ora 16: 00.

În ultima oră de program, magazinul a fost ocupat de o familie formată din şase persoane: mama, tatăl şi patru fete cu vârste între şase şi şaisprezece ani. Când a venit momentul să achite cărţile, mama mi-a spus că ieşiseră cu toţii la o plimbare de dimineaţă, iar fetele se simţiseră triste, în ciuda vremii însorite. Le-a întrebat de ce erau aşa de nefericite, iar ele au răspuns la unison că nu voiau decât să vină la The Book Shop, pentru că nu mai trecuseră pe aici de doi ani şi erau foarte nerăbdătoare să revină. Au cheltuit 175 de lire şi au plecat cu şase sacoşe de cărţi. Lucrurile de genul ăsta se întâmplă mult prea rar, dar, atunci când se întâmplă, îmi aduc aminte de ce am ales să intru în lumea vânzării de cărţi şi cât de importante sunt librăriile pentru mulţi oameni.

Mama a venit la ora 16: 00 şi a lăsat o cutie cu trei ouă de ciocolată Creme Eggs pentru Paşte. Eu nu mă dau în vânt după ciocolată, iar apetitul meu pentru aşa ceva este nesofisticat. Anna preferă clar ciocolata neagră cu conţinut foarte mare de cacao, la fel şi Callum, şi, de obicei, se aliază să râdă de mine că am aceleaşi gusturi ca un copil mic. În rarele ocazii în care mă păleşte pofta, aleg ciocolata cu lapte, iar Creme Eggs este exact ce vreau.

După ce am închis, m-am dus la Ce-op să cumpăr lapte şi pâine. Mike era de serviciu şi mi-a zis că la Liga pentru Protecţia Pisicilor au castrat pisica pişăcioasă pe care o prinsese. El şi Emma (partenera lui) au hotărât să o păstreze.

Total încasări: 288, 48 lire

14 clienţi

APRILIE

„Anticariatul nostru avea un stoc de carte deosebit de interesant şi totuşi mă îndoiesc că zece la sută din clienţii noştri puteau să deosebească o carte bună de una proastă”.

George Orwell, *Amintirile unui librar*

Sigur, o carte poate să fie bună pentru unul şi proastă pentru altul; chestiunea este complet subiectivă.

Unul dintre prietenii mei este bijutier de lux în Londra. Odată l-am întrebat cum hotărăşte ce să cumpere şi ce nu când participă la o licitaţie. Mi-a explicat că, la începuturile lui în branşă, cumpăra lucruri care păreau inofensive şi care, credea el, aveau să placă tuturor. În scurt timp a constatat că acestea nu se vindeau prea bine şi că rar obţinea un preţ mare pe ele, aşa că şi-a schimbat strategia. „Acum, dacă văd ceva care îmi provoacă o reacţie puternică, îl cumpăr. Indiferent dacă îl ador de-a dreptul sau mi se pare absolut hidos, îţi garantez că o să iau un preţ bun pe el”.

Mulţi librari se specializează. Eu nu. Magazinul are o gamă largă de subiecte şi titluri, în care înghesui tot ce pot. Sper că se găseşte câte ceva pentru fiecare, dar chiar şi cu 100.000 de titluri în stoc, mulţi oameni tot pleacă cu mâna goală. Dacă cineva cumpără un roman de dragoste de la Mills and Boon cu 2, 5 lire sau un exemplar broşat rufos din *Etica* lui Spinoza cu 2, 5 lire, asta este irelevant. Fiecare, sper, va obţine suficientă plăcere din experienţa lecturii.

MARŢI, 1 APRILIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Norrie a venit şi a înlocuit instalaţia de leduri cu candelabrele, scufundând sala scoţiană în întuneric întreaga dimineaţă. Arată infinit mai bine decât banda aia hidoasă cu leduri, care dădea o atmosferă de hol de spital. De-a lungul anilor, le-am tot înlocuit şi au mai rămas doar patru din cele douăzeci şi două care erau aici când am preluat eu, în 2001.

Andrew (voluntarul cu Asperger) a venit la ora 11: 00 şi a lucrat până la prânz. A ajuns la litera C în secţiunea de romane poliţiste, dar a devenit foarte agitat când cineva l-a întrebat unde sunt cărţile despre sistemul feroviar şi a trebuit să se aşeze.

De dimineaţă am primit un e-mail de la mama, care a fost nevoită să împrumute iPadul lui tata ca să mi-l trimită,

fiindcă al ei este „constipat”. Pot eu să mă duc să îl repar cât de curând? am răspuns că o să mă duc cât de repede o să pot.

La ora 15: 00, m-am dus la bancă în Newton Stewart şi m-am întors chiar înainte de închidere, când am aflat ca cei de la Cash for Clothes fuseseră deja şi ridicaseră cutiile cu cărţi, pentru care plătiseră 25 de lire. Plătesc la greutate şi au luat o jumătate de tonă de cărţi.

În corespondenţa de azi, am găsit o scrisoare de la doamna Philips („nouăzeci şi trei de ani şi oarbă”), adresată simplu lui „Shaun Bythell, negustor de cărţi în Wigtown, Scoţia”, care, dat fiind că Galloway are o populaţie aşa de mică, a reuşit să ajungă aici. Ca de obicei, era o solicitare să comand o carte pentru unul dintre strănepoţii ei: de data asta, *Răpit de piraţi*, de Robert Louis Stevenson.

Total încasări: 71 lire

10 clienţi

MIERCURI, 2 APRILIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: 1

Prima vizitatoare a zilei a fost o femeie cu părul vâlvoi, care de obicei lasă *Green Handbook for Southwest Scotland*, o broşură plină cu adrese de homeopaţi şi vindecători cu cristale. A venit când eu vorbeam la telefon. De fiecare dată când trece pe aici vorbesc la telefon, aşa că niciodată nu am ocazia să-i spun că nu vreau să mai lase broşurile, fiindcă nu le ia nimeni.

A fost urmată îndeaproape de un cuplu de aproape şaptezeci de ani, în echipament din lycra pentru biciclişti. Au venit la casă cu patru volume din ghidul ilustrat pentru alpinişti al lui Wainwright despre Lakeland Fells, în stare aproape impecabilă.

Bărbatul le-a aşezat pe tejghea şi a întrebat: „Cu cât poţi să mi le dai pe astea?” Am făcut socoteala. Totalul era 20 de lire şi i-am spus că i le las cu 17 lire. El s-a crispat vizibil, apoi a răspuns: „Nu poţi să le dai cu 15?” Când i-am

atras atenţia că asta ar însemna o reducere de 25 la sută, a zis: „Dacă nu ceri, nu primeşti”. Până la urmă, s-au scotocit de cele 17 lire şi au lăsat în urma lor o dâră de resentiment.

Total încasări: 115, 94 lire

10 clienţi

JOI, 3 APRILIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Ziua a început prost, cu un telefon la ora 8: 50 de la Carol-Ann, care îmi zicea că e afară şi mă întreba de ce nu e deschisă librăria. I-am răspuns că deschid la 9: 00, am coborât şi am invitat-o înăuntru. Uitasem că sunase ieri după-amiază să mă întrebe dacă poate să se întâlnească cu un client în bucătărie. Lucrează pentru o companie care ajută oamenii să demareze mici afaceri şi are o zonă mare de acoperit, aşa că adesea foloseşte magazinul ca loc de întâlnire. M-a acuzat imediat că arăt rău şi că încep să am chelie. La scurt timp a sosit şi Nicky, care a fost de acord cu amândouă observaţiile.

Mama mi-a scris iar să mă roage s-o ajut cu iPadul ei constipat.

După prânz, m-am dus la Glasgow să văd o colecţie de cărţi despre sistemul feroviar. S-a dovedit a fi o bibliotecă extrem de bună, cu toate cărţile în stare perfectă. Vânzătorul era un bătrân care se ocupa de moştenirea fratelui său. I-am dat 400 de lire pentru opt cutii. Cărţile despre sistemul feroviar sunt probabil cele mai vândute în magazin, lucru pe care nu mi Laş fi închipuit în veci când am cumpărat librăria, acum cincisprezece ani.

Ziua s-a încheiat cu o şedinţă a Asociaţiei Librarilor din Wigtown, aici, la 17: 30. Ceai, biscuiţi etc., ca de obicei. Discuţia, în mare, a fost despre găsirea unui loc de desfăşurare pentru festivalul din mai, acum, că distileria s-a închis. Este puţin jenant, pentru că tema este whisky-ul şi majoritatea evenimentelor erau programate să aibă loc

în distilerie. Festivalul din mai este organizat de asociaţie, care este formată din câţiva dintre cei care avem librării în Wigtown. Nu avem buget, iar festivalul funcţionează pe nimica toată. Deşi nu are greutatea financiară şi numele mari ale festivalului din septembrie, devine încet o parte din calendarul cultural al oraşului. Anne, unul dintre angajaţii cu normă întreagă ai festivalului, oferă un ajutor nepreţuit punând cap la cap programul şi bănuiesc că iară ea festivalul poate că nici nu ar mai avea loc.

Şedinţa a mers rezonabil de bine, cu discuţiile obişnuite despre noile afişe, cine ce face, umărul rupt al lui Joyce etc., dar apogeul a venit când s-a propus crearea unei aplicaţii despre Martirele din Wigtown. Cei mai mulţi am fost ori vag de acord, ori indiferenţi la idee, deşi două persoane au avut păreri absolut opuse despre subiect şi a urmat o ceartă în care s-au lansat deschis acuzaţii de bigotism şi prejudecăţi, timp în care noi, ceilalţi, am stat şi am privit jenaţi.

Martirele din Wigtown au fost două femei care au refuzat să poarte cămaşa de forţă religioasă din vremea lor: sfârşitul secolului al XVII-lea. Pe atunci, dogma impunea, printre multe alte lucruri, ca regele să fie recunoscut drept cap al bisericii. În Scoţia, lumea se opunea, iar rebelii erau cunoscuţi drept *Covenanters*, păstrători ai legământului. Aceştia au fost supuşi unor grave persecuţii de către forţele puterii, iar perioada respectivă a luat şi un nume „The Killing Times” – vremea omorurilor. Margaret Wilson şi Margaret McLaughlan erau două femei care făceau parte dintre prezbiterienii rebeli şi care au fost executate pentru convingerile lor. Au fost legate de nişte stâlpi din lemn pe ţărm, la baza dealului din Wigtown, la venirea fluxului. Margaret cea în vârstă a fost legată mai în faţă, în speranţa că Margaret cea tânără, privind-o cum se îneacă, se va răzgândi şi se va supune. Dar nu a fost aşa. Pe câmpul sărat, mlăştinos, unde a avut loc execuţia a fost înălţat un monument, Stâlpul martirelor, iar mormintele lor sunt în cimitirul Bisericii Scoţiei din

oraş. Înainte să fie duse la înecat, au fost întemniţate într-o celulă în vechea vamă. Acum, camera respectivă se numeşte Celula martirelor.

Este păcat că cele mai faimoase fiice ale oraşului au avut un sfârşit atât de neplăcut. Wigtown a dat lumii multe nume importante, printre care Helen Carte, care (împreună cu soţul ei, Richard) a condus D'Oyly Carte Opera Company; Paul Laverty (scenaristul lui Ken Loach) a studiat la şcoala catolică din Wigtown, acum desfiinţată; botanistul John McConnell Black şi fotbalistul Dave Kevan sunt, la rândul lor, fii ai oraşului nostru. Ba chiar actorul James Robertson Justice, care a locuit la un moment dat aici, a iubit aşa de mult locul ăsta încât de mai multe ori l-a declarat în mod fals locul naşterii sale.

Total încasări: 301 lire

14 clienţi

VINERI, 4 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 1

Trei comenzi, toate de pe Amazon; am găsit una singură. Una dintre cele lipsă era *The Places în Between*, de Rory Stewart, pe care Nicky a înregistrat-o pe raftul Q6 din camera scoţiană, deşi este o carte despre Afghanistan, scrisă de un bărbat născut în Hong Kong. Poate că a fost nedumerită de numele cu rezonanţă scoţiană. Când duceam sacii cu corespondenţă la Wilma, am dat peste Jock, care lucra la librărie pe vremea când proprietar era John Carter. Jock este celebru pentru poveştile lui tărăgănate şi, sincer, improbabile. De obicei, este vorba despre cum cineva a încercat să-l păcălească, dar el s-a prins de viclenie şi a întors-o împotriva celuilalt. Aproape toate se termină cu o bătaie, pe care, inevitabil, el a câştigat-o. Toată lumea ştie că este greu de înţeles ce spune, atât din cauza accentului şi a dialectului puternic, cât şi pentru că nu are dinţi. Azi mi-a povestit despre o femeie în a cărei grădină lucrează o dată pe săptămână. După spusele lui Jock, femeia nu este o şoferiţă foarte

bună, fiindcă nu vede bine. „Are morcovi în ochi.”[14]

La 12: 15, un client a sunat să-mi spună că a cumpărat de la noi o carte care era prima dintr-o „trilogie” ÎI costase 7, 20 lire, inclusiv transportul, şi era foarte mulţumit de ea. Acum voia să cumpere volumul al doilea, dar exemplarul nostru era singurul disponibil online şi costa 200 de lire, sumă pe care nu era dispus s-o plătească. Voia acelaşi preţ ca pentru primul volum. Am încercat să-i explic că exemplarul nostru, din moment ce era singurul disponibil online, era o carte mult mai rară şi că preţul rămânea 200 de lire. Mi-a răspuns că este dezgustat şi a închis telefonul.

După o conversaţie cu Anna, mă gândesc să organizez un eveniment Random Book Club în Londra: probabil o conferinţă a unui autor, dar publicul nu va şti cine e autorul înainte de începerea conferinţei. I-am scris lui Robert Twigger, care a fost entuziasmat să mă ajute. Rob este un obişnuit al Festivalului de Carte din Wigtown şi, în mod normal, stă la mine în toate cele zece zile cât durează evenimentul. Este scriitor, a câştigat multe premii: probabil cea mai cunoscută carte a lui este *Angry White Pyjama-Sy* pentru care a câştigat premiul William Hill pentru Cartea despre sport a anului. Este aventurier şi explorator, un om extrem de priceput să-ţi capteze atenţia şi mă consider foarte norocos să-l cunosc şi să-l am de prieten bun. A locuit cu familia în Cairo până la revoluţia din 2011, după care s-au hotărât să se mute înapoi în Regatul Unit. Acum locuieşte în Dorset. În timpul festivalului din septembrie anul trecut, am observat că Eliot îmi scosese din priză una din veiozele de pe noptieră şi îşi pusese la încărcat Kindle-ul. Asta a fost un afront din aşa de multe puncte de vedere că, atunci când i-am spus lui Rob, a hotărât că cea mai bună răzbunare era să descărcăm pe Kindle *The Fine Art of Vaginal Fisting-9*. Mă îndoiesc că soţia lui Eliot a fost foarte plăcut impresionată.

---

14 Omofonic, în condițiile descrise de autor, între cuvântul „cataract“ (cataractă) și „carrots“ (morcovi).

După ce am închis librăria, am ieşit cu Callum la o bere, apoi am trecut pe la Ce-op să iau nişte lapte. Mike era de serviciu şi părea cam spăsit. L-am întrebat cum se adapta motanul recent sterilizat şi mi-a povestit că ieri a fost abuzat verbal de o femeie care venise la magazin şi îl acuzase că îi furase motanul. Se pare că îl căuta de câteva săptămâni, de când fugise. Nu a fost prea încântată când a auzit că îi fuseseră tăiate ouţele.

Total încasări: 103, 99 lire

12 clienţi[15]

19

SÂMBĂTĂ, 5 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Nicky a sosit, ca de obicei, cu cincisprezece minute întârziere şi înarmată cu o scuză care, oricât de improbabilă pare, ştiu că este adevărată. Oferta de azi a fost că a scăpat un ecler (cules din resturile de la Morrisons) în poală, în timp ce mânca şi conducea, şi a fost nevoită să oprească şi să-şi cureţe fusta înainte să se topească ciocolata în ea. I-am făcut ceai în altă cană decât cea MacDonald cu model ecosez, din care bea ea de obicei. E foarte pretenţioasă, mai ales când vine vorba despre porţelanul din cenuşă de oase şi se pare că o cană normală de porţelan i-a provocat o nedumerire exagerată. La scurt timp după ce a sosit Kelly Puturosul, pretendentul ei îmbibat cu Brut-33, a încercat să o convingă să se ducă cu el la un soi de reuniune de familie. Ea nici nu a vrut să audă.

Una dintre comenzile de astăzi a fost pentru o carte intitulată *A History of Orgies*[16].

Azi s-a mai înscris un membru în Random Book Club.

La ora 11: 00, o femeie extrem de voluminoasă a adus şase cutii cu cărţi de gătit, majoritatea despre diete. I-am dat 70 de lire pe ele.

---

15 F rumoasa artă a fistingului vaginal.

16 O istorie a orgiilor.

După prânz, am adus înăuntru cele opt cutii cu cărţi despre sistemul feroviar pe care le-am cumpărat joi din Glasgow. În timp ce le aşezam una peste alta în partea din faţă a magazinului, un bărbat (care reuşise să stea într-o poziţie ce mă obliga să zic „Pardon” de fiecare dată când intram în librărie cu o cutie) m-a întrebat: „Alte cutii cu cărţi?”, de parcă descoperise un secret întunecat. Când i-am confirmat, a râs zgomotos pentru o perioadă inadecvat de lungă.

Când ai de-a face cu mulţi oameni diferiţi în fiecare zi, începi să observi nişte tipare comportamentale. Pentru mine, unul dintre cele mai ciudate este să văd la ce râd oamenii. Habar n-am de ce clientului cu pricina i s-a părut atât de inimaginabil de amuzant că un librar aducea cutii cu cărţi în librărie. De foarte multe ori, râsul este declanşat de ceva care nu este absolut deloc amuzant şi, chiar mai frecvent, oamenii râd la propriile comentarii sau observaţii. Uneori, pare folosit ca semn de punctuaţie, ca să marcheze sfârşitul unei propoziţii. Odată am cumpărat o bibliotecă de psihologie dintr-o casă din Cumbria şi, printre cărţile de acolo, era şi una intitulată *Laughter*, de Robert R. Provine. Conform autorului, numai primatele au capacitatea de a râde şi „există mii de limbi, sute de mii de dialecte, dar toată lumea râde cam la fel” Iar râsul nu este neapărat asociat cu umorul; vorbitorii tind să râdă cu 20 la sută mai mult decât publicul lor. În ciuda acestui lucru şi a faptului că râsul este, în mod evident, o scurtătură socială pentru bunăvoinţă, lucrurile la care râd clienţii încă mă nedumeresc.

După muncă, m-am dus acasă la părinţi să repar iPadul „constipat” al mamei. Era şi unul dintre prietenii lor acolo şi am purtat o conversaţie lungă despre animalele de companie, ocazie cu care mi-a mărturisit că el nu le dă niciodată câinilor lui mâncare pe care nu ar fi gata să o mănânce şi el. De câteva ori, asta a însemnat să mănânce conserve pentru câini.

Total încasări: 345, 87 lire

23 de clienţi
LUNI, 7 APRILIE
Comenzi online: 6
Cărţi găsite: 6

O comandă era pentru ediţia Penguin a scrisorilor lui John Steinbeck, pe care am înregistrat-o acum câteva săptămâni cu preţul de 5 lire. S-a vândut online cu 24 de lire. În momentul înregistrării, exemplarul nostru a primit acelaşi preţ ca al celui mai ieftin exemplar disponibil online, care trebuie să se fi vândut, aşa că al nostru a primit un nou preţ, egal cu al următorului cel mai ieftin exemplar, care era 24 de lire. De obicei, lucrurile se întâmplă invers, iar cărţile online devin mai ieftine pe măsură ce comercianţii se sabotează unii pe alţii.

Performanţa noastră pe Amazon a scăzut iar de la „Bună" la „Rezonabilă" din cauza comenzilor nelivrate vineri şi sâmbătă.

Am vândut unei americance o carte intitulată *The Dieter's Guide to Weight Loss During Sex*.

Când sortam cărţile aduse sâmbătă de un bărbat, în saci de gunoi, într-una dintre ele am găsit un semn de carte victorian pe care erau ţesute cuvintele „Iubesc păsărică", cu imaginea unei păsări dedesubt.

Magazinul a fost extrem de aglomerat azi, fără îndoială din cauză că este vacanţă şcolară. La ora 17: 00, o femeie a întrebat dacă soţul ei a plecat, aşa că i-am răspuns că habar nu am cine este soţul ei sau cum arată. Femeia mi-a aruncat o privire furioasă şi a ieşit.

La sfârşitul programului, am primit un e-mail de la Craii Bookship, din Fife, care tocmai s-a închis. Au 12.000 de cărţi pe care vor să le vândă şi mi-au oferit şansa de a le arunca o privire, în vederea achiziţionării. Am refuzat. De obicei, stocul de vânzare este în stare proastă şi cărţile cele mai bune sunt scoase din el înainte de a fi vândut ca lot compact.

Încă un e-mail de la un colecţionar din Edinburgh care are 13.000 de cărţi de vânzare. I-am răspuns şi am

cerut mai multe informaţii.

Total încasări: 239, 37 lire

33 de clienţi

Ghid pentru dieta de slăbire prin sex.

MARŢI, 8 APRILIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

La ora 10: 15, o femeie a intrat în librărie şi a urlat: „Sunt în elementul meu! Cărţi!”, după care a continuat să-mi strige întrebări timp de o oră, timp în care s-a fâţâit legănându-se „lin ca o gâscă”, aşa cum o descrie Gogol pe nevasta lui Sebakevici în *Suflete moarte*. Aşa cum mă aşteptam, nu a cumpărat nimic.

Andrew a sosit la ora 11: 00 şi a lucrat până la prânz. A reuşit să termine de aşezat cărţile cu C din secţiunea de romane poliţiste.

Chiar când coboram la parter, după ce îmi făcusem o ceaşcă de ceai, la casă a venit un bărbat cu o brăţară de aramă de pe masa de antichităţi şi m-a întrebat „c’est combien?” De ce a ales să vorbească în franceză, habar nu am. Nici măcar nu era francez. Era scoţian.

Eliot a venit la ora 16: 00 şi s-a descălţat imediat. În nici cinci minute, m-am împiedicat de pantofii lui de două ori.

Patru clienţi au comentat despre cât de gras s-a făcut Căpitan.

Magazinul a fost aglomerat toată ziua, dar chiar şi aşa am reuşit să termin *Suflete moarte*.

Total încasări: 451, 41 lire

33 de clienţi

MIERCURI, 9 APRILIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: 1

În mod neobişnuit, Nicky a ajuns la timp astăzi; uneori vine cu zece minute mai devreme, dar în mod normal întârzie cincisprezece minute. A intrat strângând în mână peria de păr şi periuţa de dinţi şi a fugit sus să se

aranjeze. Când a coborât, arăta exact la fel. Când am întrebat-o de ce e aşa de agitată, a răspuns: „Nu încerca să mănânci legume prăjite când conduci. Am trecut peste un hop şi aproape toată mâncarea mi-a intrat sub mâneci şi în decolteu”.

A şters-o la prânz chiar când a intrat o familie americană. Trei generaţii. Bunicul a venit la casă cu trei cărţi, le-a trântit pe tejghea şi a lătrat la mine „Uite, băiete!”, după care şi-a îndesat cardul de credit în aparat şi a zis: „Acceptaţi carduri de credit pe aici, nu-i aşa?” În timpul ăsta, nepoţii lui alergau prin magazin creând ditamai haosul, iar tatăl lor striga la ei. A venit şi el la casă cu o istorie în patru volume a Scoţiei din secolul al XVIII-lea, care costa 100 de lire, şi a întrebat unde este secţiunea despre Badenoch. Când i-am zis că nu avem o secţiune anume despre Badenoch, a început să-mi povestească, oricât de plictisitor era, că familia lui se trăgea de acolo, de parcă asta era cumva mai bine decât să fie din orice alt loc. Senzaţia de calm de după plecarea lor a fost aproape palpabilă, dar, ca să le recunosc totuşi meritul, au cumpărat setul de 100 de lire. S-au revanşat cu asta.

De multe ori, chiar şi după ce le spui clienţilor că nu ai cartea pe care o caută, ei insistă să-ţi povestească pe îndelete şi cu detalii obositoare de ce caută fix titlul ăla. Mi-au trecut prin minte câteva explicaţii posibile pentru asta, dar cea de care sunt cel mai convins este că fac asta ca un exerciţiu de masturbare intelectuală. Vor să ştii că ăsta este un subiect despre care sunt informaţi şi, chiar dacă se înşală în privinţa celor declamate aşa pretenţios, continuă să peroreze, de obicei la un volum al vocii calculat să ajungă nu numai la librarul încolţit, ci şi la toţi ceilalţi din apropiere.

Stăteam de vorbă cu Finn şi Anna în bucătărie, când Eliot a dat buzna, vorbind tare la telefon. În loc să-şi ceară scuze pentru deranj, şi-a aruncat pantofii cât colo şi a continuat să vorbească. Până la urmă, ne-am mutat noi în

salon, fiindcă nu puteam să concurăm cu volumul vocii lui Eliot şi cu jumătatea de conversaţie pe care o împărtăşea cu noi.

Nicky a rămas peste noapte. Eliot se oferise să facă cinste cu cina la cârciumă, aşa că am luat-o pe Nicky şi ne-am dus acolo. Am băut vreo două halbe şi ne-am întors. Nicky s-a dus direct la culcare în patul de festival, iar eu şi Eliot am mai trăncănit la etaj, la doar câteva zeci de centimetri deasupra ei.

Total încasări: 537 lire

24 de clienţi

JOI, 10 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

M-am trezit la ora 7: 00, în haosul simfonic al lui Eliot, care tropăia, trântea şi dărâma tot în jur în timp ce îşi făcea duş, ceai, bagajele etc. La 7: 30, în sfârşit a plecat. La scurt timp, am auzit-o pe Nicky mişcându-se la parter, provocând doar o părticică din zgomotul de mai devreme, făcând exact aceleaşi lucruri ca Eliot.

Nicky a sugerat să facem nişte afişe mici prin care să-i rugăm pe clienţi să citească un fragment din cartea lor preferată, în magazinul nostru, şi să fie înregistraţi video în timpul ăsta, idee cu care am fost de acord, iară prea mare tragere de inimă, după care a obligat-o pe Carol-Ann să facă un astfel de video. Nicky i-a ales o carte pentru copii de unsprezece ani, din secţiunea pentru copii. Carol-Ann a părut extrem de jignită, dar oricum a citit puţin din ea.

Total încasări: 424 lire 31 de clienţi

VINERI, 11 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Vinerea păpicii. Azi, Nicky a adus două tarte cu şarlotă, prada ei de la container. Din greşeală, pe una din ele se aşezase în maşină.

La 11: 00, când am coborât la parter după ce îmi făcusem o ceaşcă de ceai, un client m-a acostat şi mi-a zis: „Vreau să vorbim despre preţul exemplarului din *The Busconductor Hines*. Pe etichetă scrie 65 de lire. N-are cum să fie atât”. Aşa că am verificat online şi, într-adevăr, exemplarul nostru era cea mai ieftină ediţie princeps disponibilă, cu copertă ca şi nouă. Omul a ţâţâit şi, până la urmă, a venit la casă cu o ediţie broşată, la 2, 5 lire. Şi săptămâna trecută s-a întâmplat ceva asemănător, cu *Feersum Endjinn* a lui Iain M. Banks.

La prânz, am auzit fără să vreau un grup de clienţi, la vreo douăzeci şi ceva de ani, care discutau despre magazin. O fată din grup a zis că e „cel mai *cool* anticariat” în care a fost vreodată. Presupun că se referea la temperatură.

Când încuiam uşa din spate, am observat câteva porţiuni mari de ouă de broască în iaz.

Total încasări: 182, 49 lire

19 clienţi

SÂMBĂTĂ, 12 APRILIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 2

Ca de obicei în momentul ăsta din an, Nicky a apărut îmbrăcată în costumul negru de schi. Arăta de parcă locul ei era în frigiderul industrial al unui măcelar, nu într-o librărie. Dimineaţă, mi-a zis că „n-are chef să proceseze comenzile în sistemul Royal Mail şi că pot să fac eu asta luni. Am renunţat să mă mai cert cu Nicky când vine vorba de lucruri de genul ăsta. Înainte, când o rugam să facă ceva, dădea din cap cu entuziasm, după care ignora complet ce îi spusesem şi făcea tot ce avea ea chef. Cu toate astea, este de încredere şi harnică şi extraordinar de amuzantă. Şi iubeşte librăria şi face tot ce poate ca să îmbunătăţească stocul şi să facă lucrurile să meargă mai bine. Păcat numai că avem păreri diferite despre care ar fi lucrurile acelea.

Azi a bătut un vânt rece dinspre est, aşa că am aprins

focul la ora 10: 00. O mulţime de clienţi. Când mă duceam să pun cărţi nou achiziţionate pe rafturi, am zărit trei băieţi citind în linişte pe patul de festival. În mod normal, descurajez clienţii să se aşeze pe patul de festival, în mare pentru că, de obicei, e vorba de copii care îl iau drept loc de joacă şi îl deranjează, după care trebuie să mă duc să fac curat. E o sfoară care interzice accesul, dar probabil că băieţii s-au strecurat pe sub ea. Ar fi trebuit să am inima de gheaţă să le spun să plece de acolo, când stăteau aşa de cuminţi şi captivaţi de ce citeau.

În seara asta, am început să citesc *The Third Policeman*, pe care am primit-o cadou cu ani în urmă de la o fostă prietenă şi încă n-am apucat să o citesc.

Total încasări: 479, 97 lire

36 de clienţi

LUNI, 14 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Ultima clientă de azi a fost o italiancă tânără, care a cumpărat o ediţie în două volume a *Decameronului* lui Boccaccio, din 1679, care stătea pe raft de cel puţin zece ani. Fusese singurul exemplar rezonabil găsit într-un apartament situat deasupra unei cafenele prăpădite din New Cumnock şi care aparţinuse unei bătrâne decedate cu câteva luniînainte ca unul dintre executorii săi testamentari să ne cheme ca să luăm cărţile.

M-am dus acolo într-o seară întunecată şi umedă de luni, în ianuarie 2003, după ce am încuiat magazinul, şi m-am întâlnit cu femeia căreia îi revenise ingrata sarcină de a scăpa de conţinutul apartamentului. Locul arăta dezolant; apa se scurgea la greu prin acoperişul spart, tapetul cu flori se decojea, becurile dezgolite atârnau de cabluri încărcate de pânze de păianjen din tavanele prin care se vedeau grinzile şi tencuiala scorojită. Nu era niciun semn că s-ar fi făcut curăţenie acolo în ultimii ani. Era evident că apartamentul fusese locuit de o fată bătrână; lenjeria de pat era roz şi acoperită toată de păr de pisică.

Lăsase în urmă probabil două mii de cărţi, toate umede şi pline de păr de pisică, la rândul lor, şi – cu excepţia *Decameronului* – absolut fiecare din ele era de la The Book Club, o editură pe care majoritatea librarilor o evită din răsputeri (piaţa pentru aşa ceva este aproape inexistentă). În timp ce căutam prin zgura umedă ceva pentru care să fi meritat deplasarea până acolo, femeia care ne-a întâmpinat ne-a explicat că ultima locatară fusese singura fiică a unui imigrant italian care venise în Scoţia în anii 1920. Acesta cunoscuse o scoţiancă şi se căsătorise cu ea şi împreună deschiseseră o cafenea în proprietatea goală de sub apartament. Locul devenise rapid cel mai aglomerat local din oraş, populat şi prosper.

Executoarea a găsit o comodă prăfuită, a deschis un sertar şi a scos de acolo un album îngălbenit de fotografii, care conţinea sute de poze alb-negru cu localul în zilele lui de glorie: numai chipuri zâmbitoare, toate mesele ocupate, oameni care dansau. Când italianul a murit, la câţiva ani după soţia lui, în anii 1970, a lăsat afacerea singurului copil, o fiică, dar vremurile se schimbaseră, afacerea n-a mai mers aşa de bine şi, în cele din urmă, a dat faliment. La parter, ferestrele mari erau acoperite cu scânduri, iar localul, odinioară aglomerat, era acum tăcut ca un mormânt. Numai ploaia se auzea căzând prin acoperiş și picurând pe podea.

Optimismul acelui italian tânăr, cu soţie scoţiană, afacerea lui de succes şi fiica tânără, curajul lui de a se muta în altă ţară, de a învăţa altă limbă şi de a pune bazele unei afaceri şi unei vieţi noi nu ar fi putut niciodată să anticipeze sfârşitul trist pe care soarta l-a adus visului său. Sunt sigur că *Decameronul* acela în două volume a fost printre puţinele lucruri aduse de el din Italia şi mă întreb de când se tot transmitea de la o generaţie la alta în familia lui, doar ca această moştenire să se oprească aici, într-un apartament mucegăit din New Cumnock, fără să aibă cui să fie lăsat mai departe. Dar acum va avea o viaţă nouă în mâinile tinerei care l-a cumpărat astăzi şi cine ştie

ce îi vor rezerva următoarele sute de ani?

Total încasări: 248, 28 lire
21 de clienţi

MARŢI, 15 APRILIE
Comenzi online: 3
Cărţi găsite: 2

Sandy, păgânul tatuat, a trecut pe aici să vadă dacă stocul de bastoane trebuie reîmprospătat. Nu am mai vândut niciunul de cel puţin o lună.

Am primit un telefon de la consiliu prin care am fost anunţat că Andrew nu va mai veni, pentru că experienţa i se pare prea obositoare. Începuse să-mi placă.

Domnul Deacon a venit la 16: 20 să comande un exemplar din *A Gambling Man*, de Jenny Uglow, pe care, din întâmplare, chiar o pusesem în raft mai devreme. A fost încântat, atât cât poate el să fie în public.

Total încasări: 179, 99 lire
12 clienţi

MIERCURI, 16 APRILIE
Comenzi online: 5
Cărţi găsite: 5

De dimineaţă au venit două fete roşcate foarte drăguţe care au întrebat dacă ăsta este magazinul lui Căpitan. Probabil sunt localnice sau poate urmăresc pagina de Facebook a librăriei. Celebritatea lui Căpitan s-a răspândit mai mult decât mi-am închipuit, asta e clar. În timp ce vorbeam despre cât s-a îngrăşat Căpitan în ultima vreme, un bărbat cu nişte pantaloni scurţi extrem de strâmţi a venit la casă şi a cumpărat o carte intitulată *The Book of Successful Fireplaces*.

Pe la începutul după-amiezii, un bărbat cam de vârsta mea a intrat şi s-a descălţat, lăsându-şi pantofii lângă uşă. Bănuiesc că nu prea sunt persoana potrivită să-l critic; destul de des, mă plimb desculţ pe aici vara, dar nu sunt sigur că aş face asta în magazinul altcuiva.

Total încasări: 340, 35 lire
35 de clienţi
JOI, 17 APRILIE
Comenzi online: 3
Cărţi găsite: 3

Nicky a venit în hainele de vară, costumul de schi fiind pus deoparte, în şifonierul de iarnă, până în noiembrie. Ţinuta ei de azi a constat într-o fustă lungă, dintr-un fel de fir de urzică, şi o cămaşă cu linii şerpuite, făcută manual, asortată cu o tunică maro (făcută tot manual). Putea cu uşurinţă să fie luată drept figurantă într-o adaptare cu buget redus a lui *Robin Hood*.

Una dintre cărţile comandate azi a fost *The Female Instructor*, un „ghid pentru fericirea în familie", de la începutul erei victoriene. În contextul actual, ar fi văzut mai degrabă ca un ghid pentru abuzul în familie.

După-amiază, un client a întrebat dacă poate să fie înregistrat video citind din cartea lui preferată, aşa că am montat trepiedul şi l-am invitat să se aşeze lângă şemineu. A citit foarte frumos; a ales *Cold Confort Farm* şi a citit cu accent galez liric. După ce a terminat, am mai stat de vorbă cu el şi cu soţia lui şi i-am întrebat ce fac prin zonă. Ea mi-a răspuns că sunt în drum spre Larne, la care eu m-am mirat: „De ce? E un loc îngrozitor" Se pare că în Larne locuiesc ei.

Total încasări: 319, 70 lire 30 de clienţi
VINERI, 18 APRILIE
Comenzi online: 5
Cărţi găsite: 5
O zi bună de vineri.

Katie a lucrat astăzi, pentru că Nicky a fost plecată să facă nu ştiu ce chestii cu Martorii lui Iehova. Katie este studentă la Medicină, a lucrat în magazin câteva veri şi nu are pic de respect pentru mine. S-a mutat aici din Oxford, împreună cu mama şi sora ei, pe când era copil.

La casă a venit un client care a zis: „M-am uitat la litera W de la ficţiune şi nu am găsit nimic de Rider

Haggard” l-am sugerat să arunce o privire la litera H.

Total încasări: 197, 89 lire

18 clienţi

SÂMBĂTĂ, 19 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Katie a venit şi azi în locul lui Nicky, aşa că am rugat-o să ambaleze cărţile pentru Random Book Club (care are acum 163 de membri) şi să se ocupe de expediere prin Royal Mail. Când m-am dus la poştă să o întreb pe Wilma dacă poate să le ridice poştaşul, mi-a zis că poate să vină marţi (lunea de Paşte este zi liberă).

Chiar înainte de închidere, am primit un telefon de la doamna Philips („Am nouăzeci şi trei de ani şi sunt oarbă, ştii”), care nu-şi amintea titlul primului roman al doamnei Gaskell şi voia să ştie dacă pot eu să i-l zic.

Total încasări: 250, 49 lire

17 clienţi

LUNI, 21 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Primul client a adus o carte ambalată în folie cu bule şi hârtie de mătase. Era o lucrare de teologie în latină, din 1716. A cerut o evaluare, aşa că am sugerat că 40 de lire ar fi probabil un preţ rezonabil, moment în care mi-a spus (cu indignare) că Bonhams o evaluase la 50 de lire.

Una dintre comenzile de azi a fost o carte numită *Lichid Gold: The Lore and Logic of Using Urine to Grow Plants*[17].

Total încasări: 162, 43 lire

18 clienţi

MARŢI, 22 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

172 ^ Aurul lichid: știința și logica folosirii urinei pentru creșterea plantelor.

Telefon la ora 11: 00 de la cineva care a întrebat: „Cum procedaţi cu lecturile publice în librărie?” După o cercetare minuţioasă, am aflat că este autor de *fantasy* şi că vrea să citească din cea mai recentă carte a lui, care este despre sirene., Acţiunea are loc în mare”. Ar fi greu să-ţi închipui un alt loc pentru aşa ceva.

La ora 14: 00, la casă a venit un client cu o carte minunat ilustrată despre pescuitul de somon, din anii 1920, pe care o găsise în Camera dinspre grădină. Într-un acces de generozitate, i-am zis: „O dau cu 2, 5 lire”. Bărbatul a plecat bodogănind: „O iau mai ieftin de pe Amazon”. Aşa că imediat am verificat preţul online şi am descoperit că cel mai ieftin exemplar pe Amazon este 22 de lire. Acum i-am pus ca preţ 12 lire în magazin, dar mă îndoiesc că omul se mai întoarce.

Când mă pregăteam să închid, am primit un telefon de la o femeie din Moffat care are de vânzare cărţi de drept. De obicei, le evit pe astea, fiindcă nu sunt uşor de vândut, dar nu ştii niciodată ce altceva poţi să găseşti printre ele, aşa că am stabilit să mă duc să văd colecţia sâmbătă.

Poştaşul a ridicat cei şase saci de colete pentru Random Book Club la 16: 30.

Total încasări: 286, 49 lire

22 de clienţi

MIERCURI, 23 APRILIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Un bărbat care mirosea a antiseptic a fost singurul client în prima oră de la deschidere, când am încercat să aşez cărţile nou primite. Cumva, avea talentul ciudat de a sta în faţa fiecărui raft la care trebuia să ajung, indiferent de subiect sau de locul unde se aflau rafturile respective în tot magazinul.

Total încasări: 233, 48 lire

19 clienţi

JOI, 24 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky a lucrat azi ca să-şi ia liber mâine. A hotărât să-şi ia micul dejun în magazin, în loc să mănânce în microbuz. De obicei, îl devorează în timp ce conduce spre serviciu, ceea ce, inevitabil, înseamnă că şi-l varsă aproape pe tot pe fusta de iută şi pe tunica în stil Robin Hood.

O clientă în vârstă mi-a spus că la următorul ei club de carte se discută *Dracula*, dar că nu-şi aminteşte ce anume a scris ăsta.

Am observat că două dintre ouăle de ciocolată pe care mi le-a dat mama au dispărut.

Total încasări: 160, 7 lire 14 clienţi

VINERI, 25 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky nu a venit azi, aşa că n-am avut parte de delicii gourmet revoltătoare din containerul de la Morrisons.

După prânz, un client a adus patru cutii cu cărţi: „O să-ţi placă la nebunie! Sunt numai bestselleruri”. Am ales câteva cărţi şi i-am oferit 5 lire. A părut îngrozit şi a anunţat că mai degrabă le-ar da magazinului de binefacere, unde – m-a asigurat el încrezător – „calitatea este apreciată”.

Fenomenul bestsellerului din industria editorială nu pare să fie aceeaşi vacă de muls în industria anticariatelor. Poate că adepţii conceptului de bestseller îşi cumpără mereu cărţi noi, ca să fie pe coama valului când se sparge, nu în urma lui. Poate e şi din cauză că toţi Dan Brown şi toţi Tom Clancy din lume sunt publicaţi în tiraje aşa de mari, încât cărţile lor nu sunt niciodată atât de rare încât să prezinte interes pentru comercianţi sau colecţionari. Cărţile considerate bestseller pe noua piaţă editorială vor fi neinteresante în comerţul cu cărţi la mâna a doua. Adesea clienţii nu înţeleg asta şi cred că ediţia princeps din *Harry Porter şi talismanele morţii* valorează o avere,

când, de fapt, au fost publicate vreo 12 milioane de astfel de exemplare. Pe măsură ce succesul şi faima unui autor cresc, şi tirajele cărţilor sale viitoare se vor mări. De aceea, o ediţie princeps din *Casino Royale* (din care au fost publicate numai 4 728 de exemplare cartonate în ediţie princeps) va valora considerabil mai mult decât un exemplar din *Bărbatul cu pistolul de aur*, care a avut un tiraj în ediţia princeps de 82.000 de exemplare.

Total încasări: 243, 40 lire

20 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 26 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Azi a venit Nicky. Am întrebat-o dacă ştie ce s-a întâmplat cu cutia cu cele trei Creme Eggs pe care mi-o dăduse mama de Paste şi care era în spatele tejghelei. La început, a negat că ar şti ceva despre ouăle de ciocolată, apoi mi-a spus că trebuise să dea unul din ele „unui copil care plângea fiindcă se împiedicase de un covor din magazin" Când am întrebat-o dacă ea a mâncat vreunul, a răspuns: „Doar o bucăţică mititică". Era clar, copilul care plângea fusese chiar ea. Până la urmă, a mărturisit că le mâncase pe toate: „Nu ştiu de ce. Nici măcar nu-mi plac Creme Eggs".

La ora 10: 00, la casă a venit o clientă care a întrebat: „Unde sunt cărţile pentru copii?" Am arătat spre secţiunea dedicată copiilor şi am răspuns: „Pe uşa aia" Clienta s-a întors la 180 de grade faţă de ce-i indicasem eu şi a arătat cu degetul spre uşa din faţă a magazinului, prin care tocmai intrase cu doar câteva secunde înainte, şi a întrebat: „Cum, uşa aia?"

După prânz, m-am dus la Moffat să văd biblioteca unei firme de avocatură care se închisese cu câţiva ani în urmă. Probabil patruzeci de cutii. Majoritatea nu prea prezentau interes, aşa că am luat doar volumele despre Curtea de Sesiune[18], aproximativ 150, în format standard.

18 Una din cele două instanțe superioare de judecată din Scoția, a

O să le vând pe ebay la pachet. Volumele de genul ăsta se vindeau cam cu 300 de lire metrul, aşa că o să fie interesant să văd cât pot să iau pe astea. Fac vreo şapte metri în total.

Când m-am întors în magazin, am detectat duhoarea inconfundabilă de Brut 33 a lui Kelly Puturosul, dar, din fericire, l-am ratat la câteva minute.

Total încasări: 269, 99 lire

24 de clienţi

LUNI, 28 APRILIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Nu la mult timp după ce am deschis magazinul, am primit un telefon despre o carte pe care o clientă o comandase online. Cartea a sosit sâmbătă, iar clienta nu era mulţumită fiindcă ultimele cinci pagini erau rupte: „Am o problemă cu cărţile care au paginile rupte, mă bagă în sperieţi. Pot s-o înapoiez?” Fără prea mare tragere de inimă, am fost de acord să mi-o trimită înapoi şi să-i rambursez costul.

La 16: 30, un bărbat cu mustaţă şi şapcă de baseball a întrebat: „Nu vindeţi cărţi, nu-i aşa?”, după care a izbucnit în hohote puternice de râs.

Total încasări: 92, 96 lire

13 clienţi

MARŢI, 29 APRILIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Femeia malteză care fusese în magazin în martie (şi se plânsese că în Malta nu există librării second-hand) a trecut să se prezinte. O cheamă Tracy şi prima dată venise pentru un interviu în Camera egretelor cu Societatea Regală pentru Protecţia Păsărilor pentru un post de reprezentant. E un cuplu de egrete care, în ultimii şase ani, se tot întoarce în cuibul de lângă Wigtown. Societatea Regală pentru Protecţia Păsărilor proiectează live imagini

---

doua fiind înalta Curte de Justiție.

cu cuibul în clădirea administraţiei locale. Tracy a venit să lucreze aici pe durata verii, deşi în ce anume va consta munca ei încă se speculează, fiindcă anul ăsta încă nu e nici urmă de egrete.

Trei clienţi, odată intraţi în magazin, s-au plâns că nu văd nimic înăuntru din cauză că afară este atâta lumină, iar vederea nu li s-a adaptat. Acesta nu este nici pe departe un lucru neobişnuit, care adesea îmi este explicat pe un asemenea ton, ca pentru a-mi sugera că eu, personal, sunt de vină pentru reflexul involuntar al irişilor clienţilor.

Am terminat *The Third Policeman* după-amiază, când nu am prea avut activitate.

Total încasări: 121, 98 lire

12 clienţi

MIERCURI, 30 APRILIE

Comenzi online: O

Cărţi găsite: O

Azi a venit Katie. Cea mai mare parte a zilei şi-a petrecut-o lipind preţuri pe cărţile nou venite şi aşezându-le pe rafturi.

Am aprins focul în sobă pentru ultima oară până la sosirea toamnei. Din mai până în octombrie este destul de cald în magazin ca să nu mai fie necesar să fac focul. În plus, rândunicile, drepnelele negre şi lăstunii de casă sosesc în mai, iar lăstunii îşi fac cuib în rezervele de buşteni. Nu-mi place să-i deranjez odată ce încep să se înmulţească.

Nu am primit comenzi în dimineaţa asta, ceea ce, de regulă, înseamnă că este o problemă cu Monsoon, aşa că le-am trimis un e-mail şi sper să rezolve.

Un client a adus o colecţie de cărţi despre Burma, pe care voia să o vândă: probabil cincizeci de titluri. Mi-a refuzat oferta de 85 de lire.

După prânz, m-am dus la Dumfries să o iau pe Anna de la gară: s-a întors pentru Festivalul de primăvară. Nu suportă să rateze vreun eveniment din Wigtown. Uneori

bănuiesc că şi de motan îi e la fel de dor ca de mine, dacă mă iau după atenţia cu care îl copleşeşte.

Când ne-am întors de la Dumfries, am fost întâmpinaţi de un client care a întrebat dacă avem volume vechi din *The Scots Magazine*. Când a auzit că nu avem, a considerat, cine ştie de ce, că e momentul potrivit să-mi povestească în detaliu ce numere caută şi de ce.

Chiar înainte de închidere, am verificat mesajele primite şi am găsit un e-mail de la Rob Twigger, care îmi spunea că vine în vizită mâine.

Total încasări: 147, 50 lire

14 clienţi

MAI

„Nu este adevărat că bărbaţii nu citesc romane, dar este adevărat că există ramuri întregi ale fiqiunii pe care ei le evită. În mare, ceea ce s-ar putea numi romanul normal – obişnuitul Galsworthy diluat, cu buni şi răi, care e standardul în romanul englezesc – pare să existe doar pentru femei. Bărbaţii citesc fie romane care pot fi respectate, fie romane poliţiste”.

George Orwell, *Amintirile unui librar* în ciuda succesului adaptării pentru televiziune a romanului *Forsyte Saga*, cărţile de genul „Galsworthy diluat” la care se referă Orwell sunt ignorate cu totul de clienţii de azi, iar Jeffery Farnol, Dennis Wheatley, Warwick Deeping, O. Douglas, Baroness Orezy – consumaţi cu atâta voracitate în zilele lor de glorie – acum doar adună praful şi muştele moarte. În ceea ce priveşte afirmaţia că femeile sunt mai mari cititoare de ficţiune, stereotipurile lui Orwell în funcţie de gen sunt încă adevărate, în mare parte, şi astăzi, deşi pretenţia lui că numai bărbaţii „citesc romane care pot fi respectate” pare cel puţin anacronică după standardele actuale. Propriul meu gust în materie de cărţi ar părea neobişnuit, după raţionamentul lui, dat fiind că prefer ficţiunea (dar nu poveştile poliţiste). Majoritatea cărţilor de non-ficţiune, dacă nu este vorba despre un subiect care să te pasioneze (cum e Galloway, în cazul meu

– acum citesc *The Galloway Highlands*, de Dane Love), par destul de solicitante, din câte îmi dau seama, dar capacitatea unui roman bun de a te face să te scufunzi într-o lume diferită este unică pentru cuvântul scris.

Per total (cel puţin în magazinul meu), cele mai multe cărţi de ficţiune încă sunt cumpărate de femei, în timp ce bărbaţii rareori cumpără altceva decât non-ficţiune, o tendinţă dovedită într-un experiment complet neştiinţific desfăşurat de scriitorul Ian McEwan acum câţiva ani în Londra. El a hotărât să ofere exemplare gratuite dintr-una din cărţile sale la ora aglomerată a prânzului. Aproape toate persoanele care au arătat apreciere au fost femei, iar cei care au răspuns cu suspiciune au fost aproape toţi bărbaţi. Din acest motiv, McEwan a tras concluzia în *The Guardian* că, Atunci când femeile se vor opri din citit, romanul va fi mort" – un sentiment cu care Orwell ar fi putut să fie de acord, până la un punct. Este greu să prevezi ce vor cumpăra clienţii, deşi numărul bărbaţilor care se îndreaptă direct spre secţiunea feroviară este straniu de mare.

Pe durata Festivalului Cărţii din Wigtown (care se desfăşoară timp de zece zile, la sfârşitul lui septembrie), evenimentele de non-ficţiune sunt întotdeauna cele pe care te poţi baza să atragă cel mai numeros public. Poezia pare să fie singura la care abia dacă există public – un adevăr trist, care se reflectă şi în magazin. Poezia contribuie foarte puţin la încasările zilnice. Heaney, Hughes, Auden, Eliot, MacDiarmid, Wendy Cope şi alţi câţiva încă se caută, dar cărţile de Tennyson, Cowper, Browning şi Lowell zac pe rafturi, deranjate doar ocazional de mâna vreunui client curios. Sunt fosile poetice care poate că într-o zi vor fi dezgropate şi şterse de praf de paleontologii literari.

JOI, 1 MAI

Comenzi online: O

Cărţi găsite: O

Nici azi n-am avut comenzi, iar Monsoon tot nu răspunde.

Nicky a sosit la magazin îmbrăcată cu tunica ei medievală şi cu o pereche de pantaloni atât de galbeni încât semănau cu un gălbenuş de ou expus la niveluri periculoase de radiaţie. A anunţat că o să-şi suplimenteze venitul transformându-şi microbuzul într-un magazin de bricolaj. În timpul pauzei de prânz a dispărut şi a revenit mai târziu cu o bucată imensă dintr-o ciupercă pe care o tăiase de pe un copac de lângă Stâlpul martirelor, chiar la poalele dealului din Wigtown, la mai puţin de o sută de metri de ultima casă din oraş. A hotărât că este comestibilă şi că cel mai probabil este vorba despre Puiul pădurii. O mare parte din zi a încercat să mă convingă să mănânc din ea. Singurul lucru de care sunt convins este că încearcă să mă omoare.

În cele din urmă, cineva de la Monsoon mi-a răspuns la e-mail, s-a conectat la sistemul nostru de la distanţă şi a reparat chestia care bloca recent comenzile.

În toiul după-amiezii, chiar când mă certam aprig cu Nicky pe tema evoluţiei (tocmai ajunseserăm la faza „poate că tu eşti maimuţă, dar eu nu sunt”), a apărut domnul Deacon. Se pare că şi-a pierdut exemplarul din *A Gambling Man* înainte să-l termine de citit şi voia să mai comande unul. Cearta despre evoluţie a fost reluată imediat după ce a plecat.

Total încasări: 99, 50 lire

10 clienţi

VINERI, 2 MAI

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky a lucrat şi azi. Când am deschis uşa, l-am găsit pe Twigger aşteptând afară cu valiza. Uitasem să las uşile deschise înainte să mă bag la culcare aseară. Omul dormise în grădină. M-am scuzat, la care el a răspuns: „Nicio problemă, prietene. Îmi place să dorm afară”.

Azi a fost prima zi din Festivalul Primăverii din Wigtown. Este vorba despre o mică serie de evenimente organizate de Asociaţia librarilor din Wigtown. Fără cine

ştie ce buget pentru vorbitorii invitaţi sau pentru promovare, este, de nevoie, o mică afacere şi abia dacă generează o fracţiune din publicul festivalului din septembrie, al cărui buget este acum de aproape 400.000 de lire. Evenimentele din cadrul Festivalului primăverii au loc în magazine şi în localuri mai mici, pe care ni le putem permite, şi la ele participă, de obicei, localnicii.

Nicky s-a întors la poalele dealului să mai taie nişte Puiul pădurii. A prăjit ciuperca în bucătărie. Twigger face pariuri despre şansele ei de a mai fi în viaţă şi mâine.

Cea mai mare parte a zilei, eu şi Anna am mutat mobilă în salon, ca să ne pregătim pentru Cina cu whisky, care a avut loc acolo. Şaisprezece bilete vândute. De catering s-a ocupat Maria, o australiancă mutată în zonă cu soţul şi copiii acum câţiva ani. El e profesor, iar ea şi-a deschis o firmă de catering. Este foarte entuziastă. Totul este „fantastic”, indiferent dacă e aşa sau nu. Mâncarea a fost excelentă, la fel ca whisky-ul din care cu toţii am băut în exces.

Nicky a rămas să doarmă în patul de festival şi a promis să deschidă magazinul dimineaţă, ca eu să pot să stau în pat până mai târziu.

Total încasări: 182, 49 lire

13 clienţi

SÂMBĂTĂ, 3 MAI

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

La 8: 30, nu se auzea niciun sunet cum că ar fi activitate la parter, aşa că am coborât şi am deschis magazinul. Nicky încă dormea adânc. Şi eu, şi Twigger, şi Nicky am suferit azi-dimineaţă după Cina cu whisky de aseară.

După prânz, m-am dus la Dumfries cu Anna să o luăm de la gară pe prietena ei Lola. Lola lucrează în industria filmului şi, la fel ca Anna, trăieşte în Londra şi este americancă. E o femeie subţire, brunetă, foarte spirituală. Anna i-a făcut cunoştinţă cu altă prietenă a ei, Diana, tot

americancă în Londra şi tot din industria filmului. Diana şi Lola au deschis o companie de producţie şi vor să ecranizeze cartea Annei. Pe drum spre casă, ne-am oprit la Castelul Threave. Castelul se află pe o insulă în mijlocul râului Dee, iar accesul se face cu o barcă mică cu motor. Acesta era reşedinţa ducilor de Douglas, ramura „neagră”, şi a fost construit în secolul al XIV-lea de un bărbat care se mândrea cu numele Archibald cel Cumplit, Lord de Galloway. Este o fortificaţie impresionantă, evident concepută cu acest scop, şi nu pentru a fi o casă luxoasă.

Când am ajuns acasă, Alex (cumnatul meu) sosise să se pregătească pentru prezentarea de la ora 18: 00 pe tema construirii unei noi distilerii de whisky. Alex lucrează pentru o companie numită Adelphi. Când s-a înfiinţat, strategia era să cumpere butoaie de malţ rar de la distilerii, să-l îmbutelieze şi să-l vândă cu propria etichetă. Numai că şeful lui a hotărât că ar merita să-şi producă propriul whisky, aşa că a construit o distilerie în Ardnamurchan, cel mai vestic punct de pe insula britanică. Pentru cineva care pare foarte timid, Alex a ţinut o prezentare superbă. De fapt, a fost extrem de bună, după orice standarde, şi îmbunătăţită de mostrele gratuite de whisky pe care le-a distribuit cu generozitate.

Total încasări: 417, 57 lire

28 de clienţi

DUMINICĂ, 4 MAI

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Când am încercat să deschid magazinul, la 11: 00 (Twigger avea o prezentare la etaj, la ora 12: 00), am descoperit că încuietoarea era blocată şi uşa nu putea să se deschidă, aşa că am scris repede nişte indicatoare pentru a îndruma lumea spre uşa laterală, iar eu am tras o fugă cu maşina până la Newton Stewart şi am cumpărat o broască nouă. Apoi mi-am petrecut o mare parte a după-amiezii încercând să deschid uşa fără să o stric, astfel încât să pot să montez broasca nouă. Nu a fost cea mai

profesională sau cea mai productivă zi din Festivalul primăverii, deşi prezentarea lui Twigger a fost excelentă şi cu public numeros. Anna l-a prezentat publicului şi i-a mulţumit.

Anna şi Lola au petrecut ziua frumoasă de primăvară plimbându-se prin oraş, Anna evident fericită să-i arate Lolei locurile îndrăgite de ea în Wigtown şi împrejurimi, ca un ghid turistic excesiv de entuziasmat. Anna a adoptat viaţa din Wigtown şi s-a împrietenit cu mult mai mulţi oameni decât aş fi anticipat eu vreodată, fiind binecuvântată cu o personalitate complet lipsită de timiditate. Unul dintre localnicii ei preferaţi era un bărbat care obişnuia să treacă în viteză pe scooterul lui pentru persoane cu probleme de mobilitate şi pe a cărui plăcuţă de înmatriculare era scris numele lui, „Gibby" Acum doi ani, când a murit, Anna a fost tulburată. A devenit aşa de integrată în comunitatea de aici încât, aşa cum se întâmplă cu majoritatea oamenilor din Wigtown, traversarea străzii poate să-i ia şi douăzeci de minute, în funcţie de cei întâlniţi pe drum.

Am început cartea lui Twigger, *Angry White Pyjamas*, pe care, deşi pe el îl cunosc de ani de zile, nu am apucat s-o citesc până acum.

Total încasări: 128, 50 lire

13 clienţi

LUNI, 5 MAI

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Sărbătoare legală.

Nicky a lucrat astăzi, pentru ca eu şi Anna să ne putem ocupa de Lola. Am luat prânzul la Margie's, apoi toţi trei (eu, Anna şi Lola) am gătit o pulpă de miel pentru zece prieteni invitaţi la cină. Margie este o profesoară universitară de la Cambridge, care a cumpărat o casă în Wigtown acum vreo doi ani. Este olandeză şi are două fiice, care sunt în topul domeniilor lor ştiinţifice. A locuit în Galloway când fetele erau mici, după aceea s-a mutat în

Cambridge. Acum s-a întors – parţial – datorită cărţii scrise de Anna. Margie este una dintre persoanele cele mai valoroase din Wigtown: extraordinar de inteligentă, amuzantă, necuviincioasă şi generoasă din cale afară.

Tracy a trecut pe aici pe la prânz să-mi spună că a văzut câteva rândunici în pauza de masă. A sosit primăvara.

Twigger a plecat la 10: 00 şi s-a întors în Dorset.

Iar am petrecut până târziu în noapte, alimentaţi de vin roşu şi de whisky-ul rămas de la prezentarea lui Alex de sâmbătă.

Total încasări: 106, 99 lire

13 clienţi

MARŢI, 6 MAI

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Norrie s-a ocupat de magazin pentru că Nicky îşi petrece zilele de marţi bătând la uşile oamenilor şi vorbindu-le despre Iisus. Anna şi Lola au vrut să meargă la licitaţie, aşa că am condus până la Dumfries. Anna a plecat cu două cutii de nimicuri, prada ei obişnuită. Eu am discutat îndelung cu Angus, fostul marinar de submarin, despre absenţa remarcabilă a lui Dave Pălărie, care nu ratează nicio licitaţie. Am speculat în neştire despre ce i s-ar fi putut întâmpla. Eu, Anna şi Lola ne-am petrecut ziua mâncând şi plimbându-ne prin oraş, inclusiv făcând o excursie la castelul Caierlaverock, după care am lăsat-o pe Lola la gară la 17: 00 şi ne-am întors acasă.

Printre facturile şi cererile obişnuite de bani, în poştă am găsit şi cartea pentru domnul Deacon.

Total încasări: 120, 50 lire

13 clienţi

MIERCURI, 7 MAI

Comenzi online: 8

Cărţi găsite: 7

La prânz, am lăsat un mesaj pe telefonul domnului Deacon să-i spun că poate veni oricând ca să ridice cartea.

Total încasări: 140,01 lire
18 clienţi

JOI, 8 MAI
Comenzi online: 4
Cărţi găsite: 4

Un client prietenos şi vorbăreţ mi-a spus că trebuie să scape de colecţia de cărţi despre istoria maritimă care i-a aparţinut unchiului său şi care se află în apartamentul acestuia din West End în Glasgow. O să mă duc săptămâna viitoare să o văd.

Domnul Deacon a sosit să-şi ia cartea pe la 15: 00. La plecare, am observat că nu avea pantoful stâng.

Total încasări: 180, 83 lire
19 clienţi

VINERI, 9 MAI
Comenzi online: 2
Cărţi găsite: 2

Când am deschis magazinul dimineaţă, un client aştepta deja la uşă cu două cutii de cărţi, toate de la Penguin, în special ediţii verzi din colecţia poliţistă, care se vând de departe cel mai bine. Nicky a apărut la zece minute după ce le-am cumpărat cu 60 de lire şi m-a întrebat cât am plătit pentru ele. Am pus-o să ghicească, ea le-a răsfoit puţin şi a zis 20 de lire.

Delicatesa din vinerea păpicii de săptămâna asta a fost Mr Kipling’s Battenberg Cake[19] din containerul de la Morrisons. Ne-am petrecut ziua punând preţuri pe cărţile de la Penguin, aşezându-le pe rafturi şi contrazicându-ne despre câtă atenţie ar trebui să dăm preţurilor de pe Amazon când hotărâm cu cât să vindem ceva în magazin. Nicky susţine că ar trebui să avem preţuri mai mici decât Amazon, dar eu cred că cei mai mulţi clienţi înţeleg că preţurile noastre nu pot să scadă mereu sub cele mai mici de pe Amazon din cauza cheltuielilor noastre indirecte.

19 O prăjitură tradițională britanică, cu pătrățele în culorile roz și galben.

Total încasări: 192 lire 14 clienţi
SÂMBĂTĂ, 10 MAI
Comenzi online: 6
Cărţi găsite: 6
Ouăle de broască din iaz au dispărut şi în locul lor au apărut sute de mormoloci minusculi.
Total încasări: 170, 70 lire
14 clienţi
LUNI, 12 MAI
Comenzi online: 5
Cărţi găsite: 3
După prânz, am fost acostat de un bărbat în geacă de ploaie cu glugă, îngrozitor de sâsâit, care a venit în partea mea de tejghea, inconfortabil de aproape şi a întrebat: „Bun, în ce eşti specializat?” La care eu am răspuns: „În cărţi” Recunosc că am fost înfumurat. În mod previzibil, el nu a fost impresionat şi a răspuns: „Nu face pe deşteptul cu mine” Continuând inutil comentariul înfumurat de mai devreme, am întrebat: „De ce nu?” N-are rost să mai spun că această conversaţie nu s-a încheiat bine. De fapt, tipul a devenit aşa de obositor, că am fost nevoit să-mi folosesc statutul de şef şi s-o pun pe Nicky să se ocupe de el.
Total încasări: 84, 50 lire
14 clienţi
MARŢI, 13 MAI
Comenzi online: 5
Cărţi găsite: 5
E clar că avem o problemă cu Abebooks, fiindcă toate comenzile de astăzi au venit de pe Amazon, aşa că am verificat, şi stocul nostru online la ei a scăzut de la 10.000 la 450 de cărţi. Le-am trimis un e-mail, să văd care e problema. Estimez că pierderile din cauza scăderii vânzărilor pe Abebooks sunt de vreo sută de lire pe săptămână. Abebooks este cel mai bun loc unde să vinzi cărţile mai valoroase, iar preţul nostru mediu pe site este probabil de vreo 30 de euro, echivalentul a aproximativ şase cărţi vândute pe Amazon. Prin urmare, chiar dacă nu

vindem o cantitate mare de cărţi pe Abebooks, valoarea lor faţă de vânzările de pe Amazon este însemnată.

Două perechi de rândunici au început să-şi construiască cuiburi, una pe o alee dintre magazin şi clădirea de alături, iar cealaltă, în rezerva de buşteni.

La prânz, un client şi-a legat terrierul care lătra de una dintre băncile din faţa magazinului, în timp ce el şi soţia se uitau la cărţi. După o oră, câinele încă lătra. Cei doi nu au cumpărat nimic. La scurt timp după ce au plecat, un bărbat care îşi acoperise ochiul stâng cu ceva care semăna cu un păhăruţ pentru ouă a cerut cărţi despre „numerologie”. A trebuit să-l întreb ce înseamnă asta.

Total încasări: 107, 99 lire

12 clienţi

MIERCURI, 14 MAI

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

La ora 11: 00, o clientă a venit la casă cu un teanc de cărţi despre căile ferate, pentru soţul ei. În timp ce plătea, mi-a spus: „Să nu te căsătoreşti niciodată cu un funcţionar al căilor ferate”, de parcă asta ar fi fost o variantă pe care o luasem în considerare la modul cel mai serios.

Printre mesajele de azi-dimineaţă:

Dragă proprietar al celei mai prestigioase librării din Scoţia, sper că e-mailul meu te găseşte bine, sănătos.

Sunt autor indie de fantasy şi poveşti paranormale, cu trei cărţi deja disponibile şi o nuvelă recent publicată, a cărei acţiune se desfăşoară în locul despre care îmi place cel mai mult să scriu, oceanul. Da, sunt unul dintre cei care cred în existenţa sirenelor sau, aşa cum îmi place mie să le numesc, asperini. Nuvela asta, *The White Queen*, este prima dintr-o mini-serie, *Beyond Endless Tides*, în care multe clanuri de asperini se luptă să-şi salveze viitorul când îşi dau seama că toate creaturile oceanului, mari şi mici deopotrivă, vor muri în curând din cauza dispariţiei planctonului. Multe dintre clanuri cred că, pentru a supravieţui, trebuie să părăsească oceanul de tot şi să

trăiască pe pământ, printre oameni – sau nghozas, cum îi numesc ei. Singura modalitate de a face asta este să se împerecheze cu ei şi astfel să devină nghozas, la rândul lor. Nu toţi asperinii cred în strategia asta şi, la fel ca Morg, se străduiesc să găsească o altă cale.

Morg este obligată să se împerecheze cu un nghoza, dar, din fericire, un prieten al tatălui ei o ajută să evadeze. Ea ştie unde să găsească alţi asperini şi în curând se duce la ei, nesigură de ce cred ei despre treaba asta cu împerecherea cu nghoza. Spre bucuria ei, este acceptată într-o familie, dar când cei din fostul ei clan apar, nu are de ales, trebuie să fugă. Înainte să plece cu tânărul mascul al familiei, află de o sirenă (ligphur), Regina Albă, care poate vedea în marele necunoscut din viitor şi ar putea fi cheia pentru supravieţuirea asperinilor. Morg şi Ethos, împreună, călătoresc spre sud pentru a o căuta pe sirena mistică.

Închei aici deocamdată, dar, dacă vrei să ştii mai multe, te rog să mă întrebi.

Astăzi îţi scriu pentru că m-ar interesa să vin pentru o lectură publică în librăria ta şi mă gândesc la un turneu al cărţii, care m-ar aduce în zonă vineri, 19 septembrie 2014. Se poate organiza un eveniment în data respectivă? înţeleg dacă e-mailul meu vine prea târziu pentru data aceasta, aşa că te rog să-mi spui când ţi-ar conveni ţie mai mult. Asta, bineînţeles, dacă primeşti autori necunoscuţi [sic], ca mine.

As aduce propriile exemplare la eveniment, pentru autografele de după lectură, şi bineînţeles, dacă vrei să cumperi pentru propriile rafturi, o să pregătesc câteva cu clauză de returnare în cazul în care nu se vând şi cu o reducere de 35% din cel mai mic preţ de catalog. Vând prin Createspace de la Amazon cu 4, 99 lire şi prin feedaread cu 5, 99 lire, nu mă lasă să scad preţul din cauza numărului de pagini.

Abia aştept să ne cunoaştem.

Numai bine.

Sandy, păgânul tatuat, a adus trei bastoane şi le-a dat la schimb pe trei cărţi.

Total încasări: 324, 47 lire

29 de clienţi

JOI, 15 MAI

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Azi a fost o zi frumoasă, călduroasă.

Bărbatul care a scris *Observer's Book of Observer's Books* – o bibliografie a cărţilor din seria Observer's – a venit şi s-a plâns că stocul nostru de cărţi din serie nu mai este la fel de bun ca înainte. După o scurtă numărătoare, am calculat că avem aproximativ 150 de astfel de cărţi.

Nicky a venit să se ocupe de magazin azi, ca eu să o pot conduce pe Anna la Dumfries, de unde să ia trenul înapoi spre Londra. Ne-am oprit să luăm prânzul cu Carol-Ann şi Ruandh la Galloway Lodge în Gatehouse. Galloway Lodge este un restaurant mare, care îi aparţine lui Ruandh, un prieten din copilărie. El este neobosit de obraznic şi jignitor la adresa mea şi aşa a fost mereu. Am ajuns acasă la ora 16: 30, când o clientă tocmai îi ţinea o predică lui Nicky despre cum îşi dresase ea pisica să folosească toaleta ca un om, ba chiar să tragă şi apa. Expresia lui Nicky era un amestec minunat de dispreţ şi fascinaţie.

Total încasări: 75, 50 lire 9 clienţi

VINERI, 16 MAI

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Şi azi a fost o zi superbă şi însorită. Nicky a lucrat din nou.

După prânz, am condus până la Glasgow să văd colecţia despre istoria maritimă de care mi-a vorbit clientul acela săptămâna trecută. Ziua era călduroasă şi însorită, iar casa, situată pe o stradă largă, frumoasă, în stil georgian, din West End în Glasgow. David (aşa cum s-a prezentat) m-a întâmpinat la uşă şi împreună am intrat

într-un salon impresionant de la parter, luminat prin ferestre de soarele de primăvară. Cărţile erau adunate în vreo douăzeci şi ceva de cutii, pe podea, cu cotorul în sus. În timp ce mă uitam prin ele, David mi-a explicat că răposatul lui unchi fusese ofiţer de marină în timpul războiului şi adunase colecţia asta pe parcursul întregii vieţi. Mi-a mai spus şi că el şi soţia lui cumpăraseră apartamentul din Glasgow în urmă cu câţiva ani, când i se oferise un job pe care – cu cuvintele lui – „ar fi fost grosolan să-l refuze”. Am ales ce era mai bun din colecţie şi i-am scris un cec de 700 de lire.

După ce am plecat, m-am gândit că ar trebui să profit că sunt în Glasgow ca să-mi cumpăr o pereche nouă de pantofi, aşa că am lăsat camioneta în parcarea etajată de pe strada Mitchell şi m-am dus la House of Fraser. Camioneta, am observat, era cam de înălţimea maximă permisă pentru autovehiculele din parcare. Când am plecat (cu o pereche nouă de pantofi maro cu model), braţul barierei s-a ridicat să mă lase să trec, dar – probabil programat pentru vehicule mai mici – a început să coboare înainte să treacă toată camioneta, iar un lanţ al barierei s-a prins în uşa din spate a maşinii, smulgând braţul cu totul din locaşul lui. Din fericire, a căzut pe la jumătatea străzii Jamaica, înainte să ajung pe A77.

În noiembrie 2001, luna în care am cumpărat magazinul, un bătrân se uita prin secţiunea librăriei cu cărţi despre istoria maritimă. A venit la casă şi a întrebat: „Când faceţi focul de tabără?” Nedumerit, l-am întrebat ce vrea să spună. El a răspuns: „Cu cărţile voastre. N-am văzut niciodată aşa prostii. Nu-s bune decât să faci focul cu ele”. Asta a fost prima mea întâlnire cu un client într-adevăr obraznic, iar pe vremea aceea eram încă împovărat de nesiguranţă în ceea ce priveşte magazinul, stocul de cărţi şi ce făceam eu. Din fericire, un alt client a fost martor la incident şi, simţindu-mi stinghereala, a intervenit şi a spus: „De fapt, asta este cea mai bună secţiune despre istoria maritimă pe care am văzut-o vreodată într-o

librărie. Dacă nu-ţi place, ar trebui probabil să pleci” Tipul s-a cărat.

Total încasări: 127 lire

11 clienţi

SÂMBĂTĂ, 11 MAI

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Fiona, care are magazinul de alături, a venit oarecum panicată în librărie azi-dimineaţă să-mi spună că au nevoie de încă un cort pentru o demonstraţie de gătit în direct din cadrul unui festival gastronomic care are loc weekendul ăsta. Din fericire, am un pavilion care se montează uşor, pe care l-am cumpărat pentru un eveniment organizat în grădină vara trecută.

Împreună cu Nicky, am verificat lista de persoane care s-au înscris în RBE anul trecut în aprilie şi nu şi-au reînnoit abonamentul după mementoul de luna trecută. Clubul se micşorează din nou, a ajuns la 137 de membri. După ce ne-am lămurit cine face parte din el şi cine nu, am ambalat cărţile pentru luna asta şi ne-am ocupat de expediere.

Kelly Puturosul a apărut fix când Nicky a dispărut în pauza de prânz. Cred că nasul ei deja s-a obişnuit să detecteze apropierea mirosului de Brut 33 şi o avertizează să evadeze cu suficient de mult timp înainte de sosirea lui. Dezamăgit că nu a găsit-o aici, a vorbit puţin cu mine, dar fără prea multă tragere de inimă. Se pare că se internează săptămâna viitoare pentru o operaţie la şold.

Un client din Irlanda de Nord (un bătrân cu maiou albastru) a venit la casă cu două cărţi şi a întrebat: „Ce poţi să faci pentru mine cu astea două?” Totalul era 4, 50 lire şi i-am zis că n-am cum să-i ofer o reducere la nişte cărţi care deja erau mai ieftine decât taxa de transport pe Amazon. A cedat, cu părere de rău, bombănind: „Ei, sper să mai fi aici când oi mai veni în vizită data viitoare” Din tonul lui, nu-mi dădeam seama prea bine dacă sugera că, din cauza refuzului meu de a-i face o reducere la o vânzare

de 4, 50 lire, clienţii vor pleca grămadă, hotărâţi să nu se mai întoarcă vreodată, iar librăria va fi forţată să se închidă sau dacă chiar spera sincer ca magazinul să supravieţuiască acestor vremuri grele.

Una dintre comenzile de azi a fost pentru o biografie intitulată *E.D. Morel*: *The Man and His Work*. Autorul este F. Seymour Cocks.

Total încasări: 119 lire 19 clienţi

LUNI, 19 MAI

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

La ora 10: 00 a venit un client care a întrebat dacă avem ceva despre numele de familie din Scoţia, aşa că l-am îndreptat spre cartea lui Black intitulată *Surnames of Scoţiană*. S-a uitat repede la ea, apoi mi-a spus că este „prea cuprinzătoare”. După ce a plecat, librăria a rămas goală, aşa că m-am dus la poştă şi am întrebat-o pe Wilma dacă ar putea să-l trimită pe poştaș pe la noi mai târziu. William, irlandezul ursuz din Nord, m-a ignorat complet când i-am zis: „Bună dimineaţa, William. Nu-i aşa că-i o zi minunată?”

Când m-am întors la magazin, un cuplu tânăr mă aştepta la casă cu două cutii de cărţi, toate de ficţiune modernă şi în stare excelentă. Se căsătoriseră recent şi se mutau în primul lor apartament împreună, aşa că se înţeleseseră ca fiecare să renunţe la jumătate din colecţia de cărţi. Situaţia mi s-a părut de modă veche, dar într-un mod emoţionant. Le-am dat 45 de lire pentru cărţi.

Un client a adus câteva cărţi la casă, inclusiv un facsimil foarte uzat al ediţiei Kilmarnock a lui Burns. Totalul a fost 14, 50 lire – fără târguială. L-am întrebat dacă vrea o pungă, la care a răspuns: „Probabil”. Sunt destul de sigur că a fost prima dată când cineva mi-a dat răspunsul ăsta în librărie.

Poştaşul a ajuns chiar înainte de ora 17: 00 şi a ridicat cei cinci saci de cărţi pentru club.

Total încasări: 110, 99 lire

15 clienţi
MARŢI, 20 MAI
Comenzi online: 5
Cărţi găsite: 5

Încă o zi caldă şi însorită, iar Nicky a venit azi, aşa că după-amiază am ieşit cu Callum la o plimbare cu bicicleta pe traseul din pădurea Kirroughtree, aflată la vreo treisprezece kilometri distanţă. Am reuşit amândoi să terminăm circuitul roşu iară probleme, spre deosebire de primele dăţi când l-am făcut, în urmă cu câţiva ani. La primele zece încercări sau cam aşa, unul din noi sau chiar amândoi ajungeam fie să ne lovim de un copac, fie să estimăm greşit o curbă şi să nimerim cu faţa în jos într-un şanţ.

Total încasări: 217, 50 lire
16 clienţi
MIERCURI, 21 MAI
Comenzi online: 6
Cărţi găsite: 5

Toate comenzile de azi au venit de pe Amazon, iar una dintre ele a fost pentru o ediţie princeps din Patricia Wentworth, care ar fi trebuit să fie 50 de lire, dar s-a vândut cu 4 lire. Discrepanţa este cauzată de software-ul de aliniere a preţurilor, integrat în Monsoon, care este setat să alinieze preţul cu cel mai mic preţ de pe Amazon. Când am înregistrat exemplarul nostru, era cel mai ieftin, dar pe urmă preţul a scăzut ca să se alinieze cu un alt exemplar care avea un preţ mai mic decât al nostru. Ocazional, ca să încerce să păcălească sistemul, oamenii fac înregistrări false cu cărţi scumpe pe care le vor, dar cu preţuri ridicol de mici. După aceea, aşteaptă ca software-ul de aliniere a preţurilor să-şi facă treaba şi ca exemplarul dintr-o înregistrare reală să scadă la preţul din înregistrarea fictivă făcută de ei. Ei cumpără cartea, după care şterg înregistrarea fictivă.

Un client care a cumpărat un exemplar din jurnalul lui Pepys a citit citatul din Einstein pictat pe partea din

faţă a tejghelei („Numai două lucruri sunt infinite, universul şi prostia umană, iar de primul nu sunt sigur”) şi a întrebat: „Asta chiar este un citat din Einstein?” Se pare că este foarte contestat, pentru că mulţi oameni nu cred că a spus-o el.

După muncă, am stat în grădină şi am privit rândunicile şi lăstunii de casă coborând în picaj şi zburând în bucle.

Total încasări: 309 lire

15 clienţi

JOI, 22 MAI

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Prima clientă a zilei a fost o australiancă a cărei incapacitate de a pronunţa litera T m-a lăsat nelămurit: voia „cărţi cu Noddy” sau „cărţi obraznice”[20]? După ce i-am arătat secţiunea de literatură erotică, a reieşit că, de fapt, voia cărţi de Enid Blyton.

Este un fenomen ciudat că, atunci când clienţii vizitează magazinul pentru prima dată, au tendinţa să meargă foarte încet prin el, de parcă s-ar aştepta ca cineva să le spună că au intrat într-o zonă interzisă, iar când hotărăsc să se oprească, inevitabil e în dreptul unei uşi. Bineînţeles, asta este incredibil de frustrant pentru oricine s-ar afla în spatele lor şi cum, de obicei, persoana respectivă sunt eu, trăiesc într-o stare perpetuă de frustrare. Antropologii insistă că este un răspuns uman instinctiv ca, atunci când intri într-un spaţiu nou, să te opreşti şi să te uiţi în jur pentru a identifica un eventual pericol, deşi, ce fel de pericol ar putea pândi într-o librărie – altul decât un librar frustrat a cărui dispoziţie a fost agresată până la violenţă de faptul că cineva blochează uşa – este un mister.

Doi clienţi au întrebat ce s-a întâmplat cu spiralele de

20 Confuzia provine din asemănarea dintre Noddy, nume propriu ce desemnează un personaj din cărți englezești pentru copii scrisă de Enid Blyton, și „naughty“, pronunțat aproape la fel, doar cu T în loc de D, care înseamnă obraznic, jucăuș, cu aluzie sexuală în context.

cărţi. Spiralele de cărţi erau nişte coloane mari cu cărţi, aşezate în teancuri elicoidale şi acoperite cu răşină de fibră de sticlă. Erau plasate de o parte şi de cealaltă a uşii de intrare în magazin. Anul trecut, nişte copii au încercat să dea foc uneia – fără succes, pentru că răşina se crapă, în cele din urmă, şi ploaia pătrunde înăuntru. L-am rugat pe Norrie să facă altă pereche din beton, la timp pentru festivalul din septembrie.

Total încasări: 324, 49 lire

20 de clienţi

VINERI, 23 MAI

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 4

Azi a fost frig şi mohorât, parcă nici n-a fost primăvară. Condiţiile atmosferice afectează radioul din magazin, care este setat pe frecvenţa BBC Radio 3. Dacă este umezeală în aer, nu prinde semnal. Astăzi, aproape toată ziua, a fost complet tăcut şi doar ocazional a pârâit câteva secunde de Mahler sau Sostakovici.

De dimineaţă am avut iar invazie de ciclişti septiiagenari îmbrăcaţi în lycra, dintre care cei mai mulţi au cumpărat o carte sau două şi au făcut complimente şi la adresa librăriei, şi a stocului de cărţi.

După ce au plecat, un client a venit la casă cu o carte, a deschis-o, a arătat spre eticheta cu preţul de 40 de lire şi a zis: „Ce preţ are asta? Sigur n-are cum să fie 40 de lire!” I-am explicat că da, cartea costa 40 de lire. A trântit-o pe tejghea, de unde a ricoşat şi a aterizat pe podea, cu un colţ îndoit. S-a uitat la ea câteva secunde, după care a plecat fără vreun cuvânt.

Majoritatea cărţilor vândute astăzi erau din colecţia despre căile ferate, pe care am cumpărat-o din Glasgow acum câteva săptămâni. Mă întreb dacă nu cumva s-a dus vorba în comunitatea pasionaţilor de feroviare că acum colecţia se găseşte aici. Acelaşi lucru s-a întâmplat cu o colecţie despre ornitologie, pe care am cumpărat-o de la

un colecţionar din Stranraer anul trecut. Săptămâni la rând, magazinul a fost vizitat de privitori de păsări şi, în doar câteva zile, mi-am recuperat investiţia.

Total încasări: 281, 99 lire

18 clienţi

SÂMBĂTĂ, 24 MAI

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Însorit şi cald toată ziua. A venit Nicky. A cumpărat un lot de 1.000 de stilouri de pe ebay. Sunt nişte oribilităţi mici şi roşii, iar ea insistă să le aducă în librărie, deşi am deja o cutie cu stilouri mult mai bune. Deocamdată, sunt vreo douăsprezece în diverse locuri din magazin. Eu le tot arunc la coşul de gunoi, dar ea le scoate şi le răspândeşte din nou pe aici.

Când i-am dus sacii cu corespondenţă Wilmei, l-am salutat pe William şi am făcut o remarcă despre vremea caldă şi însorită. Mi-a răspuns: „Da, acuşi vine şi ploaia”.

La ora 11: 00, în salonul de la etaj a avut loc o conferinţă despre Robert Service, poetul canadian, susţinută de profesorul universitar Ted Cowan. La fel ca majoritatea conferinţelor lui, şi aceasta a avut un public numeros. La scurt timp după începere, doi tineri foarte eleganţi, la costum, cu accent american, au intrat în magazin şi au întrebat dacă avem *Cartea lui Mormon*. Când m-am uitat mai bine la ei, am observat că aveau insigne negre cu numele lor, pe care scria „Biserica lui Iisus Hristos a Sfinţilor din Zilele din urmă”. Nicky a fost vizibil suspicioasă la adresa lor, la fel cum e pisica atunci când în magazin intră un câine. Când s-au îndepărtat suficient cât să nu ne poată auzi, Nicky a comentat: „Mie nu-mi plac alde ăştia. Au nişte idei tare ciudate”.

Total încasări: 420, 20 lire

34 de clienţi

LUNI, 26 MAI

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

La 9: 05, a venit un client care încerca să vândă o cutie de cărţi despre Ştiinţa creştină. Mi-a spus că deja câţiva membri ai mişcării se uitaseră la cărţi şi îşi luaseră câteva gratuit. Îmi spunea asta în timp ce încerca să mi le vândă. Dacă membrii mişcării Ştiinţa creştină nu voiau cărţi despre Ştiinţa creştină gratuite, atunci eu cu siguranţă nu aveam de gând să plătesc pentru ele, mai ales că erau acoperite de păr de pisică.

Mai târziu, un client, când l-am întrebat dacă vrea pungă, a răspuns: „Cu disperare”.

În ultimele câteva zile, am vândut cărţi din colecţia feroviară din Glasgow în valoare de aproximativ 400 de lire. Asta înseamnă probabil jumătate din toate cărţile pe care le-am vândut în ultima săptămână.

Total încasări: 408, 88 lire

46 de clienţi

MARŢI, 27 MAI

Comenzi Online: 3

Cărţi găsite: 3

În timp ce un client se uita la reeditarea Birlinn a cărţii lui Barnard *The Whisky Distilleries of the United Kingdom* din secţiunea de cărţi noi, am trecut din întâmplare pe lângă el, fiindcă duceam cărţi pe rafturi, şi l-am auzit şoptindu-i însoţitorului lui: „Mai ieftin pe Amazon”. Nici măcar nu a avut decenţa să aştepte să trec, ca să nu-l aud.

Total încasări: 426, 50 lire

21 de clienţi

MIERCURI, 28 MAI

Comenzi online: 7

Cărţi găsite: 3

După prânz, Alastair şi Leslie Reid au trecut pe aici să ne salute. Locuiesc în New York şi vin în fiecare an să se bucure de lunile de primăvară în Galloway. Alastair s-a născut aproape, în Whithorn, ca fiu al preotului Bisericii Anglicane. Este un scriitor extraordinar de talentat, acum ajuns la optzeci şi ceva de ani. Scrie poezii, dar şi articole

pentru *The New Yorker*. În ultimii ani, a ajuns să aprecieze, aşa cum le spune el, „începuturile lui crude” în Galloway, aşa că în fiecare primăvară el şi Leslie se întorc în locul în care îmbrăţişarea călduroasă a prietenilor din copilărie şi amintirile acestui anotimp, cu mirosurile şi sunetele lui familiare, îl transportă în vremurile premergătoare călătoriilor lui prin lume, în care l-a dus dorul de ducă. El a prezentat Europei poezia lui Neruda şi a lui Borges. În ciuda (sau poate datorită) rădăcinilor sale, nu a făcut un secret din faptul că nu îi plac anumite elemente ale vieţii în Scoţia. În introducerea cărţii sale *Whereabouts*, scrie: „Cele două texte, *Digging up Scotland* şi *Hauntings*, reprezintă împăcarea mea cu începuturile mele crude, dar, deşi încă sunt bântuit de unele peisaje şi de vremea specifică Scoţiei, nu mă simt niciodată acasă în climatul său uman precaut”.

Aceste cuvinte au fost scrise în 1987 şi bănuiesc că vizita lui anuală este un semn că poate acum se simte mai confortabil în climatul uman al Scoţiei. De fiecare dată, este cel mai plăcut ritual al primăverii să-i văd pe amândoi, să-i invit la mine la cină, să bem whisky împreună şi să mi se întoarcă favoarea cel puţin o dată pe durata fiecărei vizite. Este un privilegiu enorm că am avut ocazia să-i cunosc pe Leslie şi pe Alastair. Viaţa lui a fost extraordinar de nomadă, lucru care, aşa cum îi place lui să povestească, a început prima dată când a văzut călători irlandezi trecând prin faţa casei parohiale din Whithorn. L-a întrebat pe tatăl lui unde se duceau aceştia, iar tatăl lui a răspuns: „Nici ei nu ştiu”. Asta i-a aprins imaginaţia lui Alastair şi cred că, dacă în orice moment al vieţii sale l-ar fi întrebat cineva unde merge, răspunsul lui ar fi fost „Nu ştiu”.

Total încasări: 192 lire
19 clienţi
JOI, 29 MAI
Comenzi online: 5
Cărţi găsite: 5
La 9: 15, un client cu o mustaţă mult prea îngrijită şi

îmbrăcat cu o vestă de pescuit a apărut în magazin şi, aplecându-se peste tejghea, a întrebat pompos dacă avem o secţiune despre „Marele joc”[21], de parcă era Clive al Indiei[22].

Un cuplu mai în vârstă a cumpărat o carte despre muzica din Scoţia şi, în timp ce plăteau, au comentat că găsiseră un exemplar cartonat cu poezii de Stevie Smith, care costa o liră la momentul publicării, în 1970. Erau surprinşi de „cât de scump” îl vindeam, adică 6 lire. Adesea, când se întâmplă aşa ceva, încerc să explic că nu toate scad ca valoare pe măsură ce trece timpul şi că, oricum, totul e relativ. Dacă volumul acela de poezii ar apărea astăzi, probabil s-ar vinde cu cel puţin 12 lire. John Carter (de la care am cumpărat magazinul în 2001) le răspundea clienţilor care îl acuzau că îi jecmăneşte pe faţă vânzând o carte de jumătate de coroană[23] cu o liră: „Dacă aveţi jumătate de coroană, v-o dau cu jumătate de coroană”. John a fost foarte bun cu mine când am preluat afacerea de la el, m-a însoţit la primele tranzacţii de cumpărare de cărţi şi mi-a arătat cum funcţionează totul timp de o lună, până când magazinul a devenit al meu. Unul dintre multele lui sfaturi valoroase a fost: „Mottoul meu este acelaşi ca al armatei romane: SPQR[24] – profit mic, randament rapid”.

La 15: 15, patru bărbaţi americani solizi au intrat să caute „Biblii vechi”, aşa că le-am arătat câteva din diverse

---

21 Rivalitate între Marea Britanie și Rusia pentru ocuparea teritoriilor și influența în Asia în secolul al XIX-lea.

22 Robert Clive, figură marcantă a ascensiunii Regatului Unit în India și mare pane din Asia sudică și răsăriteană în secolul al XVIII-lea.

23 Jumătatea de coroană reprezenta o optime din valoarea unei lire și a fost scoasă din circulație în 1970, de unde și replica următoare.

24 Este vorba despre acronimul lui Senatus Populusque Romanus - Senatul și poporul roman, care apărea pe monedele republicii, la sfârșitul documentelor publice gravate în metal sau sculptate în piatră, pe monumente și opere publice, fiind ulterior parte a stindardelor de luptă ale legiunilor romane. în engleză, cele patru litere corespund filosofici de afaceri a persoanei respective: „small profit, quick return“

perioade, chiar şi din 1644. Nu au cumpărat niciuna şi toţi au insistat să mi se adreseze cu „domnule”.

Total încasări: 271, 49 lire

13 clienţi

VINERI, 30 MAI

Comenzi Online: 3

Cărţi găsite: 3

Zi fără evenimente. Mi-am petrecut-o mai mult citind.

Total încasări: 114, 98 lire

12 clienţi

SÂMBĂTĂ, 31 MAI

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Încă o zi liniştită în librărie. Am schimbat preţurile unor cărţi din secţiunea de anticariat, inclusiv al unui exemplar din a treia ediţie (1774) a cărţii lui Thomas Pennant *A Tour în Scotland 1769*. Se pare că jumătatea secolului al XVIII-lea a fost un moment propice pentru cărţile despre tururi ale Scoţiei, de obicei ilustrate.

Probabil cel mai cunoscut tur – în mare parte datorită faptului că autorul şi însoţitorul său erau deja celebri – este cel făcut de James Boswell şi Samuel Johnson în 1785 în Insulele Hebride. Aceştia au luat cu ei în călătorie *A Description of the Western Islands of Scotland*, de Martin Martin (1703), despre care Johnson avea (de obicei) o părere critică. Exemplarul de Pennant provine dintr-o casă mare din Ayrshire, care avea o bibliotecă minunată cu astfel de cărţi. Daniel Defoe a ajuns aici înaintea lui Pennant şi Boswell, cu *A Tour Through the Whole Island of Great Britain* (1724 – 6), iar printre celelalte tururi scoţiene din secţiunea de anticariat se mai află *Observations on a Tour Through the Highlands and Western Islands of Scotlands* (1811), de Garmett, cu hărţi şi ilustraţii frumoase, ovale, făcute cu clişee obţinute prin gravare pe plăci de cupru şi *A Joumey from Edinburgh to Parts of North Britain* (1802), de Campbell, tot cu ilustraţii frumoase, gravate pe plăci de cupru. Descrierea peisajelor,

a oamenilor şi a stilului lor de viaţă, precum şi ilustraţiile contemporane reflectă foarte fidel viaţa din perioada aceea, motiv pentru care ele sunt nu numai nişte cărţi foarte frumoase, ci şi documente istorice de o valoare socială de neegalat. De fiecare dată când găsesc astfel de exemplare într-o colecţie este o adevărată bucurie.

Am stabilit cu Callum să ieşim cu bicicletele după muncă, deci să plecăm de aici la 17: 00 fix. Am terminat la timp ce aveam de făcut şi am început să închid la 16: 55.l-am zis singurului client din magazin – o femeie din sala scoţiană – că trebuie să închid, fiindcă am o întâlnire importantă. Ea s-a mutat fără tragere de inimă în sala din faţă şi a început să se uite la cărţi de gătit. Chiar când îi explicam (din nou) despre întâlnirea mea importantă şi încercam să o îndrept spre uşă, Callum a dat buzna îmbrăcat în haine evidente de ciclist şi cu o pompă de bicicletă într-o mână, strigând: „Eşti gata pentru plimbarea cu biela?" Femeia a plecat ţâţâind enervată.

Total încasări: 179, 48 lire

24 de clienţi

IUNIE

„Într-un oraş ca Londra există întotdeauna pe străzi destui nebuni fără acte, care tind să graviteze în jurul librăriilor şi anticariatelor, pentru că un anticariat este unul dintre puţinele locuri în care poţi arde gazul mult timp fără să cheltui niciun ban. Până la urmă ajungi să-i recunoşti pe oamenii aceştia aproape dintr-o privire. Cu toate vorbele lor pompoase, felul lor de a fi are ceva decrepit şi haotic".

George Orwell, *Amintirile unui librar*

Lucrurile s-au mai schimbat puţin de pe vremea lui Orwell. Poate că Serviciul Naţional de Sănătate i-a instituţionalizat pe „nebunii fără acte" care îi amărau lui viaţa din librărie pe atunci sau poate că aceştia şi-au găsit alte mijloace, la fel de economicoase, de a se distra. Noi avem unul sau doi clienţi obişnuiţi cărora li s-ar putea aplica descrierea asta, dar în ziua de azi sunt mult mai

frecvenţi clienţii care petrec câteva minute în magazin, după care pleacă cu mâna goală, zicând „Ai putea petrece o zi întreagă aici”, sau cuplul tânăr care găseşte cel mai nepotrivit loc în care să-şi parcheze căruciorul urlător şi mare cât un tanc, în timp ce ei doi stau epuizaţi în fotoliile de lângă soba în care arde focul. În ziua de azi, când clienţii au aerul acela „rătăcit”, este aproape sigur că au intrat să aştepte cât timp farmacistul (aflat la trei uşi mai sus pe stradă) le prepară reţeta sau ca mecanicul auto din Wigtown să-i anunţe că maşina lor a trecut testul MOŢ[25] şi că pot să se ducă să şi-o ia înapoi.

DUMINICĂ, 1 IUNIE

Deşi Amazon dă impresia că vine în ajutorul clienţilor, există o masă nevăzută de oameni care suferă din cauza condiţiilor punitive pe care acesta le impune vânzătorilor: veniturile autorilor au scăzut drastic în ultimii zece ani, ale editurilor, la fel, ceea ce înseamnă că nu-şi mai pot asuma riscuri cu autori necunoscuţi, iar acum nu mai există un intermediar. Amazon pare să se concentreze pe alinierea la preţurile concurenţei, dacă nu chiar pe subminarea acesteia, în asemenea măsură încât, la unele vânzări, te şi întrebi cum reuşeşte să mai facă bani. Asta pune presiune nu numai pe librăriile independente, ci şi pe edituri, autori şi, în cele din urmă, pe creativitate. Tristul adevăr este că, dacă autorii şi editurile nu fac front comun împotriva Amazonului, acest domeniu de activitate va rămâne pustiu. Amanda Foreman a scris un articol excelent pe tema asta în *Sunday Times* de azi.

LUNI, 2 IUNIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Prima zi a lui Laurie înapoi în magazin. Aşa cum era de aşteptat, avem probleme mari cu Monsoon. Laurie este studentă la Universitatea Napier din Edinburgh, un loc pe

25 „Ministry of Transport“, test obligatoriu în Marea Britanie pentru orice autovehicul mai vechi de trei ani.

care îl urăşte şi îl dispreţuieşte nedisimulat. A lucrat în librărie în ultimele două veri. Am angajat-o şi vara asta, care probabil va fi ultima pentru ea înainte să intre în lumea hidoasă a încercărilor de a găsi un job adevărat.

Pentru prima oară în cei treisprezece ani de când am cumpărat magazinul, am fost nevoit să închid radioul. La emisiunea lui Rob Cowan, *Essential Classics*, pe Radio 3, invitatul săptămânii a fost Terry Waite[26].

Tracy, cu care schimb păreri adesea despre publicul larg, a trecut pe aici în pauza de prânz exact când la casă venise un client. Clientul a pus cartea pe tejghea. Când am ridicat-o să verific preţul, am observat că pe prima pagină, lângă eticheta noastră cu preţul de 2, 5 lire, fusese scris demult cu creionul „59 pence” în timpul discuţiei care a urmat, despre care din cele două era preţul corect, am observat că Tracy se străduia să nu chicotească. Când clientul a acceptat preţul, fără tragere de inimă, şi a zis „O să scap de nişte mărunţiş”, Tracy nu s-a mai putut controla şi a început să râdă isteric. Clientului i-a luat cinci minute să găsească monedele corecte, numai de 2 pence şi de un penny.

Total încasări: 330, 49 lire

16 clienţi

MARŢI, 3 IUNIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Am deschis magazinul cu cinci minute întârziere pentru că s-a blocat cheia în broască. Primul client al zilei a adus la casă două ediţii princeps de Rider Haggard, 8, 50 lire fiecare. Exact în momentul în care mi-a venit gândul, Astea au preţul mult prea mic”, el a întrebat: „Mi le daţi cu 13 lire?” Când am refuzat să fac vreo reducere, a răspuns: „Ei, tre’ să întrebi, nu-i aşa?” I-am zis şi eu că nu, nu

26 Trimis special al Bisericii Anglicane în Liban pentru a ajuta la eliberarea misionarilor deținuți în Iran după revoluția islamică. La rândul lui, acesta a fost răpit de musulmanii șiiți în 1987, ținut în captivitate și torturat mai mult de patru ani. După eliberare, s-a dedicat scrisului și activităților caritabile, toate cărțile sale devenind bestselleruri.

trebuie.

După muncă, m-am dus la cină la Alastair şi Leslie Reid, în căbănuţa pe care o închiriază de la Finn şi Ella, în Gârlieston. Alistair a povestit despre prima lui călătorie în America, via Londra. Un lector de la Universitatea St Andrews, pe care o absolvise recent, îi dăduse numărul de telefon al unui prieten din Londra, pe nume Tom. Alastair a ajuns în Londra şi la sunat pe „Tom" ca să vadă dacă îl poate găzdui peste noapte. „Tom" s-a dovedit a fi T.S. Eliot. Stewart Henderson, un alt prieten care a fost la cină, l-a întrebat: „Cum mirosea?", la care Alistair, fără pauză de gândire, a răspuns: „Ca un amvon mucegăit, adică exact cum ar fi vrut să miroasă".

După aceea, l-am întrebat pe Stewart – un poet care prezintă emisiuni la radio 4, inclusiv *Pick of the Week* – ce îl apucase să pună aşa o întrebare. A răspuns că, odată, îi luase un interviu ultimei supravieţuitoare a unei fanfare britanice pe care Hitler o chemase să dea un concert privat pentru el înainte de al Doilea Război Mondial. Supravieţuitoarea era o femeie în vârstă care în mod clar nu înţelegea că Stewart încerca să scoată mai mult decât răspunsuri de genul „da/nu" de la ea. În cele din urmă, disperat, a hotărât să o întrebe „Cum mirosea Hitler?", moment în care aceasta s-a relaxat complet şi i-a dat tot materialul la care putea spera.

Total încasări: 125, 38 lire

19 clienţi

MIERCURI, 4 IUNIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Astăzi a fost surprinzător de puţină activitate în magazin, ceea ce mi-a dat ocazia să sortez nişte teancuri de cutii cu cărţi recent achiziţionate, care tot timpul aglomerează spaţiul din librărie, să le pun preţuri şi să le aşez pe rafturi. Cum există un flux constant de cărţi achiziţionate, este un efort continuu să păstrez locul ordonat şi organizat, mai ales acum, când trebuie să

verificăm preţurile online, ca să vedem dacă vreo carte merită înregistrată acolo. Asta a încetinit considerabil întregul proces.

Neîndoielnic, apogeul zilei a fost când a apărut mama, strângând entuziasmată în mână o carte pe care probabil am cumpărat-o acum şase ani, pe vremea când obişnuiam să stochez cărţile pe care le cumpăram în şopronul părinţilor. Credeam că am luat tot de acolo, dar ea a mai găsit o cutie şi a scotocit prin ea şi aşa a descoperit o ediţie limitată, cu autograf, din *Scară în spirale*, de W.B. Yeats. Ediţia a avut un tiraj de 642 de exemplare, din care 600 au fost semnate de Yeats. A fost neobişnuit să-mi văd mama, care nu este o persoană pasionată de cărţi, atât de animată, dar nu era vorba despre valoarea cărţii, ci mai degrabă despre faptul că ţinea în mâini o carte pe care o ţinuse şi cel mai celebru poet al generaţiei ei, din ţara ei natală. Mi-am petrecut restul zilei întrebându-mă cum Dumnezeu am ratat cartea asta când am cumpărat-o şi încercând să-mi amintesc de unde am luat-o. Nici acum nu ştiu.

Total încasări: 157, 48 lire

20 de clienţi

JOI, 5 IUNIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Pe la ora 10: 00, tocmai bârfeam cu Nicky despre cât este de riscant să dai lucruri cu împrumut, când am fost întrerupţi de un client care ne-a întrebat dacă avem o „toaletă”. Am schimbat priviri goale o vreme, până când Nicky a spart tăcerea zicând: „Este o oglindă acolo, în colţ, dacă vreţi să vă verificaţi toaleta”. În momente ca ăsta, Nicky este nepreţuită.

A apărut şi Kelly Puturosul, stropit din abundenţă, ca de obicei, cu Brut 33. Acum merge cu baston, dar m-a asigurat că o să se recupereze cât ai zice peşte. Curtea neobosită pe care i-o face lui Nicky este o adevărată sursă de inspiraţie, având în vedere că ea nu numai că nu i-a

transmis niciun semnal pozitiv, ba chiar de câteva ori i-a zis verde în faţă că nu o interesează.

M-am dus la Glasgow şi am cumpărat cincisprezece cutii de cărţi de la un cuplu de pensionari din Bearsden.

Total încasări: 115, 50 lire

10 clienţi

VINERI, 6 IUNIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Azi a venit Laurie în locul lui Nicky, care a lucrat ieri suplimentar, aşa că eu m-am dus la pescuit cu Luce. Nu am prins nimic, dar am luat o pauză bine-meritată de la librărie. Eliot a trimis un e-mail să-mi spună că The Bookshop Bând o să fie în zonă weekendul ăsta în căutarea unui loc unde să cânte şi să mă întrebe dacă poate să stea la mine câteva zile. I-am răspuns că mi-ar face plăcere să deschid duminică pentru trupă şi că da, sigur că poate să stea la mine.

Total încasări: 109, 49 lire

7 clienţi

SÂMBĂTĂ, 7 IUNIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Laurie s-a ocupat de încasări astăzi – până la urmă, o zi frumoasă şi însorită.

Prima ei clientă a fost o galeză care adusese cu ea în vacanţă zece cutii cu cărţi scoţiene pentru a le vinde. Soţul ei le-a cărat din maşină. Unele erau interesante – poate 20% din total –, dar toate erau într-o stare îngrozitoare. În timp ce mă uitam prin primele trei cutii, femeia şi-a notat pe o listă cărţile pe care le scosesem. Asta este întotdeauna, fără excepţie, un semn că cineva le-a supraevaluat cărţile. Din când în când ridica una şi zicea ca pentru sine: „O, da, asta este foarte rară” sau „valoroasă” sau „ediţie princeps”, de parcă asta ar fi influenţat în vreun fel suma pe care i-aş fi oferit-o pentru colecţie. Când, într-un final, s-a oprit din vorbit, i-am

propus 60 de lire pentru vreo douăzeci de cărţi. Mi-a răspuns imediat: „O, nu! O, nu nu nu nu nu!”, aşa că am ieşit din cameră şi m-am dus să-mi fac un ceai. După cinci minute, când m-am întors, şi ea, cu soţul ei cel hărţuit, şi cărţile dispăruseră.

Eliot a sosit pe la 16: 00 şi s-a făcut comod, ceea ce, ca întotdeauna, înseamnă să-şi lase conţinutul bagajului de o noapte cât mai răspândit prin toată casa.

Total încasări: 128 lire

20 de clienţi

DUMINICĂ, 8 IUNIE

Am deschis magazinul la ora 14: 00, chiar când a sosit The Bookshop Bând. Trupa s-a instalat şi a început concertul la 15: 30. A cântat minunat. The Bookshop Bând este formată din Ben, Beth şi Poppy. Făceau un tur al Scoţiei şi al nordului Angliei, iar Eliot i-a convins să vină la Wigtown şi să cânte în librărie. L-au adus şi pe prietenul lor John cu ei, ca să-i ajute să-şi monteze instrumentele. Unicitatea lor constă în faptul că, de cele mai multe ori, cântă în librării şi că toate cântecele lor se bazează pe cărţi citite de ei. Librăria s-a umplut de oameni veniţi să asculte concertul: Callum şi-a adus şi copiii. Seara, după ce-am mâncat, şi-au scos iar instrumentele şi, pe măsură ce vinul şi berea curgeau, au cântat folk (specialitatea lui John). Am cântat şi am băut până la 03: 00.

LUNI, 9 IUNIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

M-am trezit şi am deschis magazinul cu o mahmureală atroce.

Pe Facebook, am găsit un mesaj de la unul, Paul, care mă urăşte: „Ne-am mai încrucişat săbiile şi până acum, aşa că înainte să-mi explici superior ce anume îşi propune site-ul tău să prezinte, nu uita că, dată fiind acoperirea mare a internetului, este posibil să faci mai mult rău decât bine afacerii tale. Eu, unul, nu ţi-am mai vizitat librăria de câţiva ani din cauza postărilor jenante de pe Facebook şi a

atitudinii tale de o aroganţă exagerată. Sunt convins că ar trebui să te opreşti, pentru că asta este în mod evident o modalitate copilăros de indirectă de a râde de clienţi pe la spatele lor. Maturizează-te şi găseşte-ţi un hobby mai benefic, ce Dumnezeu!”

Seara, am ieşit la o bere cu Eliot şi cu Natalie McIlroy, unul din artiştii în rezidenţă din cadrul festivalului de anul acesta. Proiectul lui Natalie constă în a găsi treizeci şi unu de meri „pippin”, specifici zonei Galloway, şi a crea o livadă interioară într-o clădire goală din piaţă. Vrea să îi scoată la licitaţie la sfârşitul festivalului. Eu am deja unul în grădină. Face nişte fructe imense. Anul ăsta sunt trei artişti în rezidenţă: Natalie, o femeie pe nume Anupa Gardner, care pictează pe textile, şi Astrid Jackel, care a făcut o instalaţie extraordinară cu siluete la ferestrele clădirii primăriei anul trecut. De data asta, Astrid decupează figurine din placaj pe care să le pună în faţa fiecărui magazin. Astrid este nemţoaică, dar a copilărit în Irlanda rurală înainte să se mute înapoi în Germania. Are un amestec foarte neobişnuit de accente.

Printre cărţile cumpărate din Glasgow săptămâna trecută a fost şi un set de jurnale ale Clubului de Alpinism Scoţian, pe care, dacă mă gândesc mai bine acum, mai degrabă le lăsam acolo. Sunt aproape imposibil de vândut, iar rafturile secţiunii scoţiene dedicate alpinismului sunt deja înţesate cu ele.

Total încasări: 294 lire

17 clienţi

MARŢI, 10 IUNIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Astăzi a venit Laurie, iar eu mi-am petrecut cea mai mare parte a zilei în grădină, aşa că singura mea interacţiune cu un client a fost în timpul pauzei ei de prânz, la 12: 30. Clientul a întrebat: „Aveţi pamflete despre istoria zonei?” La care eu am răspuns: „Nu, dar avem o mulţime de cărţi despre istoria locală în sala scoţiană.

Puteţi să vă uitaţi acolo” Clientul a plecat zicându-mi în drum spre uşă: „A, nu, noi nu vrem cărţi. Ne interesează numai pamfletele gratuite.”[27]

Grădina din spatele magazinului este lungă şi îngustă (50 pe 7 metri) şi se pare că a fost grădină de legume în vremurile de glorie ale casei, de la sfârşitul perioadei georgiene. După aceea, a fost fertilizată cu var, care nu favorizează creşterea rododendronului, a magnoliei, a azaleei şi a altor plante ericacee pe care îmi place mie să le cultiv. Am o camelie care pare sănătoasă şi care înfloreşte în aprilie, dar florile devin maro în doar câteva zile şi se scutură la puţin timp după aceea.

Când am cumpărat casa asta, grădina era acoperită în mare parte de pietre şi de conifere pitice, dar de-a lungul anilor am replantat-o pe toată, iar acum, primăvara este o explozie de culoare şi miresme, cu gardenii, curpeni albi parfumaţi, glicine, călini, lauri, tot felul de plante care formează covorul vegetal, copaci specifici zonei şi tufişuri. Cu ajutorul unor ghivece şi al compostului pentru ericacee, am reuşit chiar să plantez şi nişte azalee şi rododendroni. Este locul meu preferat, iar în perioada asta a anului, când zilele sunt lungi şi calde, să stau aici singur, noaptea, îmi face o plăcere nemaipomenită. În amurg apar liliecii şi este o bucurie să stau pe bancă şi să privesc cu un pahar de whisky în mână siluetele lor zburând în lumina tot mai slabă. Odată, unul s-a apropiat aşa de mult în căutarea prăzii, că i-am simţit atingerea aripilor pe faţă când a virat. Bătrânii din Galloway le zic „şoareci fremătători”, un nume pe care probabil iubitorii de operetă l-ar recunoaşte[28].

Total încasări: 184, 89 lire

19 clienţi

MIERCURI, 11 IUNIE

Comenzi online: 2

---

27 Confuzie a clientului între „pamphlet“ și „leaflet“, broșurile turistice gratuite.

28 în engleză „flittermouse“, aluzie la opereta Die Fledermaus {Liliacul} de Johann Strauss.

Cărţi găsite: 2

Laurie s-a ocupat de magazin astăzi.

În timpul pauzei de prânz, o clientă a început să scotocească printr-o cutie cu cărţi iară preţ şi a găsit o ediţie Penguin din *Ziua trifidelor*, pe care era trecut cu creionul preţul de 12 pence (bănuiesc că de la vreun magazin caritabil din anii 1970). Când i-am spus că preţul nostru va fi 1, 5 lire, a hotărât că aşa ceva este „revoltător" şi că, în cazul ăsta, „o s-o ia de la bibliotecă şi gata" Am senzaţia că, pentru ea, „revoltător" este o setare din fabrică.

După prânz, m-am dus la Dumfries şi am luat-o pe Anna de la gară la 16: 30. Am ajuns acasă la 17: 45.

Puii de rândunică au eclozat toţi: trei într-un cuib, patru în celălalt. Să sperăm că nu îi va anihila Căpitan.

Total încasări: 127, 5 lire

15 clienţi

JOI, 12 IUNIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Şi azi a lucrat Laurie. A fost o zi frumoasă, însorită, iar Anna a fost încântată să se afle iar în Galloway, departe de Londra.

Tata a sunat la scurt timp după deschiderea librăriei să vadă dacă vreau să merg la pescuit, aşa că cea mai mare parte a dimineţii mi-am petrecut-o cu el, în barcă, pescuind păstrăvi pe Elrig Loch. Am prins şase sau şapte păstrăvi sălbatici. Elrig este un lac aflat la mai puţin de zece kilometri de Wigtown. Gavin Maxwell a copilărit în apropiere şi a scris despre asta în *The House of Elrig*. Casa aparţine în prezent unei familii pe nume Korner, care a părăsit Europa în anii 1930, când ameninţarea nazistă începea să ia amploare. L-a adăpostit pe artistul austriac „degenerat" Oskar Kokoschka în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, după ce a fugit din Europa, în 1938. Există numeroase poveşti locale despre cum Kokoschka dădea desene înrămate fermierilor locali şi altor oameni

care se purtaseră frumos cu el şi despre cum destinatarii lor, incapabili să înţeleagă geniul modern al artistului, le acceptau din politeţe, apoi aruncau desenele la coşul de gunoi şi în ramele rămase puneau fotografii.

Eu şi tata pescuim des împreună şi, pentru noi, să plutim de-a lungul malurilor lacului Elrig într-o zi călduroasă, când apa clipoceşte a peşte, înseamnă nirvāṇa. Când apa este suficient de adâncă, mergem la pescuit de somon pe râul Luce, în apropiere, unde încă din copilărie am pescuit împreună. În timpul sezonului, amândoi devenim extrem de atenţi la vreme: dacă este suficient de cald să mergem la Elrig, câţiva nori (nu prea senin) şi o briză destul de bună, ne întâlnim la debarcader şi pescuim păstrăv. Dacă a plouat cât Luce să crească peste treizeci de centimetri, ne întâlnim pe malul râului şi pescuim somon. Râul are mereu prioritate în faţa lacului dacă sunt îndeplinite condiţiile pentru amândouă.

Prima dată când m-a dus tata la pescuit aveam doi ani şi asta este şi vârsta la care am prins primul meu păstrăv. Fără îndoială, privind în urmă, tata este cel care l-a prins, dar eu l-am mulinat şi, în momentul acela, asemenea păstrăvului, am înghiţit momeala. Când aveam vreo patru-cinci ani, insistam să mă duc la râu cu el. Ca pescar pasionat de somon, el nu voia să fie distras de un copil care să-l bată la cap. Aşa că mi-a dat o undiţă veche, ruptă, pentru prins păstrăvi, pe care o avea de la tatăl lui, şi a legat un capăt de sfoară de un copac, apoi a măsurat în paşi o distanţă mică de la mal şi a legat celălalt capăt de mijlocul meu. În felul ăsta, el a putut să pescuiască în baltă, suficient de aproape ca să mă ştie în siguranţă, iar eu, să arunc cu undiţa în jur la întâmplare, dar absolut convins că voi prinde ceva, fără riscul de a cădea în apă.

Când m-am întors la magazin, după prânz, am aflat că cea mai bună vânzare a zilei fusese comoda de mahon în stil georgian. Am cumpărat-o acum zece ani cu 80 de lire la licitaţia din Dumfries şi, aproape tot timpul ăsta, am folosit-o ca ghiveci şic pentru o ferigă Boston care trăia în

camera de zi. În cele din urmă, am hotărât să renunţ la ea. Nu-mi aduc aminte de ce. Poate am cumpărat pentru feriga mea Boston ceva care să semene mai puţin cu un veceu. Am vândut-o cu 200 de lire unei femei fermecătoare, care a fost încântată de ea. Nicky, care mă lua tot timpul peste picior din cauza ei şi era convinsă că nu o s-o vând niciodată, o să fie furioasă că n-a avut dreptate.

Total încasări: 342, 49 lire

15 clienţi

VINERI, 13 IUNIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Azi au lucrat şi Nicky, şi Laurie.

Nicky a sosit şi s-a holbat la spaţiul în care fusese comoda: „Unde a dispărut chestia aia hidoasă? Şi nu-mi zâci c-o cumpărat-o vreun idiot. Neaaa, nu cred că îi careva aşa di prost”.

Un bărbat cu faţă de dihor şi o beretă pe cap a venit la casă şi a zis: „M-am gândit să-ţi spun că ai o carte în secţiunea feroviară care se numeşte *The Railway Man*. Nu este despre căile ferate, trebuie s-o muţi în secţiunea corectă”.

Nu. Trebuie să-ţi dau una peste cap cu ea. Există un anumit tip de client care găseşte plăcere în a-ţi arăta că o carte este în secţiunea greşită, de parcă ţi-ar arăta că ştie mai multe despre cărţi decât tine. De cele mai multe ori, când o carte este în secţiunea greşită, asta e din cauză că un client a pus-o acolo, nu un membru al personalului.

Printre cărţile cumpărate din Glasgow joi a fost şi una intitulată *The Intimate Thoughts of John Baxter, Bookseller*, publicată în 1942. Aşa cum se întâmplă în cazul multor tranzacţii cu cărţi, este greu să rezişti tentaţiei de a te cufunda în unele cărţi când le pui preţuri, iar asta mi s-a părut deosebit de relevantă, aşa că am lăsat-o deoparte şi am început s-o citesc după ce am închis magazinul.

Total încasări: 164, 50 lire
15 clienţi
SÂMBĂTĂ, 14 IUNIE
Comenzi Online: 3
Cărţi găsite: 3
A venit Nicky. M-am dus la Dunkeld la aniversarea de cincizeci de ani a unui prieten.
Total încasări: 188, 28 lire
26 de clienţi
LUNI, 16 IUNIE
Comenzi online: 1
Cărţi găsite: 1
Astăzi s-a ocupat Laurie de librărie.
Eu şi Anna ne-am dus de la Dunkeld la casa lui Stuart Kelly din Borders să luăm nişte cărţi, apoi ne-am petrecut după-amiaza în Summerhall, în Edinburgh, cu el. Stuart este scriitor, jurnalist, critic literar şi fost membru al juriului Premiului Booker. În această din urmă calitate, în fiecare zi primeşte zeci de cărţi de la edituri, care sunt disperate să primească recenzii de la el. Aşază toată cărţile astea în teancuri până când se adună suficiente ca să justifice drumul meu cu maşina până acasă la el, de unde să le ridic. Este un participant nelipsit de la festival, un intelectual extraordinar şi un bun prieten. Pe vremuri, Summerhall făcea parte din Royal Dick School of Veterinary Studies, cunoscută informai ca „Dick Vet”, şcoala veterinară din cadrul Universităţii din Edinburgh. Apoi, complexul a fost cumpărat de un irlandez filantrop, prieten de-ai lui, şi acum este plin de artişti şi de oameni de creaţie. Plimbându-mă pe acolo, m-am gândit la bunicul meu, care şi-a făcut doctoratul în anii 1930 în aceleaşi clădiri.
Cât am fost noi plecaţi, am rugat-o pe Laurie să-şi noteze câteva lucruri întrebate de clienţi pe tot parcursul zilei. Şi-a notat aşa:
„De ce Wigtown se numeşte Wigtown?” „De ce este Wigtown un oraş al cărţilor?” „Câte librării sunt în

Wigtown?”

Ultimele două întrebări sunt puse, în medie, de două ori pe zi, tot anul. După cincisprezece ani, asta înseamnă că mi-au fost adresate aceleaşi întrebări de 9 360 de ori. Este greu să par entuziasmat când răspund acum. Poate este momentul să încep să inventez răspunsuri noi, care nu au absolut nicio legătură cu realitatea.

Ne-am întors în Wigtown la ora 19: 00.

Total încasări: 114, 50 lire

12 clienţi

MARŢI, 17 IUNIE

Comenzi Online: 2

Cărţi găsite: 2

Laurie a lucrat şi azi. După un început nepromiţător, ziua s-a transformat într-una călduţă şi însorită. Amândouă comenzile online au venit de pe Abebooks, nu de pe Amazon, ceea ce este extrem de neobişnuit. Pe Laurie am pus-o să ambaleze cărţile pentru Random Book Club, expedierea din iunie. Am revenit la 140 de membri. A pus timbre şi a procesat expediţiile pe site-ul Royal Mail. Costul de expediere a ajuns la 244, 12 lire luna asta. Am anunţat-o pe Wilma, iar ea va trimite poştaşul mâine să ridice cei cinci saci.

Cum a fost o zi plăcută, mi-am petrecut-o în mare parte muncind în grădină. La mijlocul după-amiezii era prea cald deja, aşa că m-am dus cu Anna la plajă, în Gârlieston şi am înotat în mare.

Chiar când încuiam magazinul, a sunat telefonul. Era o femeie din Wigtown care avea cărţi de vânzare, majoritatea Folio Society:

— Va trebui să veniţi la mine acasă să le vedeţi, eu nu mă pot deplasa.

— V-ar conveni marţi?

— Numai să nu fie dimineaţă, că în fiecare marţi dimineaţă vine o asistentă să-mi bandajeze o rană de la picior. E îngrozitoare. Mă doare de-mi vine să plâng, o am

de câţiva ani. Scoate cel mai dezgustător puroi.

Am stabilit să o vizitez după-amiază, pe 24.

Total încasări: 237, 49 lire

17 clienţi

MIERCURI, 18 IUNIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Astăzi, amândouă comenzile online au venit de pe Amazon. Nu am avut niciuna de pe Abebooks, exact invers faţă de ieri.

Încă o zi de soare arzător, dar am fost nevoit să stau în magazin, fiindcă nici Nicky, nici Laurie nu au putut să vină. Jim McMaster a sosit la 9: 00 să arunce o privire prin librărie. S-a uitat în cutiile cumpărate din Glasgow, din care n-am apucat să procesez şi să aşez pe rafturi decât câteva în ultimele două săptămâni. Jim este comerciant de cărţi în Perthshire. A început să lucreze în domeniu ca furnizor pentru Richard Booth în Hay-on-Wye. Furnizorul cumpără cărţi pe care să le vândă comercianţilor, de obicei, la cerere. De exemplu, Booth putea să-i spună lui Jim: „Am nevoie de 500 de cărţi despre viaţa sălbatică din Africa”, iar Jim cutreiera cu un automobil sau o camionetă prin toată ţ ara în căutare de chilipiruri prin librării, până când ajungea la 500 de cărţi. Jim are cunoştinţe enciclopedice despre cărţi. Când am început eu, în 2001, nici că putea să mă ajute mai mult, dându-mi sfaturi ici şi colo de fiecare dată când venea în magazin. Este unul dintre puţinii comercianţi care încă vizitează magazinele altor comercianţi în căutare de stocuri noi, iar când am cumpărat cantităţi mari de cărţi de la persoane fizice – în 2008 am luat 12.000 de cărţi dintr-o casă din Gullane, de lângă Edinburgh – Jim a venit şi a ales din ele pachete întregi pe care le-a direcţionat către persoanele lui de contact din domeniu. Este o figură cunoscută, respectată şi plăcută în comerţul de cărţi la mâna a doua. Ciudăţenia e că citeam *The Intimate Thoughts of John Baxter*, *Bookseller* azi-dimineaţă şi am dat peste un pasaj care mi-a

amintit de David McNaughton, de la care am cumpărat cartea semnată de Florence Nightingale. Jim şi David sunt de şcoală veche şi am rezonat cu cuvintele lui Baxter când le-am citit:

„Părerea mea este că bătrânii ăştia sunt coloana vertebrală a comerţului cu cărţi. Pe măsură ce cad unul cate unul, ca frunzele dintr-un copac, se cască un hău pe care niciun vânzător tânăr, modern şi insistent nu îl poate umple, şi lasă o amintire care este mult mai puternică decât mirosul uleiului de păr al tuturor deştepţilor care vin să-mi ceară de lucru pe tonul încrezător al cuiva care se crede în stare să mă înveţe propria meserie”.

Nu că Jim ar fi foarte în vârstă sau în pericol să cadă.

La ora 11: 00 a sunat telefonul; era domnul Deacon: „Scuze pentru calitatea sunetului. Sunt în Patagonia. Aţi putea să-mi comandaţi un exemplar din *în Patagonia* de Bruce Chatwin? Mă întorc săptămâna viitoare”.

Timp de o oră, o americancă a scos cărţi de pe rafturile din secţiunea pentru copii şi a verificat preţurile pe Amazon de pe laptop. Chiar în faţa mea, iară ruşine. Înainte să apuc să-i fac observaţie pentru practica asta, a venit poştaşul să ia sacii pentru Random Book Club, iar în timp ce l-am ajutat să-i încarce în camionetă, femeia a dispărut.

Magazinul a fost liniştit toată după-amiaza, până la 16: 59, când a intrat un cuplu de vârstă mijlocie. Bărbatul fredona pentru sine, într-un mod enervant. Amândoi s-au îndreptat direct spre cutiile cu stoc nou, iară preţ, de la Stuart Kelly, şi au început să răscolească volumele, să le scoată şi să le aşeze în teanc pe jos. Au plecat la 17: 10, iară să le pună la loc sau să cumpere vreo carte, plângându-se cu voce tare că magazinul ar trebui să fie deschis până la ora 19: 00. Cutiile cu stoc nou atrag clienţii cum atrage flacăra moliile.

Orice librar vă poate spune că, şi cu 100.000 de cărţi sortate frumos şi aşezate pe rafturi într-o librărie luminată şi călduroasă, dacă pui o cutie nedeschisă cu cărţi într-un

colţ întunecat şi rece, clienţii o vor răscoli peste doar câteva clipe. Atracţia unei cutii cu cărţi nesortate şi iară preţ este extraordinară. Sigur, ideea de a găsi un chilipir este subînţeleasă, dar cred că este vorba de mai mult de atât şi se poate face o paralelă cu deschiderea cadourilor. Totul se reduce la entuziasmul pe care îl suscită necunoscutul şi pot să înţeleg aşa ceva, fiindcă exact asta înseamnă să cumperi cărţi. Pe drum spre orice tranzacţie cu cărţi, indiferent că este cu o persoană care are o colecţie privată, cu o instituţie sau cu o firmă, întotdeauna ţi se accelerează pulsul odată cu anticiparea faptului că în lotul acela poate fi ceva cu adevărat special. Şi adesea chiar este: o ediţie veche de Culpepper, incunabule, o ediţie princeps de Ian Fleming cu copertă impecabilă, un volum legat frumos, artizanal, în piele de viţel, sau pur şi simplu ceva ce n-ai mai întâlnit până atunci. Eu încă n-am găsit o carte legată în piele de om, dar un comerciant pe care-l cunosc a găsit odată una într-o casă din Castle Douglas.

Total încasări: 163, 99 lire

17 clienţi

JOI, 19 IUNIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Azi a lucrat Nicky. Planul ei de a-şi transforma microbuzul într-un magazin mobil a fost amânat temporar fiindcă uşa din spate nu se deschide. În schimb, a hotărât să cumpere o veche bibliotecă mobilă de la consiliu şi s-o convertească pe aia.

De dimineaţă, am început să sortez cărţile lui Hamish Grierson, pe care le-a lăsat când eu eram în Dunkeld. Hamish este anticar pensionat şi colecţionar de cărţi, deci client frecvent. Cărţile erau, în principal, despre preistorie şi se aflau în stare bună. Când verificam preţurile unor cărţi mai interesante din colecţia lui pe Abebooks ca să văd cu cât le vând alţii şi, astfel, să pot şi eu să-i ofer lui un preţ, i-am spus lui Nicky că o să-i propun 100 de lire, la

care ea a răspuns, ca de obicei, că ar trebui să înjumătăţesc suma.

Anna a insistat, fiind o zi aşa de senină şi de însorită, să urcăm pe Caimismore, dealul de granit situat dincolo de Wigtown Bay. Am plecat la 15: 00 şi am ajuns în vârf la 16: 30, iar înapoi acasă, la 18: 30. Întotdeauna mi se pare distractiv să fac lucruri de genul ăsta cu Anna: ea vine de obicei cu propunerile, după care, la foarte scurt timp după începutul aventurii, începe să se plângă amarnic de ea, devenind tot mai vocală şi mai nefericită. Apoi, odată ce totul s-a terminat, exclamă: „Uau, ce tare a fost!” Odată, am hotărât să mergem cu bicicletele vreo şaizeci de kilometri prin pădure, pe cărări, în Galloway Hills. După vreo treizeci de kilometri de vaiete tot mai intense, a coborât de pe bicicletă, s-a întins pe o stâncă şi a zis: „Lasă-mă aici şi salvează-te!”

Total încasări: 155, 44 lire

23 de clienţi

VINERI, 20 iunie

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Azi a lucrat Laurie, aşa că am dus-o pe Anna la Dumfries de dimineaţă, ca să ia trenul spre Londra. Nu sunt sigur când se va mai întoarce în Wigtown. Bănuiesc că depinde de diversele ei proiecte, care acum includ scenariul de la *Rockets*, un documentar NASA, un roman pentru adolescenţi şi un scenariu de comedie romantică la care a lucrat cu prietena ei Romily.

După prânz, l-am sunat pe Hamish Grierson să-i ofer 100 de lire pentru cărţi. Nu a fost prea mulţumit şi s-a plâns că avea câteva cărţi de valoare printre ele. Asta este o veste proastă, pentru că Nicky deja a pus preţurile pe cele mai multe dintre ele şi le-a aşezat pe rafturi. Hamish mi-a zis că o să mă sune luni cu mai multe informaţii.

La ora închiderii, a sunat un bărbat să mă întrebe dacă aş putea arunca o privire prin colecţia lui de cărţi din

Schoolhouse, Port Logan, un sat drăguţ de pescari la sud de Stranraer. Am stabilit să mă duc acolo mâine după-amiază.

Total încasări: 164, 50 lire

15 clienţi

SÂMBĂTĂ, 21 IUNIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

A venit Nicky.

Chiar înainte de 13: 30, mi-am adus aminte că stabilisem să mă uit la cărţile din Port Logan, aşa că m-am dus acolo. Am trecut de casă şi am ajuns la una vecină, cu un nume aproape identic, Old Schoolhouse. Am bătut la uşă şi mi-a răspuns un cuplu în vârstă, care mi-a explicat că trecusem de „casa lui Bob şi a Barbarei" şi m-a îndreptat în direcţia bună. Când plecam, bătrânul mi-a zis: „Transmite-le salutările mele părinţilor tăi. Eu şi tatăl tău am fost comentatori împreună la târgul de jocuri din Lochinch". Habar nu am cine era, dar, urmând instrucţiunile, am condus puţin până la casa corectă şi am fost întâmpinat de Barbara şi cei doi câini ai ei.

Casa era o scoală victoriană frumos transformată în locuinţă, cu vederi uimitoare către Marea Irlandei. Pe vremuri, acolo era un debarcader în ruine, care a fost înlocuit de un chei şi un turn cu ceas conceput de Thomas Telford în 1818. Ceea ce a rămas ar fi putut fi descris de Seamus Heaney drept „piciorul sculptat al unui golf. Bob şi Barbara, un cuplu de pensionari, m-au condus prin casă la biblioteca lor. Şi eu, şi Bob am fost nevoiţi să ne aplecăm capetele din cauza uşii joase a camerei. M-au lăsat să mă uit la cărţi, care erau, în cea mai mare parte, volume broşate aproape noi.

Am discutat o vreme despre cum e să locuieşti într-un sat atât de răsfirat şi am fost surprins de cât de bine ne-am înţeles: majoritatea tranzacţiilor cu cărţi implică un minimum de conversaţie. Am ales cinci cutii cu cărţi, le-am dat 65 de lire şi m-am întors acasă. Cărţile includeau

materiale excelente, cu potenţial mare de vânzare: seturi de Hemingway, Steinbeck, Chandler, Buchan, toate în ediţii din aceeaşi colecţie, şi câteva titluri bune din Penguin Modern Classics. Gustul lor în materie de cărţi era remarcabil de asemănător cu al meu şi mă întreb nu numai dacă acesta a fost motivul pentru care mi s-au părut atât de plăcuţi, ci şi dacă aş mai fi apreciat la fel de mult compania lor dacă nu aş fi ştiut că gusturile noastre de lectură erau atât de compatibile.

Alastair şi Leslie Reid au venit la cină. Răspunsul lui Alastair când este întrebat ce ar vrea să bea este invariabil „whisky” De data asta am fost pregătit şi am avut la îndemână o sticlă de Laphroaig. Păcat că Anna s-a întors la Londra, fiindcă se pare că Alastair obişnuia să meargă cu maşina la Sarah Lauwrence Collège cu eroul ei, Joseph Campbell. Ar fi fost extraordinar de entuziasmată. Alastair s-a aflat în compania multora dintre cele mai strălucite minţi ale secolului XX şi odată chiar a stârnit mânia lui Robert Graves, în Spania, când a fugit cu muza lui, Margot Callas.

Total încasări: 196, 90 lire

25 de clienţi

LUNI, 23 IUNIE

Comenzi online: 8

Cărţi găsite: 5

Azi a lucrat Laurie. Pisica ei a fătat azi-noapte şi Laurie a stat trează aproape toată noaptea ca să aibă grijă de ea şi de pui, aşa că abia dacă a fost funcţională azi.

Hamish Grierson a sunat din nou în legătură cu cărţile lui. Avea o listă cu titlurile cele mai valoroase din cauza cărora era supărat. Laurie a verificat şi a descoperit că deja fuseseră înregistrate online. Le confundase cu cărţile din tranzacţia încheiată în 9 >

Glasgow în prima săptămână a lunii, la care lucrase până atunci. Aşa că măcar le-am găsit şi acum pot să-i ofer un preţ corect pentru ele.

Total încasări: 385, 98 lire

26 de clienţi)
MARŢI, 24 IUNIE
Comenzi online: 5
Cărţi găsite: 5

Laurie a lucrat şi azi, aşa că am adus din depozitul din grădină cărţile pentru clubul Random din iunie, ca să le împacheteze ea. Numărul de abonaţi este de aproximativ 150.

După prânz, m-am dus să văd colecţia de cărţi a femeii care a sunat săptămâna trecută şi care se plângea că o doare piciorul. Casa se află în Creetown, la vreo cincisprezece kilometri, şi am cumpărat aproximativ douăzeci de titluri Folio Society, inclusiv câteva de John Buchan în stare bună, dar şi altele. Femeia este foarte în vârstă şi e nevoită să stea în casă. Pe aleea din faţa casei – un bungalou modern cu vedere la mare – era un Ford Capri ruginit, urcat pe butuci, fără roţi. Un bărbat de vârstă mijlocie, care părea să se priceapă şi mai puţin decât mine la mecanică, meşterea nervos la motor. Tranzacţia a fost simplă şi am vorbit despre motivul pentru care vinde cărţile. S-a retras aici de la Yorkshire, iar nepoata ei tocmai a fost admisă la Oxford, aşa că încearcă să o ajute financiar vânzând cărţile ca să facă nişte bani. I-am dat 70 de lire pe o cutie şi jumătate de cărţi.

The Intimate Thoughts of John Baxter, *Bookseller* se dovedeşte aproape la fel de interesantă ca *The Bankrupt Bookseller* a lui William Y. Darling. În notele editorului, Augustus Muir (care face referire la Jimmie Scriving) îl descrie drept „un tânăr zurbagiu, care nu se gândeşte decât la foaie, să le-ndoape”.

Hamish Grierson a sunat şi ne-am înţeles la un preţ de 225 de lire pentru cărţile lui.

Total încasări: 123 lire
14 clienţi
MIERCURI, 25 IUNIE
Comenzi online: 3
Cărţi găsite: 3

A venit Laurie. Una dintre comenzi era pentru o carte intitulată *A Guide to the Orthodox Jewish Way of Life for Healthcare Professionals*.

Katie, poştăriţa, a sosit cu corespondenţa în exact acelaşi moment ca domnul Deacon. Printre plicuri, era şi un colet cu exemplarul din *în Patagonia* pe care îl ceruse acesta. A plătit şi a plecat, fără să dea nici măcar un indiciu despre ce făcuse în Patagonia şi fără să-mi lase ocazia să-l întreb. Nu că l-aş fi întrebat. Nu este treaba mea, deşi pescuitul acolo este printre cele mai bune din lume şi recunosc că sunt curios dacă a fost acolo după păstrăvi.

Mi-am petrecut o mare parte din zi filmând la Centrul de activităţi din Galloway, pe Loch Ken. Au construit două cabane ecologice şi au nevoie de videoclipuri de promovare. De-a lungul anilor, toţi banii pe care i-am generat făcând filme pentru oamenii din zonă s-au întors în zona aceasta a afacerii sub formă de echipamente, iar acum avem aparatură într-o cantitate impresionantă, inclusiv un braţ de suport, câteva camere video portabile foarte bune, microfoane şi chiar şi o dronă. Anna a făcut şcoala de film la Praga, dar eu, în afară de un master în producţie audio, sunt complet autodidact şi, prin urmare, probabil incompetent. Deşi veniturile obţinute de Picto (firma de filmări) sunt relativ mici în comparaţie cu cele aduse de librărie, sunt încrezător că, dacă vânzarea de cărţi nu ar mai merge şi aş avea mai mult timp, am putea transforma asta într-o afacere bună. Deocamdată însă, este mai mult un hobby pentru care sunt plătit şi nu caut niciodată de lucru: primesc destule cereri cât să le pot gestiona. Dacă ar fi mai multe, n-aş mai reuşi.

Seara, o parte din emisiunea *Front Row* de pe Radio 4 a fost despre cruciada lui James Patterson împotriva Amazon. Autorul este un susţinător ferm al librăriilor şi un critic sonor al gigantului, în interviu, a anunţat că intenţionează să doneze 250.000 de lire librăriilor din Regatul Unit sub formă de granturi de maximum 5.000 de

lire fiecare pentru iniţiative care încurajează copiii să citească. Pare o ocazie potrivită să extind Random Book Club încât să includă şi o secţiune pentru copii şi, astfel, să refac site-ul, care acum îmi dă dureri groaznice de cap.

Total încasări: 343, 67 lire

33 de clienţi

JOI, 26 IUNIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Comandă online pentru o carte intitulată *Experiences of a Railway Guard*: *Thrilling Stories of the Rail*.

Sandy, păgânul tatuat, a venit la librărie chiar după prânz şi a lăsat vreo zece bastoane. Am vândut destul de multe de la ultima lui vizită. Se vând deosebit de bine în perioada asta a anului. A cheltuit 33 de lire din credit pe cărţi despre mitologia celtică.

La începutul după-amiezii, o tânără a adus trei cutii cu cărţi de vânzare. Majoritatea erau seturi de anticariat, legate în piele de viţel, cu autorii obişnuiţi: Gibbon, Scott, Macaulay şi aşa mai departe. Nu sunt deosebit de valoroase sau de căutate, dar arată bine pe raft şi, uneori, cineva le cumpără tocmai din motivul ăsta. Sunt bune de cadouri de nuntă. Ea le-a moştenit de la bunici şi, nu era interesată să le păstreze, aşa că i-am dat 200 de lire pe ele. Când le puneam preţurile, am observat că volumul I din setul cu *Opera poetica* a lui Scott (de pe la 1830) avea opt nume diferite scrise (de mână, cu grafii diferite) pe una dintre paginile goale, fiecare reprezentând o viaţă despre care nu ştiu nimic în afară de nume. Mă întreb al cui nume va fi adăugat în continuare pe listă.

Total încasări: 184 lire

15 clienţi

VINERI, 27 IUNIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Azi a lucrat Nicky. A intrat şi m-a rugat s-o ajut să aducă din microbuz ceva ce voia să vândă în magazin. Era

o zi frumoasă şi, de îndată ce a deschis uşa maşinii, am văzut, spre groaza mea, un scuter pentru persoanele cu probleme de mobilitate. Fusese ieri la Castle Douglas cu prietena ei Iris, care, din motive necunoscute, este expertă în scutere pentru persoanele cu probleme de mobilitate. îl văzuseră în vitrina unui magazin de caritate, Iris îi spusese lui Nicky că era ieftin, aşa că Nicky dăduse fuga şi îl cumpărase. I-am zis că nici nu mă gândesc să încep să vând scutere pentru persoane cu probleme de mobilitate în magazinul meu şi, în cele din urmă, a recunoscut că ar putea să-l lase în faţa magazinului, cu un anunţ „de vânzare" pe el. L-a testat mergând cu el până la Ce-op şi înapoi. Am făcut un pariu de dimineaţă că nu o să-l vândă în veci. Până la ora 17: 00, l-a vândut cu 150 de lire lui Andy, un rezident din Wigtown, de origine din Africa de Sud, care a fost diagnosticat recent cu cancer în fază terminală.

Deci am pierdut pariul şi a trebuit să o scot pe Nicky la The Ploughman (cârciuma din Wigtown numită după o carte de John McNeillie, *The Wigtown Ploughman*: *Part of His Life*, publicată prima dată de Putnam în 1939 şi încă tipărită în zilele noastre) şi să-i fac cinste cu o bere. Am stat pe trotuar, la soare, cu Callum şi alţi câţiva prieteni timp de o oră sau două.

Azi a fost ultima zi de şcoală în Scoţia, aşa că sper că vânzările vor lua amploare acum, că oamenii vor veni în vacanţă în Galloway. Maximele şi minimele afacerii sunt sincronizate cu vacanţele şcolare.

Total încasări: 261, 99 lire

20 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 28 IUNIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky a lucrat şi azi şi a revenit oarecum la rutina ei de vineri/sâmbătă. Am plecat la 5: 30 să prind feribotul către Belfast, apoi trenul spre Dublin, să o vizitez pe Cloda. E o prietenă de pe vremea când locuiam în Bristol.

Acum se ocupă de afacerea familiei, o farmacie în Dublin, şi adesea facem schimb de poveşti cu clienţi. De obicei, ale ei sunt mai dramatice decât ale mele şi includ dependenţi de heroină, tentative de jaf etc. Prietenia ei este nepreţuită, fiindcă mă face să simt că nu sunt singurul din grupul meu de prieteni care este scos din minţi de public. Şi, deşi Amazon încă nu a intrat în afaceri cu medicamente pe reţetă, aşa cum a făcut cu aproape orice altceva, şi Cloda se confruntă cu probleme similare ca independentă care concurează cu lanţuri de farmacii precum Lloyds şi Boots.

Am ajuns în Dublin la începutul după-amiezii şi m-am îndreptat spre casa prietenei mele, în Stoneybatter. Am mâncat împreună de prânz şi i-am cunoscut bebeluşul de şase luni, Elsa, după care am mers în port să o luăm pe Anna, care a venit din Londra prin Holyhead. Cloda ne invitase la un concert în aer liber într-un parc din sudul Dublinului, unde cap de afiş erau Pixies şi Arcade Fire. A fost prima dată după mulţi ani când am mers la aşa ceva. Au venit şi partenerul ei, Leo, şi prietena ei Roisin. A fost o seară caldă de vară şi o noapte tare bună. Un tip cu accent de Liverpool mi-a oferit jumătate de pastilă de Ecstasy după ce i-am cumpărat o bere, dar am refuzat politicos.

Total încasări: 143 lire

15 clienţi

LUNI, 30 IUNIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Trebuie să nu uit să depun cererea pentru grantul James Patterson.

Total încasări: 203, 45 lire

15 clienţi

IULIE

„Există două tipuri de afurisiţi care bântuie fiecare anticariat. Unul este individul decrepit, care miroase a pâine veche şi care vine în fiecare zi, uneori şi de mai multe ori, şi încearcă să-ţi vândă cărţi fără valoare.

Celălalt e individul care comandă mari cantităţi de cărţi, pe care nu are nici cea mai mică intenţie să le plătească”.

George Orwell, *Din amintirile unui librar*

Cu siguranţă nu au dispărut oamenii care întunecă uşa librăriei cu intenţia de a încerca să vândă cărţi lipsite de valoare. Majoritatea zilelor, mai ales primăvara, aduce câte un nou val de asemenea indivizi în magazin. În medie, aş spune că o sută de cărţi pe zi ajung la mine în felul ăsta. Din acestea – iarăşi, în medie – ofer bani pentru mai puţin de 30 la sută. Pe restul aş prefera să le ia de aici, dar adesea oamenii sortează prin lucrurile lăsate de vreo mătuşă, o bunică sau un părinte decedat şi nu vor să mai aibă de-a face cu cărţile, aşa că mai degrabă le-ar lăsa la magazin. În aceste cazuri, când este vorba despre persoane recent îndoliate, rugămintea lor este aproape imposibil de refuzat. Înainte, le stocam pe paleţi şi le vindeam pe ebay, dar până şi piaţa asta pare să se fi închis. Stocul ăsta mort devine o problemă tot mai mare pentru noi şi pentru mulţi librari.

Persoanele de celălalt tip la care se referă Orwell – cele care comandă cărţi iară să intenţioneze să le plătească – veneau cu siguranţă până doar acum câţiva ani. Acum rar ni se mai cere să comandăm cărţi, dată fiind uşurinţa cu care oamenii pot să facă singuri asta de acasă. Sau de oriunde. Să comandăm cărţi pentru clienţi nu a fost niciodată o întreprindere deosebit de lucrativă, dar aducea un mic supliment la veniturile magazinului, unul care acum s-a pierdut.

MARŢI, 1 IULIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 2

Laurie nu a putut să vină la muncă azi pentru că pisica ei a fost lovită de o maşină şi a trebuit să o ducă la veterinar. Din nefericire, a murit, iar Laurie a rămas cu patru pisoi în grijă.

Printre comenzile de azi-dimineaţă era şi una pentru *The Colliery Fireman’s Pocket Book*, ediţia din 1935. Din

nu ştiu ce motiv, Nicky o înregistrase pe raft în secţiunea de chimie, dar nu era acolo.

Contractul de închiriere pentru apartamentul Annei expiră la sfârşitul lunii, aşa că m-a întrebat dacă pot să mă duc la Londra cu camioneta şi să-i aduc toate lucrurile înapoi în Wigtown.

Matthew, un comerciant de cărţi care vinde la târguri şi se specializează în materiale exclusiviste, a venit şi a pescuit câteva din cărţile luate din Glasgow, multe încă în cutii. El este unul dintre cei câţiva comercianţi care mai vizitează cu regularitate magazinul pentru a cumpăra. Acum cincisprezece ani, comercianţii erau clienţi obişnuiţi, care veneau şi cumpărau cărţi din domeniul în care erau ei specializaţi. Acum sunt atât de rari, încât este neobişnuit să vezi vreunul. Matthew vinde cărţi rare, în special la târgurile de carte veche – Olympia, York şi altele, unde preţul mediu al unei cărţi este de ordinul miilor de lire, nu al zecilor. Cumpără doar cărţi în stare foarte bună şi, de obicei, ediţii princeps moderne. Călătoreşte peste tot în Europa în căutare de cărţi pe care să le cumpere şi să le vândă mai departe la târguri şi este ca un terrier când vine vorba de negociere.

Total încasări: 291, 44 lire

21 de clienţi

MIERCURI, 2 IULIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 6

Lauren a lipsit şi azi din cauza îndatoririlor faţă de pisoi. Una dintre vânzările online de astăzi s-a făcut către o persoană numită Keith Richards, din Londra, iar alta către cineva cu numele improbabil de Jeremy Wildboar-Hands[29].

E-mail de la o văduvă din Norwich care vrea să-mi vândă colecţia de cărţi a răposatului ei soţ. I-am scris şi eu ca s-o întreb ce fel de colecţie e.

Total încasări: 280 lire

29 Mâini de mistreț.

21 de clienţi
9
JOI, 3 IULIE
Comenzi online: 3
Cărţi găsite: 1

Azi trebuia să mă duc cu maşina la Londra ca să eliberez apartamentul în care a stat Anna cu chirie, dar am amânat, pentru că Laurie nu poate să vină din cauza îngrijirii pisoilor. Anna nu a părut să se supere, iar apartamentul este al ei până la sfârşitul lunii, aşa că nu o să fie dată afară în stradă.

Ziua de azi a fost caldă, deşi câţiva clienţi au venit îmbrăcaţi de parcă era ianuarie.

Puii de rândunică au început să zboare. Căpitan îi urmăreşte cu atenţie.

Văduva din Norwich mi-a răspuns la întrebarea despre colecţia de cărţi a răposatului ei soţ. Se pare că, în mare parte, constă din cărţi erotice. O să le trimită la magazin prin curier.

Total încasări: 247, 88 lire
17 clienţi
VINERI, 4 IULIE
Comenzi online: 4
Cărţi găsite: 3

Azi a lucrat Nicky. Nu a putut să-şi ascundă încântarea la vestea că o să fiu plecat în următoarele două zile, mai întâi să eliberez apartamentul Annei, apoi la Sommerset, pentru nunta verişoarei mele Suzie.

Mi-am luat de la Nicky un rămas-bun atât de călduros pe cât permite relaţia noastră şi am plecat la Londra pe un soare orbitor la ora 11: 00. Am ajuns în Hampstead la 19: 00, după ce, *en route*, am lăsat cărţi la licitaţia din Dumfries. De obicei, dacă am ceva cu adevărat rar, trimit la salonul Lyon & Turnbull din Edinburgh, iar licitaţia din Dumfries a devenit mai mofturoasă, aşa că nu mai pot să arunc gunoaie acolo, dar din când în când cumpăr ceva care ştiu că se va vinde acolo, însă nu în magazin: seturi de

cărţi cu coperte rezonabil de bune, de exemplu. Acestea sunt cumpărate de comercianţii de mobilă veche de la salon pentru că, atunci când vând biblioteci, acestea sunt mult mai uşor de vândut dacă au nişte cărţi arătoase pe rafturi.

Total încasări: 307, 89 lire

36 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 5 IULIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky s-a ocupat iar de magazin şi, cum nu am primit nicio veste de la ea, presupun cu naivitate că totul merge bine.

Eu am plecat cu Anna de la Londra la Taunton în cea mai călduroasă zi din an. Camioneta nu are aer condiţionat şi am rămas blocaţi pe M25 trei ore.

Nunta lui Suzie a fost splendidă şi toată lumea a venit să-i felicite. S-a dansat şi s-a băut până târziu în noapte: mama rezervase o casă imensă de vacanţă cam la un kilometru şi jumătate de petrecere, aşa că vreo zece dintre noi am stat acolo, inclusiv verii irlandezi, sora mea Lulu şi soţul ei, Scott. Întotdeauna este amuzant când ne reunim cu toţii, iar oamenii care nu au aceeaşi moştenire genetică cu noi, dar cu care suntem în relaţii, împărtăşesc impresii despre cât de nehotărâţi sunt toţi din familia Bythell. Toţi partenerii/partenerele/soţii/soţiile au format un grup şi au început să povestească despre incompetenţa noastră emoţională. Au fost crize frecvente de râs isteric, urmate invariabil de un cor de „şi al meu face la fel”.

Total încasări: 351, 46 lire

35 de clienţi

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 4

Laurie a reuşit, în sfârşit, să revină la muncă după o săptămână de salvare a pisoilor orfani.

Eu m-am întors cu Anna de la Taunton şi am ajuns în Wigtown înainte de ora 19: 00, la timp pentru o şedinţă la

primărie pe tema propunerii de construire a unei ferme eoliene la Kirkdale. Noi am obiectat, pe motiv că va fi clar vizibilă din Wigtown (dincolo de golf) şi nu este sigur dacă vom fi în zona eligibilă pentru mituirea cu bani a comunităţii, care însoţeşte de obicei astfel de demersuri. Cifra de afaceri anuală revizuită a fermei eoliene este în jur de 30 de milioane de lire, iar suma care va fi plătită rezidenţilor (care vor fi stabiliţi de comitet) este de doar 100.000 de lire sau 0,3% din cifra de afaceri. Impactul vizual al construcţiei va fi cel mai vizibil din partea noastră a golfului, dar probabil că nu vom beneficia prea mult sau chiar deloc, fiindcă suntem la cea mai mare distanţă. Cei care se află cel mai aproape de ferma eoliană vor avea cel mai mult de câştigat şi foarte puţini dintre ei o vor vedea măcar. Subiectul a înfuriat foarte mulţi locuitori din Machars.

Total încasări: 213, 48 lire

17 clienţi

MARŢI, 8 IULIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 1

Prima comandă de azi a fost o carte despre istoria trecerilor la nivel cu calea ferată.

Laurie a reuşit să vină la serviciu, iar vremea a fost şi astăzi însorită şi frumoasă.

O mare parte din zi mi-am petrecut-o editând videoclipul pentru Centrul de activităţi din Galloway, filmat pe Loch Ken. Când am coborât să-i ţin locul lui Laurie în pauza de prânz, mi-a zis că un client a şâșâit-o fiindcă mânca prea tare un măr. Se pare că au urmat imediat şi nişte şoapte spuse intenţionat suficient de tare, de genul „Copiii din ziua de azi” şi „Nu ştie că asta este o librărie?”

Un alt client a adus trei cutii cu cărţi despre muzică, pentru care i-am plătit 10 lire.

Am primit un SMS extrem de ameninţător de la Nicky despre săptămâna asta de lucru. Se termina cu cuvintele: „Stai să vezi ce am pentru tine săptămâna ASTA!

O să-ţi placă la nebunie!”

A venit momentul să înlocuiesc camioneta. A făcut aproape 280.000 de kilometri şi am ajuns în punctul în care mă întreb dacă o să facă faţă la călătorii lungi, aşa că m-am dus la Wigtown Motor Company şi am vorbit cu Vincent să-mi caute alta.

Total încasări: 254, 98 lire

25 de clienţi

MIERCURI, 9 IULIE

Comenzi Online: 3

Cărţi găsite: 3

Laurie a venit şi azi, dar a fost nevoită să aducă pisoii cu ea, pentru că nu avea cine să le dea de mâncare acasă.

Cred că nu mai pot amâna temuta vizită la dentistul polonez din Stranraer. M-am trezit de dimineaţă cu o durere diabolică de măsea. Reţinerea mea de a merge la dentist nu are legătură cu competenţa lui profesională, ci mai degrabă cu amintirea ultimei vizite, când mi-a extras o măsea de minte. Trauma aceea totuşi a pălit ca semnificaţie când am dat peste o veche prietenă şi doi dintre copiii ei la supermarketul Morrisons, la scurt timp după aceea. Toţi păreau îngroziţi. Când am ajuns acasă şi m-am uitat în oglindă, am înţeles de ce. Cea mai mare parte a feţei era înţepenită din cauza anesteziei de parcă tocmai avusesem un atac cerebral, iar pe bărbie aveam sânge, care îmi picurase generos şi pe cămaşă.

Femeia galeză deprimată a sunat din nou, cu dezamăgirea obişnuită în voce, înainte măcar să răspund că nu am nimic în stoc pentru ea.

Total încasări: 334, 99 lire

28 de clienţi

JOI, 10 IULIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Şi azi a venit Laurie, şi azi a fost vreme frumoasă.

Printre e-mailurile de dimineaţă, au fost două de la clienţi furioşi, care se plângeau că au primit prin poştă

cartea greşită. Clientul care comandase o carte despre coride primise, în schimb, una despre fabricarea de lumânări decorative, iar lumânărarul decorativ primise cartea despre coride. Deşi am fost de acord să le rambursăm cheltuiala şi să corectăm greşeala, amatorul de coride a lăsat o recenzie negativă pe Amazon, cu următorul comentariu:

Cartea de mai sus, pe care am comandat-o, nu mi-a fost trimisă. În schimb, mi s-a trimis din greşeală o carte numită *Creative Candlemaking*. Cele două cărţi nici că ar putea avea un conţinut mai diferit. Am contactat furnizorii – Wigtown Book Shop – să-i informez de greşeală. Au recunoscut şi au fost de acord să trimită cartea corectă când o returnez pe cea pe care nu am comandat-o.

A sunat Vincent să spună că a găsit o camionetă în Inverary care are 80.000 de kilometri la bord şi costă 10.000 de lire, aşa că o să vorbesc la banca pentru contractarea unui nou împrumut.

Total încasări: 89, 29 lire

14 clienţi

VINERI, 11 IULIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Nicky s-a întors la datorie astăzi – încă o zi însorită şi frumoasă, stricată doar de prezenţa ei. A anunţat de dimineaţă că nu va mai participa la videoclipurile pe care le-am tot făcut pentru Facebook, în care îşi expune înţelepciunea pe diverse subiecte, spre amuzamentul uriaş al celor care urmăresc pagina librăriei, pentru că am schimbat unul dintre ele după ce am convenit asupra versiunii finale. A acceptat totuşi să filmeze şi să fiu eu victima.

Am găsit în grădină o clientă care se uita la iaz, în ciuda porţii pe care scrie „Proprietate privată” şi pe care ea ar fi trebuit să o deschidă ca să se apropie de apă.

Un client a adus trei cărţi la casă, a arătat spre două dintre ele şi a zis: „Le iau pe astea două; pe a treia va

trebui s-o pui înapoi în raft”. Pe urmă a întrebat dacă poate să plătească cele două cărţi cu puncte de fidelitate de la supermarketul Tesco.

Total încasări: 149, 90 lire

14 clienţi

SÂMBĂTĂ, 12 IULIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Şi azi a lucrat Nicky. Vremea s-a schimbat şi e ploioasă şi mohorâtă.

Comenzile online se tot împuţinează: e posibil să fie iar o problemă cu Monsoon.

Azi a început săptămâna Civică în Wigtown, iar Tam Dingwall, fostul proprietar al The Galloway, cârciuma care se află pe partea opusă a pieţei, vizavi de magazinul meu, a marcat ocazia cântând *Achy Breaky Heart* pentru un grup mic de tineri plouaţi din piaţa oraşului. Săptămâna Civică este unul dintre cele mai importante momente din calendarul Wigtownului. Aceasta cuprinde tot felul de activităţi bizare şi se adresează în principal populaţiei locale, nu turiştilor. Este vorba despre concursuri cu întrebări, activităţi pentru copii (cum ar fi o plimbare prin natura înnămolită din zona mlaştinii cu apă sărată), o cursă cu plutele şi tot felul de festivităţi de orăşel, inclusiv încoronarea uşor anacronică a Prinţesei din Wigtown. Sunt premii pentru diverse lucruri minunate, de exemplu Cel mai frumos decorat sul de hârtie igienică. Chiar te simţi ca şi cum te-ai întoarce în timp în anii 1950.

Un client şi-a întrebat unul dintre tovarăşi unde este secţiunea de filosofic. Celălalt a răspuns: „Nu ştiu, va trebui să-l întrebi pe băieţaş” Băieţaş? Nu prea cred.

Un bărbat în vârstă a adus o cutie de cărţi în care era o *Biblie* victoriană transmisă în familie din generaţie în generaţie. Astea nu prea au căutare în zilele noastre, dacă au avut, de fapt, vreodată. *Biblia* cu pricina conţinea o scrisoare datată 22 februarie 1879, adresată din Camwath:

Dragă mamă, îţi scriem cu cea mai mare bucurie că

ne-am ţinut cuvântul dat şi suntem bine, sănătoşi aici, în vechea casă, toţi şi rele nu am adunat, îmi face plăcere să-ţi povestesc că prietenii noştri de bine vestesc şi speră că la fel sunteţi şi voi. Acuma, fii atentă la a mea povaţă: când Marion e plecată de acasă, să ai grijă de dumneata mai apoi. Jeanet vrea pătimaş să plece în marele oraş cu Afeck, luni până-n prânz, e pregătită deja de plecare şi îţi transmite prin astă scrisoare că va fi în Carluke în curând. Cu afecţiune, Maggie

Nu este neobişnuit să găseşti scrisori vechi în cărţi, dar una scrisă cu rime este rară. Odată am cumpărat un exemplar din *Cei şapte stâlpi ai înţelepciunii* care conţinea peste o sută de scrisori de condoleanţe către o văduvă, multe de la oameni care nici nu o cunoscuseră vreodată, dar ale căror vieţi fuseseră schimbate de răposatul ei soţ. Astfel de lucruri îmi stârnesc întotdeauna curiozitatea şi este greu să nu speculez cine au fost oamenii ăştia, şi expeditorii, şi destinatarii.

Total încasări: 367, 91 lire 33 de clienţi

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Laurie a reuşit să vină azi. Sigur are pe cineva din familie care să se ocupe de pisoi. La scurt timp după ce a sosit ea, un client a venit la casă şi a zis: „Bună să vă fie ziua, domnule! V-ar deranja oare să mă îndreptaţi spre rafturile dumneavoastră care ar putea conţine cărţi având ca subiect istoria militară?”

Rafturile au ajuns deosebit de murdare până la sfârşitul zilei, o consecinţă inevitabilă a multitudinii de copii din magazin. Unii părinţi cred că este acceptabil să-şi lase odraslele să alerge haotic prin librărie, deranjând alţi clienţi şi lăsând în urmă dezastru. Totuşi, cei mai mulţi sunt în regulă, iar copiii, cuminţi. Se pare că băieţii de patru ani au un instinct comun când se văd în faţa unui raft de cărţi, pe care cotoarele cărţilor sunt aliniate frumos faţă de marginea raftului. Par incapabili să reziste tentaţiei de a le împinge cât mai mult în spatele raftului. Vederea

unui rând de cărţi aliniate frumos este irezistibilă pentru băieţei, care nu-şi mai pot controla dorinţa de a le răvăşi, la fel cum nu-şi pot învinge pornirea de a trage o pisică de coadă sau de a sări într-o băltoacă.

Nicky mi-a amintit recent că, după părerea ei, insistenţa mea de a ţine magazinul ordonat şi curat este o formă de tulburare obsesiv-compulsivă şi că ea este convinsă că clienţilor le plac teancurile de cărţi răspândite peste tot pe podea şi nu prea le pasă dacă sunt organizate după subiect sau categorie.

Total încasări: 223, 98 lire

21 de clienţi

MARŢI, 15 IULIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Laurie s-a ocupat iar de magazin azi. A venit la birou, unde lucram, să-mi spună că un client a adus o gravură cu Wigtown. Era o gravură frumoasă, înrămată, de la mijlocul secolului al XIX-lea, şi înfăţişa trăsături arhitecturale ale oraşului care au dispărut între timp. Voia 50 de lire pe ea şi m-am grăbit să-i plătesc.

Dacă vremea e bună mâine, vreau să ies cu Callum cu barca. Anul trecut şi-a cumpărat o Hurley 22, o barcă mică cu pânze care se presupune că are patru paturi, dar care, în realitate, ar fi incomodă pentru patru copii mici, darmite pentru doi bărbaţi, fiecare înalt de peste 1, 80.

Total încasări: 374, 96 lire 37 de clienţi

MIERCURI, 16 IULIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Laurie a ajuns la timp, dar pentru excursia cu barca plănuită de Callum aveam nevoie de vreme bună, iar de dimineaţă ploua cu găleata, aşa că prietenul meu m-a sunat să-mi spună că ar trebui să amânăm până când se mai înseninează. Prin urmare, nu m-am mai deranjat să-mi fac bagajul sau să mă organizez. În secunda în care a ieşit soarele, Callum a apărut fără să mă mai anunţe, gata de

plecare, aşadar am rugat-o pe Laurie să ambaleze şi să proceseze cărţile pentru club, apoi să o anunţe pe Wilma că sunt gata pentru ridicare când lasă coletele pentru comenzile de azi.

Pe rafturi apar goluri, acum, că clienţii au început să iasă din hibernare şi cheltuie – cărţile din secţiunea Folio şi din secţiunea feroviară sunt deosebit de răsfirate.

Mi-am făcut bagajul în grabă şi mi-am luat la revedere de la Laurie, apoi am plecat cu Callum spre Stranraer. Am ridicat pânzele la ora 13: 00 şi ne-am îndreptat spre Ailsa Craig, o insulă nelocuită de pe Marea Irlandei, unde am ajuns la 19: 00. După-amiaza a fost lipsită de nori şi senină, iar soarele scălda insula într-o lumină auriu-portocalie când am sosit. Am ancorat la chei şi am coborât pe ţărm să explorăm ruinele clădirilor şi vechea cale ferată. Ailsa Craig este tot ce a mai rămas dintr-un con vulcanic. Este o protuberanţă din granit aflată aproape de coasta ţinutului Ayrshire. Pe parcursul istoriei sale îndelungate, a fost refugiu pentru disidenţii catolici în secolul al XVI-lea, iar în regiune este cunoscută drept „Paddy's Milestone”[30], parţial pentru că se află la jumătatea distanţei dintre Glasgow şi Belfast şi parţial din cauza tradiţiei folclorice despre lupta dintre doi uriaşi, unul irlandez şi unul scoţian. Conform legendei, aceştia au aruncat cu pietre unul în altul, iar Ailsa Craig a fost ultima piatră aruncată.

Eu am stat cu Callum pe carlinga bărcii, bând bere până pe la miezul nopţii şi privind mii de meduze mici trecând pe lângă noi, tulburând din când în când suprafaţa apei şi făcând cercuri ca şi cum cineva ar fi scăpat o pietricică în marea altfel calmă, nemişcată. Am dormit într-unul dintre paturile minuscule din spatele bărcii, în care, spre disconfortul meu, m-am simţit ca într-un sicriu.

Total încasări: 242, 49 lire

19 clienţi

Comenzi online: 3

30B orna lui Paddy. „Paddy“ este și termen argotic pentru „irlandez“

Cărţi găsite: 3

Ne-am trezit pe la ora 9: 00 şi am plecat să explorăm puţin insula. Mai întâi, am mers în nord, unde se află sirena de avertizare pe timp de ceaţă, apoi eu am urcat în vârf, oprindu-mă pe drum să arunc o privire la castel. Callum a rămas la barcă şi a dat chila cu vopsea antivegetativă. M-am întors la barcă pe la ora 13: 00 şi am înotat înainte să pornim către Lamlash. Când eram în vârful vulcanului, văzusem o barcă îndreptându-se încet spre barca lui Callum, ca şi cum ar fi vrut să oprească şi să salute. Când s-a apropiat, am observat că şi-a schimbat abrupt cursul şi a virat spre Girvan. Când m-am întors la barcă, prietenul meu era înăuntru, îşi făcea o ceaşcă de ceai. I-am zis că cealaltă barcă păruse să vireze ciudat, iar el a explicat: „A, aia! După ce ai plecat, am hotărât să dau cu vopsea antivegetativă dezbrăcat, că tot nu mai era nimeni pe aici. Nu am auzit barca aia apropiindu-se şi tocmai mă târâiam să-mi iau o pensulă, cu curul gol îndreptat inoportun chiar spre ei, iară să-mi dau seama. Abia când am intrat la loc în apă am observat barca, dar deja se îndepărta”.

Am plecat spre Arran la 14: 00, pe vânt intermitent, aşa că am folosit şi motorul, şi pânzele, în funcţie de cum era mai oportun.

Am ajuns în Lamlash pe la 19: 00, însoţiţi de un banc de delfini bruni. Callum a umflat barca gonflabilă şi am vâslit până la mal, la The Drift Inn, pentru ceva de mâncat şi de băut, apoi ne-am întors pe barcă, la culcare.

Total încasări: 102 lire

11 clienţi

Comenzi online: O

Cărţi găsite: O

Am explorat Holy Island, din apropiere de Lamlash.

La ora 15: 00 am primit un mesaj de la Laurie că era pană de curent.

Total încasări: 389, 45 lire

29 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 19 IULIE

Comenzi online: O

Cărţi găsite: O

M-am întors la magazin la ora 16: 00 după excursia cu barca şi am speriat-o pe Nicky, care habar n-avea când urma să ne întoarcem. A fost evident supărată când m-a văzut în siguranţă acasă. După ce am închis magazinul, a sunat un bărbat care a spus că se mută într-un cămin pentru bătrâni şi vrea să-şi vândă colecţia de cărţi. Locuieşte chiar lângă Kelso, într-un sătuc. Am stabilit să-l vizitez spre sfârşitul lunii.

Total încasări: 288, 98 lire

38 de clienţi

Comenzi online: O

Cărţi găsite: O

Azi a lucrat Laurie, o zi însorită, frumoasă.

Monsoon tot nu a funcţionat, probabil o consecinţă a penei de curent de vineri, aşa că am trimis un e-mail echipei de suport tehnic.

Prima clientă a zilei a fost o irlandeză care a apărut la magazin la ora 9: 00 şi a întrebat: „Ia ziceţi-mi, toate în Scoţia deschid la 10: 00?”

După muncă, m-am dus la o şedinţă organizată de consiliu, moderată de un tip poreclit „Doctorul de magazine”, care îi ajută pe micii comercianţi să-şi îmbunătăţească afacerile. Asta s-a dovedit o mare pierdere de timp şi am irosit trei ore torturat de prezentarea lui în Power Point, o aberaţie plină de gânduri inteligente cum ar fi „Dacă ţii uşa deschisă, vor intra mai mulţi clienţi decât dacă ar fi închisă” şi „Numele firmei tale ar trebui să reflecte ceea ce vinzi” Ei, cred că pe asta am nimerit-o. „The Book Shop” nu prea lasă loc de îndoială. Ultima picătură, care m-a făcut să plec, a fost când ne-a arătat o serie de fotografii cu magazine dărăpănate şi ne-a întrebat, de parcă eram copii de grădiniţă, „Poate cineva să-mi spună ce e în neregulă aici?” Deja toată lumea era furibundă şi, pentru o fracţiune de secundă, mi-a fost

teamă că o să-l linşeze, teamă care a devenit rapid speranţă atunci când mi s-a adresat mie. „Dumneavoastră! Aţi fost foarte tăcut. Dumneavoastră ce credeţi că e în neregulă cu vitrina asta?” a întrebat el mieros, în timp ce proiectorul afişa o fotografie cu un magazin fără firmă, cu vitrina spartă şi o maşină arsă în faţă.

Total încasări: 187, 60 lire

30 de clienţi

MARŢI, 22 IULIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: O

A venit iar Laurie şi iar a fost însorit. Toată ziua a înregistrat cărţi pentru vânzare pe Fulfilled By Amazon. Când ajungem la patru cutii, o să le organizeze ca să fie duse la depozitul Amazon din Dunfermline.

La un moment dat, când Laurie era în pauză, la casă a venit un client care a arătat spre o cutie sigilată, cu adresa destinatarului trecută pe ea, în care era un set de *Conturi statistice* pe care le expediem unui cumpărător din SUA.

Clientul: „Sunt cam nedumerit, cutia aia de acolo…”

Eu: „Îmi pare rău, cărţile din cutia aia nu sunt de vânzare. Au fost deja vândute”.

Clientul: „Mă gândeam că nu”.

Nici acum nu ştiu ce a fost asta.

Nicky mi-a trimis un e-mail în care mi-a descris un client de sâmbătă, care intrase în librărie în ţinută completă de luptă scoţiană. „Vestă verde straşnică, şosete tricotate şi o bonetă arătoasă, pe care dansau pene de cocoş de munte”. Se pare că „a mărşăluit mândru în magazin, însoţit de un câine smiorcăit, care nu a tăcut până nu s-a văzut iar afară. Asta i-a cam stricat imaginea. Şi nici nu m-a băgat în seamă. Probabil englez”.

Mi-am făcut programare la tuns mâine, la Richard, frizerul aflat pe aceeaşi stradă, la trei uşi mai jos de mine.

Tehnicienii de la Monsoon m-au contactat, în sfârşit, şi au reuşit să se conecteze la server şi să rezolve

problemele.

Total încasări: 268 lire

27 de clienţi

MIERCURI, 23 IULIE

Comenzi online: 13

Cărţi găsite: 9

A venit Laurie. Încă o zi nemaipomenit de însorită.

La ora 10: 45, m-am dus la tuns. Richard a fost, ca de obicei, prietenos şi vorbăreţ. Când plecam, m-am întâlnit cu domnul Deacon, care venea pentru cine ştie ce tratament i se aplică şuviţei care îi acoperă chelia. M-a salutat vag, uşor dezorientat. Poate că, în afara librăriei, nu ştia de unde să mă ia.

Laurie a reuşit să găsească şi să ambaleze toate cărţile comandate de vineri încoace, mai puţin patru. Am primit câteva e-mailuri şi apeluri de la oameni furioşi în legătură cu cărţi comandate la începutul lunii şi încă neprimite. S-ar putea să fie o problemă cu livrarea la Historic Newspapers, aşa că o să verific.

Historic Newspapers este o firmă locală care livrează ziare vechi în toată lumea şi, prin urmare, are un contract foarte favorabil cu un curier, DHL, aşa că ne transmitem toate comenzile internaţionale prin intermediul lor. Cineva de la ei vine de două ori pe săptămână să ridice coletele pentru clienţii din afara Regatului Unit.

După prânz, am mers la Carsluith din nou să mă uit la alte cărţi ale femeii cu durerea de picior. Îşi face încet-încet curat în lucruri şi am găsit multe materiale Folio Society – o cutie. I-am dat 55 de lire pentru fondul de Oxford al nepoatei.

După muncă, m-am dus să înot în mare la Monreith cu Tracy din Malta.

Total încasări: 236, 49 lire

16 clienţi

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 3

Laurie a deschis magazinul în cea mai călduroasă zi

din an de până acum: termometrul din grădină a afişat 29 de grade.

În timp ce aşezam cărţi pe rafturi, în librărie a intrat un cuplu. Soţia a răscolit rafturile cu cărţi vechi, tuşind şi văitându-se, în timp ce el s-a uitat la cărţile din camera scoţiană. De îndată ce a ajuns şi el lângă ea, femeia s-a plâns tare că o dor capul şi genunchii şi că are guturai. Când, în sfârşit, s-a oprit din vorbit, el i-a oferit un fel de cristal homeopat care să-i vindece durerea de cap. Deşi au fost extraordinar de enervanţi, au cheltuit 250 de lire pe o carte de botanică scoţiană din secolul al XVIII-lea.

Laurie a organizat ridicarea a patru cutii cu cărţi de vânzare prin FBA. Acestea vor fi livrate la depozitul Amazon din Dunfermline, vândute şi expediate direct prin Amazon.

Posibil impulsionat de scurta noastră întâlnire de ieri, din uşa frizeriei, domnul Deacon a venit şi a comandat un exemplar din *Eleanor of Aquítaine*. A părut suspicios când Laurie i-a luat comanda, cam cum bănuiesc că a fost domnul Pumpherston, personajul din *The Intimate Thoughts of John Baxter*, *Bookseller*, când a fost servit de Alee, tânărul ucenic, în loc de Baxter însuşi: „Cred că ar recunoaşte că are îndoielile lui în ce-l priveşte pe flăcăul ăla”, deşi, spre deosebire de Alee, Laurie este extrem de competentă să servească orice client.

Tot restul zilei, eu şi Laurie am împachetat şi etichetat cărţile pentru Random Book Club. Doi nu şi-au reînnoit abonamentul pentru încă un an. După ce am terminat cu Random Book Club, am rugat-o pe Laurie să mătură în vitrină. Parcă aveam o sobă care ardea sub soarele de vară.

Total încasări: 449, 99 lire

16 clienţi

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Azi a lucrat Nicky. Toată ziua s-a ocupat de timbrele pentru cărţile de la club, o îndeletnicire care îi displace în

mod deosebit, iar eu mă străduiesc să mă asigur că îi revine ei în fiecare lună.

Chiar înainte de închidere, o clientă a adus două hărţi mari, înrămate, cu Ayrshire, colorate manual şi datând de la 1828. I-am dat 60 de lire pe fiecare.

Total încasări: 369, 50 lire

17 clienţi

SÂMBĂTĂ, 26 IULIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky a venit devreme şi a făcut curat prin magazin – o schimbare majoră a activităţilor ei obişnuite, care, în mare, constau în a face cât mai multă dezordine. M-a rugat să o ajut să scape de Kelly Puturosul, în caz că vine iar să-şi continue vrăjeala cu parfum de Brut 33. Aşa cum era de aşteptat, când i-a văzut microbuzul albastru parcat vizavi de magazin, s-a prezentat şi el, pe la ora 11: 00. Eu m-am prefăcut că am de ridicat un colet de la poştă în Newton Stewart şi am întrebat-o pe Nicky dacă poate ea să-l ridice în locul meu, propunere cu care ea a fost imediat de acord. Atunci, Kelly Puturosul a întrebat-o dacă poate să-l ducă şi pe el până acolo, fiindcă voia să-şi viziteze fratele, moment în care a trebuit să mă sacrific şi să-i zic lui Nicky că mă duc eu la Newton Stewart şi-l duc şi pe Kelly Puturosul, dacă poate ea să se ocupe de magazin. Călătoria a fost îngrozitoare; aerul din camionetă abia dacă era respirabil, din cauză că era îmbâcsit cu Brut 33, chiar şi cu geamurile coborâte.

La ora 15: 00, a apărut domnul Deacon, care a întrebat de comanda lui. I-am răspuns că ar trebui să ajungă săptămâna viitoare. Strângea în mână o cutie cu mâncare pentru pisici.

Împreună cu Nicky, am eliberat camioneta şi am făcut curat în ea ca să o poată conduce Vincent la Inverary mâine. I-am lăsat-o acasă la ora 16: 00.

Nicky a hotărât să se ducă cu prietena ei Morag la Festivalul Cărţii din Edinburgh şi să promoveze Random

Book Club acolo. M-a pus să fac cărţi de vizită şi fluturaşi publicitari până joi.

Total încasări: 367, 46 lire

13 clienţi

LUNI, 28 IULIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 3

Laurie a avut liber azi, aşa că am fost singur în librărie. Vincent a sunat să-mi spună că a sosit noua camionetă şi să mă duc s-o iau oricând pot.

Când am dus sacii cu coletele la oficiul poştal, Wilma m-a întrebat cum îmi merge cu Anna. William a auzit şi a mormăit ceva neplăcut.

Pentru că m-a pus Nicky, am petrecut o oră sau două concepând materiale promoţionale pentru Random Book Club, pe care să le ducă ea la Festivalul Cărţii din Edinburgh. După prânz, le-am trimis prin e-mail la J & B Printţ din Newton Stewart, cu menţiunea că trebuie să fie gata până joi.

După muncă, am luat camioneta nouă de la Vincent. Este argintie, cu sistem de navigaţie prin satelit, geamuri electrice şi bară de remorcare, şi mult mai şmecheră decât cea roşie, veche. Pe uşa din spate are drapelul Scoţiei, ceea ce ar trebui s-o înfurie pe mama, care este adeptă a uniunii.

Total încasări: 434, 44 lire

39 de clienţi

JOI, 29 IULIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Laurie a reuşit să ajungă azi. Câinele ei, se pare, are un ochi inflamat. Drama menajeriei ei domestice continuă. Însă pisoii par să o ducă bine.

Comandă pe Amazon pentru o carte intitulată *The Reforming of Dangerous and Useless Horses*[31]. Ar fi trebuit să i-o trimit pe asta verişoarei mele Aoife, ai cărei cai par

31 Reformarea cailor periculoși și inutili.

să se încadreze în ambele categorii.

A sosit cartea domnului Deacon, aşa că i-am lăsat un mesaj pe mesageria vocală.

Total încasări: 341, 48 lire

33 de clienţi

MIERCURI, 30 IULIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Laurie a lucrat azi, o zi în mare parte înnorată.

M-am dus la North Berwick să văd o colecţie de cărţi despre catolicism într-o casă frumoasă, în stil georgian. I-am plătit bărbatului – un tip înalt, aşa de tăcut, încât am început să-l bănuiesc că face parte dintr-un ordin al tăcerii – 200 de lire pentru cinci cutii cu cărţi, apoi m-am dus la Eyemouth şi am găsit un hotel în care să mă cazez.

Total încasări: 541, 90 lire

44 de clienţi

JOI, 31 IULIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Laurie s-a ocupat de librărie. Nu a găsit una din cărţile comandate azi, intitulată *Sewage Disposalform Isolated Buildings*.

După micul dejun, am plecat din Eyemouth către o casă de lângă Kelso, unde stabilisem să văd încă o colecţie de cărţi de vânzare. De data aceasta, era vorba despre biblioteca unui bătrân, a cărui soţie decedase de curând, şi care se muta acum din bungaloul lui într-o reşedinţă pentru persoane vârstnice. Părea mulţumit să se mute, probabil pentru ultima oară în viaţă. Bungaloul se afla pe o pantă abruptă, iar până la uşa din faţă erau vreo douăsprezece trepte. Cum mobilitatea lui este destul de limitată, îmi închipui că acum principala lui prioritate este confortul, nu independenţa. Cărţile erau şi ale lui, şi ale răposatei lui soţii. Un amestec rezonabil de ficţiune şi non-ficţiune, în stare destul de bună, probabil vreo 600 în total, inclusiv seturi complete cu titluri de Wodehouse, E.F.

Benson şi Orwell. Am luat vreo sută de cărţi, pentru care i-am plătit 190 de lire şi am plecat acasă. La ora 15: 00 am ajuns la magazin, unde am fost întâmpinat de un client în costum ieftin de poliester, care m-a întrebat: „Mă mai ţii minte? Am cumpărat o carte despre bowling de aici acum cinci ani”.

Alison de la J & B Prinţa lăsat fluturaşii Random Club Book şi o factură de 313, 94 lire. Nicky ar face bine să convingă o mulţime de oameni să-şi facă abonamente ca să acopere costul ăsta.

E-mail de la Helen, secretara de la Wigtown Agricultural Society, prin care îmi aminteşte că am fost de acord să filmez şi să fac un DVD cu evenimentul crescătorilor de vite de miercuri. Conform prognozei meteo pe termen lung, ziua aceea va fi urâtă.

Total încasări: 277, 73 lire

31 de clienţi

AUGUST

„Ca majoritatea anticariatelor, aveam şi activităţi colaterale. De exemplu, vindeam maşini de scris la mâna a doua şi timbre – vreau să spun timbre folosite. Colecţionarii de timbre sunt o specie ciudată şi tăcută, asemănătoare peştilor, de toate vârstele, dar numai de sex masculin. Se pare că femeile nu reuşesc să înţeleagă farmecul aşezării unor bucăţele de hârtie colorată în clasoare. De asemenea, vindeam horoscoape de şase pence, compuse de cineva care pretindea că a prezis cutremurul din Japonia. Se ţineau în nişte plicuri lipite şi eu, personal, nu am deschis niciodată unul, dar oamenii care le cumpărau reveneau adesea şi ne spuneau cât de «adevărate» fuseseră horoscoapele lor. (Evident, orice horoscop pare «adevărat» dacă îţi spune că eşti foarte atrăgător pentru sexul opus şi că marele tău defect e generozitatea.)”.

George Orwell, *Amintirile unui librar*

Poate că acum diversele activităţi colaterale ale anticariatelor sunt mai importante decât înainte. Când îmi

permit şi am ocazia, particip la licitaţia din Dumfries şi aleg mărunţişuri pe care să le vând în magazin. În momentul ăsta, am un birou vechi în stil georgian (70 de lire), două perechi de mingi de bowling verzi, din perioada victoriană (25 de lire perechea), şaptesprezece jardiniere şi ghivece (diverse preţuri), un paravan victorian solid pentru şemineu (300 de lire), câteva gravuri şi tablouri şi o masă de mahon (75 de lire), precum şi o amestecătură de zorzoane şi bijuterii ieftine pe care Anna le-a aranjat într-un colţ al magazinului, botezat „Cel mai mic anticariat din lume” Nu a fost ideea mea. Lucrurile acestea, alese cu atenţie, pot crea atmosferă, făcând referire la istoria clădirii ca locuinţă înainte de transformarea ei în magazin: mai întâi, unul de pânzeturi, în 1899, apoi în băcănie, în anii 1950, iar din 1992, librărie. Adăugaţi la combinaţia asta şi bastoanele lui Sandy, păgânul tatuat, şi – sper – însoţitorii nepasionaţi de citit ai bibliofililor vor avea cu ce să-şi ocupe timpul câtă vreme partenerii lor răsfoiesc cărţile de pe rafturi.

VINERI, 1 AUGUST

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Azi a lucrat Nicky.

Tracy a trecut pe aici de dimineaţă să ne salute. E ziua ei de naştere.

Eu: „La mulţi ani, Tracy! Sper să ai o zi minunată” Nicky: „Ei, Tracy, eşti cu un an mai aproape de moarte”.

Norrie a venit cu prototipurile cărţilor din beton pe care le-a făcut ca să înlocuiască spiralele pe care le aveam în faţa magazinului. Înainte, le făceam din cărţi adevărate, acoperite cu răşină şi fibră de sticlă, dar erau complicat de construit şi trebuiau înlocuite o dată la trei ani. Spiralele de beton vor fi scumpe, dar ar trebui să fie nemuritoare.

Domnul Deacon a venit să-şi ia exemplarul din *Eleanor of Aquítaine*. „Am venit oricum în Wigtown ca să mă duc la doctor, aşa că m-am gândit să-mi iau şi cartea, dacă tot m-am pornit”.

Părinţii mei s-au oprit pe aici să bea o ceaşcă cu ceai pe la 16: 30. Tatăl meu, fost fermier, s-a pensionat acum vreo cincisprezece ani, cam când am cumpărat eu magazinul (cu încurajarea lor plină de entuziasm). Au vândut ferma şi anexele, pe care le transformaseră în căsuţe de vacanţă când eram eu copil, şi s-au mutat într-o casă modernă, cam la opt kilometri distanţă, în anul 2000, exact în ziua în care împlineau treizeci de ani de la mutarea la fermă. Au păstrat terenul, pe care acum îl închiriază. Mama, veşnic antreprenoare, îşi ocupă timpul cu diverse proiecte, în timp ce tata s-a apucat după pensionare să restaureze maşini vechi. Prima a fost un Bentley, iar acum lucrează la o Alvis. Când închideam magazinul, la cinci minute după ce au plecat, am surprins-o pe mama dând jos abţibildul cu steagul scoţian de pe uşa din spate a noii camionete.

După muncă, m-am dus la The Ploughman să beau o bere cu Callum şi Tracy, pentru a sărbători faptul că Tracy este cu un an mai aproape de moarte.

Total încasări: 263, 98 lire

31 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 2 AUGUST

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Nicky a lucrat azi şi, prin minune, a apărut fix la timp. Dimineaţa a fost deprimant de ploioasă, dar s-a înseninat după-amiaza, în toiul căreia am primit un SMS de la Katie. Se pare că i-am oferit de lucru pe durata verii şi vine mâine. Vai de mine! Va trebui să-i reduc orele lui Laurie, pentru că nu-mi permit să plătesc două salarii.

Nicky era pregătită să plece la Festivalul cărţii din Edinburgh miercuri, ca să distribuie materiale publicitare despre Random Book Club, aşa că am verificat online ce evenimente şi ce autori ar trebui să urmărească. Aşa am aflat că festivalul începe abia sâmbăta viitoare, iar ea reţinuse greşit datele.

Anna Dreda de la Wenlock Books (din Much Wenlock,

în Shropshire) şi partenera ei, Hillary, au sosit azi. Le invitasem să se oprească pe aici când se întorc din vacanţa în North Uist. Am stat până târziu la taclale despre librărie. Rar am ocazia să discut cu alţi librari despre experienţele noastre şi de fiecare dată mă liniştește faptul că şi alţii se confruntă cu aceleaşi probleme, cauzate în mare parte de marşul nestăvilit al gigantului Amazon. Anna s-a adaptat la situaţie reducând numărul angajaţilor şi bazându-se pe voluntari – ceva ce eu nu luasem în calcul –, şi organizând evenimente în librărie. Vor sta aici vreo două zile.

La ora închiderii, a sunat un bărbat din Ballater, Aberdeenshire. Are o colecţie de cărţi despre explorările polare, pe care este interesat să o vândă, aşa că am stabilit să ne întâlnim miercuri. Dacă este o colecţie bună, sunt şanse mari să se vândă bine în timpul următorului Festival al cărţii.

Total încasări: 495, 49 lire

36 de clienţi

LUNI, 4 AUGUST

Comenzi online: 7

Cărţi găsite: 7

Sărbătoare legală. Au venit şi Katie, şi Laurie. Studiile superioare de medicină ale lui Katie par doar să o fi făcut mai acidă: când a sosit, eram desculţ în magazin, iar ea mi-a spus că, din cauza mea, locul ăsta aduce mai degrabă a adăpost pentru oamenii străzii decât a librărie.

Un client a adus patru cutii cu cărţi de literatură medievală. Am ales câteva şi i-am dat 60 de lire pentru ele. Katie şi-a petrecut ziua organizând secţiunea de romane poliţiste în ordine alfabetică, terminând treaba începută de Andrew înainte să devină prea obositoare pentru el.

Când făceam ordine pe rafturile din secţiunea de psihologie, am dat peste o carte intitulată *Atomic Structure and Chemical Bonding*, *cm³* sigur a fost aşezată acolo de Nicky. O să vorbesc cu ea despre asta vineri. Am observat şi că a creat o secţiune nouă, numită „Romane

despre frontul de acasă”, pe care am scos-o imediat şi am pus-o în cutiile de reciclat.

Hillary este foarte interesată de Gavin Maxwell, aşa că le-am dus pe ea şi pe Anna într-un tur care a inclus casa din Elrig unde a copilărit el, memorialul dedicat lui din Monreith şi o vizită scurtă la Casa Monreith. Pe urmă, cum apusul era fabulos, m-am dus unde urma să aibă loc evenimentul crescătorilor de vite ca să filmez nişte cadre aeriene cu drona pe care este montată o cameră mică de luat vederi GOPro.

Acum câţiva ani, o prietenă mi-a dat un exemplar al uneia dintre cărţile ei preferate: *Conjuraţia imbecililor*, de John Kennedy Toole. De atunci stă în teancul meu cu cărţi de citit, aşa că, după ce am încuiat magazinul, m-am apucat în sfârşit de ea.

Total încasări: 346 lire

26 de clienţi

MARŢI, 5 AUGUST

Comenzi online: O

Cărţi găsite: O

Şi azi au venit Laurie şi Katie. Trebuie neapărat să le separ, fiindcă nu-mi permit să le plătesc pe amândouă. Săptămâna viitoare, fiecare va lucra câte trei zile, fără să se suprapună cu cealaltă.

Nu am primit comenzi astăzi, deci presupun că iar este o problemă cu Monsoon. Le-am trimis un e-mail să-i anunţ.

Anna şi Hillary au plecat la Much Wenlock, dar înainte de asta mi-au spus că vor să se întoarcă împreună cu un grup de lectură şi să ţină un curs de scriere creativă în librărie în luna februarie.

Le-am avertizat în privinţa temperaturii. Nu au părut descurajate. Nu sunt sigur cum ar putea să funcţioneze din punct de vedere financiar, aşa că am sugerat că ar putea să folosească gratuit casa în primul an – salonul li se pare un loc ideal pentru desfăşurarea de evenimente – şi, dacă

merge aşa, putem găsi o modalitate de a repeta colaborarea, dar cu un mic comision pentru folosirea spaţiului.

Katie şi-a petrecut toată ziua făcând ordine în secţiunea de poezie, care a devenit haotică.

Internetul nu a mai funcţionat de la ora 15: 00.

Total încasări: 550, 34 lire

52 de clienţi

MIERCURI, 6 AUGUST

Comenzi online: O

Cărţi găsite: O

Când am coborât dimineaţă ca să deschid librăria, tot nu mergea internetul, aşa că am sunat la Titan Telecom, noul meu furnizor, iar de acolo mi-au răspuns că trebuie să schimb numele de utilizator şi parola. Când le-am explicat că este o urgenţă, fiindcă nu ne parvin comenzile, au zis că ne va suna un tehnician, aşa că le-am lăsat instrucţiuni lui Laurie şi lui Katie ca să rezolve.

Azi-noapte a plouat tare, iar de dimineaţă a fost înnorat, dar, în ciuda previziunilor meteo, ziua s-a dovedit minunată. Foarte bine, fiindcă tot era ziua evenimentului crescătorilor de vite, Wigtown Show. Cea mai mare parte a timpului, am filmat oi, vaci, cai şi pui şi am stat de vorbă cu fermierii. Wigtown Show este unul dintre cele mai vechi evenimente agricole din Scoţia. S-a ţinut anual timp de două sute de ani şi aduce corturi mari pline de oameni care vând produse artizanale, tradiţionale, şi mâncare. Are muzică, un bar şi cot felul de distracţii, precum şi ţarcuri pline cu animale domestice.

Tehnicianul de la Titan Telecom a sunat la 15: 45, iar la 16: 00 eram iar online, aşa că banii plătiţi celor două fete ca să înregistreze cărţile pe site au fost irosiţi din cauza problemelor tehnice.

Laurie şi Katie s-au dus la petrecerea de după eveniment, care a avut loc într-unul dintre corturi, şi au rămas peste noapte în magazin. Când m-am culcat eu, pe la 1: 00, ele încă nu se întorseseră.

Total încasări: 386, 90 lire
43 de clienţi
JOI, 7 AUGUST
Comenzi online: 6
Cărţi găsite: 4

Laurie s-a trezit pe la 8: 50, Katie, pe la 9: 15. Amândouă păreau destul de mahmure şi nu au fost în stare de mai nimic toată ziua.

Total încasări: 337, 05
28 de clienţi
VINERI, 8 AUGUST
Comenzi online: 3
Cărţi găsite: 2

Eu am plecat la Ballater la 7: 00, aşa că astăzi a deschis Laurie magazinul. Nicky a rămas acasă să confecţioneze lucruri pe care să le ducă la Edinburgh săptămâna viitoare, ca să promoveze Random Book Club la Festivalul cărţii de acolo. Are de gând să se ducă miercuri şi joi şi să distribuie fluturaşi şi cărţi gratuite, pe care, majoritatea – abia acum mi-a spus – le-a scos pur şi simplu de pe rafturile librăriei, iară să mă întrebe.

Am sosit în Ballater chiar înainte de prânz şi am găsit casa, un bungalou mic, neatrăgător, dintr-un şir de bungalouri mici, neatrăgătoare, identice, toate cu grădini înzorzonate de trandafiri. Bărbatul care m-a întâmpinat la uşă era mic de statură şi bărbos şi purta halat şi papuci. Soţia lui era costumată la fel. Casa era mică şi înghesuită, iar fiecare suprafaţă părea acoperită de un strat de praf şi murdărie. Cărţile erau răspândite în câteva camere din toată casa, multe dintre ele la etaj, într-o mansardă transformată, la care se ajungea pe o scară foarte îngustă. Soţia mi-a făcut o ceaşcă cu ceai, iar eu am luat la mână colecţia, timp în care ei s-au uitat la televizor. Au fost destul de prietenoşi, dar nu păreau dornici de conversaţie. Cărţile au fost cam dezamăgitoare – *Jurnalul expediţiei spre Polul Nord*, de Nansen, într-o ediţie în două volume legate în piele, era în stare proastă, ediţia Penguin din *The*

Worst Journey in the World, de Cherry-Garrard, şi *South with Scott*, de Amiralul Evans, şi cele mai multe din colecţie erau în stare medie spre proastă. Nu aveau niciunul dintre titlurile de succes pe care speri întotdeauna să le găseşti într-o colecţie despre expediţiile polare: *South*, de Shackleton, în ediţie princeps sau *The Heart of the Antarctic* în ediţia de lux, ceea ce poate e mai bine, fiindcă şi banii sunt cam puţini anul ăsta. După vreo oră sau aşa ceva, am adunat cam şase cutii de cărţi, toate despre Antarctica, şi am convenit asupra unui preţ de 300 de lire. Şi bărbatul, şi femeia fuseseră destul de necomunicativi, dar nu neprietenoşi, şi hotărâsem destul de devreme că probabil omul nu prea avea mare lucru de spus, dar când încărcăm cutiile în camionetă, l-am întrebat ce îi stârnise interesul faţă de Antarctica, moment în care a devenit surprinzător de entuziasmat. La treizeci şi ceva de ani, făcuse parte din British Antarctic Survey, echipa naţională britanică pentru operaţiuni în Antarctica, şi fusese acolo câteva veri să facă cercetare. Chiar ar trebui să nu-i mai judec aşa uşor pe clienţi şi pe oamenii care vând cărţi.

Am plecat din Aberdeenshire imediat după ora 13: 00 şi am luat-o spre sud. Am ajuns acasă la 18: 00.

Total încasări: 196, 98 lire

19 clienţi

SÂMBĂTĂ, 9 AUGUST

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Azi a lucrat Nicky, iar ziua a fost minunat de senină. Săptămâna viitoare o să plec câteva zile la pescuit, aşa că am discutat despre diversele lucruri care trebuie făcute în lipsa mea. Nu prea am încredere că a reţinut vreo informaţie şi mă aştept să facă exact ce are ea chef cât timp voi fi absent.

Când Nicky tocmai pleca, cineva de pe un scooter pentru persoane cu probleme de mobilitate aproape că a dărâmat-o pe trotuar. La început, m-am gândit că poate a

fost Andy, care la cumpărat de la ea acum câteva săptămâni. În timp ce reflectam la ironia faptului de a fi lovită de propriul scooter, Nicky s-a întors în magazin să-şi ia pălăria, pe care o uitase pe undeva, printr-un colţ. Am întrebat-o dacă l-a mai văzut pe Andy în ultima vreme, fiindcă eu nu-l mai văzusem de mult. A răspuns cu indiferenţa nonşalantă a celor care cred că moartea este începutul, nu sfârşitul: „A murit săptămâna trecută”.

Total încasări: 336, 87 lire

25 de clienţi

DUMINICĂ, 10 AUGUST

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Am plecat la Lairg pentru trei zile, să pescuiesc cu prietenii Frederick şi Fenella şi cu ceilalţi invitaţi ai lor. A9 este un drum chinuitor de plictisitor, mai ales când eşti singur în maşină, pentru că pe mare parte din el nu ai semnal radio. În mod normal, pot să mă conectez la unde lungi şi să ascult *Test Match Specialt7*, dar Anglia a bătut India ieri, mai devreme decât era nevoie, aşa că nu am avut nici măcar asta să-mi ţină companie. A plouat torenţial tot drumul, iar prognoza meteo anunţă şi mai multă ploaie restul săptămânii. Pentru pescuitul de somon, cel mai bine este ca apele râului să fie scăzute, dar se pare că nu sunt şanse de aşa ceva.

Excursia asta este unul dintre cele mai frumoase momente ale anului pentru mine şi trăiesc cu teama constantă că nu voi mai fi invitat iar – probabil din cauza lipsei mele de abilităţi de pescuit (şi de socializat). Familia lui Frederick împarte drepturile de pescuit în râurile Shin şi Oykel cu alţi câţiva oameni şi deţine o cabană foarte extinsă chiar lângă Lairg. În ultimii câţiva ani, am avut norocul să fiu invitat să pescuiesc câteva zile în cea mai bună apă pentru somon din Scoţia. Am ajuns să-i cunosc deja pe cei mai mulţi invitaţi – se schimbă în fiecare an – şi, de data asta, pe

7 Emisiune de radio cu specific sportiv, care se ocupă

de cricket.

lângă copiii lui Frederick din prima căsnicie, Wilf şi Daisy, printre oaspeţi se află Bifly, cu care am fost coleg de şcoală câţiva ani, şi Will, un tip plin de şarm pe care nu îl ştiam.

Râul Shin este spectaculos; Mohamed Al-Fayed a construit un centru pentru turişti lângă cascadă, unde este o platformă de pe care oricine poate să privească somonii de la baza cascadei sărind din apă şi înotând contra curentului, prin cascadă, până în partea de sus a râului, pentru a se înmulţi. Râul face parte dintr-un sistem hidric şi sapă un defileu adânc şi abrupt printr-un peisaj frumos de foioase, coborând spectaculos în estuarul Kyle of Sutherland. Shin îţi dă senzaţia că are ceva cu adevărat antic, poate legătura cu era glaciară – de-a lungul lui sunt presăraţi bolovani imenşi, cât casa – sau vreo formă de transformare geologică din care simţi fără voia ta că faci parte, pentru că râul încă sapă şi îşi croieşte cu greu drum de-a lungul liniei de falie siluriene din Moine Nappe către mare. Apele din amontele râului Oykel au un aspect asemănător, dar acolo peisajul este mai larg: Shin este încadrat de stânci înalte, prins în canion şi, aşa cum am descoperit într-un an, la mila sistemului hidric. Stăteam îngenuncheat pe o stâncă în mijlocul râului când un tehnician probabil a hotărât să deschidă ecluza. Eu eram concentrat la undiţă, aşa că nu am observat că stânca pe care stăteam fusese inundată. Când mi-am dat seama, nivelul râului dintre stâncă şi mal crescuse aşa de mult, încât nu mai puteam să mă întorc decât inundându-mi cizmele de cauciuc şi păşind clătinându-mă, ud până la piele, către copaci şi cărarea spre casă.

LUNI, 11 AUGUST

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 3

M-am trezit în urletul vântului şi sunetul ploii torenţiale la 7: 00 dimineaţa. Am mers cu Frederick de la cabană până jos, la

Shin, ca să ne întâlnim cu ajutoarele de pescuit. În Shin nu se putea pescui la un metru şi jumătate, şi nici în Oykel, la aproape trei metri şi jumătate. Prea multă apă ca să putem pescui în oricare dintre ele, aşa că ne-am dus la cascadele de la ambele râuri ca să vedem cum arată cu un volum aşa de mare de apă lovindu-se şi zbătându-se în ele.

Total încasări: 467, 46 lire 45 de clienţi

MARŢI, 12 AUGUST

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 2

M-am trezit la 7: 30 odată cu Will, unul dintre ceilalţi invitaţi, prieten vechi cu Frederick. Am mers cu maşina până la segmentul 3 al râului Oykel, unde nivelul apei era foarte ridicat. Am prins un somon de opt kilograme pe la 9: 00, chiar când sosea Peter, unul dintre ajutoarele noastre. A rămas singurul peşte prins în Oykel în ziua aceea. După-amiază, am pescuit în Shin şi am pierdut deasupra cascadei un somon uriaş, care mi-a luat tot firul undiţei într-o fracţiune de secundă şi a continuat să înoate, lăsând un „V” în urma lui. Sunt convins că avea peste treisprezece kilograme. Mă îndoiesc că m-a crezut careva când le-am povestit.

Total încasări: 534, 57 lire 54 de clienţi

MIERCURI, 13 AUGUST

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 4

Mi-am petrecut dimineaţa pescuind. După prânz, mi-am luat la revedere şi am plecat la Glasgow, unde rămân peste noapte într-un hotel, fiindcă am o tranzacţie cu cărţi în apropiere mâine-dimineaţă.

Total încasări: 297, 70 lire 25 de clienţi

JOI, 14 AUGUST

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

M-am trezit la 8: 00 şi am condus până la o casă din Glasgow ca să mă întâlnesc cu un cuplu tânăr care se mută

de acolo şi s-a hotărât să-şi vândă colecţia de cărţi. Aceasta includea diverse cărţi despre alpinism, din care am ales vreo trei cutii, pentru care le-am oferit 75 de lire. Când scriam cecul pe biroul din camera lor de lucru, am atins din greşeală mouse-ul de lângă monitor, activând astfel ecranul care până atunci fusese stins. Pe ecran era afişat un site de swingeri, cu fotografia unei femei tinere, brunete, foarte atrăgătoare. Din fericire, niciunul din ei nu era în cameră în momentul acela, iar când soţia a reapărut ca să ia cecul, screensaverul reintrase în funcţiune.

După ce am încărcat cutiile în camionetă, am plecat acasă şi am ajuns la magazin pe la 12: 30, unde Laurie şi Katie stăteau de vorbă şi ascultau muzică în loc să muncească. La casă era dezordine, iar mesele şi spaţiul de lucru erau acoperite de cărţi şi bucăţi de hârtie, aşa că am încercat să le ţin o lecţie despre ordine, dar ele m-au făcut babă exagerată şi m-au imitat. Prin urmare, am verificat Online nivelurile râurilor şi am hotărât să mă duc după-amiază în apropiere, la râul Minnoch, să încerc să mai prind un somon, iniţiativă care s-a dovedit complet ratată.

La 16: 30 m-am întors la magazin, unde am descoperit că mama îi făcea turul casei vărului meu Giles. Tare îi mai place să le facă oamenilor turul casei mele. Odată, acum câţiva ani, în timpul Festivalului de carte, m-am dus în dormitor să-mi iau o bluză şi am găsit-o acolo cu Joan Bakewell, care arăta foarte stânjenită, şi căreia îi făcea capul mare pe subiectul gusturilor mele în materie de design interior.

Un bărbat în vârstă a venit chiar înainte de ora 17: 00 şi a întrebat dacă am putea să ridicăm cărţile din casa surorii lui decedate, lângă Haugh of Un (aproximativ 800 de titluri). Trebuie să elibereze urgent casa, fiindcă stă aici numai până sâmbătă, aşa că am fost de acord să mă duc şi să mă uit la ele mâine după prânz.

Total încasări: 299, 69 lire

32 de clienţi

VINERI, 15 AUGUST

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: O

Astăzi a lucrat Katie, care i-a ţinut locul lui Nicky.

Monsoon a picat ieri, aşa că nu am putut accesa codurile de localizare să găsim cărţile comandate, dintre care una era *He Was Bom Gay*, de Emlyn Williams.

După prânz, am plecat la Haugh of Un, un sătuc la vreo cincizeci de kilometri distanţă, ca să văd o colecţie de cărţi. Am ajuns la o căbănuţă foarte simpatică, văruită. Era dezordonată, dar plină de mobilă veche şi tablouri frumoase şi cu o colecţie eclectică de cărţi. Nu erau multe excepţionale, iar o mare parte din cărţile mai bune erau mucegăite şi deteriorate de apă de la o inundaţie din martie, dar am găsit un exemplar din *Don Quijote* din 1755, în două volume, şi nişte ediţii princeps din A.A. Milne. Cărţile, tablourile şi mobila proveniseră dintr-o casă maiestuoasă şi fuseseră împărţite între membrii familiei când casa cea mare fusese vândută. În căbănuţă, păreau nelalocul lor şi evident fuseseră cumpărate pentru un spaţiu mult mai amplu. Bătrânul era acolo cu nepotul lui şi n-a prea vorbit. Am observat că purtam tenişi identici cu ai nepotului şi, când i-am atras şi lui atenţia, a părut îngrozit. Am plecat cu douăsprezece cutii de cărţi şi i-am scris bătrânului un cec de 525 de lire.

Când m-am întors la magazin, am găsit o listă cu lucruri de făcut, lăsată de Katie înainte să plece acasă, inclusiv „de reparat Monsoon”. Asta devine o problemă mult prea frecventă şi probabil că a venit momentul să caut un sistem alternativ. Acum este nefuncţional cam douăzeci şi cinci la sută din timp şi, deşi asistenţa tehnică este bună, sediul se află în Oregon, aşa că este o diferenţă de fus orar de opt ore între noi. În mod normal, ei încep munca atunci când eu închid prăvălia.

Total încasări: 217, 98 lire

26 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 16 AUGUST

Comenzi online: 5
Cărţi găsite: O

Singur în magazin astăzi, şi Monsoon tot nu a mers de dimineaţă, ceea ce înseamnă că nu putem nici măcar să găsim codurile pentru cărţile comandate peste noapte. Nicky a fost la Festivalul cărţii de la Edinburgh, unde a distribuit, în egală măsură, fluturaşi despre Random Book Club şi despre înţelepciune. Am primit un SMS de la ea la ora 16: 00, în care zicea că a renunţat şi s-a dus la cârciumă.

Până la prânz, deja am avut o neînţelegere cu un client pe tema zeilor, dacă există sau nu, şi cu o clientă care a adus un volum vechi de Burns, de la 1840, împachetat cu grijă în folie dublă cu bule (primul volum dintr-un set de patru, dar celelalte trei lipseau), despre care credea că valorează o avere. A părut insultată când i-am spus că nu l-aş lua nici dacă mi l-ar da gratis. Volumele răzleţe sunt greu de vândut – şansele de a găsi un cumpărător căruia să-i lipsească volumul pe care îl ai tu, cu acelaşi tip de legătură, sunt extrem de mici, aşa că, dacă nu este vorba despre ceva excepţional sau despre o carte ilustrată cu gravuri fine în lemn sau în placă de cupru, noi – şi majoritatea comercianţilor de cărţi – tindem să le evităm.

Helen, secretara de la Wigtown Agricultural Society, mi-a trimis un e-mail despre videoclip, pe care încă nu l-am editat.

Dimineaţă, am primit o livrare: două cutii de cărţi care s-au dovedit a fi colecţia erotică de la văduva din Norwich. Uitasem de ele. Am verificat valoarea online şi am hotărât să-i ofer 75 de lire pentru toate. Este greu să cumperi materiale erotice, pentru că foarte puţine pot fi vândute pe Amazon sau ebay, din cauză că încalcă sensibilităţile puritane ale pudicilor care se ocupă de ambele organizaţii.

Eliot a sosit la ora 19: 00 pentru o şedinţă a consiliului şi a părut în formă foarte bună, deşi pantofii lui

au aterizat pe podeaua din bucătărie la câteva minute după sosire.

Total încasări: 407, 97 lire

29 de clienţi

LUNI, 18 AUGUST

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Azi a lucrat Katie. S-a plâns că nu se simte bine, aşa că i-am făcut un plic de Lemsip. Pe la prânz, am început şi eu să mă simt destul de rău.

Monsoon a fost picat până la ora 14: 00, când cineva din echipa de asistenţă tehnică din Oregon s-a trezit şi, în sfârşit, a preluat controlul computerului şi l-a reparat, aşa că am putut să procesăm comenzile şi să găsim cărţile.

După-amiază, un client a întrebat unde ţinem „cărţile de poezie ilustrată" l-am explicat că nu avem o secţiune specifică şi că va trebui să ia la mână toată secţiunea de poezie. A ieşit de acolo după două ore, cu o expresie încântată pe faţă şi ducând în braţe un teanc de cărţi în valoare de 200 de lire. Mi-a spus că tocmai s-a apucat să colecţioneze cărţi şi că poeziile ilustrate i s-au părut un subiect interesant pentru o colecţie. Eu chiar credeam că genul ăsta de oameni nu mai există. Îmi venea să-l îmbrăţişez.

La momentul închiderii, mă simţeam de-a dreptul mizerabil – mă dureau gâtul şi capul şi îmi curgea nasul. A trecut Callum pe aici şi am mers împreună la o bere.

Tot nu am descărcat cărţile cumpărate vineri de la Haugh of Un, deci ar trebui să-mi fac din asta o prioritate şi să încep să înregistrez online cărţile mai valoroase, ca să recuperez nişte bani.

Total încasări: 469, 33 lire

36 de clienţi

MARŢI, 19 AUGUST

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Katie a sunat să anunţe că este bolnavă, aşa că am

lucrat singur azi. Bănuiesc că şi eu sufăr de acelaşi lucru ca ea; m-am simţit oribil toată ziua, dar pachetele pentru Random Book Club trebuie trimise mâine, aşa că am ambalat toate cărţile şi le-am procesat pe site-ul Royal Mail. Am revenit la 153 de membri. Costul expedierii prin poştă a fost 247, 53 lire. Când am lăsat comenzile dimineaţă, am întrebat-o pe Wilma dacă poate trimite mâine poştaşul să ridice cei şase saci. William a răspuns la salutul meu „Bună, William! Ce zi frumoasă şi azi!” cu obişnuitul „Ce-i aşa frumos la ea?”

Total încasări: 270, 98 lire

30 de clienţi

MIERCURI, 20 AUGUST

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Şi Katie, şi Laurie au anunţat că sunt bolnave, Laurie la ora 23: 00 aseară, iar Katie la 8: 00 azi-dimineaţă. Mare lipsă de consideraţie din partea lor să se îmbolnăvească în acelaşi timp.

Pe când făceam ordine în rafturile din camera dinspre grădină, am găsit un exemplar din *Odiseea* în secţiunea de pescuit, încă n-am întrebat-o pe Nicky despre asta, dar răspunsul va fi cu siguranţă: „No, da’ or fost pe o barcă o vreme. Ce crezi c-or mâncat? No. Peşte. Vezi?”

A venit poştaşul să ridice coletele pentru Random Book Club chiar după ce am închis, dar, din fericire, eram încă în magazin şi l-am auzit bătând la uşă.

După închidere, i-am trimis un SMS lui Katie, care a promis că o să se ocupe de magazin chiar dacă este bolnavă, ca să pot eu să mă duc la Grimsby şi să iau cărţi de la Ian, un librar cu care am o relaţie profesională ce ţine de mult timp.

Total încasări: 276, 70 lire

30 de clienţi

JOI, 21 AUGUST

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Katie a reuşit să se târască până la librărie azi. Eu am plecat la ora 05: 00 către Grimsby şi am ajuns la 10: 45. Librăria lui Ian este situată într-o biserică veche, chiar în centrul oraşului. A luat-o acum trei ani, cu intenţia de a înregistra online cele vreo zece mii de cărţi. Între timp, a hotărât să le facă loc tuturor în magazin, pentru că devine imposibil să concurezi cu giganţii online, care au vânzări atât de mari, încât Amazon şi Royal Mail le acordă reduceri uriaşe, pe care comercianţii mai mici nu le primesc.

Împreună cu Ian, am parcurs cutiile cu stocuri pe care i le trimisesem acum doi ani ca să le pună online pentru mine. Am scos vreo zece cutii de materiale pe care m-am gândit că aş putea să le vând în magazin şi pe restul i le-am vândut cu 500 de lire. Apoi, mi-a oferit1.500 de lire pentru cărţile pe care le înregistrase deja, dar nu le vânduse, ofertă pe care am acceptat-o bucuros.

Am spatele ţeapăn după treisprezece ore de condus şi de mutat cutii. În noaptea asta, o să dorm ca Cicikov după ziua reuşită în care a adunat numele morţilor de pe moşia lui Pliuskin în *Suflete moarte* de Gogol – „adormi buştean, cum dorm numai acei fericiţi care nu suferă nici de hemoroizi, nici de purici, şi nici de vreo agerime prea deosebită a minţii”[32].

Am luat *Pe patul de moarte* de Faulkner din secţiunea Penguin Modern Classics a librăriei şi am început s-o recitesc înainte de culcare. Am avut-o în programa de liceu şi îmi aduc aminte că mi-a plăcut pe vremea aceea.

Total încasări: 603, 63 lire

41 de clienţi

VINERI, 22 AUGUST

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Azi a lucrat Laurie.

Printre mesajele de dimineaţă, un e-mail nu chiar

32 N.V. Gogol, Suflete moarte, traducere de Tudor Arghezi, Ionel Țăranu, Iancu Linde și Nina Vucolov, Editura Univers, București, 1987.

prietenos:

Suntem în 22 august şi ÎNCĂ NU AM PRIMIT *POMFRET TOWERS*.

LOCUIESC ÎN CUMBRIA, CHIAR DINCOLO DE ESTUARUL SOLWAY FAŢĂ DE WIGTOWN.

O CARTE COMANDATĂ PRIN ABEBOOKS DIN AFRICA DE SUD A AJUNS ÎN DOUĂ ZILE ŞI TOATE CELELALTE COMENZI AU FOST EXPEDIATE ŞI PRIMITE PROMPT.

12 ZILE CA SĂ PRIMESC O CARTE DIN WIGTOWNSHIRE ÎN CUMBRIA ESTE INACCEPTABIL, SINCER. POATE AR TREBUI SĂ LUAŢI ÎN CALCUL O METODĂ ALTERNATIVĂ.

După prânz, m-am dus acasă la ai mei să-mi iau puşca şi să împuşc un Kindle (ecran spart, cumpărat de pe ebay cu zece lire), închipuindu-mi că este exemplarul lipsă din *Pomfret Towers*. A fost extraordinar de satisfăcător să-l văd explodând într-o mie de bucăţele.

Înainte de închidere, un bărbat a adus trei cărţi de Ian Fleming în ediţie princeps, inclusiv *Doctorul No* (fără copertă), pentru care i-am dat 150 de lire, apoi am regretat imediat. Gândindu-mă mai bine, 100 de lire ar fi fost mai potrivit.

Total încasări: 296, 47 lire

20 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 23 AUGUST

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Toate fetele au fost libere azi. Durerea de spate e înfiorătoare, iar acum nu-mi mai simt piciorul stâng. Am sunat-o pe Carol-Ann, care a avut recent probleme cu spatele. Mi-a spus că astea sunt simptome de sciatică.

Două e-mailuri de la clienţi Amazon, care se plângeau că au fost obligaţi să-şi ridice coletele de la poştă şi să plătească în plus fiindcă noi nu am plătit expedierea. Coletele au fost trimise pe 14 sau 15 august, aşa că am verificat jurnalul. Pe 14, şi Katie, şi Laurie au lucrat în

librărie. Pe 15, numai Katie. Cineva o să-şi primească muştruluiala când o să se simtă mai bine şi o să se întoarcă la muncă.

Tocmai căutam comenzile de azi, când o clientă m-a întrebat „Care e cea mai veche carte pe care o aveţi în stoc?”, apoi a cerut s-o vadă. Este o carte intitulată *Martialis*, care datează din 1501, aşa că ratează la mustaţă statutul atât de rar de incunabul (denumirea grandioasă a oricărei cărţi tipărite şi publicate înainte de 1501). Atunci, clienta mi-a spus că are o carte şi mai veche. Nici nu ştiam că facem concurs. Exemplarul nostru din *Martialis* – chiar dacă nu este un incunabul – se distinge prin faptul că a fost publicat de Aldine, una dintre cele mai prestigioase edituri veneţiene timpurii şi celebră în lumea tipografiei pentru că a introdus caracterele aldine în tipar şi pentru că a fost prima editură care a publicat cărţi mai mici în mărimea – acum standard – numită „octavo” Este emblematică şi datorită logoului său: o ancoră cu un delfin răsucit în jurul ei.

Total încasări: 270, 85 lire

28 de clienţi

LUNI, 25 AUGUST

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Katie a reuşit să-şi târască picioarele la muncă azi. Am menţionat coletul fără timbrul de expediere. A recunoscut că probabil a fost vina ei.

Sandy, păgânul tatuat, a adus cinci bastoane să completeze stocul.

Durerea de spate încă este agonizantă. Aveam de gând să merg la doctor, dar am uitat că azi este sărbătoare legală, aşa că am sunat-o pe prietena mea farmacistă, Cloda. Ea mi-a recomandat Co-codamol, aşa că m-am dus la farmacie, doar ca să descopăr că şi asta este închisă, aşa că, până la urmă, am cumpărat Paracetamol şi Ibuprofen de la Ce-op.

Telefon de la domnul Deacon, care m-a întrebat dacă

pot să-i comand *Eleanor of Aquítaine*, de Alison Weir. L-am întrebat dacă e sigur, fiindcă i-am comandat-o recent. A făcut o pauză, apoi a răspuns: „A, da, o văd pe birou. Unde e lista aia? Da, voiam să zic *Henry*, de David Starkey. Aţi putea s-o comandaţi pe asta?” L-am asigurat că o s-o avem până la sfârşitul săptămânii.

Am lăsat-o pe Katie să se ocupe de librărie şi am plecat la Glasgow să las patruzeci de cutii cu stocuri respinse la Cash for Clothes în Patrick.

Memoria mea este îngrozitoare, aşa că mi-am mai notat o dată să depun cerere pentru grantul James Patterson. Am adăugat şi asta la lista tot mai mare de lucruri pe care o să mă cert că nu le-am făcut.

Total încasări: 367, 05 lire

72 de clienţi

MARŢI, 26 AUGUST

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Azi a lucrat Laurie. La câteva clipe după ce a sosit, o femeie enormă, cu o mustaţă roşcovană, în stilul lui Fu Manchu, a adus o carte despre cum s-a realizat filmul *Stăpânul inelelor*.

Un comerciant de cărţi pe care nu-l cunoşteam a venit la casă şi a întrebat dacă avem ediţii princeps rare, aşa că i-am zis că îi dau cele trei cărţi de Fleming pe care tocmai le cumpărasem cu 200 de lire. A refuzat, dar a cumpărat *Războiul lumilor* în ediţie princeps cu 225 de lire şi a plătit cu cec. Este prima persoană care a folosit carnetul de cecuri în magazin anul ăsta. Când am cumpărat librăria, încasam două sau trei cecuri pe săptămână, dar acum lumea plăteşte mai mult cu cârdul.

Am avut programare la cabinetul de optometrie din Newton Stewart după prânz. După câteva teste, Peter, opticianul, mi-a spus că vederea mea este foarte asemănătoare cu cea de acum patru ani, când am fost ultima oară la ei pentru testare. Când i-am explicat că nu prea văd să citesc în cadă, a întrebat: „Vezi mai bine să

citeşti acolo pe timpul zilei?” Am răspuns că da şi atunci mi-a sugerat să schimb becul. Cea mai mare parte a timpului am discutat despre mersul cu bicicleta pe munte şi despre navigat, ca de obicei. La plecare, am comandat două perechi noi de ochelari.

Carol-Ann a venit pe la 18: 30 şi a întrebat dacă poate să rămână peste noapte. L-am sunat pe Callum şi l-am invitat la cină. Anna şi Carol-Ann s-au dus până la restaurantul chinezesc din Newton Stewart şi au luat mâncare pentru acasă. Asta înseamnă „gătit” în lumea Annei.

Total încasări: 287, 96 lire

56 de clienţi

MIERCURI, 27 AUGUST

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

A venit Nicky.

Se pare că vinerea păpicii s-a mutat miercurea săptămâna asta, iar dimineaţă am fost întâmpinat de o Nicky zâmbitoare: „Ia uite, ţi-am adus un pachet de bomboane digestive cu caramel. Numa’ că-s toate topite într-un guguloi mare”. A adus şi o bicicletă, ca să o vândă. I-am zis că n-o să fie nimeni aşa de prost încât s-o cumpere. La scurt timp după ce a pus pe ea un anunţ cu „De vânzare” şi a sprijinit-o de banca din faţa magazinului, a apărut Kelly Puturosul şi a întrebat-o cât vrea pe ea. Nicky i-a răspuns că e cam optimist dacă vrea să cumpere o bicicletă, având în vedere că acum merge cu două cârje.

O femeie mai în vârstă, probabil de aproape optzeci de ani, a venit cu o sacoşă de cărţi de vânzare. Erau toate cărţi erotice şi pornografice din anii 1960. M-am uitat la una sau două şi erau rezonabil de valoroase, aşa că i-am dat 50 de lire pe ele. Chiar înainte să plece, a ales una din ele, a ridicat-o şi a zis: „Vezi dacă poţi să-ţi dai seama care din modele sunt eu”.

Carol-Ann a rămas şi noaptea asta la noi.

Total încasări: 461, 39 lire

34 de clienţi
JOI, 28 AUGUST
Comenzi online: 5
Cărţi găsite: 5
Azi a lucrat Katie.

Spre uriaşa mea iritare, bicicleta lui Nicky s-a vândut. Pe Facebook, a scris aşa:

Îmi pare rău, oameni buni, bicicleta s-a vândut!

Totuşi, în locul ei este o masă de lemn făcută la comandă, cu blat rabatabil. Tare, nu? Poate fi a voastră cu 20 de lire.

O femeie în vârstă a venit la casă cu o carte: „O să iau cartea asta, mulţumesc. Ştiţi, este pentru fiul meu. Este învăţător şi îi învaţă pe copii despre dinozauri. Eu nu ştiu nimic despre ei şi nici el, aşa că i-am cumpărat cartea asta. Mă văd cu el săptămâna viitoare şi i-o dau atunci. Este ziua de naştere a mătuşii lui, Florence, face şaptezeci de ani. Ştiţi, nu-i daţi o zi peste şaizeci…” Şi a ţinut-o tot aşa încă zece minute.

Abebooks mi-a trimis un e-mail să-mi spună că ne-a suspendat contul pentru că am scăzut sub pragul de onorare a comenzilor de minimum 85 la sută pe lună. Am răspuns şi am întrebat cum putem să-l reactivăm.

Un bătrân cu baston a acostat-o pe Nicky când scotocea într-o cutie cu cărţi destinate pentru Cash for Clothes: „Caut o carte, dar nu ştiu cum se numeşte. În schimb, ştiu cum arată. E o carte foarte veche”.

Sandy, păgânul tatuat, a revenit cu şi mai multe bastoane. Am vândut unul dintre ele imediat.

Total încasări: 388, 03 lire
39 de clienţi
VINERI, 29 AUGUST
Comenzi online: 1
Cărţi găsite: 1

Şi azi a lucrat Nicky. De vinerea păpicii, a adus de data asta bhaji[33] şi murături, ca de obicei, şutite din

33 Gustare indiană, condimentată, care constă din ceapă tăiată

containerul de la Morrisons.

Abebooks mi-a trimis un e-mail cu o explicaţie ridicol de complexă despre cum putem să ne reactivăm contul şi care implică să justific de ce ne-a scăzut nivelul de onorare a comenzilor şi ce măsuri avem de gând să luăm ca să ne asigurăm că se va îmbunătăţi. M-am simţit ca în liceu, când eram prins fumând şi trebuia să mă scuz. Am dat vina pe Laurie şi i-am zis femeii de la Abebooks (Emma) că am concediat-o fiindcă era leneşă şi că asta este strategia mea pentru îmbunătăţirea nivelului de onorare a comenzilor. A părut mulţumită cu asta.

După-amiază, m-am dus până la Dumfries să văd biblioteca unui preot pensionat al Bisericii Scoţiei. Şi-a pierdut recent soţia, însă părea surprinzător de vesel, în ciuda acestui fapt. Sau poate datorită lui. Am luat o cutie cu tot felul de cărţi amestecate şi i-am plătit 75 de lire. Singura carte rezonabilă era *Galloway Gossip*, care înainte valora 40 de lire, dar acum se vinde cu mai puţin de 20 de lire.

M-am întors la magazin la 15: 30, la timp să aud din întâmplare o clientă spunându-i amărâtului ei de bărbat: „Tocmai m-am plimbat prin grădină. E o poartă cu un anunţ pe care scrie «Proprietate privată», dar am intrat, oricum. E minunată”.

Nicky a găsit o carte intitulată *Working with Depressed Women*, pe care a hotărât să o păstreze pentru ea. După ce am închis magazinul, ne-am dus la cârciumă, iar ea a rămas peste noapte în patul de festival.

Total încasări: 328, 89 lire

27 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 30 AUGUST

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Astăzi am avut prima comandă prin Abebooks din iunie încoace. În sfârşit, ne-au redat accesul, ca vânzători.

---

mărunt, dată printr-un aluat special, cu orez, fainã de năut, condimente, care apoi se prăjește.

În timp ce Nicky ducea sacii cu colete la poştă, o clientă a găsit un exemplar din *Daniel Deronda*, ediţia din 1876, cu preţul de 6, 50 lire, şi l-a adus la casă întrebând: „Cât ar putea să fie asta?” Am fost tare tentat să-i zic că „ar putea să fie 7, 50 lire” Nici măcar nu a aşteptat răspunsul şi a luat-o complet pe arătură, zicând „Veneţia mi s-a părut extrem de dezamăgitoare. Era plină de turişti” Veşnica bombăneală a turiştilor pretenţioşi.

Am lăsat-o pe Nicky să se ocupe de magazin şi am condus-o pe Anna la aeroportul din Glasgow, fiindcă pleacă să-şi viziteze familia în America.

Total încasări: 211, 86 lire 29 de clienţi

SEPTEMBRIE

„Vindeam destul de bine cărţile pentru copii, în special «vechiturile». Cărţile moderne pentru copii sunt ceva îngrozitor, mai ales când le vezi la grămadă. Personal, mai degrabă i-aş da unui copil o carte de Petronius Arbiter decât *Peter Pan*, dar până şi Barrie pare viril şi sănătos la cap în comparaţie cu unii dintre imitatorii lui de mai târziu”.

George Orwell, *Amintirile unui librar*

Secţiunea pentru copii din librărie este întotdeauna un dezastru. Indiferent cât o organizăm, ordinea nu se păstrează mai mult de o zi sau două, deşi continuăm acest efort sisific. Oricât aş vrea să dau vina pe copiii care fac deranj acolo, bănuiesc că aşa-s copiii. Totuşi, când văd un copil citind, atât de absorbit de carte încât nu mai ştie de nimic altceva, am un crâmpei de speranţă pentru viitorul vânzărilor de cărţi. În general, cel puţin în librăria mea, fetele par mai dedicate cititului decât băieţii. Pentru mine, cu siguranţă cărţile erau un subiect care nu mă prea interesa în copilărie. Totuşi, nici băieţii, nici fetele nu iau Barrie de pe raft. Dintre scriitorii scoţieni din perioada aceea, numai Stevenson şi Buchan par să fi rezistat trecerii timpului şi încă se vând bine în magazin.

Şi colecţia *Fairy Books* a lui Andrew Lang se vinde bine, dar mai degrabă colecţionarilor decât copiilor. Odată,

am cumpărat un set de la alt comerciant şi le-am dus la un târg de cărţi (o altă parte a acestui domeniu care, cu câteva excepţii notabile, pare să-şi tragă ultima suflare horcăită). Cele mai profitabile tranzacţii de la târgurile de carte au loc între comercianţi, când îşi instalează standurile, înainte să intre publicul. Şi atunci a fost la fel şi, la mai puţin de o săptămână după ce le-am cumpărat cu 400 de lire, am vândut tot setul de *Fairy Books* al lui Lang cu 550 de lire unui alt librar de la Târgul de carte din Lancaster. De atunci, nu m-am mai dus la niciun târg. Costul deplasării, al cazării şi al standului şi preţurile mizerabile pe care oamenii sunt dispuşi să le plătească pentru cărţi în ziua de azi au transformat târgurile de carte, cu excepţia celor de top, în nişte evenimente aproape neviabile din punct de vedere financiar.

LUNI, 1 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Azi a lucrat Laurie. După ce a ajuns, eu am plecat la Newton Stewart să depun la bancă încasările de săptămâna trecută şi să-mi ridic ochelarii noi de la optician. Isabel a apărut la 15: 30, mi-a observat ochelarii noi şi a zis: „O, te fac să pari chiar inteligent” Ar putea da lecţii despre cum să critici pe cineva cu laude vagi.

Total încasări: 153, 54 lire

15 clienţi

MARŢI, 2 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 2

Laurie a sosit bine dispusă şi devreme. La ora 14: 00, un client cu mustaţa foarte îngrijită a venit la casă şi a spus: „De câţiva ani tot caut *The Worst Joumey in the World*, de Apsley Cherry-Garrard, după ce i-am dat-o pe a mea cu împrumut unui prieten care nu mi-a mai dat-o niciodată înapoi. Văd că aveţi un exemplar, dar este 23 de lire. Mi se pare un preţ foarte mare pentru o carte veche” Deci după ani de zile de căutări, în sfârşit a găsit un

exemplar, ba chiar într-o ediţie rară, dar 23 de lire i s-a părut prea mult.

Când sortam cutiile de cărţi de la Haugh of Un, am dat peste un *Ghid de conversaţie francez-englez* de la Collins. Ar trebui să fii în cea mai groaznică vacanţă ca următoarele propoziţii să ţi se pară utile:

„Cineva a căzut în apă".

„Poţi să faci o atelă?"

A dat o maşină peste ea".

„Ajută-mă să-l car".

„Vreau o radiografie".

„Lasă-mă în pace".

„Nu-mi place asta".

„Camerista nu vine niciodată când o chem".

„Am fost aici în 1940".

„Aici au fost împuşcaţi unsprezece ostatici".

Total încasări: 218, 93 lire

20 de clienţi

MIERCURI, 3 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Laurie a deschis magazinul la ora 9: 00, dar a uitat să întoarcă anunţul de la „închis" la „Deschis". Până când am observat eu, la 10: 30, niciun client nu intrase în librărie.

La ora 15: 00, în faţa magazinului a oprit un autocar Shearings. De fiecare dată, asta înseamnă că toţi călătorii pensionari din Yorkshire coboară şi invadează librăria, plângându-se de absolut orice, luând orice este gratis şi apoi plecând după zece minute, cerând de urgenţă să li se spună unde este cea mai apropiată toaletă publică. Asaltul de azi a fost făcut oarecum mai suportabil de şofer, singurul dintre ei care a şi cumpărat ceva. Ne-am privit reciproc cu milă. La scurt timp după ce au plecat, o femeie a intrat în magazin strigând din toţi plămânii: „Liz! Karen!" S-a dovedit că autocarul Shearings le aştepta pe cele două femei ca să poată să plece. Liniştea post-invazie din magazin a fost tulburată temporar de ţipetele ei ascuţite.

Propunerea de fermă eoliană de la Kirkdale a fost respinsă de urbanişti. Deşi asta este o veste bună, compania care vrea să implementeze proiectul este faimoasă pentru abilitatea de a convinge autorităţile din Holyrod să răstoarne deciziile de urbanism local.

Laurie a plecat la ora 15: 00. Astăzi a fost ultima ei zi. Totuşi, este angajată de Festival Company să lucreze la etaj ca administrator, mai târziu, luna asta. Pe durata Festivalului, salonul meu este convertit în „Refugiu pentru scriitori”, o zonă exclusivă pentru autorii invitaţi care ţin conferinţe. Aducem un furnizor de mâncare, iar scriitorii sunt hrăniţi şi îndopaţi cu vin în timpul vizitei în Wigtown. Treaba lui Laurie va fi să se asigure că totul merge cum trebuie, ceea ce nu se întâmplă niciodată. Într-un an, unul dintre oaspeţii cazaţi la noi a făcut o baie în dimineaţa primei zile de festival şi, fără vina lui, scurgerea de la baie s-a stricat când a scos dopul şi un torent de apă a năvălit din baie, udând plita electrică şi provocând o explozie puternică. A trebuit s-o sun pe Carol-Ann, s-o rog să cumpere una nouă de la Dumfries şi s-o aducă ea. Supratensiunea de la explozia plitei a distrus şi routerul wireless, aşa că nu am avut internet, iar mai târziu, în aceeaşi zi, s-a stricat şi maşina de spălat. Dintre toate aparatele esenţiale de care avem nevoie pe durata festivalului, astea trei sunt cele mai importante.

Total încasări: 173, 49 lire 15 clienţi

JOI, 4 SEPTEMBRIE

Comenzi Online: 3

Cărţi găsite: 2

Astăzi a fost ultima zi a lui Katie, aşa că, la plecare, am îmbrăţişat-o. Nu suportă contactul fizic, aşa că a fost cu atât mai satisfăcător să văd cât disconfort i-a produs.

Total încasări: 304, 38 lire

25 de clienţi

VINERI, 5 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 4

Azi a lucrat Nicky. La doar câteva minute după ce a sosit, geanta ei zăcea pe jos în mijlocul camerei din faţă a librăriei, haina fusese aruncată într-un colţ, iar ea deschisese câteva cutii şi ocupase aproape orice suprafaţă disponibilă din magazin cu cărţi fără preţ şi nesortate. A găsit comanda lipsă de ieri, totuşi, pe care eu nu reuşisem să o găsesc, şi a recunoscut că aşezase cartea pe un raft greşit.

În timp ce reparam un raft stricat din secţiunea de romane poliţiste, am auzit o clientă în vârstă confundându-i pe E.L. James şi M.R. James când discuta despre ficţiunea *horror* cu prietena ei. O să fie ori plăcut surprinsă, ori extrem de şocată când o să ajungă acasă cu exemplarul din *Cincizeci de umbre ale lui Grey* pe care la cumpărat.

O clientă scundă şi dolofană, îmbrăcată în pantaloni din poliester în carouri, bloca uşa de la sala scoţiană chiar când încercam să mai duc nişte cărţi acolo. M-a fixat o vreme cu privirea, apoi a zis: „Nu mă recunoaşteţi, nu-i aşa?” După o tăcere stânjenitoare, când am recunoscut că nu, habar nu am cine e, s-a dovedit în cele din urmă că era autoarea multor postări foarte dubioase pe pagina de Facebook a magazinului şi, în mod clar, o femeie cu o încredere impresionantă, chiar dacă absolut nejustificată, în propriul geniu. Mi-a zis că vorbiserăm odată la telefon. Ea este cea care a scris *No, I Am Not Going on the Seesaw*, autobiografia ei care, deloc surprinzător, nu a fost publicată încă. Spre groaza mea, a observat unul dintre anunţurile lui Nicky, prin care clienţii erau invitaţi să citească fragmente din cartea lor preferată, iar noi să-i filmăm şi să postăm înregistrările pe Facebook. A dispărut la maşina ei şi s-a întors cu o carte, insistând să o înregistrez citind din ea. Era autobiografia unuia dintre strămoşii ei, scrisă chiar înainte de Primul Război Mondial. Lectura ei plictisitoare şi monotonă era marcată ocazional ba de un ton plângăcios, ba de entuziasm însoţit de gesturi exagerate, ambele în momente nepotrivite din text.

Înainte să plece, mi-a zis că are de gând să vină la

festival „ca să-şi facă o idee despre atmosferă”, aşa încât să ştie la ce să se aştepte când vine ca invitată, după succesul iminent al cărţii ei. M-a întrebat dacă poate să rezerve patul de festival din librărie. Chiar ar fi trebuit să mă aştept la asta, dar, ca prostul, am fost luat complet pe nepregătite. Am bâiguit o scuză jalnică ce mă scutea pe mine de orice responsabilitate şi am dat vina pe Eliot, zicând că el a hotărât să nu-l mai folosim anul ăsta. Asta, deşi am deja două rezervări pentru el.

După muncă, Tracy a trecut pe aici pentru o ceaşcă de ceai şi a început să descrie cea mai enervantă persoană cu care a trebuit vreodată să discute la centrul pentru vizitatori al Societăţii Regale pentru Protecţia Păsărilor. Era aceeaşi femeie.

Nicky a rămas peste noapte în patul de festival.

Total încasări: 246, 60 lire

14 clienţi

SÂMBĂTĂ, 6 SEPTEMBRIE

Comenzi Online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky s-a trezit devreme şi a făcut ordine în bucătărie până când am coborât eu. Am primit o comandă pentru o carte care se numeşte *Incontinence*.

Am postat pe Facebook o cană cu Războiul de Independenţă al Scoţiei, ceea ce a dus la câteva comenzi. Bev a făcut cănile pe baza unui pamflet din anii 1920, pe care l-am scanat şi i l-am trimis. Sunt foarte tentat să-i dau una mamei cadou de Crăciun.

La 10: 30, un client a adus unsprezece cutii cu cărţi – un amestec de artă italiană, fizică şi statistică. În timp ce mă uitam prin ele, o australiancă a venit incomod de aproape şi m-a privit, zâmbind mânzeşte. După o vreme, m-a întrebat dacă erau cărţi donate. I-am explicat că nimeni nu donează cărţi şi că plătesc tot. Atunci m-a urmărit scriind un cec de 120 de lire pentru cărţile pe care le voiam din colecţie şi înmânându-i-l bărbatului care le adusese. La plecare, australianca i-a spus soţului ei: „Toate

cărţile lui sunt donate, ştii?” Până la sfârşitul zilei, am vândut şase din albumele de artă unui client încântat care căuta două dintre ele de câţiva ani.

Sandy, păgânul tatuat, a venit cu un prieten şi s-au uitat prin cărţi o vreme. Între el şi Nicky s-a încins o ceartă feroce despre detectarea de metale, de care sunt amândoi pasionaţi. Detectarea de metale exercită o fascinaţie pe care colecţionarii de cărţi ar putea probabil să o înţeleagă. Şi unii, şi alţii cutreieră în căutare de comori ascunse şi, când Sandy e în magazin, văd în ochii lui o intensitate pe care, îmi închipui, o are şi când pleacă în căutare de tezaure vikinge.

După prânz, m-am întâlnit cu Anne Barclay de la Wigtown Book Festival Company, care m-a rugat să produc un videoclip pentru o solicitare de fonduri în favoarea Wigtown, The Festival (WTF) – ramura festivalului de carte dedicată adolescenţilor. Am stabilit să înregistrez trei dintre organizatori sâmbătă. Anne este directoarea de operaţiuni a festivalului (Eliot este directorul artistic) şi se ocupă de toată logistica, de rezervări etc. Este o persoană extraordinar de muncitoare. Adesea lumina din biroul ei este încă aprinsă când mă duc eu la culcare (o văd de la fereastra dormitorului, când trag draperia), iar în perioada imediat premergătoare festivalului, invariabil este încă aprinsă şi la unu dimineaţa.

Total încasări: 496, 96 lire

36 de clienţi

LUNI, 8 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Azi a venit Nicky. Prima chestiune a zilei a fost o ceartă despre refuzul ei de a coopera când o rog să sorteze cutiile pe rând şi să nu lase teancuri de cărţi răspândite la întâmplare prin magazin. La ora închiderii, erau nouă cutii deschise şi teancuri de cărţi lăsate»

În şapte locuri din toată librăria. Când i-am atras atenţia, a dat vina pe clienţi.

La ora 11: 00, m-am dus la Murray’s Monument cu drona ca să filmez un trailer pentru The Dark Outside, un eveniment pe care Stuart McLean l-a creat anul trecut şi pentru care a invitat oamenii să trimită muzică scrisă şi înregistrată de ei, dar nedifuzată până acum. Cu ajutorul unui transmiţător FM montat la Murray’s Monument (la câţiva kilometri depărtare), a difuzat muzică nouă timp de douăzeci şi patru de ore pentru oricine se afla pe o rază de şase kilometri. Pe urmă a distrus hard drive-ul pe care erau stocate fişierele, ceea ce înseamnă că, de fapt, fiecare cântec a existat numai pentru acea difuzare unică.

Anne Brown, fostă preşedintă a Wigtown Festival Company, a solicitat câteva materiale audio pentru Wigtown Radio, un post de radio care va transmite pe durata festivalului de carte, aşa că după-amiază am făcut turul piaţetei şi am înregistrat scurte interviuri cu oamenii care lucrează în magazine şi firme. Wigtown Radio a fost creat anul trecut şi funcţionează pe durata festivalului. Sediul este în Celula martirelor din clădirea primăriei, o cameră mică, cu tavanul boltit, şi aproape toate transmisiunile sunt în direct, cu un prezentator, un producător şi o serie de invitaţi chemaţi spontan, pentru care producătorul trebuie să alerge să-i caute în timpul emisiunii, în timp ce prezentatorul are grijă să umple timpul de emisie.

Am terminat *Pe patul de moarte* în seara asta. Un client m-a văzut citind-o după-amiază şi a sugerat că, dacă mi-a plăcut asta, aş putea să încerc şi cartea lui Nick Cave *şi-a văzut asina pe înger*. Am găsit un exemplar în secţiunea de ficţiune – broşate – şi am început-o.

Total încasări: 242, 30 lire

18 clienţi

MARŢI, 9 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 1

Azi nu a lucrat Nicky, aşa că am fost singur în magazin într-o zi călduroasă şi însorită. Nu am găsit două

din cele trei comenzi. Codurile de localizare ale lui Nicky au fost extrem de aleatorii în ultima vreme.

În e-mailurile de dimineaţă:

Subiect: Nu am bani, iubesc cărţile, vă rog să-mi daţi un job

Corpul mesajului:

În atenţia The Book Shop

Vă scriu să întreb dacă aveţi locuri de muncă disponibile, fiindcă sunt scriitoare şi, ca majoritatea scriitorilor, sunt falită. În mod normal, aş recurge la munca de chelneriţă, dar ţin pumnii să găsesc un job în care să fiu foarte aproape de o mulţime de cărţi.

Locuiesc într-o rulotă şi am parcat în zonă, fiindcă soţul meu lucrează în prezent la olarul local Andy P (el mi-a zis să-l menţionez, aşa că nu pot fi judecată că strecor nume în conversaţie…). Am multă experienţă în lucrul cu oamenii şi abilităţi de relaţionare cu clienţii, dar ceea ce cred eu că mă recomandă pentru un job la librăria dumneavoastră sunt dragostea şi respectul profunde pentru cărţile de toate formele şi mărimile. Întotdeauna am iubit cărţile şi întotdeauna le voi iubi. Dacă ar fi legal, probabil m-aş fi şi măritat cu una.

Sunt muncitoare şi prietenoasă şi pot să aduc referinţe, dacă este nevoie.

Ştiu că asta este o cerere disperată şi neprofesionistă pentru un job la The Book Shop, dar vă asigur că pot să fiu profesionistă dacă este nevoie/sunt obligată.

Cu cele mai alese sentimente.

Bethan l-am răspuns că momentul este perfect, fiindcă perioada premergătoare festivalului este frenetică şi avem nevoie de cât mai multe perechi de mâini posibil, dar va fi de lucru numai până după încheierea festivalului.

Carol Crawford, reprezentanta Booksource, a sunat pe la 12: 30. Întotdeauna îşi programează o vizită înainte de festival ca să se asigure că sunt bine aprovizionat de pe iPadul ei plin de cărţi noi. Am comandat vreo cincizeci de titluri, inclusiv trei exemplare din *Scotland's Lost Gar den*,

din care intenţionez să păstrez unul pentru mine. Mă consumă din nou logica îndoielnică de a cumpăra de la un distribuitor, când Amazon furnizează aceleaşi titluri mai ieftin decât le pot cumpăra de la editor. Bănuiesc că lucrurile nu mai pot continua aşa multă vreme. Clienţii folosesc tot mai mult magazinul ca pe un loc în care pot să răsfoiască, apoi se duc şi cumpără online. Asta se întâmplă mai ales în cazul cărţilor noi, care aproape sigur vor fi scoase la vânzare cu un preţ de copertă mai mic decât cel de pe Amazon, dar nu şi în cazul cărţilor la mâna a doua, care sunt şanse mari să fie mai scumpe online.

La începutul după-amiezii, în magazin a intrat un client care a întrebat dacă avem „o carte numită *Răpit de pirat*? I-am zis că da, avem câteva exemplare în sala scoţiană. Fără să se sinchisească măcar să răspundă, nici nu mai zic să verifice, a plecat.

Am confecţionat un suport din lemn sub formă de scut dintr-o tavă veche, am fixat Kindle-ul împuşcat pe el şi l-am atârnat în magazin.

Nici urmă de Căpitan, motanul magazinului, de duminică încoace. Anna a părut foarte îngrijorată şi tristă când i-am pomenit de asta pe Skype şi şi-a închipuit tot felul de scenarii improbabile în care ar fi putut fi implicată nefericita creatură.

Total încasări: 235, 47 lire

27 de clienţi

MIERCURI, 10 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky a venit la lucru azi. A reuşit să găsească cele două cărţi pe care eu nu le-am găsit ieri. Le înregistrase, apoi le pusese pe rafturi complet diferite de codurile din baza de date.

Femeia galeză deprimată a sunat iar, cu consecinţele obişnuite. Mă întreb dacă nu cumva are o listă imensă de librării şi îşi petrece fiecare zi sunându-le şi întrebând acelaşi lucru. După socoteala mea, lista asta ar trebui să

fie suficient de lungă cât să o ţină ocupată două luni până când o ia de la capăt. Asta este mai mult sau mai puţin şi frecvenţa telefoanelor ei.

La ora 11: 00, Norrie şi Muir au apărut cu cărţile de beton şi tija de oţel pentru noile spirale, privite cu mult entuziasm şi consternare de trecători.

Pe la 15: 30 i-am oferit lui Nicky o ceaşcă de ceai. Mi-a răspuns: „Bine, da' numai dacă-i într-o ceaşcă de porţelan din cenuşă de oase, cu farfurioară. Nu vreau o cană din aia urâtă de-a ta".

După muncă, am completat cererea pentru grantul James Patterson pentru librării. O verific mai târziu şi apoi o trimit.

Încă nici urmă de motan.

Total încasări: 273, 94 lire

24 de clienţi

JOI, 11 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 3

Şi azi a lucrat Nicky. Mi-a adus cadou patru conserve cu roşii, îndoite, care aveau reducere mare la Ce-op.

La ora 10: 00, m-am dus la Newton Stewart să iau materiale de construcţii. Trebuie să creez un spaţiu de spectacol în spatele librăriei, pentru festival. Când eram la magazinele de construcţii, am dat peste Ronnie, electricianul, şi i-am amintit că nu mi-a trimis factura pentru o lucrare pe care o făcuse pentru mine în urmă cu trei ani.

Co-opul din Wigtown s-a închis azi la ora 16: 00 pentru reparaţii, aşa că acum trebuie să mergem în Newton Stewart ca să cumpărăm mâncare. Redeschide pe data de 18. Ştirea asta este întâmpinată de unii locuitori ai oraşului cu cel puţin acelaşi entuziasm ca referendumul pentru independenţa Scoţiei, care are loc pe aceeaşi dată.

Total încasări: 411, 44 lire

19 clienţi

VINERI, 12 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Nicky a venit şi azi. Primul lucru pe care l-a spus a fost: „Vrei nişte gem de mure? Bine, nu e chiar gem. Şi e cam scârbos, mult prea dulce şi am pus şi praf de ardei iute în el. Ar putea merge bine cu carne”.

Am găsit toate cărţile comandate şi am rugat-o pe Nicky să se ocupe de Royal Mail şi să lase coletele la Wilma, la oficiul poştal. La ora 17: 00, am observat că erau încă în magazin, aşa că am întrebat-o de ce. A răspuns că pot să aştepte până mâine. Când i-am atras atenţia că asta înseamnă că clienţii care au comandat cărţi joi nu le vor primi până luni sau marţi şi că noi promitem livrare în termen de patruzeci şi opt de ore, a răspuns: „Nu se supără ei din atâta lucru”.

După prânz, am plecat la aeroportul din Glasgow să o iau pe Anna, care aproape tot drumul până acasă şi-a prezentat diversele teorii neplauzibile despre ce s-ar fi putut întâmpla cu Căpitan, motanul rătăcitor.

Când închideam magazinul, am observat – pe raftul unde Nicky îşi construise colecţia „Romane despre frontul de acasă” (pe care am desfiinţat-o) – un raft nou intitulat „Traumă/abuz din viaţa reală”. L-am dat jos imediat. Sunt sigur că l-a pus acolo doar ca să mă enerveze.

La plecare, Nicky mi-a spus că s-ar putea să vină luni, dar numai dacă are chef.

Total încasări: 141, 22 lire

17 clienţi

SÂMBĂTĂ, 13 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 4

La ora 10: 00, a venit o femeie blondă foarte drăguţă, care s-a prezentat drept Bethan, cea care îmi trimisese e-mailul din data de 9. A părut fermecătoare şi isteaţă, aşa că i-am oferit câteva zile răzleţe începând de acum până la sfârşitul festivalului, în funcţie de când poate sau nu poate Nicky să lucreze.

O clientă a luat în mână o carte de Lyn Andrews şi şi-a anunţat prietena: „O citesc pe Kindle acum”. Sper din tot sufletul că a dat peste trofeul meu, Kindle-ul mutilat, şi că s-a gândit la implicaţiile pe care cititoarele electronice le pot avea asupra librăriilor, dar mă îndoiesc sincer că mintea ei este tulburată prea mult de gânduri de orice fel.

La prânz, un client cu cracul stâng al pantalonilor ridicat până la genunchi, iar cu cel drept, până la gleznă, şi cu o şapcă pe cap a adus o carte despre sexul tantric.

La insistenţele Annei, am imprimat afişe cu „Pisică pierdută” şi le-am distribuit prin oraş.

Cină cu prieteni în Isle of Whithorn, care, în mare, a constat în certuri zgomotoase despre referendumul pentru independenţă. Anna, care iniţial fusese împotriva independenţei din cauza aversiunii ei de înţeles faţă de naţionalism (bunicii ei materni au fost amândoi supravieţuitori ai Holocaustului; bunicul ei a fost eliberat de la Auschwitz) pare să adopte ideea că naţionalismul şi independenţa nu sunt neapărat acelaşi lucru. Jumătate dintre cei prezenţi la cină eram proindependenţă, cealaltă jumătate, împotrivă. Dacă, în ziua referendumului, rezultatul este la fel de echilibrat ca în cazul nostru, atunci noaptea dinaintea numărării voturilor, pe 18, va fi una interesantă.

Unul dintre subiectele improbabile ale serii a fost o discuţie despre poezie. Christopher, gazda noastră, este un fermier care a studiat matematică pură la universitate şi ultima persoană pe care aş fi bănuit-o de pasiune pentru literatură. Îl ştiu de o viaţă, dar până în seara asta habar nu am avut că îl interesează câtuşi de puţin şi altceva în afară de statisticile legate de ploaie şi randamentul recoltelor. În seara asta, a recitat din memorie *Cântecul călătorului Aengus*, de Yeats. A fost extraordinar şi surprinzător de emoţionant.

Total încasări: 239 lire

17 clienţi

LUNI, 15 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Nicky nu a putut să vină azi, aşa că i-am trimis un e-mail lui Bethan şi i-am zis că poate să lucreze, dacă este liberă.

Evaluarea noastră pe Amazon a scăzut de la Bună la Rezonabilă, probabil din cauza comenzilor neonorate. Dintre comenzile de astăzi, una a fost trimisă în Belgia şi alta în Germania. Asta se întâmplă de obicei când lira sterlină este slabă, aşa cum este cazul acum, parţial, după cum spun oponenţii independenţei, din cauza incertitudinii provocate de referendumul de joi.

Bethan a apărut pe la 13: 00. I-am prezentat magazinul şi i-am dat ca primă sarcină să facă ordine pe rafturi, ceea ce are un dublu avantaj: magazinul pare mai elegant şi ea învaţă unde se află diversele secţiuni.

La scurt timp după ce a venit Bethan, Anupa, unul dintre artiştii festivalului cazaţi la noi, a trecut pe aici pentru o ceaşcă de ceai. Eu eram disperat să ajung la zi cu o mulţime de treburi, dar am stat oricum la poveşti vreo oră sau cam aşa ceva. Am discutat despre votul de joi şi despre posibilitatea ca, data următoare când ne vom întâlni, adică peste vreo săptămână, Scoţia să fie independentă. Măcar Co-opul va fi din nou deschis.

Un bătrân cu barbă şi cu mersul târşâit a întrebat de cărţi despre „Cumbriana şi Nortumbriana”[34], alimentându-mi antipatia faţă de oamenii care încearcă să pară mai inteligenţi folosind cuvinte care nu sunt necesare. Filatelia nu vă ajută cu nimic în The Book Shop. După câteva minute, s-a întors, fiindcă nu reuşise să găsească secţiunea de topografie şi a întrebat: „Unde e Northumbria?” Am rezistat impulsului de a-i răspunde că e „în sudul Scoţiei”. Soţia lui a venit la casă cu şapte cărţi despre Northumbria, inclusiv o ediţie princeps impecabilă din *Highways and Byways*. Preţul total a fost 27 de lire. El s-a uitat în podea

34 Cumbria și Northumbria sunt regiuni situate în nord-vestul Angliei, respectiv î nordul Angliei și sud-estul Scoției.

şi a mormăit: „Cu cât poţi să mi le laşi?”

Total încasări: 211, 17 lire

28 de clienţi

MARŢI, 16 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: 1

Bethan a venit şi azi-dimineaţă, aşa că mi-am petrecut cea mai mare parte a zilei construind „spaţiul creativ” din vechiul depozit pentru spectacolul de păpuşi al lui Allison din timpul festivalului. Anul trecut am transformat o parte din depozit într-un fel de salon prietenos şi l-am promovat cu titulatura Clubul Festivalului. Maria, care a asigurat mâncarea la cina cu whisky de la Festivalul de primăvară, a furnizat mâncare, ceai, vin, bere şi băuturi răcoritoare şi a fost un succes enorm. Numai că anul ăsta Maria asigură consumaţia pentru Refugiul scriitorilor pe durata festivalului şi nu am reuşit să-i găsim un înlocuitor, aşa că spaţiul va fi folosit pentru evenimente, în principal de Allison.

La ora 16: 00, în librărie a venit o femeie care se ştergea de sânge pe braţ. Era convinsă că îl găsise pe Căpitan lângă terenul de tenis şi încercase să-l aducă înapoi la magazin, dar când a ajuns la Ce-op, pisica a început să o zgârie şi să şuiere, apoi a fugit.

După-amiază, am făcut un scurt interviu cu Border TV despre festivalul de carte ce va începe în curând. Viaţa în Galloway, cu populaţia sa răzleaţă, înseamnă adesea să nu beneficiezi de lucruri pe care alţii le consideră ceva normal, cum ar fi transportul în comun, dar cel mai bun exemplu de eşec de proporţii este postul nostru de televiziune local. Cei de acolo se străduiesc, dar Galloway nu face parte din The Borders[35], iar postul nostru de televiziune „local” este difuzat de pe coasta îndepărtată a altei ţări. Gateshead, sediul ITV Border, se află în Anglia şi la vreo 320 de kilometri de vestul Galloway-ului. Asta este ca şi cum ştirile locale din Londra ar fi difuzate din

35 Unitate administrativ-teritorială din sudul Scoției și nordul Angliei.

Swansea şi ar încerca să acopere totul din cele două locuri.

Total încasări: 152, 49 lire

13 clienţi

MIERCURI, 17 SEPTEMBRIE

Comenzi online: O

Cărţi găsite: O

Şi azi a lucrat tot Bethan.

Când sortam ultima cutie de la Haugh of Un, Bethan a găsit un exemplar din *The Collected Poems of Kathleen Raine*. De obicei, mă aştept să nu ştiu mare lucru sau chiar nimic despre majoritatea autorilor ale căror cărţi se află pe rafturile noastre, dar despre Kathleen Raine am aflat cate ceva când cumpăram cărţi de la un bătrân care trăia lângă Penpont, la vreo şaizeci de kilometri de Wigtown. Acum şase ani, m-a sunat să-mi spună că îşi vinde cărţile, aşa că m-am dus acasă la el – un conac atrăgător, cu o sculptură de Andy Goldsworthy în grădină. Înainte să trec la lucru în biblioteca lui consistentă, ne-am aşezat şi m-a servit cu supă făcută de el, timp în care mi-a explicat că fusese diagnosticat recent cu leucemie în stadiu terminal. Era evident că se străduia să accepte diagnosticul, repetând mereu că în urmă cu doi ani, la a şaptezeci şi cincea sa aniversare, urcase pe Kilimanjaro. Soţia îi murise cu câţiva ani înainte şi el clar se aşteptase să trăiască mult mai mult decât îi spuneau acum experţii medicali că ar fi rezonabil să se aştepte. Nedreptatea şi furia se simţeau limpede în felul în care vorbea, ceea ce era de înţeles. Din biblioteca lui de aproximativ şase mii de cărţi, am cumpărat cam 800 şi i-am plătit 1 200 de lire. Cel mai interesant lucru de acolo a fost o scrisoare adresată lui de Kathleen Raine şi pe care el o folosise ca semn de carte în *Ring of Bright Water* de Gavin Maxwell. Când a scos-o şi mi-a arătat-o, a trebuit să recunosc că nu auzisem niciodată de Kathleen Raine, aşa că mi-a explicat că ea şi Maxwell fuseseră prieteni buni până când, în 1956, în timpul unei vizite în Camusfearna (casa lui din Sandaig, pe coasta vestică a

Scoţiei), el a alungat-o din casă pe furtună. Raine l-a blestemat pe Maxwell sub un scoruş de munte din grădină. Ea a dat vina pentru toate necazurile lui ulterioare – care au fost rapide şi numeroase – pe acest blestem şi credea că şi prietenii lui Maxwell o învinuiau pe ea pentru seria de dezastre care s-a abătut asupra lui. Scrisoarea din *Ringofbright Watereta*. răspunsul la o invitaţie la deschiderea memorialului lui Gavin Maxwell din Monreith, aproape de locul în care crescuse el. Raine a refuzat invitaţia crezând că prietenii lui Maxwell vor fi ostili faţă de ea. Bătrânul a murit la câteva luni după ce mi-a vândut mie cărţile.

Cineva a spus că l-a văzut pe Căpitan în parcarea de la Stâlpul martirelor, la baza dealului din Wigtown. Anna s-a dus imediat acolo şi s-a întors cu el. Evident, pisica găsită pe terenul de tenis ieri nu era Căpitan, ceea ce ar explica de ce a început să o zgârie pe femeia bine-intenţionată care a încercat să-l înapoieze.

Rândunicile nu se mai văd deloc.

Total încasări: 158, 50 lire

16 clienţi

JOI, 18 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Azi au venit şi Bethan, şi Nicky, aşa că le-am pus să aleagă şi să ambaleze cărţile pentru Random Book Club. Nu cred că am destulă încredere în ele să aleagă genul de cărţi care îmi închipui că le-ar plăcea abonaţilor, dar cum festivalul pândeşte de după colţ, nu mai fac faţă, aşa că nu am de ales, trebuie să deleg. Nicky a întrebat-o pe Wilma dacă ar putea să trimită poştaşul să ridice sacii mâine.

Una dintre cărţile comandate azi, cea pe care nu am găsit-o, i-o trimisesem lui Ian din Grimsby când luase tot stocul nostru online, dar uitasem să o şterg din Monsoon, aşa că apărea încă pe listă ca disponibilă la noi. De obicei, pentru aşa ceva primim feedback negativ, fiindcă suntem obligaţi să anulăm comanda.

O parte a după-amiezii am mai intervievat câteva persoane din firmele locale pentru postul de radio care va transmite din Celula martirelor pe durata festivalului. Una dintre persoanele intervievate a fost Nicky, care m-a descris drept „o enigmă mare şi roşcovană”.

Co-opul s-a redeschis azi, spre entuziasmul tuturor, dar la sfârşitul zilei toţi se plângeau că nu mai găsesc locul produselor.

Ziua referendumului: am votat pentru mine şi am avut şi votul lui Callum, prin procură. El a plecat pe El Camino – drumul pelerinilor spre Santiago de Compostela. După închiderea magazinului, Eliot şi stagiarii pe durata festivalului, Beth şi Cheyney (care primesc sarcinile cele mai interesante, cum ar fi să strângă scaunele şi să răspundă la telefon), au venit pe la mine şi ne-am uitat împreună la anunţarea rezultatelor. Până la urmă, m-am culcat pe la 2: 00, deprimat că se anunţa un vot negativ pentru independenţa Scoţiei.

Total încasări: 237, 96 lire

20 de clienţi

VINERI, 19 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Şi azi au venit şi Bethan, şi Nicky.

Mi-am petrecut ziua înregistrând noi interviuri pentru postul de radio al festivalului şi am lăsat-o pe Nicky la cârmă. A stabilit ca poştaşul să ridice cei şase saci de cărţi pentru club la ora 15: 00. Săptămâna viitoare pe vremea asta începe festivalul.

Total încasări: 157 lire

10 clienţi

SÂMBĂTĂ, 20 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Nicky a ajuns cu o întârziere de zece minute, jubilând din cauza rezultatului referendumului.

Twigger a trimis un e-mail:

Hei, Shaun! Nemernic uriaş şi roşcat ce eşti! Să insulţi câţiva scriitori din partea mea, da?

Transmite-le dragostea mea tuturor prietenilor din Wigtown.

Rob

Anul ăsta, pentru prima dată în mult timp, Twigger nu o să fie prezent la festival. Este pe undeva prin Himalaya, documentându-se pentru următoarea carte, care cred că va fi un fel de biografie topografică, asemănătoare cu cea mai recentă carte a lui, *Red Nile*.

În timp ce descărcăm câteva cărţi din camionetă, a trecut pe lângă mine Carol Carr, o crescătoare de oi din zonă. Am schimbat politeţuri şi m-a întrebat ce mai fac, aşa că i-am răspuns că bine, doar că mă cam doare spatele. A părut surprinsă şi mi-a zis că şi Rob, soţul ei, are probleme cu spatele, ca majoritatea fermierilor. Nu se gândise până atunci că şi comercianţii de cărţi petrec o mare parte din timp ridicând cutii cu cărţi, încărcându-le sau descărcându-le din maşini şi aşezându-le pe podea, în spaţii mici, neconfortabile. Am calculat că ridic aproximativ cincisprezece tone de cărţi în fiecare an, iar cele cincisprezece tone sunt mutate de cel puţin trei ori.

Au mai rămas şase zile până la începerea festivalului.

Total încasări: 193, 50 lire

17 clienţi

LUNI, 22 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Azi au lucrat Nicky şi Bethan. Nicky a adus un tort sub formă de omidă imensă. Avea reducere până la 49 pence la Morrisons şi l-a luat în weekend. Arată absolut revoltător, acoperit cu cea mai hidoasă glazură.

Festivalul începe vineri, peste doar patru zile, aşa că cea mai mare parte a săptămânii va consta în pregătiri frenetice de ultim moment.

Toată ziua, Bethan a pus preţuri şi a aranjat pe rafturi volumele Penguin pe care le-a adus Bev mai

devreme.

Au sosit Zoe şi Darren, actori cu care Anna va face un spectacol la festival. Repetiţiile încep mâine. Vor reconstitui scene care au loc în librării din filme celebre: *Somnul de veci*, *Notting Hill*, *Poveste fără sfârşit*.

Am verificat livrarea cutiilor FBA către Amazon în Dunfermline. Cutiile ridicate de UPS încă nu au ajuns acolo.

Ziua de astăzi a adus o veste foarte tristă. Alastair Reid a murit ieri. O să-i scriu lui Leslie, văduva lui, mâine. Finn m-a sunat la prânz să-mi spună.

Total încasări: 145 lire

22 de clienţi

MARŢI, 23 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Azi au lucrat Nicky şi Bethan. Cum festivalul e după colţ, toată ziua s-au asigurat că rafturile sunt complete şi ordonate. Au mai rămas trei zile până la începere.

După câteva pahare de whisky, i-am scris lui Leslie, văduva lui Alastair Reid. Primăvara îşi va pierde din farmec acum, că ştiu că nu va mai fi marcată, alături de clopoţei şi de rândunici, de sosirea lui.

Total încasări: 372, 96 lire

21 de clienţi

9

MIERCURI, 24 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Azi a venit Bethan, nu şi Nicky.

Am scos mobila din sala mare şi am pregătit-o ca Refugiu pentru scriitori. Davy Brown, prietenul artist care ţine cursuri de artă la etaj, a sosit şi şi-a agăţat tablourile acolo. Vor rămâne expuse pe durata festivalului. Refugiul pentru scriitori a luat fiinţă pe la începuturile festivalului, când director al Festival Company era Finn. El l-a invitat, printre alţi vorbitori, pe Magnus Magnusson. Conferinţa

acestuia era la ora 20: 00. La ora 18: 00, s-a hotărât să găsească ceva de mâncare. Pe vremea aceea, când publicul era încă redus, majoritatea cafenelelor, cârciumilor şi restaurantelor nu mai serveau mâncare după ora 18: 00. Aşa că, din moment ce nu a găsit de mâncare nicăieri, Finn m-a sunat disperat şi m-a întrebat dacă poate să vină aici ca să mănânce. I-am făcut repede o supă şi un platou din resturi de mâncare şi am stat toţi trei şi am mâncat acasă. După aceea, Finn a întrebat dacă n-aş vrea să ţin la îndemână nişte brânză, turte de ovăz şi supă pentru restul festivalului, în caz că se repetă situaţia. S-a repetat. De câteva ori. După câţiva ani, totul a luat o asemenea amploare încât am avut nevoie de o firmă de catering care să se ocupe de asta şi am stabilit un program oficial. În prezent, hrănim până la şaptezeci de persoane în zilele aglomerate, iar în weekend îi tratăm cu homar proaspăt din zonă.

Astăzi s-a ridicat cortul în grădinile centrale ale oraşului. Au sosit mai multe camioane cu scaune, podele, sisteme de încălzire şi echipamente de sonorizare şi cu încă un cort. Au mai rămas doar două zile până la începerea festivalului.

Am stat o oră la telefon cu UPS şi Amazon, încercând să găsesc cele şase cutii cu cărţi rătăcite, pe care le-am trimis la depozitul Amazon din Dunfermline în cadrul serviciilor FBA, dar iară rezultat. Se pare că am intrat într-o lume diavolească a acronimelor corporative din trei litere.

Unul dintre voluntarii de la festival a împrumutat camioneta ca să ia figurinele de placaj ale lui Astrid din studioul ei din Edinburgh şi să le aducă aici. (Astrid face parte dintre artiştii în rezidenţă de anul ăsta.)

După-amiază, am făcut o scenă din placaj şi cherestea pentru piesa lui Allison. Ea voia parchet, aşa că am găsit nişte linoleum adeziv şi l-am comandat.

Am făcut un efort conştient să avansez cu *şi a văzut asinape înger* şi să o termin până să înceapă festivalul. Mai

am doar treizeci de pagini.

Total încasări: 146, 49 lire

9 clienţi

JOI, 25 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Azi au venit şi Nicky, şi Bethan.

Actorii (Zoe şi Darren) care fac repetiţii în magazin au provocat şi mai multă consternare printre clienţi, în special acum, că au găsit recuzită şi costume.

Cei de la Amazon au sunat să mă anunţe că au detectat transportul lipsă şi că acum cărţile sunt înregistrate şi disponibile online.

Împreună cu Anna şi cu actorii, am mers la casa pe care a închiriat-o Eliot pentru festival, iar el a gătit cina pentru noi şi stagiari, Cheyney şi Beth. Când am ajuns acasă, Nicky mi-a oferit ultima bucată din tortul în formă de omidă pe care îl cumpărase cu 49 de pence. Nu mai rămăsese din el decât faţa; restul îl mâncase ea.

A venit Carol-Ann. Apoi şi Stuart Kelly, aşa că acum casa este destul de plină. Cei doi italieni care stau în patul de festival ar trebui să ajungă mâine, cândva, aşa că m-am dus la Newton Stewart să fac chei de rezervă, pentru ca oaspeţii să poată veni şi pleca după bunul plac.

După muncă, am petrecut o oră frenetică montând un material audio pentru Stuart McLean, pentru evenimentul „The Dark Outside”, care începe sâmbătă la prânz.

Festivalul începe mâine.

Total încasări: 227, 49 de lire

15 clienţi

VINERI, 26 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 3

Am terminat *şi a văzut asina pe înger* înainte de deschiderea magazinului. Nicky şi Bethan au lucrat şi azi împreună.

Maria, care asigură consumaţia pentru Refugiul

pentru scriitori anul ăsta, a venit să-şi instaleze bucătăria. Asta a presupus, în principal, să mutăm amândoi frigiderele de colo colo.

Dimineaţa mi-am petrecut-o organizând cu Nicky diverse pentru festival, cum ar fi să ne asigurăm că avem destulă hârtie igienică şi săpun lichid, şi chestii de genul ăsta, dar şi să punem indicatoare către sălile evenimentelor şi să găsim locuri pentru acestea. Au fost livrate plăcile de parchet pentru scena lui Allison.

Eu, Laurie şi Nicky am încins cearta anuală despre locul apostrofului pe indicatorul Refugiul scriitorilor[36].

Anna a fost tensionată azi, fiindcă spectacolele pentru care a făcut repetiţii cu actorii încep mâine. Se pare că genul ăsta se numeşte „teatru imersiv”.

Am primit un e-mail de la italienii care trebuiau să ocupe patul de festival: nu pot să ajungă. Bănuiesc că vestea bună este că acum patul este disponibil pentru prietenii care vor avea nevoie să doarmă aici.

Festivalul a fost lansat (ca întotdeauna) cu artificii la ora 20: 00. Nicky a adus nişte bere artizanală şi a băut vreo două halbe înainte să plecăm spre eveniment. Nimeni altcineva nu a îndrăznit să se atingă de chestia aia. Nicky a dansat pe muzica formaţiei de cimpoaie din Creetown de parcă era acid house violent din anii ’80.

După artificii, am mers încolonaţi frumos la petrecerea de deschidere, din cortul cel mare. Zoe a citit una dintre poeziile lui Alastair Reid după ce Eliot a urat bun-venit tuturor, apoi Lauren McQuistin a interpretat o versiune la *Ye Banks and Braes*.

Total încasări: 346, 75 lire

30 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 27 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

---

36 în engleză, genitivul este marcat cu un apostrof, urmat de un s la singular (writer’s retreat), dar iară s la plural, fiindcă litera s este deja inclusă, de regulă, în forma de plural (writers’ retreat)

Nicky a venit la muncă, dar Bethan şi-a luat liber în weekend ca să taie lemne pentru iarnă.

Am deschis magazinul la ora 9: 00 şi afară aştepta un autor, înainte măcar să aprind luminile, a intrat şi a cerut mâncare, aşa ca Nicky i-a spus ca Refugiul scriitorilor se deschide abia la 10: 00. Maria nici măcar nu ajunsese cu mâncarea.

Am găsit două din comenzile de azi şi am dus sacii cu colete la oficiul poştal. Iritabilitatea lui William creşte la un nivel extraordinar pe durata festivalului şi se plânge amarnic că – deşi în oraş vin mii de oameni cu ocazia asta – vânzările lui de ziare scad. El dă vina pentru asta pe faptul că este greu să găseşti un loc de parcare, aşa că localnicii se duc în altă parte să-şi cumpere ziarele.

Nicky a hotărât că astăzi, cea mai aglomerată zi din festival, de obicei, ar fi o zi bună să vopsească vitrina magazinului şi asta a făcut cea mai mare parte a dimineţii, în timp ce eu mă ocupam de clienţi şi de haosul primei zile de Refugiul scriitorilor. În mod normal, asta înseamnă să caut prelungitoare pentru încălzitorul electric de supă, siguranţe ca să-l repar când se arde imediat după ce a fost băgat în priză, să desfund chiuveta, să umplu coşurile cu lemne şi să aprind focurile.

Pe lângă toate astea, Anna m-a întrebat dacă pot să filmez spectacolele ei de teatru în diverse librării din oraş. Acestea par să suscite în egală măsură nedumerire şi entuziasm în rândurile clienţilor, oriunde sunt jucate. Unui librar, toată treaba i s-a părut atât de consternantă încât m-a sunat să-mi spună că nu-i mai primeşte în magazinul lui.

Lou şi Scott, sora şi cumnatul meu, împreună cu copiii, au sosit de dimineaţă. Sunt susţinători fideli ai festivalului de carte şi vin întotdeauna pentru Wigtown’s Got Talent, un eveniment care are loc în prima seară de sâmbătă a festivalului. Le-am dat să mănânce de prânz la Refugiul scriitorilor, timp în care am ascultat o poveste cam înfiorătoare despre necrofilie de la un scriitor venit în

vizită. Din fericire, copiii se jucau cu Căpitan într-o cameră mai mică în momentul acela.

După-amiază, am produs emisiunea de la Wigtown Radio timp de o oră, între 15: 00 şi 16: 00.

După închiderea magazinului, m-am dus cu Anna, Carol-Ann, Astrid şi Stuart la seara de deschidere a expoziţiei pregătite de Anupa. Pe urmă, eu, Nicky şi Stuart ne-am dus la evenimentul Art Song al lui Lauren McQuistin şi, în fine, la Wigtown's Got Talent. Stuart a părut deosebit de impresionat de evenimentul lui Lauren.

După aceea, ne-am strâns aici să bem ceva, iar Astrid a dormit în patul de festival, pe care, spre norocul ei, italienii îl lăsaseră liber.

Total încasări: 989, 30 lire

95 de clienţi

DUMINICĂ, 28 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 2

Nicky a sosit la ora 9: 00. Maria a venit imediat după ea şi mi-a zis că frigiderul nu funcţionează, aşa că am desfăcut ştecherul şi am înlocuit siguranţa Rizibilă, apoi am cărat la Newton Stuart toate sticlele goale şi sacii de gunoi cu farfurii de unică folosinţă de ieri.

Lee Randall, o jurnalistă care moderează evenimente la festival, m-a întrebat dacă pot să-i găsesc în librărie nişte cărţi cu titluri neobişnuite pentru un eveniment pe care îl moderează: Clubul cărţilor proaste al lui Robin Ince. Am reuşit să-i găsesc câteva, inclusiv o carte medicală imensă intitulată *The Rectum*. S-a uitat rapid prin ea, apoi a lăsat-o pe tejghea şi a anunţat: „Foarte interesantă. Am aproape toate bolile din cartea asta".

Anna şi actorii au recreat scene din *Somnul de veci* şi *Notting Hill* în librărie, încă o dată spre nedumerirea şi bucuria tuturor celor care au fost martori. Am auzit o tânără şoptindu-i mamei ei uimite: „E teatru imersiv".

L-am zărit pe domnul Deacon stând de vorbă cu Menzies Campbell în faţa unui eveniment când mă duceam

de la magazin la biroul festivalului să discut cu Eliot despre un autor care avea nevoie de un proiector pentru conferinţa lui. Am fost la câteva conferinţe la care a asistat şi domnul Deacon. Dacă pune vreo întrebare – ceea ce se întâmplă, de obicei – vorbitorul căruia i se adresează îi răspunde invariabil cu „Asta este o întrebare foarte interesantă”.

Nicky a găsit o carte de Ian Hay în care personajul principal se numeşte Nicky. În loc să lucreze, toată ziua a citit din cartea asta şi a chicotit. Se pare că în ea mai este un personaj numit Scorţosul, care, a hotărât ea, sunt eu, şi modifică textul astfel încât să se potrivească cu povestea ei.

Refugiul scriitorilor a fost aglomerat toată ziua: Kate Adie, Menzies Campbell, Clare Short, Kirsty Wark şi Jonathan Miller, printre alţii. La un moment dat, stăteau cu toţii la taclale în librărie. Parcă era un salon literar.

Deloc surprinzător, cum Eliot a adus înapoi o mulţime de scriitori, noaptea s-a prelungit până târziu. La un moment dat, Stuart Kelly şi-a turnat un pahar de vin, pe care Eliot i l-a smuls din mână şi l-a băut, ceea ce l-a lăsat pe Stuart perplex. Mai târziu, pentru a agrava insulta, Stuart făcea ordine în Refugiu (pe la 2: 00 dimineaţa) când a descoperit o pereche de pantofi sub o masă, aşa că i-a luat şi i-a dus în hol. Când Eliot şi-a dat seama că erau ai lui, l-a pus pe Stuart să i-i aducă înapoi. Chiar atunci, Stuart căra un teanc mare de ziare, pe care l-a lăsat să cadă pe picioarele lui Eliot, zicând: „Ediţie specială! Ediţie specială! Citiţi totul aici! Director de festival incapabil să-şi aducă singur pantofii!”

Total încasări: 447, 98 lire

44 de clienţi

LUNI, 29 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Azi au lucrat Nicky, Bethan şi fi o. Fi o este o studentă care a lucrat în librărie vara trecută şi care este

admirabil de nerespectuoasă cu clienţii, iar faţă de mine, şi mai şi. Ar fi fost mai la îndemână să fi venit toate în weekend. Aşa, m-am chinuit să le găsesc ceva de făcut tuturor.

Refugiul scriitorilor a fost destul de calm, mai puţin când a venit Clare Balding. Aproape toată ziua am umplut coşuri cu lemne şi am scos saci de gunoi plini cu resturi de homar, farfurii de unică folosinţă şi sticle din bucătărie la pubele.

Nicky mi-a adus nişte pastile homeopatice antistres şi m-a pus să iau două, pe care le-am înghiţit cu o halbă din berea aia artizanală cumplită a ei.

Total încasări: 467, 12 lire

51 de clienţi

MARŢI, 30 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Au lucrat Bethan şi fi o, deşi Bethan a pierdut autobuzul şi a ajuns abia la 10: 00. Fi o nu a găsit comenzile din dimineaţa asta, una din secţiunea de literatură erotică, *Tokyo Lucky Hole*, şi cealaltă din secţiunea de poezie. Eu le-am găsit pe amândouă în aproximativ un minut şi am pus-o pe ea să le împacheteze. După zece minute, când m-am întors, era absorbită de cartea explicit erotică.

Seara, împreună cu Allison, Anna şi Lee Randall, am format o echipă pentru concursul de cultură literară al lui Stuart Kelly. Am ieşit pe locul trei, cu 25 de puncte din 35. Anupa a venit apoi la noi să bem ceva.

Total încasări: 291, 49 lire

27 de clienţi

OCTOMBRIE

„Snobii ediţiilor princeps erau mult mai mulţi decât iubitorii de literatură, dar studenţii din Orient care se târguiau pentru manuale ieftine erau încă şi mai mulţi, iar femeile absente care căutau cadouri pentru ziua de naştere a nepoţilor lor erau mai multe decât toţi ceilalţi”.

George Orwell, *Amintirile unui librar*

Snobii ediţiilor princeps sunt, din păcate, o specie pe cale de dispariţie, deşi mulţi dintre cei care aduc cărţi în librărie cu speranţa de a le vinde arată spre versoul paginii de titlu, unde este menţionată ediţia, şi aşteaptă plini de speranţă o ofertă de o valoare nemaipomenită. Acum rar mai verific ediţia dacă nu este o carte de Ian Fleming de dinainte de 1960 sau primul titlu al unui autor celebru sau ceva asemănător. În non-ficţiune, cu câteva excepţii, abia dacă mai contează în ce ediţie este cartea, şi totuşi oamenii încă se agaţă de ideea că ediţiile princeps sunt cumva îmbibate cu valoare magică şi financiară. Cu manualele nici nu ne mai batem capul în prezent. În fiecare an, par să fie uşor revizuite şi republicate. Studenţii (orientali în cazul lui Orwell, de toate felurile în cazul meu) sunt nevoiţi să aibă cea mai recentă ediţie, ceea ce face ca restul ediţiilor precedente să devină practic inutile. Cei mai numeroşi clienţi în zilele noastre nu sunt „femeile absente”, ci bărbaţii care încearcă să găsească un anumit titlu. Dezamăgirea lor când le spunem că nu avem aşa ceva în stoc este egalată numai de satisfacţia lor înfumurată la auzul acestei informaţii. În cazul în care îşi vor încheia vreodată căutările Sfântului Graal, mulţi dintre ei nu vor mai avea niciun scop în viaţă. De departe, cel mai mult îmi place când caută un volum răzleţ, parte dintr-un set. Trebuie să fie aceeaşi ediţie, acelaşi tip de legătură, aceeaşi culoare. Majoritatea librarilor nu stochează volume răzleţe decât dacă este vorba despre un titlu deosebit de interesant sau despre un volum cu ilustraţii frumoase, aşa că ignorantul cruciat care caută al treilea volum lipsă din *The Works of Tacitus* de Gordon (a patra ediţie, Rivington, Londra, 1770, cu coperte din piele decorate cu copaci, cinci nervuri decorative pe cotor şi casetă de titlu violet) poate să fie sigur că această căutare a lui va continua până când nici nu-şi va mai aminti ce căuta.

MIERCURI, 1 OCTOMBRIE

Comenzi Online: 4
Cărţi găsite: 4
Azi au lucrat şi Nicky, şi fi o.

A fost ziua mea astăzi, am împlinit patruzeci şi patru de ani, aşa că la prânz m-am dus în Golful Rigg să înot în mare cu Anna, marcând astfel ocazia la fel, ca în fiecare din ultimii treisprezece ani.

La ora aceea, Refugiul scriitorilor era deja neobişnuit de aglomerat pentru o zi din timpul săptămânii. Printre scriitorii veniţi, erau şi jurnalistul Allan Little şi Richard Demarco, ultimul probabil în vârstă de optzeci şi ceva de ani acum. Richard a avut un rol-cheie în organizarea Festivalului din Edinburgh, iar Allan, care a crescut în vestul Galloway-ului, a fost unul dintre cei mai buni jurnalişti BBC. Cred că, în momentul de vârf, au fost treizeci de persoane în cameră, şi chiar atunci Maria, care aducea o tavă cu mâncare, a zărit pe podea ceva ce arăta suspect de mult a fecale. La făcut discret un gest lui Laurie, care a venit lângă ea, şi împreună au făcut un plan să le înlăture cu o pânză înainte să le mai vadă şi altcineva. Maria s-a postat nonşalant astfel încât nimeni să nu poată călca în ele. În timp ce stătea de pază, Allison a intrat în cameră, a văzut chestia aia, a arătat spre ea şi a spus: „O, uite, un rahat!” înainte ca Laurie să aibă ocazia să-l ia de acolo.

Sursa rahatului a devenit subiect de discuţii tot restul zilei, iar Nicky a condus ancheta cu o atenţie medico-legală, ceea ce a însemnat că a scotocit prin coşul de gunoi ca să-l găsească şi să-l măsoare. A devenit tot mai convinsă că îl făcuse un vizitator în vârstă, fără să-şi dea seama, şi că îi scăpase în jos pe cracul pantalonului. Alte teorii includeau sugestia că, de fapt, era glazură de pe tortul de ziua mea, făcut de Anna. Când Stuart a sugerat că rahatul ar fi putut să fie al lui Căpitan, răspunsul imediat şi mustrător al lui Nicky a fost: „Nicio şansă, plicticosu’ ăsta habar n-are ce vorbeşte”.

Interviul înregistrat mai demult la Border TV a fost

difuzat în emisiunea *Border Life*. Din fericire, l-am ratat.

Total încasări: 395, 93 lire

45 de clienţi

JOI, 2 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

La lucru azi, Fi o şi Nicky.

Aproape toată ziua am editat un videoclip promoţional despre Wigtown, pe care l-am făcut doar din cauza lipsei diabolice de atenţie din partea Visit Scotland faţă de colţul ăsta al ţării. Decenii la rând, a fost numit „colţul uitat al Scoţiei” şi mulţi vizitatori apreciază acest aspect, dar faptul că agenţia noastră turistică, finanţată din bani publici, uită de el nu îi face nicio onoare. Pe site-ul Visit Scotland, sub prezentarea oraşului Wigtown este o fotografie cu terenul de golf din Glentuce, care se află la o distanţă de aproape douăzeci de kilometri de aici. Nu este chiar aşa de greu să găseşti o poză din Wigtown. Chiar le-am trimis una făcută de mine, dar încă nu au înlocuit-o pe asta şi probabil nici n-au de gând.

Am luat prânzul cu două italience – jurnaliste care au venit pentru că citiseră cartea Annei şi voiau să viziteze Wigtown. Sunt convins că *Rockets* a făcut mai multe pentru turismul din Wigtown decât va face vreodată Visit Scotland.

Am fost invitat la o emisiune la Wigtown Radio împreună cu Nicky, între orele 15: 00 şi 16: 00. Din păcate, cineva dezactivase sunetul muzicii pe computer, aşa că Nicky a fost nevoită să vorbească întruna până când m-am dumirit cum să rezolv problema, ceea ce a însemnat cam jumătate de oră. Şi-a pierdut inspiraţia de câteva ori şi era evident că nu-i făcea plăcere, dar s-a descurcat bine cu prezentarea. Imediat ce i s-a terminat tura, a ieşit din cabină şi a cerut whisky.

Comediantul Robin Ince a ajuns pe la ora 18: 00. Voia să se uite prin librărie, aşa că am deschis iar toate luminile şi l-am lăsat să se plimbe printre rafturi. A cumpărat un

teanc de cărţi. M-am dus cu Nicky la evenimentul lui de la County Buildings la 19: 30.

Am postat pe Facebook videoclipul despre Wigtown pe care l-am editat.

Total încasări: 319, 05 lire

40 de clienţi

VINERI, 3 OCTOMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Azi au lucrat fi o şi Nicky.

O clientă a întrebat-o pe Nicky dacă avem în stoc vreun titlu rar de John Buchan. A găsit un exemplar din *The Scholar Gypsies*, care era 100 de lire, şi i-a zis că i-l lasă cu 80 de lire, fiindcă organiza un eveniment. S-a dovedit că femeia era nepoata lui, Ursula Buchan.

După-amiază, le-am luat cu maşina pe jurnalistele italience şi am mers la biserica din Cruggleton, o biserică normandă construită în mijlocul unui câmp, iară geamuri la ferestre şi fără electricitate.

Evenimentul din Cruggleton a constat dintr-o lectură de poezie, cu Tom Pow recitând, Wendy Stewart acompaniindu-l la harpă, iar Alex McQuiston, la violoncel. Cu lumina asigurată numai de lumânări, evenimentul a fost minunat. Pe drum spre casă, în camionetă, îmi goleam buzunarul ca să-i arăt uneia dintre jurnaliste programul (voia numele artiştilor ca să-i menţioneze pe blogul ei) şi din el am scos un pliculeţ de ceai pe care îl luasem de la Refugiul scriitorilor. Din păcate, arăta exact ca un prezervativ. Amândouă italiencele l-au văzut şi au răspuns cu o tăcere stânjenitoare, retrăgându-se uşor, în timp ce eu încercam în mod jalnic să demonstrez că, de fapt, era doar un pliculeţ de ceai.

Evenimentul lui Allison – o piesă despre Borges – a început la ora 18: 00 în depozitul vechi din spatele librăriei. Anna îşi regizase repetiţiile aici toată săptămâna. A trebuit să mutăm accesul din grădină la stradă, fiindcă

iluminatul de pe cărarea din grădină se arsese, aşa că am condus oamenii acolo în grupuri mici prin ploaia torenţială. În scurt timp, m-am făcut leoarcă. Evenimentul a ieşit bine, deşi Anna nu a părut prea mulţumită.

Ploaia abundentă a continuat până târziu, în noapte. În scurt timp, jgheabul s-a blocat şi apa a început să curgă în Refugiul scriitorilor, aşa că, o vreme, eu, Laurie, Nicky, Anna şi Stuart am alergat frenetic de colo colo cu găleţi şi oale. În ciuda eforturilor noastre de a limita daunele, apa a pătruns prin podeaua Refugiului până jos, în magazin.

Total încasări: 239, 05 lire

38 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 4 OCTOMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 2

Azi au lucrat fi o, Bethan şi Nicky.

Când Nicky a deschis magazinul, apa din jgheabul blocat încă inunda clădirea. Am încercat să curăţăm dopul care îl bloca, folosind o coadă de mătură pe fereastra de la dormitor, dar nu era destul de lungă, aşa că am coborât în pivniţă şi am găsit un şarpe pentru desfundat ţevi. Pe jumătate atârnat pe fereastra de la etajul trei, pe o ploaie torenţială, cu Laurie ţinându-mă de glezne, în cele din urmă am reuşit să curăţ jgheabul. Inundaţia din Refugiul scriitorilor s-a oprit chiar la 10: 00, când am deschis.

Când am apărut în Refugiul scriitorilor, ud până la piele, ca să verific dacă era totul pregătit, acolo erau deja Sally Magnusson şi Margaret Drabble. Lucy (ajutorul Mariei) a încolţit-o pe Sally să o întrebe despre jurnalism, iar aceasta a răspuns foarte politicos şi entuziast câteva minute. Damian Barr a cumpărat câteva cărţi de la mine. Habar nu aveam cine era atunci.

La începutul zilei, am montat camera de luat vederi GOPro în spatele tejghelei, ca să fac un videoclip pe repede înainte despre viaţa în librărie, chiar când în magazin intra Dylan Moran. Acum am un videoclip cu el

cumpărând o carte de aici. L-a servit fi o, care a fost enervant de neimpresionată de asta.

Fi o a auzit o femeie întrebând un bărbat în timp ce mergeau prin magazin: „Deci nu aveau cartea pe care o cauţi?” La care el a răspuns: „Ba da, o aveau, dar numai un exemplar”.

Ceilidh[37] în cortul mare din piaţă în seara asta. A fost foarte aglomerat. O mulţime de fete care dansau cu fete şi băieţi cu băieţi, pe lângă aranjamentele mai tradiţionale. Pe la începuturile festivalului, niciun eveniment nu avea public mare, dar la *ceilidh* era cel mai rău, fără îndoială. În primii câţiva ani, eram doar o mână de oameni şi, ca să evităm stânjeneala, ajungeam să dansăm cu toţii la absolut fiecare dans. Acum este altfel. La eveniment trebuie să se vândă bilete, care întotdeauna se epuizează. A devenit enorm de popular. La un moment dat, stăteam în picioare lângă Damian Barr, care dansa cu alt bărbat. Beat fiind, l-am întrebat care din ei doi era femeia, după care, mai târziu, am descoperit că este homosexual. Dacă a fost jignit, a ascuns asta extrem de bine. Ăsta a fost cel mai mare *faux pas* al meu de la festival până acum. M-am dus acasă să încerc s-o conving pe Nicky (care hotărâse să nu participe) să se răzgândească şi să vină şi ea. În faţa magazinului, am dat peste Jen Campbell şi părinţii ei, aşa că au intrat să bea ceva şi să stăm de vorbă.

Am stat cu toţii până târziu: Colin, Peggy, Stuart, Nicky şi Natalie Haynes, care a făcut parte din juriul Booker cu Stuart. Peggy conduce Festivalul Literar din Dundee şi este făcută din acelaşi aluat ca Stuart Kelly. Partenerul ei, Colin, care în general răspunde la numele „Barbă”, se ocupă de partea de social media a festivalului. Amândoi sunt nişte instituţii ale Festivalului din Wigtown şi au ajutat la definirea identităţii evenimentului la fel de mult ca Eliot, Stuart, Twigger şi Finn.

Librăria a fost arhiplină toată ziua: ultima gură de aer înainte de lunga iarnă a penuriei.

37 O adunare sociala tradițională tipic scoțiană și irlandeză.

Total încasări: 1 274, 03 lire
87 de clienţi
DUMINICĂ, 5 OCTOMBRIE
Comenzi online: 6
Cărţi găsite: 4

Azi au lucrat Nicky şi fi o. Am dat peste Nicky în bucătărie pe la 8: 30. Mi-a zis: „Miroşi la fel de bine ca un rulou cu bacon”.

Ca întotdeauna, în ultima zi de festival pluteşte în aer o tristeţe ca la sfârşit de vacanţă, pe măsură ce petrecerea se domoleşte. Dar, chiar dacă a fost ultima zi, în Refugiul scriitorilor a domnit haosul obişnuit, numai Maria şi angajatele au fost minunat de senine.

Eliot a convins-o pe Anna să modereze evenimentul lui Jen Campbell, o discuţie despre noua ei carte, *The Bookshop Book*. A mers extrem de bine, în afară de faptul că eu am pus o întrebare deosebit de stupidă. Şi Anna, şi Jen au fost erudite şi au ştiut să întreţină atmosfera.

La fel ca în fiecare an, în ultima zi de festival, am transformat Refugiul scriitorilor în cinematograf. Anul acesta am instalat proiectorul şi am urmărit *Dr Who* cu Stuart, Beth şi Cheyney.

Total încasări: 568, 75 lire
32 de clienţi
LUNI, 6 OCTOMBRIE
Comenzi Online: 5
Cărţi găsite: 4

Azi au lucrat Nicky şi fi o. Toată ziua am mutat mobilă şi am încercat să readucem magazinul la normal. Maria a venit la prânz să-şi ia lucrurile din bucătărie. Eu cu Anna ne-am dus la centrul de reciclare să aruncăm cutiile de carton şi sticlele goale de vin.

La prânz, Nicky şi-a făcut un sandviş cu pâine prăjită şi brânză la grătar şi l-a mâncat în mijlocul magazinului, înconjurată de clienţi.

De dimineaţă, un bătrân băgător în seamă pe care l-am antipatizat grav dintotdeauna a venit în librărie şi a

încercat să mă convingă să iau romanul scris de el şi publicat în regie proprie. Mă confrunt adesea cu astfel de situaţii şi, din motive strict diplomatice, aplic politica de returnare în caz că nu se vinde. Fără excepţie, într-un an ajung să înapoiez absolut fiecare exemplar.

Cortul cel mare a fost demontat astăzi, lăsând în loc o porţiune de iarbă uscată, care să ne amintească toată iarna cea lungă ce a fost aici, până în martie, când temperatura solului creste şi iarba redevine verde.

Am ieşit cu Anna şi cu voluntarii la cină la The Ploughman.

Total încasări: 123, 97 lire

14 clienţi

MARŢI, 7 OCTOMBRIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 3

Azi a lucrat Nicky.

Pe adresa librăriei a sosit o vedere anonimă dimineaţă, aşa că am postat-o pe Facebook. Sper să atragă şi altele. Asta înfăţişă un leu de bronz, iar pe verso scria: „O mare parte din *Oxford English Dictionary* a fost scrisă de un criminal dintr-o instituţie de boli mintale”.

După prânz, am demontat scena pe care o construisem pentru evenimentul lui Allison în fostul depozit. Toată lumea a avut o oarecare stare de tristeţe post-festival astăzi.

Aproape toată ziua am continuat operaţiunea de demontare. După închiderea librăriei, am gătit pentru stagiari şi ne-am uitat la *Cerul deasupra Berlinului*, la proiector, în Refugiul scriitorilor.

Iniţial, s-a intenţionat ca festivalul să prelungească sezonul turistic pentru magazinele din oraş și acest lucru a reuşit în aşa măsură încât infrastructura începe să scârţâie, dat fiind că hotelurile şi pensiunile se apropie de capacitatea pe care o înregistrează în vârful sezonului estival. Creşterea numărului de turişti şi a încasărilor în oraş justifică din plin costul organizării festivalului.

Eu rar am luxul de a participa la vreun eveniment şi îmi petrec timpul cărând cu maşina sacii de gunoi şi sticlele de la Refugiul scriitorilor la groapa de gunoi, respectiv, centrul de reciclare; dar când sunt în librărie, am ocazia să întâlnesc scriitori şi alţi vizitatori celebri (sau nu) ai Refugiului, unde sunt mai relaxaţi decât la evenimente, aşa că este un privilegiu extraordinar să am ocazia să vorbesc cu ei într-un mediu mai natural.

Eliot este nemaipomenit când mă prezintă intenţionat cu mare fast oamenilor, deşi, când nu este prin preajmă şi ei mă văd cum adun farfuriile murdare de pe mese sau umplu coşul cu lemne, uneori presupun că sunt un zilier şi câţiva dintre ei mă tratează cu aroganţă.

Într-un an, în timp ce băgăm nişte lemne pe foc, un jurnalist cunoscut, care stătea la masă în refugiu, bând vin gratuit şi mâncând homar gratuit, a pocnit din degete şi a strigat „zahăr” spre mine, arătând spre o zaharniţă goală de pe masă.

Ăştia sunt vizitatorii pe care îi antipatizez aproape cel mai mult. Mai răi decât ei, totuşi, sunt cei care, odată ce află că este casa mea, încep brusc să mă trateze diferit faţă de fetele care o ajută pe Maria la bucătărie sau în Refugiu, sau faţă de Nicky şi de fi o sau Bethan din librărie. Bănuiesc că şi mie mi se poate reproşa că nu fac prea multe eforturi să interacţionez cu clienţii mei, dar eu nu sunt niciodată nepoliticos cu chelnerii, chelneriţele? oamenii de serviciu sau personalul din magazine şi sper că nu am tratat vreodată pe careva ca pe un cetăţean inferior, ci doar reflect lipsa de politeţe a celor care sunt nepoliticoşi cu mine. Îmi permit să fiu, la rândul meu, nepoliticos cu clienţii – este librăria mea, nu mă concediază nimeni – dar majoritatea celor care lucrează în magazine nu sunt în poziţia asta şi să exploatezi acest lucru nearătându-le nici cel mai mic semn de politeţe este un lucru care mă jigneşte profund. Şi, chiar dacă fac observaţii despre felul în care arată unii dintre clienţii mei, ele sunt doar observaţii, nu îi judec. De cele mai multe ori.

Total încasări: 143, 90 lire
14 clienţi
MIERCURI, 8 OCTOMBRIE
Comenzi online: 6
Cărţi găsite: 4

Chiar înainte de prânz, un client a oferit 10 lire pentru o carte pe care noi am pus un preţ de 80 de lire. I-am spus că, dacă mă roagă frumos, îi fac reducere de 10 lire. A trântit cartea pe tejghea şi a plecat „dezgustat", moment în care am hotărât că pe ordinea de zi trebuia să se afle şi escapismul de clienţi. Aşa că am găsit o carte nouă de citit şi m-am ascuns în birou cu *Răpit de piraţi*o soartă pe care m-aş fi bucurat s-o aibă şi ultimul client.

Total încasări: 264, 49 lire
19 clienţi
JOI, 9 OCTOMBRIE
Comenzi online: 3
Cărţi găsite: 3

Toate comenzile de azi au venit de pe Amazon.

În librărie a fost linişte. Contrastul faţă de săptămâna trecută este extraordinar.

Unul dintre puţinii clienţi a fost o femeie care s-a plimbat zece minute prin magazin înainte să vină la casă şi să întrebe: „Până la urmă, ce e The Book Shop? Vinderi cărţile sau cum? Oamenii intră pur şi simplu şi le iau?" Stupefiat pe moment, nu am putut să răspund. Din fericire, a întrerupt ea tăcerea, dându-i înainte: „Nu sunt de aici, sunt turistă. Oamenii vă dau pur şi simplu cărţile? Ce se întâmplă aici? Asta se întâmplă aici?" Am început ceea ce, privind acum în urmă, mi se pare o încercare inutilă de a-i explica principiile de bază ale comerţului cu amănuntul, ceea ce, ca să fiu sincer, ar fi trebuit să ştie deja până la cei cincizeci de ani ai ei sau cam aşa, dar femeia a ieşit din magazin în timp ce îi explicam.

Sandy, păgânul tatuat, a venit pe la 15: 00 şi a găsit două cărţi. I le-am scăzut din credit.

Total încasări: 222, 45 lire

19 clienţi
VINERI, 10 OCTOMBRIE
Comenzi online: 3
Cărţi găsite: 2

Cartea care lipseşte din comenzile de astăzi este încă una pe care am uitat să o şterg online înainte să-i trimit lui Ian stocul din vechiul depozit.

La ora 11: 00, un client a venit la casă cu câteva hărţi ale Irlandei, cerând să afle anul în care au fost publicate. Pe urmă, a început tirada temută cu „Stai să-ţi zic de ce caut hărţi şi cărţi vechi despre zona asta, e din cauză că fac cercetări despre istoria familiei, iar străbunicul meu… A ţinut-o aşa vreo cinci minute, până să-i pot răspunde că hărţile nu sunt datate, dar probabil sunt de pe la 1910.

O să-mi iau o mască şi o să scriu „NU-MI PASA” pe frunte şi de acum o să mi-o pun când mai apar ocazii din astea.

O angajată de la departamentul de urbanism a venit să inspecteze spiralele de cărţi. Se pare că cineva a făcut o reclamaţie la adresa lor, aşa că acum trebuie să obţin autorizaţie de la urbanism. Tipa a fost extraordinar de drăguţă şi a zis că, dacă ar fi după ea, ar ignora faptul că nu am solicitat autorizaţie, dar din cauză că există o reclamaţie oficială şi că librăria este într-o clădire declarată monument istoric, nu are de ales, trebuie să urmeze procedura.

The Guardian a publicat articolul intitulat „Librării ciudate şi frumoase din toată lumea”; suntem din nou pe locul trei. Nu sunt sigur dacă lucrurile astea sunt ciclice sau dacă librăriile devin brusc locuri la modă. Poate că mişcarea hipsterilor este cea care dă tonul tendinţei de a vrea să fii văzut cu viniluri şi cărţi adevărate, în loc de iPoduri şi Kindle-uri.

Total încasări: 133 lire
15 clienţi
SÂMBĂTĂ, 11 OCTOMBRIE
Comenzi Online: 2

Cărţi găsite: 2

Azi a venit Nicky, aşa că m-am dus la râu cu tata, de dimineaţă. El a prins un somon de cinci kilograme şi jumătate; eu n-am prins nimic. Am pescuit într-un loc numit Balta lui Wilson, în partea de sus a râului, în care am prins primul meu somon (sub privirea atentă a tatălui meu). Cântărea 9 livre, eram pe 9 septembrie, iar eu aveam nouă ani. Dacă aş crede în noroc, aş zice că 9 ar trebui să fie numărul meu norocos.

M-am întors la librărie la prânz şi i-am dat pauză lui Nicky, timp în care la casă a venit un client care a anunţat: „Nu vreau să par necioplit, dar în secţiunea voastră despre căile ferate nu sunt decât cârti de duzină, bune de aşezat frumos pe măsuţa de cafea, iar eu caut ceva foarte specializat bla-bla-bla…” A continuat pe tonul ăsta vreo două minute înainte să ajungă la subiect şi să-mi spună titlul cărţii pe care o căuta, moment în care eu devenisem deja incandescent, iar nevastă-sa îmi cerea scuze prin semne din spatele lui.

După ce mi-a zis titlul, l-am găsit într-un minut, însă omul a hotărât că, de fapt, nu-l mai vrea.

Să începi o frază cu „nu vreau să par necioplit, dar…” trage aceleaşi semnale de alarmă ca „nu sunt rasist, dar…”. Este foarte simplu: dacă nu vrei să pari necioplit, nu fi necioplit. Dacă nu eşti rasist, nu te comporta ca un rasist.

Total încasări: 312, 30 lire

22 de clienţi

LUNI, 13 OCTOMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 2

Azi a lucrat fi o.

Când coboram scările cu două ceşti de ceai, la 11: 00, am dat la propriu peste domnul Deacon şi i-am pătat cămaşa cu ceai fierbinte. Nu a părut să-l deranjeze deloc şi mi-a arătat alte câteva pete pe care i le făcuse cămăşii la micul dejun din aceeaşi dimineaţă. A întrebat dacă putem

să-i comandăm *A Royal Passion* de Kate Whitaker.

M-am dus la râu după prânz şi am prins un somon de trei kilograme.

Total încasări: 352, 99 lire

27 de clienţi

MARŢI, 14 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Două persoane care nu se cunoşteau au intrat în librărie în acelaşi timp şi, într-o coincidenţă extraordinară, amândouă au întrebat, în acelaşi timp, de *House of Elrig*, de Gavin Maxwell. Din păcate, nu o avem în stoc, altfel aş fi putut să aranjez o licitaţie sângeroasă.

Ronnie, electricianul, a apărut când magazinul era plin de clienţi şi a început să descrie cu voce tare diferitele moduri în care am putea să aruncăm Kindle-uri în aer. Are cunoştinţe îngrijorător de extinse despre cum se fabrică bombele. Probabil o să aleg un amestec de zahăr şi clorat de sodiu, deşi el pare foarte dornic să încerce o bombă cu oxiacetilenă. Clienţii care au sosit pe la jumătatea conversaţiei l-au ocolit cu grijă.

Zi liniştită faţă de ieri.

Total încasări: 72, 30 lire

11 clienţi

MIERCURI, 15 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Azi a lucrat fi o. Pare că şi-a perfecţionat îmbufnarea, aşa că a demonstrat asta aproape toată ziua.

Când eram la casă, un nomad bătrân care nu mai venise în librărie de câţiva ani a adus o măsuţă de cafea făcută să semene cu două cărţi uriaşe. Voia 60 de lire pentru ea. Ne-am înţeles la 35 de lire. Ultima dată când l-am văzut (acum vreo zece ani) a intrat şi a întrebat dacă avem *The Tinkler-Gypsies*[38]. Tatăl meu era în magazin

38
Țiganii spoitori.

atunci şi l-a recunoscut imediat. Se pare că omul „cumpărase” piese vechi de maşină de la tata în urmă cu treizeci de ani, pe vremea când era fermier, dar nu se mai întorsese să le plătească. M-a întrebat dacă am vreun exemplar dintr-o carte pe care o căuta, iar când am răspuns: „Da, *The Tinkler-Gypsies*”, a părut foarte surprins. *The Tinkler-Gypsies* este o carte scrisă de un avocat din Newton Stewart, pe nume Andrew McCormick, în 1907. Este o relatare detaliată despre comunitatea de nomazi de pe vremea aceea şi un document istoric şi social valoros. Într-o perioadă, se vindea rapid cu peste 100 de lire şi era foarte căutată, dar acum văd că este disponibilă ca e-book, ceea ce înseamnă că probabil valoarea ei a scăzut dramatic.

Ecotricity, compania din spatele propunerii de a ridica ferma eoliană, a apelat la guvernul scoţian pentru a anula decizia negativă a consiliului local.

Total încasări: 382, 32 lire

30 de clienţi

JOI, 16 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Astăzi am primit un e-mail de la Stuart Kelly, care a ataşat următoarea scrisoare de respingere a unui prieten care solicitase un job la o librărie:

Dragă XXX.

Avem prea mulţi oameni aici. Că sunt toţi idioţi nu contează. Îmi plac. Au muşchi puternici şi funduri atractive, îi plătesc cu 3 lire pe oră. Cum tu ai ambiţii să intri în lumea editorială, unde talentul artistic este exploatat pentru profit, îmi închipui că nu eşti interesat de genul acesta de salariu.

Una dintre fete tocmai turuie despre Bonnie Prince Charlie. Îmi pasă? Nu, deloc. Dar ea mi-e dragă. Îşi face treaba. „Pune osul”, cum se zice. Tu ai pune osul? Mă îndoiesc. Cred că ai fugi în Italia şi ţi-ai trăi viaţa în indolenţă şi beţivăneală.

DOVEDEŞTE-MI CĂ MĂ ÎNŞEL. VINO ŞI MUNCEŞTE GRATIS LUNI LA RÂND, TIMP ÎN CARE AI FI ABUZAT, UNEORI SEXUAL. VEI PURTA COIF DE HÂRTIE ŞI O PÂNZĂ CARE SĂ-ŢI ACOPERE GOLICIUNEA ŞI VEI FI OBLIGAT SĂ MĂNÂNCI CREVEŢI CRUZI, ZI DE ZI. OARE. IUBEŞTI. DESTUL INDUSTRIA CĂRŢILOR LA MÂNA A DOUA CA SĂ FACI FAŢĂ? El, IA ZI! Asta numim noi „stagiu de pregătire”. Dă bine în CV.

Cred că rămâne de văzut.

Cu drag.

XXX

În poşta de azi-dimineaţă, a sosit încă o vedere anonimă. Pe ea scrie: „The Bookshop are o mie de cărţi, în culori, nuanţe şi tonuri diferite, iar fiecare copertă este o uşă spre tărâmuri magice felurite” Bănuiesc că, postând prima vedere pe pagina de Facebook a librăriei săptămâna trecută, am dat tonul şi altora.

A sosit cartea domnului Deacon, aşa că l-am sunat ca să-l anunţ.

*

Total încasări: 309, 49 lire

26 de clienţi

VINERI, 17 OCTOMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 1

Nicky a apărut în secunda următoare după ce am deschis librăria şi mi-a vârât sub nas ceva ce, la prima vedere, părea o chestie luată dintr-un coş de gunoi cu deşeuri medicale. Era cărnoasă şi acoperită cu ceva care aducea a sânge. „E o gogoaşă cu gem din containerul de la Morrisons. S-a turtit o ţâră că am pus-o în spatele microbuzului. Ia o gură, sunt delicioase”. Gustul a fost şi mai revoltător decât aspectul. „E vinerea păpicii”, mi-a amintit ea.

În timp ce discutam despre ce aveam de făcut azi, mi-am dat seama că, de ceva vreme, nu îl mai văzusem pe Kelly Puturosul, pretendentul ei neobosit, şi nici nările nu-

mi mai fuseseră asaltate de duhoarea puternică de Brut 33. Am întrebat-o pe Nicky dacă l-a mai văzut recent, la care ea a răspuns nonşalant: „N-ai auzit? A murit acum trei săptămâni”.

Trei oameni au venit azi să vândă cutii cu cărţi, inclusiv un bărbat foarte înalt şi curtenitor, la vreo şaptezeci de ani, care a sosit cu şaptesprezece cutii mari de plastic, pline de tot felul de cărţi, printre care şi una ilustrată şi semnată de Aubrey Beardsley. I-am dat 800 de lire pe ele.

Stăteam de vorbă despre familii şi mi-a povestit că a lui fusese extrem de bogată până când străbunicul său a pierdut tot pe „băutură, jocuri de noroc şi femei”. Bunicul lui a devenit primul moştenitor de sex masculin după mai multe generaţii obligat să-şi facă rost de o slujbă în toată regula, aşa că s-a dus la Cambridge şi a devenit ginecolog. Dat fiind că familia avea relaţii bune, a ajuns ginecologul familiei regale. „A fost mecanicul de pizdă al Reginei Mary”.

Încă două vederi anonime. Pe una scria: „Poate că prietenii vin şi pleacă, dar duşmanii se adună” Pe cealaltă scria: „Ţineţi minte, paşaportul meu e verde/paharul cu voi nicicând n-am ridicat/nici pentru Regină vreun strop n-am închinat”. Al doilea mi s-a părut vag cunoscut, aşa că l-am căutat pe Google. Este scris de Seamus Heaney în *An Open Lefter*, un răspuns strălucit la includerea lui în *The Penguin Book of Contemporary British Poetry*.

După festival, în fiecare an, eu şi Anna petrecem o noapte undeva, la un hotel mai bun decât cele la care mergem de obicei. Anul ăsta, Anna a ales Glenapp Castle, lângă Ballantrae, aşa că am plecat de la librărie la prânz şi am pornit la drum. Cea mai mare parte a după-amiezii, am zăcut pe un pat imens, citind *Răpit de piraţi*.

Nicky va deschide magazinul mâine.

Total încasări: 228, 44 lire

21 de clienţi

SÂMBĂTĂ, 18 OCTOMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky a rămas peste noapte şi a deschis librăria dimineaţă. Eu şi Ana ne-am întors de la Glenapp pe la ora prânzului.

Un client a adus patru sacoşe cu cărţi, în general nişte prostii, dar a inclus şi o carte intitulată *Once a Customer*, *Always a Customer* –, pe care cred că a pus-o acolo intenţionat ca să mă enerveze pe mine.

La ora 16: 00, domnul Deacon, arătând neobişnuit de elegant, a venit să-şi ridice canea. Am comentat că arată foarte spilcuit, la care el a răspuns doar „înmormântare", în timp ce pleca.

Un cuplu cu un băieţel a intrat şi a cumpărat cărţi. Băiatul a văzut anunţul lui Nicky prin care clienţii sunt invitaţi să se lase filmaţi citind din canea lor preferată şi a întrebat dacă poate să citească şi el. Avea şapte ani şi îl chema Oscar. A citit foarte clar dintr-o carte

45 Odată ce-ai fost client, rămâi client. din seria *Harry Porter*. Pe urmă, Nicky l-a întrebat dacă citeşte vreo carte în clipa de faţă, la care el a răspuns: *Să ucizi o pasăre cântătoare*. Nicky a fost vizibil impresionată, iar părinţii lui au fost mândri, ceea ce este de înţeles. Au explicat că, deşi cartea are anumite aspecte care nu sunt foarte potrivite pentru a fi citite de un copil, s-au gândit că el nu este destul de mare să înţeleagă „crima" pentru care este judecat Tom Robinson. Se pare că Oscar ceruse să o citească.

Total încasări: 245, 49 lire

19 clienţi

LUNI, 20 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Nicky a lucrat azi, ca să o pot duce pe Anna la Dumfries, de unde să ia trenul spre Londra, unde are nişte întâlniri. După aceea, va pleca în America, să lucreze la un film pentru care o prietenă a adunat fonduri. Când m-am

întors la magazin, am descoperit că nomadul care îmi vânduse măsuţa de cafea în formă de cărţi uriaşe se întorsese să cumpere *The Tinkler-Gypsies*. Ceruse o reducere, dar Nicky refuzase să lase din preţ.

Încă trei vederi anonime astăzi, toate cu referinţe literare.

Astăzi, în Scoţia, a intrat în vigoare o lege care te obligă să taxezi clienţii cu 5 pence dacă vor să le dai şi o pungă. Amenda, în caz contrar, ajunge până la 10.000 de lire. Ăsta ar putea fi motivul pentru care nu l-am mai văzut pe reprezentantul Marshall Wilson de ceva timp. Marshall Wilson este o firmă din Glasgow de la care cumpăram pungi. Reprezentantul său venea în fiecare trimestru, deşi, chiar înainte să se discute pentru prima dată proiectul acesta de lege, observasem o uşoară scădere a numărului de clienţi care cereau pungă, precum şi o rărire a vizitelor reprezentantului.

În 2001, când am cumpărat librăria, nici nu-i întrebam pe oameni dacă vor pungă: clienţii se aşteptau să le dau cărţile în pungă. Însă, de-a lungul anilor, situaţia s-a schimbat, iar acum, când îi întreb pe clienţi dacă doresc pungă, cam jumătate răspund da, jumătate, nu. Va fi interesant de observat cum va afecta legislaţia cererea de pungi de plastic. Mi-e foarte milă de angajaţii Marshall Wilson, ale căror locuri de muncă sunt probabil în pericol. Bănuiesc că o lege bine-intenţionată poate avea consecinţe neplanificate asupra unei firme mici, care îşi desfăşoară activitatea în acest domeniu. Dacă TVA la cărţi ar creşte de la zero la douăzeci la sută, acest lucru ar avea probabil un efect nefast asupra acestui domeniu, la fel cum taxa de 5 pence are impact asupra industriei de pungi de plastic.

Total încasări: 250 lire

23 de clienţi

MARŢI, 21 OCTOMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Primul client al zilei a venit cu o cutie de cărţi de

vânzare, printre care şi *Biggles Takes it Rough*[39].

Katie, poştăriţa, a adus corespondenţa de azi la ora 11: 00. Aceasta a inclus încă două vederi anonime. Am întrebat-o dacă ar putea să-i spună Wilmei că cei şase saci cu cărţi pentru club sunt gata de ridicare şi că o rog să trimită poştaşul la sfârşitul zilei pe aici ca să-i ia.

O femeie s-a uitat prin librărie vreo zece minute, apoi mi-a zis că este bibliotecară pensionată. Cred că s-a gândit că asta ar crea un fel de legătură între noi. Nu e cazul. În general, librarilor nu le sunt prea simpatici bibliotecarii. Pentru a obţine un preţ bun, o carte trebuie să fie în stare rezonabilă, iar bibliotecarilor nimic nu le place mai mult decât să ia o carte în stare foarte bună şi să o acopere cu ştampile şi abţibilduri înainte – fără să-şi dea seama de ironia situaţiei – de a băga supracoperta într-o husă de plastic, pentru a o proteja de public. Infamia supremă în cazul unei cărţi care s-a aflat în grija îndoielnică a unei biblioteci publice este ca pagina de gardă să fie ruptă, iar pe pagina de titlu să fie trântită o ştampilă cu REBUT, înainte ca aceasta să fie, în sfârşit, pusă la dispoziţia publicului pentru a fi cumpărată la licitaţie. Valoarea unei cărţi care a trecut prin sistemul bibliotecilor este, de obicei, mai mică de un sfert din valoarea unei cărţi care nu a trecut pe acolo.

Poştaşul a apărut la 16: 30 şi a ridicat sacii pentru Random Book Club.

Chiar înainte de închidere, am primit două apeluri, primul de la un vicar pensionat din Durham, cu aproximativ o mie de cărţi de teologie. Am stabilit să le văd vineri. Al doilea apel a venit din partea unei femei ai cărei părinţi au locuit în Newton Stewart. Mama ei, văduvă, a murit în vară, iar casa urmează să fie scoasă la vânzare săptămâna viitoare. Femeia trăieşte în Londra şi trebuie să scape de cărţi până mâine seară.

Total încasări: 166, 99 lire

---

39 Biggles este numele unui erou de cărți de aventuri pentru copii, scrise de W.E. Johns, publicate între 1932 și 1968 (moartea autorului).

17 clienţi
MIERCURI, 22 OCTOMBRIE
Comenzi online: 2
Cărţi găsite: 2

Azi a lucrat Nicky, aşa că am plecat să văd cărţile din casa din Newton Stewart la scurt timp după ce a sosit ea la magazin. Am găsit ceva material bun despre istoria locală. Curăţenia în casă avea să fie cu siguranţă o sarcină foarte costisitoare: era plin de mobilă ieftină şi nu mai văzuse un aspirator de un an sau doi. De obicei, Nicky lucrează vinerea şi sâmbăta, iar după ce studenţii care lucrează vara se întorc la universitate, rămân doar eu în librărie tot restul săptămânii. Dar Nicky este foarte amabilă şi flexibilă, aşa că vine şi în alte zile, dacă nu pot să programez o vizită pentru vineri sau sâmbătă.

Şi eu, şi Nicky uităm mereu să le cerem bani clienţilor pentru pungi. Am hotărât să rectificăm problema nemaioferindu-le pungi şi lăsându-i pe ei să ceară.

Nicky a răspuns la telefon unui bărbat din Lochmaben care avea cărţi de vânzare. Am stabilit să mă duc să le văd luni seara.

Total încasări: 203, 55 lire
14 clienţi
JOI, 23 OCTOMBRIE
Comenzi online: 6
Cărţi găsite: 4

Una dintre cărţile comandate pe care nu le-am găsit azi-dimineaţă se numeşte *Alien Sex*: *The Body and Deşire în Cinenuf1*. Bethan o înregistrase în secţiunea de teologie.

O mare parte din zi am verificat preţurile stocului nostru de anticariat ca să mă asigur că sunt cele mai mici din online. În cele mai multe cazuri, când am înregistrat cărţile pe Monsoon, ne-am asigurat că am pus preţuri mai mici decât ale concurenţei, cu excepţia cazurilor în care singurele alte exemplare disponibile proveneau din biblioteci sau erau în stare proastă. Dacă ne vindem stocul online la un preţ fix, ne asigurăm că preţul acela este cel

mai mic disponibil. Numai exemplarul cel mai ieftin se vinde. Adesea

47 Sexul extraterestru: *corpul şi dorinţa în cinematografie*. apar preţuri mai mici decât ale noastre la scurt timp, dar dacă nu revenim la sistem să verificăm, nu avem de unde să ştim asta şi, dacă exemplarul nostru nu este cel mai ieftin, nu se va vinde niciodată. Pentru majoritatea cărţilor din secţiunea de anticariat au apărut între timp preţuri mai mici la concurenţă, nu numai pentru alte exemplare de anticariat, ci şi pentru exemplare în regim de tipărire la cerere. Când expiră perioada drepturilor de autor pentru o carte, oricine are voie să o retipărească.

Până relativ recent, asta însemna scanarea sau culegerea cărţii şi tipărirea rapidă a câtorva sute (sau mii) de exemplare. Asta implica un cost şi un risc financiar, aşa că cele mai multe cărţi de anticariat care erau retipărite erau cărţi de istorie pe care cei care le retipăreau ştiau că le pot vinde în magazinul lor. În primii câţiva ani ai acestui secol, totuşi, a apărut tehnologia prin care oricine cu o imprimantă POD[40] poate imprima câte un singur exemplar din cărţi care nu se mai tipăresc, la un cost relativ mic. Consecinţa acestui fapt este că, la căutarea unei cărţi rare pe Abebooks şi pe multe alte site-uri, rezultatele vor include numeroase exemplare ieftine ale unor cărţi care nu există până când nu le comandă un client. Astfel, valoarea cărţilor rare pe vremuri a scăzut vertiginos, fiindcă acum vânzătorul concurează pe o piaţă saturată cu reimprimări, iar noi ne bazăm pe clienţii care vor cartea originală pentru obiectul în sine, nu doar pentru informaţiile pe care le conţine. Dacă adăugăm la toate astea proiectul Google Books, care are în vedere digitalizarea şi punerea la dispoziţie gratuit a celor 130 de milioane sau cam aşa de titluri unice estimate ca existând în istoria editorială, obţinem un cocteil mortal pentru aceia puţini care am mai rămas în comerţul cu cărţi la mâna a doua.

---

40 Print on Demand — „tipărire la cerere“.

Total încasări: 852, 50 lire
9 clienţi
VINERI, 24 OCTOMBRIE
Comenzi online: 2
Cărţi găsite: 1

Nicky a venit cu o substanţă care nu aduce deloc a mâncare. „Ecleruri de ciocolată. Delicioase” şi aşa a început încă o vineri a păpicii.

La 9: 15, tocmai mă pregăteam să plec la Durham să văd biblioteca de teologie, când Nicky şi-a amintit să-mi spună că preotul sunase miercuri să anunţe ca le vânduse deja altui librar.

Diana, prietena Annei, a trimis un e-mail să spună că Eva, fiica ei de paisprezece ani, va sosi în Dumfries luni după-amiază pentru a face voluntariat o săptămână. Uitasem complet că acceptasem să o primesc să lucreze o săptămână, dar îmi amintesc că este o fată foarte drăguţă, aşa că sper că totul va fi bine.

O clientă m-a întrebat dacă pot s-o ajut să găsească nişte cadouri de Crăciun pentru cele patru fiice ale ei, dar nu a putut să-mi spună ce le interesează sau ce buget are. Cum nu i-am cunoscut niciodată copiii, habar nu am avut ce să-i sugerez, deşi am fost foarte recunoscător că hotărâse să cumpere cadourile de Crăciun dintr-o librărie second-hand. I-am recomandat Philip Pullman şi C.S. Lewis, ale căror cărţi par să suscite mult interes.

A avut loc o scădere considerabilă a numărului de persoane care cer pungă, deşi clienţii englezi par adesea jigniţi când li se cer 5 pence. Bănuiesc că nu sunt la curent cu faptul că acum există o obligaţie legală în acest sens şi se gândesc că avarii ăştia de scoţieni îi jecmănesc.

Un profesor pensionat din Gârlieston, un sat aflat în apropiere, pe malul mării, a adus câteva cutii cu cărţi, în principal ficţiune de la cluburile de carte, în stare proastă, dar am găsit câteva cărţi interesante despre echitaţie şi cursele de trap şi i-am dat 20 de lire pe ele.

Am terminat *Răpit de piraţi*. Era o ediţie relativ

veche, cu coperte ilustrate, aşa că am pus-o la loc pe raft. Este un titlu care întotdeauna se vinde repede.

Total încasări: 149, 39 lire

16 clienţi

SÂMBĂTĂ, 25 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Nicky a rămas peste noapte şi a deschis magazinul.

Căpitan a dormit toată după-amiaza într-o cutie goală de carton din camera scoţiană, spre deliciul clienţilor.

Total încasări: 170, 99 lire

12 clienţi

LUNI, 27 OCTOMBRIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Şi azi a lucrat Nicky, iar Katie, poştăriţa, a livrat încă trei vederi anonime.

Telefonul a sunat la 9: 05.

Eu: „Bună dimineaţa. The Book Shop”.

Apelantul: „A” bună ziua. Aveţi deschis azi?”

Primul client al zilei a fost un bărbat cu barbă în stil Rolf Harris, deloc avantajoasă, şi un ton arogant: „Aveţi cărţi Folio Society? Aţi auzit de Folio Society, nu?” Asta este ca şi cum ai întreba un fermier dacă ştie ce e ăla tractor, aşa că i-am răspuns că da, am auzit de Folio Society şi am în stoc vreo 300 de cărţi publicate de ei. A cumpărat două dintre titlurile Folio cele mai frumos ilustrate*, în inima întunericului* şi *împăratul muştelor*. Când a plecat, s-a scuzat pentru tonul iniţial, explicând că în ultimele trei librării în care intrase habar nu avuseseră ce era Folio Society.

După prânz, m-am dus la Dumfries, unde aveam programare la un specialist în durerile de spate, la 15: 15, după care am luat-o pe Eva de la gară. O să stea aici până vineri. Pe urmă, am mers împreună până la Lochmaben ca să mă uit la cărţile dintr-un bungalou. Cărţile erau, în

mare, volume broşate de ficţiune, toate despre crime săvârşite cu obiecte ascuţite. Bărbatul vindea cărţile pentru că soţia lui avea cancer în stadiu avansat şi o muta într-un centru de îngrijire. Îşi cumpărase un apartament mic ca să fie aproape de ea, dar nu avea suficient spaţiu pentru cărţi. I-am dat 40 de lire pentru vreo şaizeci de cărţi.

În camionetă, pe drum spre casă, Eva a vrut să afle despre achiziţionarea de stoc şi factorii în funcţie de care hotărăsc ce cărţi cumpăr şi cât ofer pentru ele. M-am străduit să-i explic, dar asta m-a făcut să-mi dau seama cât de complex este procesul. Nu există reguli în afară de cele pe care ţi le faci singur.

I-am trimis un e-mail lui fi o de dimineaţă, ca să văd dacă poate să vină mâine câteva ore, doar ca Eva să aibă drept companie pe cineva mai apropiat de vârsta ei. Am aranjat şi să lucreze la biroul festivalului miercuri (la sugestia Annei), ca să mai schimbe decorul.

Total încasări: 205, 90 lire

27 de clienţi

MARŢI, 28 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Eva a apărut, în cele din urmă, pe la ora 11: 00. La fel ca în cazul tuturor noilor angajaţi, am rugat-o să şteargă rafturile din tot magazinul, ca să se familiarizeze cu dispunerea librăriei.

Dimineaţă, Katie, poştăriţa, a livrat o vedere pe spatele căreia scria: „Nu trece supus în acea noapte mare, încă un scotch dublu îţi va aduce alinare” Curentul cu vederi anonime pare să ia amploare. Ştampila poştei era din Edinburgh.

Fi o a venit pe la ora 15: 00 şi a învăţat-o pe Eva câteva lucruri rele, inclusiv cât de important este să fie nepoliticoasă cu mine şi să-mi ignore toate instrucţiunile. Din fericire, Eva pare mult prea politicoasă şi bine-crescută ca să urmeze exemplul necivilizat al lui fi o.

Total încasări: 314, 46 lire
30 de clienţi
MIERCURI, 29 OCTOMBRIE
Comenzi online: 1
Cărţi găsite: 1

Eva şi-a petrecut ziua la biroul festivalului. S-a întors la prânz, epuizată după ce introdusese date toată dimineaţa, apoi s-a întors pentru a face acelaşi lucru şi după-amiază. Când a revenit la librărie, la ora 17: 00, mi-a zis că „aproape intrase în comă de plictiseală".

Katie, poştăriţa, a mai adus patru vederi anonime.

O clientă care căuta cărţi despre câini continua să vorbească peste mine când încercam să o îndrept spre secţiunea respectivă.

În cele din urmă, am renunţat şi am cronometrat cât i-a luat să se oprească din vorbit. Două minute şi patruzeci şi trei de secunde.

După ce am închis magazinul, am ieşit la o plimbare cu Eva ca să-i arăt câteva dintre cele mai interesante părţi ale oraşului, inclusiv mormintele martirelor, puţul medieval şi monumentul de pe Windy Hill.

Total încasări: 106 lire
26 de clienţi
JOI, 30 OCTOMBRIE
Comenzi online: 6
Cărţi găsite: 4

Poşta de azi a adus încă patru vederi anonime, inclusiv una care cita din *The Meaning of Liff*, o carte în care Douglas Adams şi John Lloyd au luat diverse nume de locuri britanice şi le-au atribuit semnificaţii, ca într-un dicţionar. Pe una din vederile de azi scria aşa: „Moranjie (adj.) Uşor îngrijorat că o anumită cutie poştală «nu va merge» la expedierea unei scrisori importante". Dar cred că definiţia mea preferată din *The Meaning of Liffesxe* „Mavis Enderby (subst.) Prietena aproape complet uitată din trecutul îndepărtat, faţă de care soţia ta manifestă o gelozie şi o ură absolut iraţionale".

La scurt timp după ce am deschis magazinul, a intrat o familie formată din cinci persoane. Tatăl – care purta şapcă de baseball şi bea dintr-o doză de Tizer – s-a învârtit pe aici mormăind întruna pentru sine „cărţi despre dihori”. Habar nu aveam că se mai găseşte Tizer de cumpărat.

Pe la ora 13: 00, în timp ce stăteam de vorbă cu Eva la casă, un bărbat corpolent a intrat în încăpere venind din spatele magazinului, împreună cu soţia lui, şi s-a îndreptat spre ieşire. Când plecau, soţia l-a întrebat: „Nu cumperi nimic?”, la care el a răspuns: „Nu, nu am văzut nimic care să-mi placă” Eva s-a holbat la mine cu gura căscată de uimire, apoi mi-a zis că omul stătuse în fotoliul de lângă foc de la 10: 00 şi citise dintr-un teanc de cărţi pe care le adunase lângă el. Ce să mai zic că nici nu s-a deranjat să le pună la loc pe rafturi, sarcină pe care am împărţit-o cu Eva după plecarea lui.

Mama Evei a trimis un e-mail de dimineaţă să întrebe dacă Eva poate să se întoarcă acasă în seara asta, fiindcă trebuie să plece pe neaşteptate pentru câteva zile. Aşa că am sunat-o pe fi o şi am întrebat-o dacă poate să se ocupe de magazin după-amiază şi, prima dată pentru ea, să-l închidă. Spre surprinderea mea, n-a dat-o în bară. Am condus-o pe Eva la Dumfries la timp să prindă trenul de 17: 58. Mi-a părut rău că a plecat; a fost o companie minunată în casă, acum, că se apropie iarna şi rămân singur cu pisica.

Total încasări: 292, 99 lire

32 de clienţi

VINERI, 31 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Azi a lucrat Nicky.

Dimineaţă, Katie, poştăriţa, a adus o vedere anonimă de Halloween cu mesajul „Ray Bradbury a fost descendent al vrăjitoarelor din Salem”. Am rugat-o pe Nicky să jurizeze vederile sosite săptămâna asta şi să aleagă o câştigătoare. Ea a luat totul mult mai în serios decât am

anticipat eu, mergând chiar până într-acolo încât să conceapă un sistem bazat pe cinci criterii:

1. Trebuia să înţeleagă citatul de pe verso.

2. Imaginea de pe vedere trebuia să aibă legătură cu citatul de pe verso.

3. Vederea trebuia să fie din carton reciclat.

4. Trebuia să o facă să râdă.

5. Citatul trebuia să includă o referinţă literară oarecare.

Chiar înainte de închidere, domnul Deacon a apărut cu două femei care, as zice eu, aveau cam jumătate din vârsta lui. De data asta, nu mai arăta la fel de elegant, iar cămaşa lui părea tapiţată cu o galerie impresionantă de pete noi. Bănuiesc că poartă aceeaşi cămaşă şi la înmormântări, şi la grădinărit. A cumpărat *King Charles Ude* Antonia Fraser, apoi mi le-a prezentat pe însoţitoarele lui, care, s-a dovedit, îi erau fiice. Văzuseră amândouă videoclipul cu împuşcatul Kindle-ului, la fel ca domnul Deacon, spre surprinderea mea. Nu-mi închipuisem că ar deţine vreun fel de tehnologie şi credeam că tocmai din acest motiv comandă cărţi prin intermediul meu şi nu prin Amazon sau Abebooks. Se pare însă că este destul de *au fait* cu computerele, doar că preferă să susţină afacerile locale. Înainte să-i cunosc fiicele, presupusesem că domnul Deacon este holtei, iar această scurtă incursiune în viaţa lui mi s-a părut cumva o paletă largă de informaţii, faţă de cât de puţin ştiam despre el înainte.

După muncă, am ieşit să beau ceva cu Tracy, ca să marcăm expirarea contractului ei cu Societatea Regală pentru Protecţia Păsărilor. Vara ei de stat în camera egretelor din County Buildings şi de spus oamenilor că nu sunt egrete în cuib a ajuns, în sfârşit, la final.

Total încasări: 245, 99 lire

8 clienţi

NOIEMBRIE

„Dacă o porneşte bine şi are capitalul financiar necesar, orice persoană educată ar trebui să îşi poată

asigura un trai modest dintr-o librărie. Exceptând cazul în care te specializezi pe cărţi «rare», nu este o meserie greu de învăţat, iar dacă ştii cate ceva despre conţinutul cărţilor, ai un mare avantaj din start. (Majoritatea librarilor nu o ştiu. Le poţi afla nivelul uitându-te în revistele în care îşi publică cererile. Dacă nu vezi un anunţ pentru *Destinul şi căderea*… al lui Boswell, poţi fi destul de sigur că vei vedea unul pentru *Moara de pe Floss* de T.S. Eliot.) De asemenea, este un negoţ uman, care nu mai poate fi vulgarizat dincolo de un anumit punct".

George Orwell, *Amintirile unui librar*

Dacă, pe vremea lui Orwell, cei care confundau autorii şi titlurile erau comercianţii, astăzi clienţii se fac vinovaţi de asta. Am fost întrebat de mai multe ori dacă am *o mie nouă sute optzeci şi patru* de Aldous Huxley şi nu este ceva nemaiauzit să se ceară *Tom Jones* de Helen Fielding. Nicky mi-a amintit recent că *Omagiu Cataloniei* a fost atribuită de clienţi în ultima lună şi lui Ernest Hemingway, şi lui Graham Greene. Iar „revistele" de specialitate la care se referă Orwell au dispărut toate în epoca internetului. Chiar şi când am preluat eu librăria, se făcea destul de mult comerţ în domeniu, iar reţelele prin care comercianţii se contactau între ei pentru a încerca să facă rost de o carte pentru un client erau încă rezonabil de sănătoase. Acum, bineînţeles, clienţii nu au nevoie de noi să le găsim cărţi. După două minute online, exemplarul este în drum spre ei. Din când în când, mă mai vizitează câte un comerciant de cărţi care caută chilipiruri sau, dacă este specialist, cercetează o anumită secţiune ca să găsească titluri de care are nevoie pentru a-şi păstra un stoc credibil, dar astfel de lucruri sunt o raritate. În primii ani, era ceva obişnuit; în fiecare săptămână, unul sau doi îşi anunţau prezenţa şi, în cele din urmă, apăreau la casă cu teancuri de cărţi, îmi arătau cărţile de vizită şi primeau reducerea standard de zece la sută. În prezent, până şi clienţii cer reduceri şi, de obicei, mai mult de zece la sută. Moartea tranzacţiilor din interiorul domeniului a pus capăt

şi carierei de „furnizor” – cineva care cunoaşte domeniul şi câţiva comercianţi şi care cutreieră prin librăriile din toată ţara, încărcând o camionetă cu stoc cumpărat de la acestea, pe care ştie că îl poate vinde cu un mic profit comercianţilor. O mare parte din stocul furnizorului era format din cărţi despre topografie – înaintea internetului, o carte despre Galloway nu era foarte valoroasă pentru o librărie din Dorset şi viceversa, aşa că furnizorul făcea curăţenie, redistribuind astfel de cărţi în zonele geografice relevante. Acum, pe Amazon nu mai contează unde anume pe planetă se află o carte. Cât despre „negoţul uman” – cu siguranţă aşa a fost, dar Amazon l-a transformat în ceva duşmănos şi barbar.

SÂMBĂTĂ, 1 NOIEMBRIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 6

Nicky a rămas peste noapte şi a deschis magazinul de dimineaţă. Când am întrebat-o care vedere a câştigat concursul, a arătat spre una pe care era evident că o scrisese chiar ea. Ba chiar avea ştampila poştei de la noi:

„Cenuşăreaso! a urlat maştera cea rea, scuipând clienţii cu salivă şi fire de păr roşcovane, DE CE este aragazul aprins şi DE CE sunt cele patruzeci de cutii cu cărţi mucegăite aranjate frumos şi DE CE ai rezolvat eficient toate comenzile? Mă SCOŢI DIN MINŢI! Du-te să subţiezi supa şi să-i dai pisicii smântână cu lingura. ŞI DE CE sunt atâţia bani în casă? Gata, nu mai primeşti de mâncare resturi mucegăite, nenorocite!”

Am hotărât să citesc biografia scrisă de Andrew McNeillie despre tatăl lui, John McNeillie, autorul romanului *The Wigtown Ploughman*, publicat în 1939, a cărui descriere a standardelor dure de igienă şi salubritate din Scoţia rurală a revoluţionat serviciile sociale din ţară. Sunt prieten cu Andrew de când am cumpărat librăria şi sunt curios să văd cum scrie şi cum a folosit scrisoarea tatălui său către unul dintre cititori, pe care am găsit-o într-o carte şi i-am dat-o ca să o includă în documentare.

Total încasări: 233 lire
15 clienţi
LUNI, 3 NOIEMBRIE
Comenzi online: 7
Cărţi găsite: 7
Cinci comenzi prin Abebooks, două prin Amazon.

O vedere în poştă azi: „Zidurile din cărţi din jurul lui, încărcate de trecut, formau un fel de izolare faţă de lumea prezentă şi dezastrele ei”. Avea ştampila poştei locale. Katie, poştăriţa, a lăsat un aviz de la Royal Mail prin care eram înştiinţat despre un articol pentru care nu fusese plătită expedierea. Acesta se află la oficiul poştal din Newton Stewart. O să mă duc mâine să-l iau.

Callum a venit să refacă zona tejghelei. Vom încorpora un suport din stejar pe care l-am cumpărat la o licitaţie de la o fermă de pe proprietatea Buccleuch, acum vreo zece ani. Scopul lui este să creeze o barieră mai solidă, care să mă protejeze de clienţi.

Un bărbat de vreo treizeci şi ceva de ani, cu o barbă luxuriantă, a intrat şi a întrebat dacă ne-ar interesa vreo 2000 de cărţi pe care le are într-o casă din apropiere de Newton Stewart. Am răspuns că da. O să mă contacteze în curând. Imediat după ce a plecat, un alt client a întrebat: „Aveţi toaletă aici?” Am răspuns că nu, dar că este una la primărie, chiar în capătul pieţei. Clientul: „O, ce dezamăgitor! Şi plouă afară”.

Total încasări: 238 lire
15 clienţi
MARŢI, 4 NOIEMBRIE
Comenzi Online: 6
Cărţi găsite: 5

Callum a venit din nou la ora 9: 00 să continue montarea cadrului. A trebuit să desfacă o parte din ce a lucrat ieri, ca să monteze rigipsul.

Eliot a sosit la ora 21: 00, fiindcă are o şedinţă de consiliu săptămâna asta. Am aprins focul, iar el s-a aşezat în dreptul lui, plângându-se de frig. Probabil din cauza asta

nu şi-a aruncat pantofii în clipa în care a ajuns în bucătărie, aşa cum face de obicei.

Total încasări: 82, 50 lire

8 clienţi

MIERCURI, 5 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

M-am trezit la 6: 30 în sunet de uşi trântite şi paşi apăsaţi, apoi mi-am adus aminte că stă Eliot la mine, aşa că m-am culcat la loc. Până la urmă, m-am sculat la 8: 30 să mă spăl pe dinţi, dar Eliot făcea baie, aşa că am coborât să pregătesc micul dejun. Hainele lui erau răspândite pe toată podeaua bucătăriei. Am făcut o ceaşcă de ceai şi m-am dus în camera mare, unde am găsit dovezi ale micului dejun luat de el pe toată masa: farfurii, căni, tacâmuri, firimituri. Reuşise chiar şi să închidă pisica acolo. Nu face lucrurile astea în mod conştient şi sunt sigur că e din cauză că mintea lui este absorbită de informaţiile pe care va trebui să le prezinte consiliului la şedinţă.

După-amiază a telefonat doamna Phillips („Am nouăzeci şi trei de ani şi sunt oarbă”), care căuta *H is for Hawk*, de Helen McDonald. Aveam un exemplar în stoc. Helen McDonald a fost una dintre invitatele de la festivalul de anul acesta, iar evenimentul ei a fost unul dintre cele mai populare.

Callum a venit după prânz să continue munca la tejghea. Cum se afla dedesubtul ei, a fost speriat de o voce care a salutat şi – neatent pentru o clipă – a slăbit strânsoarea asupra ciocanului într-un moment vital, scăpându-l pe un panou de sticlă, care s-a făcut ţăndări. Vinovatul era domnul Deacon, care venise să comande *Love* in a *Cold Climate* de Nancy Mitford. „Nu e pentru mine, eu nu-s cu cărţile de genul ăsta. Cadou pentru fiica mea. Nu citesc ficţiune. E scrisă mai mult pentru femei”. Aveam un exemplar la raft, aşa că nu a fost nevoie să îl comand pentru el.

Foarte multă linişte în magazin. Nici măcar un client

după 11: 45, în afară de domnul Deacon. Ziua a fost salvată de o comandă online pentru setul *Don Quijote* în două volume pe care l-am cumpărat pe 15 august de la căsuţa din Haugh of Un L-am vândut cu 400 de lire unui client din Japonia.

Total încasări: 152, 50 lire 5 clienţi

JOI, 6 NOIEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Nicio vedere azi.

Nicky m-a întrebat dacă pot să-i dau parola mea de Facebook ca să le spună celor cam o mie de oameni care urmăresc pagina care este perspectiva ei asupra lucrurilor. Mi-a mai zis şi că nu-i place o porţiune din noua zonă de tejghea construită de Callum şi că o s-o dea jos data viitoare când o să fiu plecat. Ca de obicei, a lipsit complet orice explicaţie logică a motivului pentru care colţul ăla de tejghea a supărat-o: „Nu-mi place, uite aşa”.

Câştigătoarea concursului de vederi anonime de săptămâna trecută Premiul constă într-o carte aleasă de expeditor, în valoare de până la 20 de lire) este din Londra, iar pe vedere scria: „Ai auzit de Yeats? Vinăria? Nu, W.B. Yeats, poetul… trăiască asonanţa, greşirea ritmului”. Se pare că este un citat din Willy Russell, care a fost invitat la festivalul de carte acum câţiva ani.

Isabel a venit să se ocupe de contabilitate. A fost foarte impresionată de noile spirale din cărţi.

Am ajuns în bibliografia tatălui lui Andrew McNeillie la pasajul în care citează scrisoarea pe care i-am dat-o eu. Numele meu de familie este adesea scris greşit, dar interpretarea lui Andrew este foarte neobişnuită: „Bithyll”.

Total încasări: 88 lire

5 clienţi

VINERI, 7 NOIEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Un număr serios de clienţi a întrebat în ultima vreme

de romane de-ale lui Terry Pratchett. S-ar putea ca asta să aibă legătură cu întristătoarea lui decădere datorată maladiei Alzheimer. Pratchett, la fel ca John Buchan, P.G. Wodehouse, E.F. Benson şi mulţi alţii este un autor ale cărui cărţi nu sunt niciodată suficiente. Se vând repede şi, de obicei, în cantităţi mari. Într-o singură zi anul trecut, am vândut toată secţiunea de Wodehouse de la Penguin, peste douăzeci de cărţi, toate cumpărate de trei clienţi.

Total încasări: 198, 77 lire

15 clienţi

SÂMBĂTĂ, 8 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

O zi rezonabil de aglomerată. În mare parte, mi-am petrecut-o citind biografia tatălui lui Andrew McNeillie, *Ian Niall*: *Part of His Life*. Ian Niall era pseudonimul lui John McNeillie, iar titlul se referă la cea mai cunoscută lucrare a sa, *The Wigtown Ploughman*: *Part of His Life*.

Total încasări: 132, 83 lire 17 clienţi

LUNI, 10 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

La 11: 15, un client a întrebat dacă avem *Departe de lumea înlănţuită*. Deşi am încercat de câteva ori să-i explic că titlul cărţii este, de fapt, *Departe de lumea dezlănţuită*el a refuzat categoric să accepte, chiar şi când i-am pus pe tejghea, sub nas, dovada irefutabilă a acestui fapt: „Păi au greşit titlul la tipografie”.

În ciuda dialogului atât de enervant, ar trebui să fiu recunoscător: omul mi-a dat o idee pentru titlul autobiografiei mele, dacă o să fiu vreodată destul de norocos încât să ies la pensie.

Am capsat vederile anonime pe unul dintre rafturile din galerie, în camera din mijlocul magazinului în care se atârnau tablouri pe vremea când proprietar era John Carter. Noi încă îi spunem „galerie”, deşi acum nu mai este niciun tablou acolo. La fel cum în Wigtown este o cârciumă

care, pentru cel puţin o sută de ani, a fost cunoscută drept The County Hotel. Când a fost preluată, acum vreo şase ani, noii proprietari i-au schimbat numele în The Wigtown Ploughman. Localnicii încă îi zic The County şi cred că aşa o să-i şi rămână numele.

,»

Total încasări: 57, 99 lire

6 clienţi

MARŢI, 11 NOIEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Rămân rapid fără spaţiu pentru vederile anonime şi s-ar putea să încep să le capsez de Nicky.

O clientă a venit la casă cu *Highways and Byways în Galloway and Carrick*, de C.H. Dick, publicată în 1916 şi legată cu pânză groasă, albastră, cu titlul aurit. Acest exemplar era în condiţie bună şi avea preţul de 16, 50 lire. Când i-am cerut banii, clienta – o femeie în vârstă, curtenitoare – s-a răstit: „16, 50 lire? Ăsta e jaf la drumul mare, nu plătesc atât pentru o carte veche”. Am urmat-o până la uşă şi am văzut-o cum s-a urcat într-un Range Rover şi a demarat.

Highways and Byways este o incursiune cu adevărat minunată în această zonă, aşa cum arăta ea în urmă cu o sută de ani. Surprinzător, nu s-au schimbat prea multe pe aici între timp. Inclusiv faptul că – aşa cum observa Dick – „districtul a rămas necunoscut lumii mai mult timp decât orice altă zonă a Scoţiei, cu posibila excepţie a insulei Rockall”.

Total încasări: 125, 03 lire

7 clienţi

MIERCURI, 12 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Una dintre comenzile online a fost pentru ediţia Penguin din *Orb prin Gaza*, de Huxley, o carte pe care nici nu ştiam că o avem în stoc.

Chiar înainte de prânz, un client a adus patru cutii de ficţiune de duzină. Am pescuit câteva şi i-am oferit 15 lire pentru ele. A început să se plângă că 15 lire nu acoperă nici măcar costul benzinei pe care a folosit-o ca să le aducă până aici. Când i-am atras atenţia că nici nu i-am cerut şi nici nu am ştiut că o să vină, a continuat să se plângă până când, în cele din urmă, a plecat, bodogănind că are *o* bibliotecă mare cu cărţi rare de anticariat pe care „cu siguranţă nu o să le aducă aici să le vândă”.

Iarna se instalează de-adevăratelea, şi în magazin este mai frig decât acum câteva săptămâni, deşi încălzirea este pornită, iar soba a fost aprinsă în fiecare zi de la începutul lui octombrie.

Total încasări: 67, 95 lire

7 clienţi

JOI, 13 NOIEMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 2

Am coborât în fugă scările la ora 8: 55 ca să răspund la telefon, care suna de ceva timp. *En route*, am reuşit să-mi vărs ceai în poală. Am ridicat receptorul ca să fiu întrebat: „Ştiţi la ce oră pleacă următorul autobuz spre Wigtown din Newton Stewart?”

Am scris nişte scuze pline de umilinţă celor doi clienţi Amazon ale căror comenzi nu le-am găsit, sperând să evit feedbackul negativ.

În timp ce încercam să lipesc un afiş în magazin pentru Random Book Club, am observat că pistolul cu capse nu funcţiona, aşa că l-am testat pe mâna mea, moment în care a hotărât să funcţioneze.

Total încasări: 34, 50 lire

3 clienţi

VINERI, 14 NOIEMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 3

Nicky a sosit veselă de dimineaţă, cu nişte prăjituri

de ovăz hidoase din containerul de la Morrisons. A preluat controlul asupra contului de Facebook şi a postat următoarele:

Ofertele de azi!

Ai vrut mereu exemplarul ăla din *Entomologie pentru pescuitul la muscă*, cu momelile colorate de mână, dar nu ai avut 70 de lire să dai pe el?

Ei bine, în weekendul ăsta ar putea să fie al tău! Hai să facem TROC!

Lemne de foc, whisky, găini, cai bălţaţi, toate se acceptă la schimb. Hai cu ele încoa'!

Un băieţel de vreo cinci ani a venit singur în librărie şi a întrebat dacă putem să-l ajutăm să găsească un cadou pentru mama lui. Avea 4 lire. După câteva întrebări, am aflat că mamei îi place grădinăritul, aşa că i-am găsit o carte despre grădinăritul cu ghivece, de 6 lire. Nicky i-a dat-o cu 4 lire.

După prânz, m-am dus la Rhonehouse, lângă Castelul Douglas, să văd o colecţie de cărţi pe care o vindea văduva unui preot al Bisericii Scoţiei. Am ajuns la ora 14: 00 şi m-am întâlnit cu ea şi cu fiul ei, un bărbat cu câţiva ani mai tânăr decât mine care se mutase înapoi acasă din Edinburgh, ca să aibă grijă de ea la bătrâneţe. Femeia ne-a făcut câte o ceaşcă de ceai, apoi m-a condus în sufragerie, unde aranjase toate cărţile, cu cotorul în sus, pe masă. În timp ce discuta despre ele, a scos un pârţ şuierător, extrem de puternic, care a durat câteva secunde. La scurt timp, a plecat în grădină, moment în care fiul ei a intrat în cameră, a detectat mirosul de pârţ şi mi-a aruncat cea mai urâtă privire.

Am plecat cu patru cutii de cărţi de teologie aridă şi o reputaţie de băşinos.

Total încasări: 105, 90 lire

11 clienţi

SÂMBĂTĂ, 15 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Nicky a rămas peste noapte şi a deschis magazinul de dimineaţă. Primul telefon al zilei:

Apelant: „Vă sun să confirm anunţul dumneavoastră publicitar în *Crime Prevention Publication*. V-am notat aici cu o reclamă de un sfert de pagină. Aţi fost de acord cu ea când v-aţi înscris, în august”.

A urmat ceva abureală neconvingătoare despre circulaţie şi cititori etc.

Eu: „Nu-mi amintesc nicio conversaţie de genul ăsta şi nu mi-aş face niciodată reclamă în ceva numit *Crime Prevention Publication*. Pare ceva ce tocmai aţi inventat”.

Apelant: „Dar v-aţi dat acordul în august. Scrie aici”.

Eu: „Nu cred. Ce număr aveţi? Verific şi vă sun eu înapoi”.

A închis.

Ah, ce ironie! O înşelătorie cu *Crime Prevention Publication*[41]. Primesc genul ăsta de apel de vreo două ori pe an. Adesea, publicaţia pe care se presupune că am acceptat să o sponsorizez se numeşte ceva de genul *Fii bun cu copiii bolnavi*.

Total încasări: 145, 98 lire

20 de clienţi

LUNI, 17 NOIEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Azi a venit Nicky. Eu m-am dus cu maşina la Lockerbie, de unde am luat trenul spre Edinburgh pentru o întâlnire la Biblioteca Naţională a Scoţiei. Vreau să discut cu ei despre posibilitatea de a folosi înregistrările lor cu muzică clasică pentru care au expirat drepturile de autor ca să înfiinţez un post de radio, căruia firmele i-ar putea plăti un mic abonament, evitând astfel taxele punitive impuse de PPL (Phonographic Performance Limited) şi PRS (Performing Right Society), două organizaţii a căror *raison d’être* pare să fie extragerea de bani de la oricine redă muzică înregistrată la locul de muncă. În tren, am

41 Publicația pentru preîntâmpinarea infracțiunilor.

stat lângă un grup de oameni dintre care unul avea un Kindle. O oră întreagă le-a perorat cu voce tare însoţitorilor lui cu gurile căscate despre cât de minunată e drăcia aia, în timp ce noi, restul, încercam în van să ne citim cărţile, revistele şi ziarele. În cele din urmă, şi fără a detecta ironia, a răcnit: „Sigur, nu pot nicicum să citesc dacă vorbeşte cineva în cameră” Absolut fiecare cap din vagon s-a întors brusc spre el în acelaşi timp, într-o încruntătură simultană.

Postarea lui Nicky de pe Facebook de azi:

Foarte tracasată ieri – am trimis o mare parte din cărţile noastre cele mai bune unui client nou din Germania, rafturile par goale!

Vedeta zilei a fost femeia, împreună cu fiica ei adultă, care a pus mâna pe care toate obiectele noastre minunate din anticariat şi a scăpat unul pe jos, spărgând duşumeaua. Apoi, când a întrebat dacă avem cărţi de Steinbeck („da, avem”, zâmbet larg, clientul are întotdeauna dreptate), a strănutat PE MINE.

Nu, nu a cumpărat nimic.

Am rămas peste noapte în Edinburgh, cu sora mea Lulu şi familia ei.

Total încasări: 170, 99 lire

14 clienţi

MARŢI, 18 NOIEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Am plecat din Edinburgh la ora 10: 00. Nicky era la librărie şi o rugasem să ambaleze cărţile pentru Random Book Club. Am ajuns acasă imediat după prânz şi, spre surprinderea mea, se ocupase de asta şi aranjase cu poştaşul să treacă pe aici ca să ridice cei şapte saci.

Când sortam cutiile, am găsit un ghid vechi al zonei Wigtownshire, care includea o reclamă a magazinului de pe vremea când era băcănie, în anii 1950. Din când în când, câte un vizitator îmi spune că, pe vremea când locuia

în Wigtown, aici era băcănia lui Pauling sau că este rudă cu cei care aveau magazinul pe când era băcănie.

Total încasări: 90, 50 lire

5 clienţi

MIERCURI, 19 NOIEMBRIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 3

La ora 11: 00, un adolescent s-a apropiat stângaci de tejghea şi mi-a pus în faţă un exemplar din *De veghe în lanul de secara*, alături de cele 2, 5 lire, cât era preţul. Puţine cărţi m-au impresionat la fel de mult ca romanul ăsta pe vremea când eram cam de aceeaşi vârstă cu băiatul de acum, în tranziţia sinuoasă spre maturitate. Felul în care Salinger prezintă înstrăinarea lui Holden Caulfield de lumea în care este obligat să trăiască trebuie să fi rezonat cu milioane de cititori adolescenţi de-a lungul deceniilor, de la prima publicare a romanului, în 1951.

Total încasări: 48 lire

9 clienţi

JOI, 20 NOIEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky a venit şi a continuat să înregistreze cărţile cumpărate din Rhonehouse. A trecut o lună de la introducerea taxei pe pungă şi Nicky a calculat că numărul persoanelor care au cerut pungă a scăzut de la aproximativ 50 la sută la sub 10 la sută.

Total încasări: 149 lire

10 clienţi

VINERI, 21 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Nicky s-a obişnuit să deturneze contul de Facebook. Iată postarea ei de azi.

Clienţii se plângeau de CĂLDURĂ ieri, când am aprins soba şi am ars cărţile care nu ne plăceau, adică, pe care nu le voiam; cele fără „limbaj” adecvat – deci s-a zis

cu Roddy Doyle sau Irvine Welsh – ce păcat!

Aţi vrea să numiţi nişte cărţi pe care să le ardem azi?

Trataţia de vinerea păpicii a fost un pachet de turte de ovăz expirate.

Domnul Deacon a venit să comande o carte, dar nu şi-a găsit hârtiuţa pe care îşi notase titlul.

Într-un moment de plictiseală, am calculat că am expediat peste o tonă de cărţi anul acesta. Nu-i de mirare că trebuie să mă aşez înainte să deschid factura de la Royal Mail.

Total încasări: 57, 30 lire

5 clienţi

SÂMBĂTĂ, 22 NOIEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 1

Azi a lucrat Nicky, aşa că am ieşit la prânz cu nişte prieteni la hanul Steam Packet de pe Insula Whithorn. M-am întors în toiul după-amiezii şi m-am trezit că Nicky, din proprie iniţiativă, se apucase să tapeteze peretele de lângă secţiunea pentru copii cu ilustraţii ale unor animale sălbatice pe care le decupase dintr-o enciclopedie.

Sunt disperat. Face numai ce o taie capul.

Domnul Deacon a sunat. Vrea *Declin şi prăbuşire* de Evelyn Waugh. Când i-am adus aminte ce-mi zisese, că ficţiunea este pentru femei, a răspuns: „Majoritatea, dar nu toată”.

O clientă care venise cu maşina din Ayr a adus două cutii cu cărţi de vânzare. Cele mai multe erau ghiduri victoriene pentru Europa, dar nu în stare foarte bună. Le cumpărase din greşeală la o licitaţie, crezând că licitează pentru un samovar. I-am dat 200 de lire, ceea ce, m-a asigurat ea, îi aducea suficient profit cât să fi meritat călătoria.

Nicky, când a plecat, la sfârşitul programului de lucru: „Am o idee super. Ce-ar fi să transformăm magazinul în discotecă?”

Total încasări: 345, 99 lire

19 clienţi
LUNI, 24 NOIEMBRIE
Comenzi online: 5
Cărţi găsite: 4

Ieri am avut o experienţă uşor tulburătoare: m-am trezit după ce mă întinsesem puţin, am coborât în bucătărie, mi-am făcut o ceaşcă cu ceai şi m-am dus cu halatul desfăcut în salon, unde omul care spăla geamurile pe exterior se uita în cameră de pe scară. M-am retras în grabă. Niciunul dintre noi nu a vorbit despre asta de dimineaţă, când a venit să-şi ia cele 5 lire.

Un client a adus la casă o carte de istorie scoţiană, legată în piele, din 1817. A arătat spre preţul scris în creion pe forzaţ, de 1, 5 lire, care evident nu era preţul nostru. Am verificat în baza noastră de date ţi o aveam trecută cu 75 de lire, iar exemplarul nostru era cel mai ieftin online. I-am spus că în niciun caz nu o vând cu 1, 5 lire, iar el a plecat furios. Nicky mi-a zis mai târziu că îl văzuse scriind ceva într-o carte din librărie şi bănuia că omul dezlipise abţibildul nostru şi scrisese singur preţul. Cu ani în urmă, era un comerciant de cărţi celebru care bătea regulat librăriile din Wigtown, aşteptând până când vedea o faţă nouă la casă – cineva care, bănuia, ştia mai puţine decât el – şi ştergea preţurile scrise cu creionul pe cărţile rare, apoi le reducea, ca să-şi facă rost de un chilipir. Din câte ştiu, a murit între timp.

Ultimii clienţi ai zilei – un cuplu tânăr care a cumpărat câteva titluri SF – mi-au spus că îşi petrec vacanţa vizitând librării second-hand din tot Regatul Unit. Mai pâlpâie încă o flacără a speranţei pentru noi.

Total încasări: 78 lire
7 clienţi
MARŢI, 25 NOIEMBRIE
Comenzi online: 7
Cărţi găsite: 4

Am uitat să pun alarma, aşa că am dormit până mai târziu. Am deschis magazinul la 10: 00, când am

descoperit că la 9: 30 ar fi trebuit să înceapă cursul de artă pentru doamne, iar acestea aşteptaseră, tremurând de frig, afară.

Total încasări: 64 lire

3 clienţi

MIERCURI, 26 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Declin şi prăbuşire a sosit cu poşta de dimineaţă, aşa că l-am sunat pe domnul Deacon să-l anunţ.

Sandy, păgânul tatuat, a venit cu prietenul lui. A lăsat şase bastoane şi a găsit o carte despre mitologia celtică.

Un client a venit la ora 16: 00 cu o cutie de cărţi broşate de ficţiune, printre care minunatul roman *Eseu despre orbire* al lui José Saramago şi *Susţine Pereira*, de Antonio Tabucchi, amândouă primite de mine de la un prieten italian îngrozit de ignoranţa mea în materie de ficţiune contemporană europeană. *Susţine Pereira* mi-a plăcut mult, dar *Eseu despre orbire* a fost uimitoare. Puţine cărţi m-au făcut să mă simt atât de captivat şi – în mod ironic – să le vizualizez atât de clar. Mizeria şi haosul jalnic al unei lumi în care toţi oamenii au orbit, fragilitatea contractului social şi dezintegrarea rapidă a societăţii după pierderea unui singur simţ sunt atât de realist descrise de Saramago încât cititorul este atras mai degrabă ca participant în poveste decât ca observator şi – ca *Memoriile personale şi confesiunile unui păcătos cu temei*, de James Hogg – la sfârşit te lasă cu mai multe întrebări despre lumea din jurul tău.

Total încasări: 90, 55 lire

9 clienţi

JOI, 27 NOIEMBRIE

Comenzi online: 8

Cărţi găsite: 6

Azi au ridicat bradul de Crăciun în piaţă.

În magazin a intrat un grup de trei rusoaice şi una dintre ele (se vedea că era singura care vorbea engleză) a

întrebat dacă avem cărţi în limba rusă. A părut sincer surprinsă că avem câteva, dar nu au cumpărat niciuna.

Am primit o comandă prin Abebooks după-amiază de la un client din Irlanda. Era un set de opt volume cu preţul evident trecut greşit în Monsoon:

Titlu:	*European History*: *Great Leaders* & *Landmarks*
Autor:	Rev. H.J. Chayton, William Collinge, Walter Murray
Preţ:	3, 48 lire
Expediere:	8, 85 lire
Total:	12, 33 lire

Greutatea totală a setului este de 8, 2 kilograme, ceea ce înseamnă că expedierea în Irlanda ar costa 88 de lire. I-am trimis un e-mail clientului şi i-am explicat situaţia.

Trei persoane au întrebat, independent una de alta: „Cumpăraţi cărţi?” Una dintre ele a adus trei cărţi din seria *Harry Potter* şi mi le-a arătat emfatic, subliniind că una dintre ele era o ediţie princeps. Când i-am spus că ultimele cărţi din seria *Harry Potter* au avut tiraje aşa de mari în ediţia princeps încât au devenit, practic, lipsite de valoare, le-a pus repede la loc în geanta în care le adusese şi a plecat. Nu cred că m-a crezut.

Când închideam, am avut plăcerea de a-l zări pe domnul Deacon grăbindu-se spre librărie cum numai un bărbat supraponderal, trecut de vârsta mijlocie poate să se grăbească. Poalele hainei puţin cam strâmte (care îi fluturau) şi şuviţa pieptănată peste creştet (care i se sculase şi stătea vertical) păreau o pereche de aripi reziduale şi, respectiv, aripioara dorsală a unui peşte-velă: primele străduindu-se să îl propulseze în faţă, iar ultima,

să-l ghideze. Se vedea că încerca să ajungă la librărie înainte să se închidă. Am ţinut uşa deschisă pentru el, a plătit cartea, apoi a plecat târşâindu-şi picioarele şi gâfâind în amurg.

Total încasări: 88, 99 lire

6 clienţi

VINERI, 28 NOIEMBRIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: 1

Nicky a sosit la 9: 15, ca de obicei. Imediat, mi-a oferit o tavă de plastic cu ceva care ar fi putut fi considerat mâncare, dacă ar fi fost cu câteva zile mai proaspăt, întrebându-mă: „Vrei un rulou cu scorţişoară?” (Eticheta de la Tesco cu „Redus la 27 pence” era încă vizibilă.) Am răspuns: „Da, chiar mi-ar plăcea, mersi, Nicky”. Dar când am întins mâna să iau unul, m-a plesnit peste ea şi a zis: „Nu l-aş alege pe ăla. Am lins glazura de pe el pe drum spre muncă azi-dimineaţă”.

Singura comandă de dimineaţă a fost pentru o carte intitulată *A Toast-Fag*.

În timp ce lipeam preţurile pe cărţile din mai multe cutii, cumpărate din mai multe surse şi adunate unele peste altele în magazin, am găsit o carte numită *The Restraint of Beasts*, de Magnus Mills. Finn mi-o recomandase, aşa că am pus-o deoparte şi o voi începe când voi avea timp.

Nicky a hotărât să rămână peste noapte ca să putem să bem bere şi să bârfim. Cum era de aşteptat, amândoi am băut prea mult. I-am oferit o sticlă de Comerake Ale şi mi-a răspuns că nu-i place berea care are un nume de pasăre pe ea[42]. Ăsta este genul de logică pe care îl aplică ea ori de câte ori are de luat o decizie.

Total încasări: 62, 50 lire

5 clienţi

SÂMBĂTĂ, 29 NOIEMBRIE

Comenzi online: 1

42 Corncrake înseamnă cârstei.

Cărţi găsite: 1

Nicky a deschis magazinul, aşa că am mai stat în pat.

Comanda de azi era pentru o carte intitulată *A Young Man*'s *Passage*, de Mark Teller. Julian Clary a folosit acelaşi titlu pentru autobiografia lui, dar nu cred că din aceleaşi motive.

Când aşezam cărţi pe rafturi, eu şi Nicky am comentat în acelaşi timp (în momentul în care intram în galerie) că este extrem de frig acolo. Şi focul era aprins. De când am aşezat aeroterma la baza scărilor, anul trecut, galeria a devenit din cea mai călduroasă cameră din magazin una dintre cele mai reci, probabil din cauză că are un perete de piatră, fără rambleiere sau izolaţie. Aşa că l-am sunat pe Callum să văd ce părere are el despre asta. O să vină să se uite.

Total încasări: 100 lire

10 clienţi

DECEMBRIE

„În perioada Crăciunului aveam zece zile febrile de luptă cu cărţile poştale şi calendarele de Crăciun, a căror vânzare e obositoare, dar care aduc bani buni pe timpul sezonului. Urmăream cu interes cinismul brutal cu care e exploatată emoţia Crăciunului. Agenţii comerciali ai firmelor de cărţi poştale de Crăciun începeau să vină cu cataloagele lor încă din iunie. O expresie din facturile lor mi-a rămas în memorie. Scria acolo: «2 duzini: pruncul Iisus cu iepuraşi»".

George Orwell, *Amintirile unui librar*

De Crăciun şi, posibil, în perioada imediat premergătoare acestuia, atmosfera din magazin este cea mai calmă din tot anul. Afacerea depinde în aşa măsură de vizitele turiştilor, care abia dacă mai există în decembrie, că aproape ar fi mai bine să închidem librăria între noiembrie şi martie. Puţinii oameni care oferă cărţi second-hand drept cadouri de Crăciun sunt, de obicei, excentrici, aşa că merită să ţinem deschis măcar pentru distracţia pe care ne-o asigură astfel de personaje. Sunt

cei mai interesând clienţi. Şi nu s-ar cuveni să închidem; dacă magazinul nu ar fi deschis, asta le-ar dezamăgi pe cele câteva suflete care se aventurează în zona rurală din Galloway în lunile de iarnă şi care probabil nu ar mai veni altă dată. Din când în când, cheltuie nişte bani şi, oricum, zilele scurte şi reci de iarnă nu sunt propice pentru alte activităţi, dacă ar fi să închid librăria. Aşa că este mai bine să ţin deschis şi să accept ce-mi pică ocazional, decât să ţin închis şi să nu încasez nimic. Singura săptămână în care merită cu siguranţă să deschid este cea dintre Crăciun şi Hogmanay – adică săptămâna în care oamenii se întorc în regiune pentru a-şi petrece perioada sărbătorilor cu cei dragi, pe care descoperă curând că îi iubesc mai mult de la o distanţă de câteva sute de kilometri, decât atunci când sunt închişi în aceeaşi casă cu ei. În acea săptămână, librăria este aglomerată, luată cu asalt de oameni care au petrecut mult prea mult timp închişi prea aproape de rude în cea mai întunecată lună a anului; disperaţi să găsească orice modalitate de evadare, se înghesuie în magazin şi-şi trec orele răsfoind şi – de regulă – cumpărând cărţi.

LUNI, 1 DECEMBRIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: 1

Ziua Sfântului Andrei, sărbătoare legală în Scoţia.

O clientă a sunat să întrebe de o carte:

Femeia: „Am fost în librăria dumneavoastră la Festivalul de carte şi am găsit o carte despre grădinile vechi, în paragină, din Scoţia, în secţiunea de cărţi noi. Aţi putea să-mi spuneţi titlul?”

Eu: „Nu, îmi pare rău. Dar ştiu ce carte căutaţi şi mi-ar face plăcere să vă vând un exemplar”.

Femeia: „De ce nu vreţi să-mi spuneţi titlul?” Eu: „Pentru că, imediat după aceea, o să vă duceţi s-o cumpăraţi de pe Amazon”.

Femeia: „Nu, o trimit pe mama s-o cumpere de la dumneavoastră”.

Eu: „A, bun! În cazul ăsta, pot să notez datele cârdului dumneavoastră de credit şi numele mamei dumneavoastră? O pun deoparte după ce o plătiţi”.

În momentul acela, a închis.

După muncă am ieşit cu Tracy să bem o bere la crâşmă. Un fermier local a trecut pe acolo şi a întrebat: „Vrea cineva un nap? Am câţiva în camionetă” Laura, care lucra la bar, i-a răspuns că ar vrea unul. Omul a apărut cu cel mai mare nap pe care l-am văzut vreodată. Se pare că a avut o recoltă monstru anul ăsta.

Am început să citesc *The Restraint of Beasts*.

Total încasări: 28 lire

4 clienţi

MARŢI, 2 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Callum a trecut pe aici şi am discutat despre posibilitatea de a izola peretele de piatră din galerie. Ar trebui să se simtă o diferenţă serioasă în ce priveşte temperatura. A fost de acord să facă lucrarea şi să înceapă cândva săptămâna asta.

Azi a fost o zi însorită, aurie; lumina discretă din decembrie şi ianuarie cade pe secţiunea Penguin într-un fel pe care nu-l mai vezi în restul anului. Momentul cel mai frumos al zilei a fost, fără îndoială, când am vândut o carte intitulată *Donald McLeod’s Gloomy Promises*, publicată în 1892, unui client care o căuta de mai mulţi ani.

Total încasări: 33 lire

2 clienţi

MIERCURI, 3 DECEMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 2

Dimineaţă răcoroasă, aşa că am aprins focul şi am prelucrat comenzile online. Când am intrat în oficiul poştal cu corespondenţa, am trecut pe lângă un bărbat care ducea în mână o cărămidă, iar cheile maşinii îi atârnau din

gură. Când a mormăit un salut prietenos, cheile i-au căzut din gură şi au aterizat – ce potrivealã – pe cărămidă.

La 14: 30, un bărbat mai în vârstă a intrat în librărie cu o cutie de cărţi de istorie militară pe care voia să le vândă, inclusiv câteva despre King’s Own Scottish Borderers (KOSB), regimentul de infanterie în care s-au înscris bărbaţii din Galloway de-a lungul timpului, deşi Galloway nu este un ţinut de graniţă.

Total încasări: 46 lire

4 clienţi

JOI, 4 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Callum a sosit la ora 10: 00 să înceapă izolarea peretelui. O mare parte din zi am pus cărţi în cutii şi am desfăcut rafturile de pe peretele pe care va lucra el.

Total încasări: 48 lire

5 clienţi

VINERI, 5 DECEMBRIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: 1

Azi a lucrat Nicky. A ajuns devreme, vizibil entuziasmată. „O, ce trataţie am pentru tine!” Această „trataţie” trebuia să fie un soi de compensaţie pentru ruloul cu scorţişoară de pe care linsese ea glazura vinerea trecută. A scos o cutie acoperită cu abţibilduri cu „Redus”, care conţinea o prăjitură Peppa Pig.

Callum a fost aici toată ziua şi a lucrat la izolarea peretelui.

După ce i-am dat lui Nicky câteva sarcini (la care a dat afirmativ din cap cu entuziasm, iar apoi a hotărât să nu le facă), la ora 11: 00 am plecat la Sorbie – aflat la o distanţă de aproape zece kilometri de Wigtown – pentru o tranzacţie cu cărţi. Era vorba despre colecţia unuia dintre prietenii tatălui meu, Basil, care a murit anul acesta. Nepotul lui se ocupa de bunurile rămase. Nu erau multe cărţi interesante şi majoritatea erau manuale de inginerie,

dar am luat vreo două cutii şi i-am scris un cec de 100 de lire.

Când am plecat din Bristol ca să mă întorc în Scoţia, în 2001, moartea era un subiect cu care eram relativ nefamiliarizat, în afară de pierderea bunicilor şi a surorilor lor în vârstă. Poate că sunt un norocos că nu mi-am pierdut niciodată un prieten apropiat. Însă viaţa rurală te obligă să intri în contact cu oameni de toate vârstele şi din toate categoriile într-un mod pe care la oraş este uşor să-l eviţi. Când am cumpărat magazinul, în 2001, clienţii comentau adesea că păream „foarte tânăr pentru un librar" şi poate că eram. De cinci ani nu am mai auzit asta, iar numărul de înmormântări la care merg creşte în fiecare an. Mulţi dintre prietenii părinţilor mei au murit în ultimul an. Mama mi-a zis recent: „Eu şi tatăl tău suntem pe un câmp minat acum".

După muncă, am ieşit la o bere cu Callum. Am invitat-o şi pe Nicky, dar a zis că nu vrea să iasă, aşa că i-am aprins focul şi i-am cumpărat nişte bere artizanală de la Ce-op (nimic cu nume de pasăre, de data asta). Când m-am întors, pe la ora 20: 00, ea stătea în faţa focului şi cosea o jucărie de pluş, o văcuţă la care se pare că lucra de peste douăzeci de ani. Nu semăna deloc a vacă.

Săptămâna asta, câţiva clienţi au intrat în librărie şi s-au plâns că şi-au uitat ochelarii de citit. Nu este nici pe departe ceva neobişnuit. Când i-am pomenit de asta lui Nicky, a răspuns că şi ea şi-i uită frecvent.

Total încasări: 22 lire
2 clienţi

SÂMBĂTĂ, 6 DECEMBRIE
Comenzi online: 2
Cărţi găsite: 2

La ora 8: 00, am auzit-o pe Nicky făcându-şi micul dejun, aşa că am mai stat în pat şi a deschis ea. Am fost trezit la scurt timp după aceea de sunetul ciocanului rotopercutor al lui Callum, care găurea de zor peretele de

la parter. O mare parte a după-amiezii mi-am petrecut-o montând un cablu de boxe de la combina stereo, pe care am dus-o acum în partea din faţă a magazinului, într-un loc în care nu ajung copiii, fiindcă par incapabili să treacă pe lângă ea fără să umble la butoane – de obicei, dau volumul mai tare.

Total încasări: 72, 29 lire

9 clienţi

LUNI, 8 DECEMBRIE

Comenzi online: 9

Cărţi găsite: 8

A fost extrem de linişte în magazin toată ziua. Primul client a apărut abia la 11: 30 şi a întrebat: „Unde ţineţi cărţile despre marketing şi strategie financiară?” Cineva o să primească un cadou de Crăciun interesant.

Când verificam corespondenţa, am găsit o scrisoare de la consiliu, pe care Nicky făcuse un desen foarte rudimentar cu o faţă rotundă, care avea ochelari şi păr creţ, şi care în mod evident trebuia să fiu eu. Când i-am arătat-o şi am întrebat-o: „Nicky, ce-i asta?” a răspuns: „Asta? O oglindă”.

Total încasări: 78, 44 lire

6 clienţi

MARŢI, 9 DECEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Anna a sunat să spună că nu o să lucreze la filmul pe care îl gândise cu prietena ei în America, fiindcă bugetul i se pare prea mic, aşa că a rezervat bilet la avion înapoi spre Londra şi ajunge în Dumfries joi.

Unul dintre clienţii de azi, un bătrân, şi-a târşâit paşii până la casă ţinând strâns în mână o carte şi având pe faţă o expresie entuziasmată. „Cât vreţi pe ăsta?” Era un manual de latină, pe care el l-a deschis repede şi mi-a arătat numele scris cu stiloul pe forzaţ. „A fost al tatălui meu”. Cartea costa 4, 5 lire, dar i-am zis că i-o dau gratis. Nu-mi aduc aminte de unde o aveam, dar el a fost aşa de

încântat că a găsit-o, încât mi s-a părut de bun-simţ să procedez aşa. Omul venise în vacanţă din Kent, aşa că este posibil ca manualul să fi făcut parte dintr-o colecţie mare pe care am cumpărat-o dintr-o casă de lângă Canterbury acum câţiva ani.

Comenzi online: 80 lire

9 clienţi

MIERCURI, 10 DECEMBRIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: O

Nicky a venit azi ca să pot eu pleca să mă uit la o bibliotecă, pe undeva pe lângă Stearling, pe malul estic al lacului Lomond. Casa se afla într-o vâlcea splendidă, iar drumul era străjuit de o pădure veche de foioase şi presărat cu vile victoriene maiestuoase, la fel ca cea la care mergeam eu. Proprietarii erau un cuplu cam de aceeaşi vârstă cu părinţii mei, iar casa era plină de mobilă frumoasă şi obiecte de artă. Oamenii au fost prietenoşi şi m-au tot alimentat cu ceai şi biscuiţi cât am inspectat cele vreo mie de cărţi din diversele camere. Fiii lor fuseseră la o şcoală cu internat în Perthshire, iar unul din ei era de vârsta mea, aşa că fără îndoială că drumurile ni se intersectaseră la un moment dat, probabil la un meci de rugby. La fel ca în multe alte tranzacţii cu cărţi, şi ei îşi vindeau casa şi căutau ceva mai mic, în cazul de faţă, un apartament în cartierul West End din Glasgow.

Colecţia de cărţi era amestecată, dar conţinea câteva materiale vechi interesante, inclusiv o ediţie princeps din *The Whisky Distilleries of the United Kingdom*, de Barnard, publicată în 1887. A fost prima dată când am văzut un exemplar din ediţia princeps. Aveau o colecţie bună de cărţi despre whisky, printre care şi câteva titluri de anticariat. Când am stat de vorbă, am aflat că bărbatul lucrase în industria whisky-ului înainte să se pensioneze şi ca ştiam cam aceiaşi oameni din domeniul distileriilor. După câteva negocieri civilizate, am convenit asupra unui preţ de 1 200 de lire pentru zece cutii cu cărţi.

Drumul spre casă a fost cumplit. Am făcut greşeala de a o lua printre dealuri: un drum pe care încăpea o singură maşină, lung de treizeci de kilometri, acoperit de zăpadă. În plus, ploua şi urla vântul. M-am întâlnit cu câteva camioane forestiere încărcate. Apoi, când am ajuns mai sus, ploaia s-a transformat în zăpadă, iar peisajul montan a fost iluminat din când în când de fulgere. Am reuşit să ajung înapoi acasă pe la ora 18: 00.

Total încasări: 85, 98 lire

7 clienţi

JOI, 11 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Una dintre cărţile comandate azi a fost *A Drug Taker's Notes*. Când am dus comenzile la Wilma, nici urmă de William. Am întrebat-o pe Wilma unde e, la care ea a răspuns conspirativ, cu un zâmbet răutăcios: „Îşi face somnul de după-amiază" Nu cred că poate dormi vreodată suficient cât să se trezească bine dispus.

După închidere, m-am dus la Dumfries să o iau pe Anna de la gară.

Total încasări: 27 lire

5 clienţi

VINERI, 12 DECEMBRIE

Comenzi Online: 1

Cărţi găsite: O

Nicky a venit în costumul ei de schi negru, ca de obicei, cu un pateu din containerul de la Morrisons. Semăna mai degrabă cu o coajă de pe o rană uriaşă decât cu o delicatesă comestibilă. „Ei, e delicioasă. Ia şi gustă!" Era revoltătoare. Vinerea păpicii a devenit un moment deprimant în fiecare săptămână, mai ales de la incidentul cu ruloul de scorţişoară.

Astăzi, vânzările au mers tare prost, iar în magazin a fost crunt de frig. Postarea lui Nicky de pe Facebook:

Dragi prieteni, Nicky sunt. Când am ajuns la muncă azi-dimineaţă, m-au trecut toate emoţiile când am zărit o

lumină roşie strălucind lângă tejghea. Să fie oare un radiator? Voi putea să-mi dau jos păturica?

Da şi nu. Era un radiator, dar NUMAI lumina era aprinsă. Păturica rămâne pe mine până în aprilie.

A, cea mai deprimantă veste în *Free Press* de săptămâna asta: a fost furată o monedă dintr-o maşină parcată la o fermă. În ce fel de lume trăim?

Nu-i spuneţi că am fost aici.

Nicky a adus cinci perechi de ochelari pe care le-a cumpărat de la magazinul cu produse de o liră din Bathgate, pentru clienţii care şi-i uită pe ai lor acasă.

Cineva de la o distilerie din vale a aflat că am cumpărat colecţia de cărţi despre whisky şi a venit la magazin. A oferit 600 de lire pentru Barnard, preţ pe care l-am acceptat bucuros, fiindcă asta înseamnă că pot să-mi recuperez investiţia în doar câteva zile. Dacă ar fi fost într-o stare mai bună, probabil că aş fi putut să-i cer de două ori mai mulţi bani.

Callum a terminat izolarea peretelui. Acum trebuie să găsim pe cineva care să-l tencuiască înainte să putem aranja rafturile la timp pentru Crăciun.

Total încasări: 79, 50 lire

3 clienţi

SÂMBĂTĂ, 13 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

La 9: 22 terminasem deja cu comenzile zilei, dar Nicky încă nu dăduse niciun semn de viaţă. La ora 10: 00, am primit un SMS de la ea: „Sunt într-un şanţ lângă Doon of May. Aştept un tractor să mă tragă afară”. A reuşit să vină cu o ocazie direct din şanţ. Doon este un teren lângă frumosul sat Elrig. Proprietarul este un tip pe nume Jeff, care a organizat acolo un fel de comunitate. Nicky a ajuns, în cele din urmă, pe la 10: 45.

După-amiază, a venit tata să mă roage să imprim ceva pentru o întâlnire pe care o are miercuri. El şi mama pot să navigheze pe iPaduri, dar în afară de asta, au nevoie

de asistenţa familiei pentru orice legat de computere. Discuţia din magazin s-a învârtit în jurul întrebării „La ce oră începe oficial după-amiaza?” Eu am zis că la 12: 00. Anna a zis că la 11: 00. Tata a zis: „abia după ce îmi termin eu prânzul”.

Total încasări: 121, 79 lire

10 clienţi

LUNI, 15 DECEMBRIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

În timp ce sortam cărţile din nişte cutii, posibil dintr-una din colecţiile preoţilor, am dat peste două cărţi pe care nu te-ai aştepta să le găseşti în aceeaşi cutie: *Mein Kampfşi*. O *Biblie* de la Ierusalim cu copertele din lemn de măslin.

Când găseşti un exemplar din *Mein Kampf* te afli într-o poziţie dificilă din punct de vedere moral. Exemplarul pe care îl avem noi costă vreo 60 de lire şi mulţi comercianţi nu se vor atinge de el, ceea ce e de înţeles, dar există cerere pentru el – nu imensă, însă suficientă pentru a şti că se va vinde într-o lună. Întrebarea la care nu ştii niciodată răspunsul este în mâinile cui va ajunge – vreun nebun extremist de dreapta sau un istoric care îi expune pe cei care neagă Holocaustul. Piaţa pentru *Mein Kampi se* va schimba de anul viitor, oricum, după ce drepturile de autor vor expira în Germania.

Total încasări: 149, 50 lire

11 clienţi

MARŢI, 16 DECEMBRIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: 1

Azi a venit Nicky, fiindcă eu aveam programare la specialistul în dureri de spate de la spitalul din Dumfries la ora 11: 00. Am fost trimis la secţia de RMN să mi se facă o scanare. Dacă tot am fost în Dumfries, am profitat de ocazie să văd nişte cărţi ale unei femei în vârstă, rămasă văduvă în mai. Spre norocul meu, locuia într-un

apartament mic chiar în apropiere de spital. Cărţile erau toate despre pescuit, iar unele dintre ele erau destul de rare. Am căzut de acord asupra unui preţ de 250 de lire pentru patru cutii, iar când i-am spus ca şi eu sunt pescar împătimit, a insistat să-mi dea toate cutiile cu momeli ale soţului ei. Parcurgând rafturile, am observat că pe ele şi pe cele mai multe dintre mese, fotografiile înrămate fuseseră aşezate cu faţa în jos. Am ridicat câteva, din curiozitate. Toate înfăţişau aceeaşi persoană, bănuiesc că soţul doamnei. Poate că nu suporta să i se amintească de el.

Nicky îşi continuă activitatea pe Facebook:

Dragi prieteni, Nicky sunt!

Poate că unii dintre voi nu ştiţi cât de grijuliu şi generos este Shaun. Când, în sfârşit, am ajuns la librărie în ziua cu asfaltul alunecos rău, fără camionetă, m-a lăsat să turtesc o cutie de carton şi să o aşez, în STRAT DUBLU, pe jos, sub masa de lucru, ca să mă mai apere de curentul iernii. Ce mărinimos! Şi cum becul roşu al radiatorului era aprins (chiar şi fără căldură), m-am simţit tare confortabil. Minunat Shaun ăsta!

M-am tot chinuit să găsesc un zidar care să termine peretele proaspăt izolat, că mâine-poimâine vine Crăciunul.

Total încasări: 58, 49 lire

8 clienţi

MIERCURI, 17 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Un client care era în magazin de vreo două ore şi care fusese singurul client în tot acest timp a zis: „Acum, înainte de Crăciun, trebuie că e cea mai aglomerată perioadă din an pentru voi” Efectiv, nimeni altcineva nu mai fusese în magazin tot timpul cât stătuse el pe acolo. Cum îşi închipuise el că arată magazinul în restul anului, habar nu am.

Am terminat *The Restraint of Beasts*.

Total încasări: 103, 09 lire 8 clienţi

JOI, 18 DECEMBRIE
Comenzi online: 2
Cărţi găsite: 2

La ora 10: 00, la uşa librăriei s-a prezentat primul client: „Nu prea mă interesează cărţile”, urmat de „Să vă zic eu ce cred despre puterea nucleară”. La 10: 30, dorinţa de a trăi era doar o amintire îndepărtată.

Când am dus comenzile la Wilma, William delecta un client clar dezinteresat cu o glumă atât de încărcată de incorectitudine politică încât, dacă ar exista o scară Beaufort pentru lucrurile de genul ăsta, magnitudinea ar fi fost mult prea mare şi ar fi trebuit creată una nouă. Am întrebat-o pe Wilma dacă poate să trimită poştaşul mâine să ridice sacii când colectează corespondenţa la sfârşitul zilei.

Cărţile despre pescuit din tranzacţia de la Dumfries, deşi nu aş putea să spun că zboară de pe rafturi, se vând mult mai repede decât orice altceva. Acesta este un fenomen obişnuit, chiar şi într-un magazin de dimensiuni relativ mari, ca al meu: stocurile proaspete se vând cel mai repede. Bănuiesc că există o logică în asta, dat fiind că, dacă o cane care se află pe raft de un an nu s-a vândut, atunci probabil are un preţ prea mare sau nu există piaţă pentru ea. Cu toate acestea, nu se simte aşa; este aproape ca şi cum cărţile abia aşezate pe rafturi par mai proaspete, iar cele care zac pe rafturi de o veşnicie au căpătat un anumit aer stătut, ceea ce le face de nevândut.

Când sortam cutiile cu cărţi de la Loch Lomond, am mai găsit un pamflet la adresa lui Sorley MacLean, semnat de Seamus Heaney. Tirajul total a fost de cincizeci de exemplare, iar eu am acum două. Ar trebui să valoreze 100 de lire fiecare. La fel ca autograful lui Walter Scott şi cartea cu dedicaţia lui Florence Nightingale, şi aceste pamflete au ceva care te face să te simţi conectat cu oamenii respectivi. Poate că cel mai interesant mister este că nu ştii niciodată cine a ţinut în mâini toate cărţile fără autograf sau dedicaţie care ajung în magazin şi care a fost

povestea lor secretă.

Am mai primit un e-mail de la Bay Bookshop din Colwyn Bay, Ţara Galilor. Magazinul lor se închide în curând şi vor să ştie dacă am dori să le cumpărăm stocul. E evident că nu au reuşit să-l vândă în altă parte. I-am rugat să-mi trimită câteva fotografii prin e-mail.

Total încasări: 184, 49 lire

7 clienţi

VINERI, 19 DECEMBRIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: O

Colwyn Bay a răspuns cu nişte fotografii din care reiese un stoc rezonabil de 20.000 de cărţi. Se pare că au avut o ofertă, dar mult mai mică decât ce aşteaptă ei. Bănuiesc că şi oferta mea va fi cam tot pe acolo, aşa că nu mă mai obosesc. Foarte puţini oameni se încumetă acum la o tranzacţie de dimensiunea asta, aşa că poţi să zici ce preţ vrei. Cred că se vor chinui să scape de ele.

În magazin a fost la fel de linişte şi de frig ca într-un mormânt. Apropo, trebuie să o întreb pe Nicky dacă a mai murit recent vreunul dintre clienţii noştri obişnuiţi.

Sortam cutiile cu cărţi când am observat un exemplar din *Satyriconul* lui Petronius. Am început să o frunzăresc şi cred că voi încerca să o citesc.

Poştaşul a ridicat sacii cu cărţile de la Random Book Club la 15: 30.

Nicky rămâne peste noapte şi lucrează mâine, ceea ce înseamnă că o să fiu puţin mai liber să fac lucruri interesante, cum ar fi să mă duc la bancă, apoi la joagăr, ca să iau cherestea pentru rafturile noi, şi chiar să fac curat în maşină.

Total încasări: 122 lire

8 clienţi

SÂMBĂTĂ, 20 DECEMBRIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Azi a lucrat Nicky. Cât timp am fost eu la joagărul de

lângă Penkiln ca să iau cherestea pentru rafturile noi, pe care le voi pune pe peretele recent izolat, ea a preluat din nou controlul paginii de Facebook.

Dragi prieteni, Nicky sunt!

UAU, ce i-am mai supărat pe vecini aseară cu montajul nostru video „Sfârşit de an”, cu mişcări de dans hip-hop & swing, urmat de nişte droguri puternice (câte două pastile de Ibuprofen fiecare!), ştiind că personalul în vârstă nu va fi în stare să meargă astăzi. Aşa o ardem noi. A-ha!

I-am zis lui Nicky că nu găsesc un zidar care să termine peretele izolat de Callum şi că vreau să termin cu asta înainte de Crăciun. Mi-a răspuns „Lasă că rezolv eu” şi a ieşit din magazin. După cinci minute, s-a întors cu un tip pe nume Mark, care s-a uitat la ce era de făcut şi a spus că poate să se ocupe mâine. Nicky se dusese în staţia de autobuz şi întrebase oamenii care aşteptau acolo: „E vreunul din voi zidar?”, iar el răspunsese că da.

Nicky a găsit un loc în Glasgow care va accepta stocurile noastre respinse şi le va recicla: Smurfât Kappa (Cash for Clothes ne-a zis recent că nu mai au activitate în Galloway). Ne vor plăti 40 de lire pe tonă, ceea ce ar trebui să acopere costul combustibilului pentru a ajunge acolo, aşa că mă duc la anul cu o camionetă plină.

Total încasări: 82 lire

9 clienţi

DUMINICĂ, 21 DECEMBRIE

Mark zidarul a venit pe la 8: 30 şi a tencuit peretele.

LUNI, 22 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Toate cărţile de pe rafturile pe care le-am dat jos ca să izolăm peretele au fost puse în cutii şi aşezate în faţa unei secţiuni de care nu întreabă NIMENI, niciodată: geologie. Sunt acolo de când a început Callum să lucreze la perete. Primul client de astăzi, un bărbat careschi opăta şi se ajuta cu o cârjă, a întrebat: „Unde este secţiunea de

geologie?”

Sandy, păgânul tatuat, a venit să-mi ureze solstiţiu de iarnă fericit pentru ieri.

Toată seara am montat rafturi şi am aşezat cărţile din cutii înapoi pe ele.

Librăria din Colwyn Bay şi-a pus stocul pe ebay cu un preţ de 20.000 de lire. Nicio şansă să se vândă aşa de scump. Dacă reuşesc să ia 5.000 de lire pe el e bine.

Total încasări: 181, 50 lire

13 clienţi

MARŢI, 23 DECEMBRIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Azi-dimineaţă, un client a returnat o carte pe care am postat-o săptămâna trecută, cu un bilet pe care scria: „Vă rog să rambursaţi. Cartea pare veche, nu nouă, aşa cum mă aşteptam” Cartea cu pricina era *The Flag in the Wind*, de John MacCormick, iar coperta este făcută special să pară deteriorată şi veche. Cartea era nou-nouţă.

Între Crăciun şi prima luni din noul an, magazinul se va deschide la 10: 00, în loc de 9: 00, aşa că am pus un anunţ în vitrină.

Ce puţin mă străduiesc să atârn decoraţiuni de Crăciun în librărie! Le-am pus astăzi: câteva crengi de ilice, donate de Bev, şi nişte iederă tăiată de pe aleea privată a unei ferme locale, luminate cu o instalaţie ieftină. Am decorat fiecare fereastră şi o parte din hol.

M-am dus cu Anna la Edinburgh, să petrecem Crăciunul la sora mea. I-am lăsat un bilet lui Nicky (care nu serbează Crăciunul) prin care am rugat-o să păstreze ordinea în magazin şi să dea de mâncare pisicii.

Total încasări: 140, 10 lire

13 clienţi

MIERCURI, 24 DECEMBRIE

Comenzi Online: 6

Cărţi găsite: 5

Pe perioada sărbătorilor, Nicky se ocupă de librărie.

JOI, 25 DECEMBRIE
Prima zi de Crăciun. Închis.
VINERI, 26 DECEMBRIE
A doua zi de Crăciun. Închis.
M-am întors cu Anna de la Edinburgh.
SÂMBĂTĂ, 27 DECEMBRIE
Comenzi online: 3
Cărţi găsite: 3

Azi a lucrat Nicky. Se pare că a aşteptat răbdătoare afară încă de la ora 9: 00. Am uitat să-i spun că magazinul se deschide la 10: 00 în perioada sărbătorilor. A fost furioasă. Una dintre cărţile comandate azi se numeşte *Cuckoo Problems*.

O mare parte din zi, am luat la rând tonele de e-mailuri cu oferte de îmbunătăţire a traficului de pe site, de mărire a penisului şi de împrumuturi. Din păcate, afacerea mea nu are mijloacele necesare pentru a face vreuna dintre astea. Prin toate mesajele spam, erau şi patru abonări noi la Random Book Club, ceea ce sugerează că oamenii le-au oferit drept cadouri de Crăciun.

Zi dezamăgitor de liniştită. Poate că vizitatorii regiunii cred că magazinul este închis.

Total încasări: 140, 20 lire
14 clienţi
LUNI, 29 DECEMBRIE
Comenzi online: 2
Cărţi găsite: 2

Zi rece, geroasă, dar cu soare. Pe interiorul geamurilor de la bucătărie, când am făcut micul dejun, era gheaţă. Am deschis magazinul la 10: 00. Bucuria unei ore în plus în pat între Crăciun şi Anul Nou este un lux. Când am verificat e-mailurile, am găsit unul de la Nicky: „Lucrezi azi? Ha-ha-ha-ha-ha!”

În librărie a fost linişte până pe la 11: 30, când au început să intre, una câte una, câteva persoane. După prânz, o adolescentă care citise lângă foc timp de o oră, a adus la casă trei cărţi broşate de Agatha Christie. Totalul

era 8 lire. Mi-a întins o bancnotă mototolită de cinci lire şi a întrebat: „Mi le daţi cu cinci?” Am refuzat, zicându-i că pe Amazon numai expedierea costă 7, 40 lire. A plecat bodogănind că o să le ia de la bibliotecă. Mult noroc: biblioteca din Wigtown este plină de computere şi DVD-uri, dar nu are destule cărţi.

Pe la 16: 30, mă gândeam să închid mai devreme, dar au venit nouă persoane care s-au plimbat printre rafturi şi au ales cărţi, aşa că am ţinut deschis până la 17: 30. Au cheltuit 60 de lire.

Încă nu am trimis cererea pentru grantul James Patterson, aşa că am verificat înfrigurat site-ul lui şi am aflat că termenul de depunere este 15 ianuarie 2015.

Mă cam chinui cu *Satyricon*, dar asta, în mare parte, din cauza întreruperilor mai degrabă decât a prozei. Mult mai distractiv decât mi-am închipuit.

Total încasări: 323, 97 lire

25 de clienţi

MARŢI, 30 DECEMBRIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: O

Zi aglomerată în magazin, cu atâtea familii care au venit în vizită la bunici şi cupluri care vor să scape de părinţi. Nu am avut vânzări mari, ci constante toată ziua.

Total încasări: 401, 33 lire

30 de clienţi

MIERCURI, 31 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Magazinul a fost aglomerat de dimineaţă până seara. Până la prânz, nimeni nu a fost nepoliticos şi nici nu a cerut vreo reducere. Liniştea asta de vis a fost tulburată, în cele din urmă, de Peter Bestel, care a venit în librărie să-mi spună că un câine se răhăţise pe prag. Peter este un prieten a cărui fiică, Zoe, încearcă să-şi facă o carieră de cântăreaţă/compozitoare. Este extrem de talentată, iar eu şi An na i-am făcut un videoclip acum câţiva ani. Peter este

creierul din spatele site-ului Random Book Club şi îmi dă sfaturi tehnice oricând am nevoie. Adică mai mereu.

La scurt timp după ce am înlăturat rahatul de câine cu o lopată, în librărie a intrat o familie formată din cinci persoane. Copiii şi-au scuturat bocancii plini de noroi lângă uşă, numai că în interior, nu afară. Au plecat cu toţii fără să se uite măcar unul la o carte.

Am plecat cu Anna pe Isle of Whithorn ca să petrecem Hogmanay cu nişte prieteni.

Total încasări: 457, 50 lire

37 de clienţi

IANUARIE

„Un librar trebuie să spună minciuni despre cărţi, ceea ce îi provoacă un anumit dezgust faţă de ele. Încă şi mai rău e faptul că mereu le şterge de praf şi le cară dintr-un loc în altul. A existat o vreme în care iubeam cu adevărat cărţile – adică iubeam aspectul, mirosul şi textura lor, cel puţin dacă erau mai vechi de cincizeci de ani. Nimic nu îmi făcea mai multă plăcere decât să cumpăr cu un şiling un set de astfel de cărţi la o licitaţie de ţară”.

George Orwell, *Amintirile unui librar*

În partea asta a eseului, trebuie să recunosc că rezonez cu Orwell. Deşi încă iubesc cărţile, nu mai au misterul de odinioară-cu excepţia cărţilor de anticariat, ilustrate cu gravuri manuale pe folie de cupru sau în lemn. Odată, am avut în posesia mea *Lilies*, opt planşe colorate manual, legate, din *Temple of Flora*, de Thornton. Mă îndoiesc că voi mai vedea vreodată o carte la fel de frumoasă. Era în casa unei văduve în vârstă din Ayrshire. Mă uitasem prin cărţile pe care voia să le vândă – vreo mie şi ceva la număr – şi găsisem foarte puţine care să prezinte valoare sau măcar să mă intereseze, până ce, chiar când mă pregăteam să plec, am zărit cartea asta sprijinită de piciorul mesei din sufragerie. Am întrebat-o dacă pot să mă uit la ea, fiindcă nu mai văzusem niciun exemplar până atunci. Când i-am spus cât valorează, m-a întrebat dacă pot s-o vând pentru ea (am mărturisit că, în momentul

acela, era peste posibilităţile mele financiare). Aşa că am luat-o acasă, am dat-o unui legător local să-i facă nişte reparaţii minore şi am pus-o spre vânzare în regim de consignaţie la Lyon & Turnbull în Edinburgh, unde a fost vândută cu aproximativ 8.000 de lire.

Nici măcar setul în octavo *Birds of America*, de Audubon, care a fost pentru scurt timp în mâinile mele (unul dintre volumele considerate Sfântul Graal de orice librar) nu s-a putut apropia de acest preţ. Lucrurile de genul acesta nu-şi vor pierde niciodată atracţia. Şi, deşi încă mai simt fiorul noutăţii când mă apropii de o casă a cărei bibliotecă încă n-am văzut-o şi s-ar putea să o cumpăr, citesc mai puţin decât înainte, când încă nu cumpărasem magazinul. Excepţie fac călătoriile cu trenul sau cu avionul, când mă simt eliberat de diversiunile zilnice şi pot să mă pierd complet într-o carte. Când am citit *Memoriile personale şi confesiunile unui păcătos cu temei*, pe care am început-o şi terminat-o într-o călătorie cu trenul către Londra, unde mă întâlneam cu Anna, îmi aduc aminte clar că am ieşit din lumea extraordinară a lui Hogg clipind mirat în gara Euston, simţindu-mă mai dezorientat ca niciodată de locul acela.

În timpul unei negocieri cu un vânzător pentru preţul unei biblioteci private, colecţia capătă înfăţişarea unui premiu strălucitor. Însă de îndată ce am convenit asupra preţului, am bătut palma şi am înmânat cecul, cărţile devin o mare greutate: trebuie să le împachetez în cutii, să le încarc în maşină, să le descarc şi apoi să le verific, să le înregistrez online, să le pun preţuri şi apoi să le aşez pe rafturi, înainte de a vedea vreun bănuţ din investiţie întorcându-se la mine. Dezgustul la care se referă Orwell se produce în clipa în care cărţile intră în posesia ta – brusc, devin „muncă” –, dar acest disconfort este mai mult decât compensat de plăcerea extraordinară pe care ţi-o aduce rara şi delicioasa ocazie de a ţine în mâini o carte precum *Lilies*, de Thornton.

JOI, 1 IANUARIE

Comenzi online: 3
Cărţi găsite: 3
Închis din cauză de mahmureală.
VINERI, 2 IANUARIE
Comenzi online: 7
Cărţi găsite: 4

Nicky a apărut îmbrăcată în costumul ei negru de schi.

Una dintre cărţile comandate astăzi se intitulează *The Universal Singular*. Nicky a curăţat-o înainte să o expedieze, pentru că marginea de sus era puţin prăfuită.

Stocul librăriei din Colwyn Bay nu a reuşit să primească preţul de rezervă pe ebay. Anunţul a fost republicat cu preţul de 14.500 lire şi cu comentariul, ACEASTA TREBUIE SĂ FIE ULTIMA REDUCERE”. Sunt destul de sigur că nu vor obţine preţul ăsta. Magazinele mari plătesc bibliotecilor publice o fracţiune din preţ, aproximativ 15 pence pe kilogram. Colecţia de la Colwyn Bay ajunge la 1, 20 lire pe kilogram. Niciunul dintre marii comercianţi nu se va atinge de ea la preţul ăsta.

Anna m-a convins s-o duc la Glasgow ca să vedem ecranizarea cărţii ei preferate*, în inima pădurii*, după care s-a făcut un musical Disney. Cam aşa arată iadul pentru mine: nu suport musicalurile şi nu sunt fan Disney, aşa că, fără îndoială, combinaţia celor două va echivala pentru mine cu o săptămână în aripa de la Guantánamo Bay în care se torturează prizonierii prin simularea înecului cu apă. Dar ne ducem vineri.

Tânărul cu barbă care a venit pe 3 noiembrie să vândă 2000 de cărţi de la o fermă de lângă Newton Stewart s-a întors cu prietena lui. S-au prezentat drept Ewan şi Sarah. A întrebat dacă pot să mă duc mâine să văd cărţile.

Nicky a rămas peste noapte şi am împărţit o halbă mare de bere.

Total încasări: 145 lire
15 clienţi

SÂMBĂTĂ, 3 IANUARIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Nicky a deschis magazinul la ora 10: 00. Reuşise să se mobilizeze şi era clar că nu se simţea foarte bine, dar nici atât de rău încât să nu poată deturna pagina de Facebook a librăriei şi să scrie mesajul următor:

Oameni buni din 2014

1. Ivy Leaf, localul cu *fish and chips* din Stranraer – mi-au păstrat o bancnotă de cinci când am scăpat-o pe jos; cei mai buni şi mai cinstiţi din Scoţia.

2. Clientul care a comandat o carte în martie 2014, pe care noi am găsit-o acum două săptămâni, şi care, când l-am întrebat dacă o mai vrea, a zis „Da, vă rog" şi a plătit MAI MULT decât am cerut noi.

3. Clienta care, când a auzit că preţul unui inel era 3, 50 lire, a strigat „CÂT?" Dar ESTE din argint, am asigurat-o noi. „Mă aşteptam să fie cel puţin 35 de lire". Emoţionant!

M-am dus cu Arma la ferma de lângă Newton Stewart, să ridic cele 2000 de cărţi. Ziua era superbă, iar casa şi anexele, vechi şi frumoase. Cărţile erau depozitate în camera de oaspeţi din căsuţa ţărănească. În timp ce stăteam de vorbă cu Ewan, a venit vorba despre faptul că iubita lui americană era obligată de autorităţile de imigrare să plece din ţară, într-un mod bizar de asemănător cu povestea Annei. Anna fusese deportată fiindcă, fără să ştie, intrase în ţară de mai multe ori decât era permis fără viză de rezident, în 2010. A fost nevoie de eforturi herculeene şi de o sumă importantă de bani ca să i se dea voie să se întoarcă în Scoţia – o ţară care are nevoie de toţi oamenii educaţi, inteligenţi, muncitori care vor să locuiască aici şi pe care îi putem primi. E ciudat şi că pe el îl cheamă Ewan, numele pe care mi l-am ales în cartea Annei. Când încărcăm cărţile în camionetă, am aflat că oamenii care locuiesc în căsuţă sunt fratele lui Ewan, Will, şi prietena lui, Emma. Emma a lucrat în librărie o vară, în

urmă cu vreo cinci ani, iar acum este doctor în Dumfries.

Cărţile erau deja puse în cutii, aşa că, în loc să mă mai uit prin ele, le-am luat şi am convenit că le sortez mai târziu. A fost nevoie de două drumuri la camionetă ca să le mutăm, dar, din fericire, am fost mai mulţi, aşa că nu a durat prea mult.

În ediţia *The Guardian* de azi, a apărut un articol despre viaţa în Wigtown, intitulat „Să ne mutăm în Wigtown şi în peninsula Machars”. Subtitlul era „O mică văgăună, în cel mai bun sens al cuvântului” şi textul includea următoarea frază: „Oriunde te duci, eşti întâmpinat cu prietenie”. Pagina de Facebook a magazinului a fost bombardată cu comentarii de genul, Ăştia sigur nu au fost în magazinul tău” şi „Evident, nu te-au cunoscut pe tine”.

Împreună cu Anna, am dat jos decoraţiunile de Crăciun din magazin, după ce am descărcat cutiile cu cărţi din camionetă. Nu a fost cine ştie ce bătaie de cap, având în vedere cât de jalnice au fost eforturile mele de a sărbători Crăciunul. Cum Anna este evreică, probabil este singura persoană din Wigtown mai puţin interesată de Crăciun decât mine. În afară de Nicky.

Total încasări: 63, 98 lire

12 clienţi

LUNI, 5 IANUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Am deschis magazinul la ora 9: 00. Până la ora 14: 00, uşa a fost deschisă doar de trei ori: prima oară de Kate, poştăriţa; a doua oară, de tatăl meu, care mi-a adus un ziar; a treia oară, de vântul puternic, la vreo cinci minute după ce a sosit tatăl meu, care nu închisese bine uşa.

Când m-am dus să caut pe rafturi cărţile comandate, l-am găsit pe Căpitan uitându-se amărât pe geam. La două săptămâni după cea mai scurtă zi din an, vremea este deprimantă, indiferent dacă eşti pisică sau librar.

O mare parte din zi am sortat cărţile din cutiile luate de la fermă, care, aproape fără excepţie, au fost dezamăgitoare.

Peter Bestel a venit după-amiază să discutăm despre câteva probleme tehnice cu site-ul Random Book Club. Deşi am avut treizeci şi două de abonări noi în decembrie, fără vreun pic de publicitate, am tot amânat să-i mai fac reclamă, fiindcă sistemul de management al bazei de date pe care l-am creat în 2013 nu este cel mai potrivit pentru a face faţă complicaţiilor – oameni care fac cadou abonamente sau care nu le reînnoiesc etc. Aşa că, până nu rezolvăm problemele astea, nu am de gând să caut membri noi.

La ora 15: 00, deja mă resemnam cu gândul că nu voi vinde nimic azi, când în magazin a intrat o familie mare ce locuieşte în zonă, pe numele lor Robinson, care au şi cumpărat câteva cărţi. Ken, recent căsătorit cu o fiică a clanului, a găsit o carte despre arhipelagul St. Kilda, al cărei preţ tot aştepta să scadă. Îl zărisem de câteva ori cum se uită la ea, aşa că, după ultima lui vizită, am mărit preţul de la 40 la 45 de lire. Nu a fost foarte încântat, dar a cumpărat-o, oricum. Am redus-o iar la 40 de lire.

Total încasări: 50 lire

2 clienţi

MARŢI, 6 IANUARIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: O

În mesajele de pe Amazon de azi, am găsit unul în care o clientă se plângea de *The Universal Singular*, o carte care ne-a fost comandată acum vreo săptămână şi ceva. „Marginile (în special cea de sus) sunt acoperite cu un strat gros de mucegai – ceea ce prezintă un risc serios pentru sănătate dacă atingi cartea asta. Acum este sigilată şi a trebuit să fie scoasă din clădire”.

Am răspuns sarcastic, ceea ce nu era necesar, că o să trimit pe cineva în costum de protecţie contra ebola să o ia de la ea, din moment ce o consideră aşa o ameninţare

pentru sănătate.

Total încasări: 70, 47 lire

7 clienţi

MIERCURI, 7 IANUARIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

O zi ploioasă, vântoasă şi urâcioasă.

Foarte linişte şi azi. După prânz, au intrat trei oameni. Veniseră în vizită din Rutland Water, unde desfăşoară un proiect despre egrete. Voiau să vadă ce am făcut noi cu cuplul de egrete care se stabilise aici (nu mai e cazul). Unul dintre ei a cumpărat un exemplar reeditat din *Bradshaw's Rail Times 1895*.

La ora 16: 00, Tracy a trecut pe aici să mă salute. Acum lucrează într-o cârciumă din Newton Stewart.

La 15: 55, în librărie au intrat doi tineri, un cuplu, care au petrecut o oră şi jumătate lângă şemineu, citind cărţi pe care le puteau lua de pe rafturi. La 17: 25, le-am zis că închid magazinul. Au plecat fără să cumpere vreo carte şi au lăsat un teanc imens lângă foc.

Am trimis cererea pentru grant pe site-ul lui James Patterson. Arată destul de bine şi sunt încrezător, în sinea mea, ceea ce este aproape o garanţie că nu voi primi gramul.

Total încasări: 46, 99 lire

6 clienţi

JOI, 8 IANUARIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 3

Saga exemplarului mucegăit din *The Universal Singular* continuă cu detalii interesante.

Iată răspunsul clientei la solicitarea mea sarcastică de adresă ca să pot trimite pe cineva în costum de protecţie împotriva ebola să ridice canea.

Adresa este:

Satelitul 13RTX77-X11

Orbita lui Venus 3 Calea Lactee în prima jumătate de

oră, am aranjat la loc pe rafturi teancul de cărţi lăsat de cuplul care a citit ieri lângă foc.

Ştirea deprimantă de azi a fost că venitul global de anul trecut din descărcările digitale de muzică a depăşit venitul din vânzările de CD-uri. Cum muzica, filmele şi cărţile sunt probabil cele trei media care pot fi digitalizate cel mai uşor şi mai ieftin, se pare că în scurt timp şi domeniul nostru o va apuca pe acelaşi drum. Mă liniştește totuşi faptul că numeroşi oameni care vizitează librăria îmi spun că ei preferă plăcerea fizică de a citi o carte şi că nu le plac dispozitivele electronice de citit. Kindle-ul pe care l-am împuşcat şi montat pe un scut este, fără îndoială, cel mai fotografiat obiect din magazin.

Anna mi-a amintit că i-am promis s-o duc *ia în inima pădurii* în Glasgow mâine. Este incredibil de entuziasmată de asta. Mie mi-e groază.

Total încasări: 36, 49 lire

10 clienţi

VINERI, 9 IANUARIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: 1

Azi a venit Nicky îmbrăcată în costumul ei negru de schi, ca de obicei. După prânz, s-a apucat să înregistreze restul cărţilor de la fermă. Nu a fost nici pe departe impresionată de conţinutul cutiilor, majoritatea cărţilor provenind de la bibliotecă, multe în arabă, şi un număr mare de autobiografii ale unor vedete insipide. A estimat că păstrează una din treizeci. Nu sunt sigur ce să-i spun lui Ewan.

Anna a hotărât că ar trebui să producem o versiune a videoclipului muzical *Rappers' Delight* care să fie despre librărie şi să rescriem versurile în *Readers' Delight5*, aşa că asta am făcut aproape toată dimineaţa.

După ce ne-am luat la revedere de la Nicky, am plecat cu Anna la Glasgow, ca să vedem *în inima pădurii*. Aşteptările mele erau extrem de mici, dar chiar şi aşa, filmul tot nu s-a ridicat la înălţimea lor. A fost diabolic, iar

Anna a fost atât de supărată, încât a sugerat să plecăm înainte să se termine. Am ajuns acasă pe la ora 21: 00 şi am găsit-o pe Nicky tot în costumul de schi, bându-mi berea.

Total încasări: 41, 99 lire

5 clienţi

SÂMBĂTĂ, 10 IANUARIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Nicky a deschis magazinul.

Dimineaţă, am fost la The Picture Shop în Wigtown ca să văd dacă pot să-mi înrămeze o gravură pe care am cumpărat-o la

51 Încântarea cititorilor, faţă de *încântarea rapperilor*, cum s-ar traduceţidul original. licitaţie anul trecut. Am fost şocat când am văzut-o pe Jessie, proprietara, în fotoliu, părând foarte bolnavă. Vrea să meargă la spital, fiindcă zice că nu se mai poate îngriji singură. Anna s-a îngrijorat şi ne-am dus să-i spunem doctorului că ar trebui să treacă s-o vadă. Jessie are optzeci şi ceva de ani, dar lucrează zi de zi în magazinul ei. Este singura persoană rămasă în viaţă care s-a născut într-o casă din Mull of Galway – peninsula de la vest de Machars – înainte să se deschidă spitalul din Stranraer şi să se construiască o maternitate.

O mare parte din zi, eu, Anna şi Nicky am repetat versurile pentru *Re ader*s' *Delight*. Familia Bestel a venit la cină şi am conceput o oarecare coregrafie. Planul este să filmăm videoclipul vinerea viitoare. Nicky este MC Spanner.

După-amiază, un client a adus două cutii cu cărţi, printre care era şi un exemplar din *Chattering*, de Louise Stern. Louise a venit la Festivalul de carte din 2011 şi a fost absolut minunată. Este surdo-mută. Aproape tot timpul cât a fost în Wigtown, a avut un interpret în limbajul semnelor, dar în lipsa lui a comunicat scriind pe bucăţi de hârtie. În ziua de după evenimentul ei, mi-a zis

că vrea să meargă să înoate în mare, aşa că am dus-o la Monreith şi am înfruntat apa de octombrie. În seara în care a ajuns în Wigtown, a apărut la Refugiul scriitorilor pe la ora 22: 00. Eram destui acolo şi băuserăm mult vin. La sosirea ei, atmosfera a devenit uşor mai serioasă, din simplul motiv că foarte puţini dintre noi mai întâlniseră o persoană surdo-mută. Ea a simţit tensiunea şi a sugerat ca, pe rând, să ne punem întrebări reciproc. A arătat spre mine, iar Oliver (interpretul ei) i-a tradus întrebarea mea neinspirată, din cauza emoţiilor: fost în regulă drumul până aici?" Ea a răspuns: „Da, mulţumesc. Rândul meu. Când ţi-ai pierdut virginitatea?" în momentul acela, atmosfera a redevenit desfrâul obscen de până la sosirea ei.

Mai târziu în noaptea aceea, după ce băuse destul de mult, a încercat să se întoarcă la locul de cazare, dar, neştiind unde se afla acesta (avea doar o cheie cu numărul 3 pe ea), s-a tot învârtit până când a găsit o casă cu acelaşi număr pe uşă. A încercat cheia, dar nu a mers, aşa ca a bătut la uşă până când un bărbat cu ochii cârpiţi de somn, în maiou, a apărut şi a întrebat-o ce vrea. Ea a scos nişte sunete şi a dat din braţe. El a înjurat-o şi i-a trântit uşa în faţă. Din fericire, fusese ultima persoană care plecase de la Refugiul scriitorilor şi nu închisese uşa în urma ei, aşa că a putut să se întoarcă în casă şi să-şi improvizeze cumva culcuşul pe o canapea. La 7: 00 dimineaţa, când Janette (care face curăţenie în Refugiu pe durata festivalului) a venit să strângă prin cameră, a zărit-o pe Louise adormită pe canapea şi a mers în vârful picioarelor pe lângă ea, făcând ordine în linişte. La ora 8: 00, a coborât Twigger din camera lui. Când a văzut-o pe Janette, i-a strigat „'neaţa, Janette!", la care ea a dus repede degetul la gură şi i-a făcut semn să tacă, arătând spre Louise întinsă. Twigger s-a uitat la ea şi a zis: „Nu-ţi face griji, Janette. E surdă. Uite!" Pe urmă s-a dus la Louise şi i-a strigat „Trezirea!" chiar în faţă. Bineînţeles că ea nu a avut nicio reacţie, aşa că Janette a scos aspiratorul şi a început să

facă lumină în dezastrul din seara precedentă, în timp ce Louise şi-a continuat somnul netulburată.

Total încasări: 149 lire

9 clienţi

LUNI, 12 IANUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Imprimanta a rămas fără tuş după ce a scos două comenzi, aşa că l-am înlocuit cu un cartuş banal, ceea ce a dus la blocarea computerului cu un mesaj de la HP că aparatul va funcţiona numai cu cartuşe de firmă. Am mai comandat două, dar asta înseamnă că aceste comenzi vor putea fi expediate abia miercuri, deci probabil voi primi un feedback negativ.

Cartea „mucegăită” a fost returnată cu poşta de azi. Nu este deloc mucegăită. I-am trimis un e-mail cumpărătoarei să-i mulţumesc că a returnat-o şi i-am spus că „mucegaiul este în ochii celui care priveşte”, apoi am întrebat-o cum este viaţa pe Venus.

Anna s-a dus la The Picture Shop să vadă cum se simte Jessie şi s-a întors cu vestea că Jessie este acum în spital în Newton Stewart. O să ne ducem să o vizităm miercuri.

Am continuat cu greu selecţia cărţilor lui Ewan. Este un amestec aşa de ciudat că m-am simţit obligat să-l întreb de unde provin.

Clienta cu cartea mucegăită mi-a răspuns la e-mail:

Nu prea rău, dar preferam să trăiesc pe cealaltă planetă, care, din păcate, a dispărut.

Aici nu vedem stele niciodată, iar zilele se întind la nesfârşit. Screensaverul de deasupra capetelor noastre este portocaliu spre roşu, înşelător, şi nu se schimbă prea mult… Este posibil să i se fi întâmplat ceva înălţimii sale Ithess, care este stăpână aici.

Trebuie să plec acum; este strict interzisă folosirea computerelor în afara Templului.

The Bookshop Bând (Ben şi Beth) şi-au început

rezidenţa la The Open Book în calitate de primi proprietari. Anna, Eliot şi Finn au preluat ideea şi au transformat-o în realitate, aşa că i-am invitat la cină, alături de bunul nostru prieten Richard. Amândoi am crescut în Galloway şi suntem prieteni din copilărie. El este actor şi trăieşte în Londra. Ultima dată când l-am văzut, juca într-o producţie după *Furtuna*, pusă în scenă de Sam Mendès în New York.

Total încasări: 61, 50 lire

4 clienţi

MARŢI, 13 IANUARIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Fi o a venit să se ocupe de magazin pentru ca eu şi Anna să putem merge la licitaţia din Dumfries. Am mai cumpărat un scrin şi o veveriţă împăiată. Anna a cumpărat un lot întreg (practic, echivalentul unei cutii pline de prostii) cu trei lire, oferta minimă acceptată. Oricând scade preţul aşa, mâna ei se ridică automat ca într-un reflex involuntar. Dumnezeu ştie ce nimicuri a mai cumpărat de data asta.

A nins tot drumul înapoi de la licitaţie; o după-amiază foarte rece. Când ne-am întors la magazin, am descoperit că Samye Ling lăsase patru cutii cu cărţi.

Total încasări: 51 lire

4 clienţi

MIERCURI, 14 IANUARIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 4

Înainte să deschid magazinul, am lăsat maşina la service pentru o verificare. Uitasem de asta, aşa că nu am avut maşină şi nu am putut s-o vizităm pe Jessie. Când i-am zis lui Vincent că Jessie este în spital, m-a asigurat că o să termine cu maşina cât de curând posibil.

Autocarul cu turişti Shearings a apărut pe la ora 11: 00. De obicei, din el coboară o liotă de pensionari avari,

care invadează librăria. Nu cumpără nimic niciodată, înşfacă orice este gratuit şi se plâng de preţuri, dar astăzi singura care a intrat a fost o tânără politicoasă şi interesantă care chiar a cumpărat câteva cărţi. Am întrebat-o dacă fusese răpită. Mi-a aruncat o privire goală, apoi s-a retras încet spre uşă.

După-amiază, un client s-a plimbat prin magazin vreo oră. În cele din urmă, a venit la casă şi a zis: „Nu cumpăr niciodată cărţi la mâna a doua. Nu ştii cine le-a mai atins sau unde au fost". În afară de faptul că este enervant să-i spui aşa ceva unui vânzător de cărţi vechi, cine ştie ale cui mâini au atins cărţile din librărie? Fără îndoială, ale oricui, de la miniştri la criminali. Pentru mulţi oameni, istoria secretă a originii cărţilor este o sursă de entuziasm, care le aprinde imaginaţia. Odată, stăteam de vorbă cu un prieten despre însemnările de pe marginile cărţilor. Şi în privinţa aceasta părerile sunt împărţite. Din când în când, comenzile de pe Amazon ne sunt returnate fiindcă destinatarul a descoperit însemnări într-o carte, mâzgălite de cititorii de dinainte, pe care noi nu le-am observat. Pentru mine, lucrurile de genul ăsta nu diminuează valoarea cărţii, ci constituie un adaos captivant: o incursiune în mintea unei alte persoane care a citit aceeaşi carte.

Total încasări: 77, 80 lire

8 clienţi

JOI, 15 IANUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 2

Încă o zi vântoasă şi urâcioasă, dar, dintr-o perspectivă pozitivă, apa din burlan nu s-a scurs în casă.

Prima clientă a zilei a întrebat: „Cine a scris *să ucizi o pasăre cântătoarel·*" l-am răspuns că Harper Lee, la care ea a răspuns: „Sigur nu a fost J.D. Salinger?"

La ora 15: 00 a sunat telefonul. Era un ziarist de la *The Observer* care voia să discutăm despre proiectul de construire a fermei eoliene.

Am închis magazinul la 15: 30 şi am plecat cu Anna la Newton Stewart să o vizităm pe Jessie în spital. Era într-o dispoziţie excelentă, iar noi ne-am întors la ora 16: 00 şi am mai deschis pentru încă o jumătate de oră. Nu am avut clienţi.

Total încasări: 30 lire

3 clienţi

VINERI, 16 IANUARIE

Comenzi online: 4

Cărţi găsite: 4

Ningea când am deschis magazinul. Prin urmare, Nicky a întârziat douăzeci de minute. A aruncat o privire la scrinul pe care l-am cumpărat marţi şi a zis: „Chestia aia n-o să se vândă niciodată”.

Am onorat comenzile, apoi am repetat paşii pentru *Readers’ Delight*. Peter, soţia lui, Heather, şi fiica lor, Zoe, au sosit la 14: 30 şi am filmat. A fost nevoie de trei cadre până să ne iasă o versiune perfectă. La insistenţele Annei, nu vor fi editări. Bietul Peter, care ne-a filmat, a fost nevoit să meargă cu spatele tot timpul.

Matthew (un comerciant de cărţi din Londra) a venit în librărie în timp ce filmam, dar nu a avut nicio reacţie. A cheltuit 300 de lire.

Contabilul a sunat să-mi spună că nu am semnat şi depus declaraţia fiscală pe anul trecut, aşa că am scotocit frenetic prin sistemul meu haotic de acte până când am găsit hârtiile respective, le-am semnat şi i le-am trimis.

Nicky a rămas peste noapte şi ne-a delectat cu poveşti fantastice despre câteva dintre comorile pe care le-a descoperit ea atât cu detectorul de metale, cât şi în containerul de la Morrisons.

Total încasări: 313 lire

3 clienţi

SÂMBĂTĂ, 17 IANUARIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 2

Nicky a deschis magazinul. Tocmai aşezam nişte cărţi

pe rafturi când un client m-a acostat cu o carte şi m-a întrebat cât costă. I-am zis că 3, 50 lire. S-a uitat la mine, apoi a arătat spre Nicky, care era îmbrăcată în costumul de schi şi se spăla pe dinţi în spatele tejghelei, şi a zis: „Plătesc la soţie, da?” De groază, Nicky a scăpat periuţa de dinţi, iar eu cartea, ambele în acelaşi timp.

Am lăsat-o pe Nicky să ambaleze cărţile pentru clubul de luna asta, iar eu şi Anna am plecat la o plimbare de dimineaţă înainte să se topească zăpada şi să se schimbe lumina şi peisajul. După o oră, când ne-am întors, Nicky încă nu începuse să se ocupe de cutiile cu cărţile pentru club, în schimb deturnase din nou pagina de Facebook şi scrisese următorul mesaj:

Craigard Callery tocmai a livrat nişte brioşe de casa, pline cu fructe, cam de mărimea unui nap mediu, îmbibate cu brânză grasă şi scorţişoară! Aşa vecini avem NOI. Dar VOI?

Am terminat *Satyricon* şi m-am culcat la miezul nopţii.

Total încasări: 44, 50 lire

8 clienţi

LUNI, 19 IANUARIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

M-am trezit când am primit un SMS de la Callum, care-mi zicea că am fost citat în *The Observer* ieri, într-un articol despre ferma eoliană propusă a fi construită dincolo de golf, pe care dezvoltatorul – din motive numai de el ştiute, fără îndoială – a hotărât să o numească California Farm. Nu după mult timp, persoana pe al cărei teren urmează să fie construită şi care are cel mai mult de câştigat din punct de vedere financiar a apărut la magazin să discute despre obiecţiile mele. A început prin a-mi spune: „Nu am venit să te fac să te răzgândeşti”, după care, în următoarele trei ore, a încercat să mă facă să mă răzgândesc. Anna a fost foarte impresionantă când l-a

întrebat cu cât o să fie plătit pentru că le permite să construiască pe terenul lui (de peste trei ori mai mult decât va primi restul comunităţii anual) şi dacă o să vadă ferma de la oricare dintre proprietăţile lui. El a coborât ochii-n pământ şi a răspuns că ferma nu se va vedea de la niciuna dintre numeroasele lui proprietăţi.

Anna simte faţă de Galloway o dragoste pasională şi profundă şi este hotărâtă să facă regiunea cunoscută lumii şi, în acelaşi timp, să o protejeze de orice crede ea că i-ar putea dăuna, în special industria turismului, de care depinde o parte atât de mare a economiei locale.

Astăzi am primit încă o comandă pentru o carte pe care Nicky a înregistrat-o recent pe raftul ei nou de astronomie/fizică. La fel ca în ultimul caz, nici pe asta nu am găsit-o. Când am lăsat comenzile la Wilma, la poştă, la ora 10: 00, am întrebat-o dacă ar putea să trimită poştaşul mai târziu ca să ia cărţile pentru club. William tocmai o muştruluia pentru o vină minoră când am sosit eu.

Scrinul s-a vândut la ora 11: 00. Nicky va fi furioasă.

Cred că m-am pricopsit cu un virus, în mod sigur luat de la vreun client, şi toată ziua am tuşit, am strănutat, am îmbrăţişat radiatorul şi am tremurat. Expunerea la copii purtători de microbi şi răcelile permanente sunt considerate întotdeauna blestemul profesorilor, dar se aplică tuturor celor care lucrează într-un magazin. Clienţilor le place să-şi împartă suferinţele cu noi.

După prânz, am sunat la Smurfit Kappa, care par încântaţi să trec oricând pe la ei ca să le las o camionetă de cărţi pentru reciclare, aşa că mă voi duce săptămâna viitoare, după ce termin de sortat şi ultimele cărţi din cele 2000 de la fermă, majoritatea bune numai pentru reciclat.

Am postat videoclipul *Readers' Delight* pe Facebook la 15: 00.

Total încasări: 99, 99 lire

7 clienţi

MARŢI, 20 IANUARIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

E-mail de la vărul meu care locuieşte în Grecia, să-mi spună că librăria a fost prezentată pe un blog grecesc de carte. Odată, la scurt timp după ce am cumpărat magazinul, un irlandez din Irlanda de Nord m-a acostat când scoteam cărţi şi m-a întrebat: „Aveţi Scripturile greceşti?” Când i-am zis că nu am niciun exemplar în stoc, a răspuns: „Orice librărie care se respectă ar trebui să aibă Scripturile greceşti”. Am mormăit ceva de genul că are dreptul la o părere şi mi-am văzut de treabă. Când a plecat, înarmat cu câteva cărţi despre calvinism, a avut bunul-simţ să se scuze şi să mă complimenteze pentru stocul din librărie, în special din secţiunea de teologie.

Doamnele în vârstă au venit la ora 13: 00 pentru cursul de artă. Poștașul a ridicat cei cinci saci cu cărţi pentru club la ora 16: 00.

Total încasări: 22, 50 lire

4 clienţi

MIERCURI, 21 IANUARIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: 1

La prânz, m-a sunat o persoană de la altă librărie, fiindcă era interesată de una dintre cărţile noastre. Software-ul Monsoon, pe care îl folosim ca să ne gestionăm stocul online, este destul de utilizat în branşa comerţului cu cărţi, aşa că am presupus că a auzit de el. Monsoon s-a blocat în timp ce încercam să aflu informaţii despre carte şi eram încă la telefon, aşa că m-am scuzat şi am explicat că avem o problemă cu Monsoon. Ea a răspuns: „Ce? Serios? A fost un muson acolo? O, îmi pare rău!”

Am luat un exemplar din *Collected Works*, de Auden şi am răsfoit până la *As I Walked Out One Evening*, una dintre poeziile mele preferate. M-am hotărât să o învăţ pe de rost până la sfârşitul lunii.

Total încasări: 57, 97 lire

4 clienţi

JOI, 22 IANUARIE

Comenzi online: 1
Cărţi găsite: 1

Comanda de azi-dimineaţă a fost pentru o carte despre al Doilea Război Mondial. Când o căutam pe rafturi, am dat peste *Colonial Campaigns of the Nineteenth Century* şi *Saddam's War*, precum şi peste *The Armies of Wellington*, toate în secţiunea despre al Doilea Război Mondial. Sigur au fost puse acolo de Nicky. Când o să-i zic mâine, pot să garantez că explicaţia ei va fi: „Păi, nu mai era loc în secţiunea militară şi tot despre lupte e vorba. Clienţii o să înţeleagă".

La ora 14: 00, a intrat un client şi a cerut *The Whisky Distilleries of the United Kingdom*, de Barnard. Titlul acesta a fost reeditat în 2008 de Birlinn şi am cumpărat câteva exemplare (am avut o ediţie princeps din tranzacţia de la Loch Lomond din decembrie). I-am zis clientului că avem cinci exemplare, la care el s-a întors pe călcâie, a pufnit şi a plecat.

Draperiile termice şi galeriile pe care le-am comandat săptămâna trecută au fost livrate, aşa că o mare parte din zi mi-am petrecut-o atârnându-le în colţurile magazinului în care trage curentul, cu speranţa că vor putea păstra căldura, aşa puţină câtă e.

A nins de pe la ora 15: 00, ceea ce inevitabil înseamnă că oamenii sunt mai puţin înclinaţi să se deplaseze şi că avem mai puţini clienţi.

La 16: 30, a venit în vizită un prieten de pe partea cealaltă a golfului Wigtown. Auzise că nu suntem prea încântaţi de ideea fermei eoliene. El locuieşte chiar în mijlocul terenului pe care s-ar construi ferma şi estimează că, dacă aceasta va fi făcută, valoarea casei lui va scădea aproape la zero.

Ewan a răspuns la e-mailul meu despre cele 2000 de cărţi de la fermă. Nu aşteaptă nimic pentru ele, ceea ce este o uşurare. Mi-a zis că le avea de la tatăl unui văr, care venise în Londra din Pakistan în tinereţe, iar apoi rupsese legătura cu toţi cei cunoscuţi. Existenţa lui fusese

descoperită de familie când autorităţile îi informaseră despre moartea lui.

Total încasări: 40, 50 lire

5 clienţi

VINERI, 23 IANUARIE

Comenzi online: 1

Cărţi găsite: 1

Azi a plouat mult şi a fost un frig năprasnic toată ziua. Nicky a sosit la 9: 15, ca de obicei. Am fost oarecum invidios pe ea pentru costumul de schi canadian. Mi-a zis că toată săptămâna fusese bolnavă, cu febră, iar miercuri avea halucinaţii. „Da, a fost super, ca pe vremuri" Primul lucru pe care l-a făcut a fost să se entuziasmeze sarcastic în legătură cu noile draperii termice pe care le-am agăţat prin magazin. „O, da, sunt minunate. Parcă-s dintr-o casă de suburbie din Swindon, ca în emisiunile Barratt. Ya tube".

Din fericire, cum a fost bolnavă, nu a putut să mai dea iama în containerul de la Morrisons, aşa că săptămâna asta nu am avut vinerea păpicii.

Domnul Deacon a venit şi a cumpărat *Georgian Londony* de Lucy Inglis, pe care o aveam în vitrină. Avea braţul stâng în ghips, dar eu nu am întrebat de ce, iar el nu a oferit nicio explicaţie.

O femeie din China a trimis un e-mail azi-dimineaţă. Are un blog despre cărţi şi a văzut *Readers' Delight*. A cerut permisiunea să-l distribuie pe echivalentul chinezesc al YouTube, aşa că i-am spus că aş fi foarte bucuros dacă ar face asta. Pare să fie o Jen Campbell chinezoaică: merge prin librării şi scrie despre ele. Am invitat-o să vină şi să stea aici.

Când i-am dat lui Nicky hârtiile pentru comenzile pe care nu le-am găsit săptămâna asta, a dat vina imediat pe Bethan – care nu a mai lucrat aici din septembrie – pentru că a pus cărţile pe alte rafturi.

M-am dus cu Anna să o vizităm iar pe Jessie la spital. Arată mult mai bine şi a tot avut vizitatori. Ultima veste

este că soţul ei, Chris, a fost internat la spitalul din Dumfries din cauza unui infarct. Mama bietului de el a murit acum vreo două zile, în vârstă de 106 ani.

Nicky a hotărât să se ducă acasă, în loc să rămână peste noapte, fiindcă nu se simţea bine.

Total încasări: 118, 95

8 clienţi

SÂMBĂTĂ, 24 IANUARIE

Comenzi online: 3

Cărţi găsite: 2

Când am deschis magazinul, strălucea soarele, dar pe la ora 11: 00 era înnorat. Nicky aproape c-a ajuns la timp. Toată ziua s-a plâns că a avut gripă săptămâna asta şi mi-a furat analgezicele şi medicamentele de tuse.

Total încasări: 447, 05 lire 15 clienţi

LUNI, 26 IANUARIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Sandy, păgânul tatuat, a venit la ora 14: 00, a stat până la ora 16: 00 şi a cumpărat câteva cărţi despre folclorul scoţian. În timp ce răsfoia, a sunat femeia galeză deprimată. De data asta, găsise un exemplar din *Ciceronis Opera* din 1642 pe care îl vindeam online, aşa că nu puteam să mă prefac că nu avem în stoc nimic din ce o interesează pe ea. A întrebat dacă poate plăti cu cardul de credit prin telefon, iar când i-am cerut numele şi adresa a răspuns: „Dafydd Williams”. Deci, de fapt, tot timpul fusese vorba despre un bărbat galez deprimat.

The Open Book este administrat săptămâna asta de o femeie din Isle of Lewis, pe nume Ishi. Se gândeşte să deschidă o librărie acolo şi a venit să testeze terenul. Mac TV o va filma toată săptămâna pentru un documentar BBC Alba. A venit la noi la cină. Se pare că în ultimii doi ani a ghidat tururi pentru turişti în Africa, ocazie cu care s-a îmbolnăvit recent de tifos. A depăşit perioada în care a fost contagioasă, dar Anna – mereu paranoica atunci când vine vorba despre sănătatea ei – s-a dat în mod vizibil în spate

când Ishi a anutant acest lucru.

Total încasări: 12, 99 lire
5 clienţi
MARŢI, 27 IANUARIE
Comenzi online:
Cărţi găsite:

Nicky a întârziat sfertul de oră academic, ca de obicei.

Monsoon a hotărât să-şi facă actualizări, iar acum nu putem să-l deschidem, aşa că habar nu am dacă am primit sau nu vreo comandă azi.

După-amiază a avut loc cursul de artă, aşa că am aprins focul la prânz, doar ca una dintre doamne să-mi ţină o predică despre cât de fierbinte este soba ei în comparaţie cu a mea. Săptămâna aceasta, la curs se studiază portretistica şi au avut ca model o fată foarte drăguţă. Când am participat şi eu la curs, acum câţiva ani, modelul pentru lecţia noastră de portretistică a fost un bărbat de optzeci de ani, care a murit în timp ce îl pictam.

Nicky a răspuns la apelul unui client care a întrebat: „Pe care parte a străzii sunteţi?” Răspunsul la întrebarea asta depinde, în mod evident, de direcţia din care vii. Omul a adus la magazin un portbagaj plin cu cărţi de vânzare. Nicky le-a respins pe toate.

Pentru mâine s-a anunţat ninsoare abundentă.

Total încasări: 110 lire
5 clienţi
MIERCURI, 28 IANUARIE
Comenzi online: 7
Cărţi găsite: 6

Monsoon a început să funcţioneze din nou azi-dimineaţă, aşa că a trebuit să ne ocupăm de comenzile pe două zile.

Total încasări: 90, 50 lire
5 clienţi
JOI, 29 IANUARIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Azi a venit Nicky, căreia i-a revenit veselia obişnuită.

Chiar înainte de prânz, în librărie a intrat o clientă. La câteva minute după sosirea ei, şi eu, şi Nicky ne chinuiam să respirăm. Probabil femeia se dăduse din plin cu un parfum atât de oribil de înecăcios, încât nu-mi rămâne decât să presupun că a fost creat într-un laborator de arme chimice de un om de ştiinţă sadic, în timpul Războiului Rece.

Zi foarte calmă în librărie, aşa că până şi femeia chimică toxică a fost întâmpinată cu o iluzie de entuziasm. Pe la ora 15: 00 a început să ningă.

Total încasări: 32 lire

3 clienţi

VINERI, 30 IANUARIE

Comenzi online: 6

Cărţi găsite: 5

Nicky a lucrat şi azi. După boală, pare că a uitat de vinerea păpicii, spre uşurarea mea.

În timp ce căutam o carte – una dintre cele comandate azi – am descoperit un exemplar din *Balade de cazarmă şi alte versuri*, de Rudyard Kipling, în secţiunea de poezii scoţiene, *Rubaiatele* lui Omar Khayyam în secţiunea de istorie şi *Journal of Waterloo Campaigns* în secţiunea despre Primul Război Mondial. Am renunţat să mai încerc să înţeleg cum funcţionează mintea lui Nicky.

Cel mai nasol client de azi a fost un om cu început de chelie şi părul blond prins în coadă de cal, care timp de o oră a gâfâit în secţiunea de erotică şi a răsfoit aproape orice avea ilustraţii. A plecat fără să cumpere vreo carte. De fapt, mă întreb dacă nu cumva a fost bine că a plecat cu mâna goală, fiindcă astfel m-a scutit de orice fel de interacţiune socială cu el.

Total încasări: 107 lire

7 clienţi

SÂMBĂTĂ, 31 IANUARIE

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 5

Nicky a lucrat şi azi: sunt trei zile la rând. La încheierea programului, eram numai bun de internare la psihiatrie.

Am reuşit să-mi recit *As I Walked Out One Evening*.

Total încasări: 383 lire

12 clienţi

9

FEBRUARIE

„Cartelurile nu au cum să elimine librarul mic şi independent, aşa cum au eliminat băcanul şi lăptarul. Dar programul de lucru e foarte lung – eu eram angajat doar cu jumătate de normă, dar angajatorul meu lucra şaptezeci de ore pe săptămână, pe lângă expediţiile constante de achiziţii de cărţi din afara programului – şi e un trai nesănătos. De regulă, o librărie e groaznic de friguroasă iarna, pentru că, dacă e prea cald, vitrinele se aburesc, iar un librar trăieşte de pe urma vitrinelor. Apoi cărţile emană mai mult praf şi de un soi mai neplăcut decât orice altă categorie de obiecte inventată până acum, iar partea de sus a cărţii e locul preferat de muşte ca să moară”.

George Orwell, *Amintirile unui librar*

Cartelurile despre care vorbeşte Orwell au ajuns, într-adevăr, să elimine micii librari independenţi: Ottakar’s, Waterstones şi Dillons exact asta au încercat să facă. Acum, două din cele trei au fost eliminate, la rândul lor, iar pe singurul supravieţuitor, Waterstones, îl aşteaptă un viitor plin de pericole din cauza cartelului suprem, Amazon. Waterstones a încercat să devină tovarăş cu „magazinul care vinde de toate” vânzând Kindle-uri în magazinele sale, dar când stai la masă cu diavolul ai nevoie de o lingură cu coada lungă, şi nicio lingură – nici măcar cea mai lungă disponibilă în departamentul „Bucătărie şi casă” de la Amazon – nu este suficient de lungă, bănuiesc, pentru a împiedica Waterstones să se apropie de Amazon mai mult decât i-ar fi bine.

Nu există nicio îndoială, însă, că librăriile – a mea, în orice caz – pot fi nişte locuri groaznic de friguroase iarna. A mea nu din cauza riscului de a aburi vitrinele, ci mai degrabă fiindcă este o clădire mare, fără uşi, cu izolare incompletă şi curenţi de aer care şuieră prin ea ca spiritele scriitorilor morţi. Vânzările pe durata iernii sunt prea mici pentru a permite ca încălzirea să funcţioneze mai mult de două ore pe zi.

LUNI, 2 FEBRUARIE

Comenzi online: 7

Cărţi găsite: 5

A sunat cineva de la Mac TV să organizeze filmarea de miercuri. Am vorbit cu Ishi şi am stabilit să ne întâlnim aici miercuri la ora 14: 00, ca să vorbim despre ce înseamnă, în realitate, administrarea unei librării second-hand.

Telefon azi-dimineaţă:

Apelant: „Alo! Alo! Cred că am greşit numărul.

Sunteţi Allison Motors?”

Eu: „Aţi greşit numărul, aici e The Book Shop”.

Apelant: „Nu-i nimic, poate mă ajutaţi dumneavoastră. Aveţi cumva un alternator pentru o Vauxhall Nova?”

Când am deschis, era întuneric afară, dar zilele devin vizibil mai lungi.

Total încasări: 32, 50 lire

5 clienţi

MARŢI, 3 FEBRUARIE

Comenzi online: 2

Cărţi găsite: 1

Una dintre comenzile de dimineaţă a fost pentru *British Trees*: *A Guidefor Everyman*. Conform codului de localizare al lui Nicky, cartea asta este înregistrată la poezie scoţiană.

După prânz, m-am dus la Newton Stewart pentru o întâlnire cu contabilul. M-a surprins spunându-mi că, după câţiva ani precari, conturile de anul ăsta arată mult mai

bine. Cu siguranţă simt că muncesc mai mult decât în urmă cu paisprezece ani, când am cumpărat magazinul, dar cred că acum petrec mai mult timp înregistrând cărţi pe computer, iar competiţia online este fioroasă. În schimb, pe vremea aceea, partea aceasta a afacerii era relativ mică. Oricum, voi face tot ce este nevoie ca să rămân pe linia de plutire. Prefer de o mie de ori să fac asta decât să lucrez pentru altcineva.

Un bărbat foarte enervant, cu o mustaţă slinoasă, a cumpărat un set de romane victoriene, legate în piele, din seria *Waverly*, cu 110 lire. Când i-am dat o reducere de 20 de lire, a răspuns: „Doar atât?”

După-amiază, în timp ce aşezam cărţi în secţiunea de broşate scoţiene, am zărit un exemplar din *The Cone Gatherers*, de Robin Jenkins. Am început s-o citesc după cină.

Total încasări: 141 lire

5 clienţi

MIERCURI, 4 FEBRUARIE 2015

Comenzi online: 5

Cărţi găsite: 4

A venit Nicky, ca să pot pleca după-amiază la Edinburgh, să mă uit la o colecţie particulară.

Nu am găsit o carte despre arta gotică medievală, pe care Nicky o înregistrase în secţiunea despre India.

După-amiază, a sosit echipa de filmare şi am filmat o parte din documentarul pe care îl prezintă Ishi. Magazinul a fost funebru de liniştit toată ziua, până când a început echipa să filmeze, moment în care clienţii au dat brusc năvală, punând întrebări şi împiedicându-se de cabluri. Un bărbat înalt, în vârstă, îmbrăcat cu un costum negru şifonat, a fost o adevărată pacoste până s-a aşezat în faţa focului. Când am trecut pe lângă el ca să pun o carte în secţiunea de poezie, am observat că îşi dăduse jos proteza dentară şi o aşezase pe autobiografia lui Tony Blair, lăsată pe masă.

În timp ce filmam, am zărit-o pe Nicky scotocind într-

o cutie cu cărţi pe care o marcasem pentru a fi dusă la reciclat în Glasgow. Am purtat amândoi o discuţie despre moarte. Nicky: „Dacă mor înainte de Armageddon, prietenul meu George o să-mi facă un sicriu dintr-un paiet vechi, o să mă pună în spatele microbuzului şi o să mă arunce undeva, în pădure” Eu i-am zis că vreau o înmormântare în stil viking, la care ea a răspuns: „Nu poţi să faci asta. Singura variantă e o înmormântare ţigănească. Tre’ să-ţi faci o caravană şi să-i dai foc. A, stai, o să fii mort. Tre’ să pui pe altcineva să-i dea foc”.

Când bătrânul cu costum şifonat a venit la casă să plătească exemplarul din *Idiot*ul,*ù* Dostoievski, i-am făcut un semn discret că avea şliţul deschis. S-a uitat în jos, ca pentru a confirma, apoi s-a uitat din nou la mine şi a zis: „O pasăre moartă nu poate să cadă din cuib” şi a plecat din librărie cu şliţul tot deschis.

Domnul Deacon a venit la ora 16: 00 să comande o carte, *The Princess in the Tower*, de Alison Weir. Nu mai are braţul în ghips. Dialogul de azi a fost scurt şi pragmatic, ca de obicei, până ce am avut un acces de tuse chiar când se pregătea să plece. Atunci a zis: „Ai toată compasiunea mea. Să ştii că şi eu sunt bolnav” Curios să aflu de ce suferea, am făcut ceva ce nu fac în mod obişnuit: am întrebat. Domnul Deacon a răspuns: „Alzheimer. Nu-mi aduc aminte prea bine cuvintele în ultima vreme”. După această veste tristă, am purtat singura conversaţie despre viaţa lui pe care am avut-o vreodată, în afară de data aceea când a anunţat că însoţitoarele cu care venise la magazin erau fiicele lui. Fusese avocat, şi incapacitatea de a-şi găsi cuvintele corecte i se părea extrem de frustrantă.

Am plecat de la magazin la 16: 30, ca să mă duc la Edinburgh. Când s-a închis uşa în urma mea, m-am întors şi am văzut-o pe Nicky lipind cu bandă adezivă încă o etichetă făcută de ea pe marginea unui raft. Se pare că secţiunea „Romane despre frontul de acasă” s-a întors, iară voia mea.

Total încasări: 18, 50 lire

4 clienţi

EPILOG

Jurnalul a fost scris în 2014, iar data de azi este 1 noiembrie 2016: exact cincisprezece ani de când am cumpărat magazinul. De la terminarea primei versiuni a jurnalului s-au scurs aproape doi ani şi s-au schimbat câteva lucruri.

Distileria s-a redeschis recent şi un om de afaceri australian îi face o revizie generală ca să mărească semnificativ producţia.

The Box of Frogs (magazinul de alături) şi-a schimbat proprietarul şi acum se numeşte Curly Tale Books şi este administrat de Jayne (mama lui fi o).

The Wigtown Ploughman are alt proprietar şi se numeşte acum Craft Hotel.

Căpitan a continuat să se îngraşe şi rar se întâmplă să nu comenteze clienţii despre cât de mare e.

În 2015, Waterstones a încetat să vândă Kindle-uri, ca urmare a vânzărilor reduse şi a revigorării vânzărilor de cărţi pe hârtie.

The Open Book continuă să atragă vizitatori şi funcţionează sub egida Wigtown Festival Company. Succesul său a depăşit cele mai optimiste aşteptări. Au venit rezidenţi şi din Canada, America (şi de Nord, şi de Sud), Franţa, Spania, Italia, Noua Zeelandă şi Taiwan. Mulţi dintre ei s-au întors să-şi petreacă vacanţele în Wigtown şi în regiune şi, cu vreo două excepţii, toţi s-au simţit excelent. The Open Book are deja rezervări pe următoarele optsprezece luni.

Nicky şi-a găsit alt loc de muncă, mai aproape de coşmelia ei, şi acum lucrează la Keystore în Glentuce, unde vinde bilete la loto, ţigări şi cidru ieftin.

Laurie este ciocolatieră şi locuieşte în Glasgow.

Katie a terminat facultatea de medicină şi acum lucrează ca medic în spitalul din Falkirk.

Fi o s-o foloseşte de şarmul ei pentru a termina

studiile la Universitatea din Edinburgh.

Eliot continuă să facă o treabă excelentă cu Festivalul de carte din Wigtown, care creşte de la an la an.

Jessie de la The Picture Shop a murit la câteva zile de la finalul jurnalului, din păcate.

Pe domnul Deacon l-am mai văzut o singură dată de când mi-a zis despre Alzheimer. Starea lui se înrăutăţise vizibil şi clar nu m-a recunoscut.

Eu şi Anna am apucat-o pe drumuri diferite, dar am rămas prieteni buni.

Librăria este încă deschisă.

La preţul de vânzare al cărţii se adaugă 2%, reprezentând contravaloarea timbrului literar.

Tipar: ARTPRINT E-mail: officeartorint.ro Tel.: 021 336 36 33

5 Această sumă nu include vânzările noastre online, banii pe care Amazon îi depune în contul bancar al librăriei o dată la două săptămâni. Cifra de afaceri provenită din tranzacţiile online este considerabil mai mică decât cea încasată în magazin, în medie 42 de lire pe zi. Din 2001, când am cumpărat librăria, au avut loc mişcări tectonice în comerţul cu cărţi, la care am fost nevoiţi să ne adaptăm. Pe vremea aceea, vânzările online erau încă în fază incipientă, iar Abebooks era singurul actor adevărat pentru cărţile la mâna a doua, fiindcă Amazon vindea numai cărţi noi. Cum Abebooks era înfiinţat de librari, costurile erau menţinute cât mai mici posibil. Era o modalitate foarte bună de a vinde cărţile mai scumpe, pe care altfel ar fi fost greu să le vindem în magazin şi, cum eram relativ puţini cei care vindeam prin acest canal, obţineam preţuri destul de decente. Acum, bineînţeles, Amazon înghite tot în calea lui. A înghiţit chiar şi Abebooks, pe care l-a preluat în 2008, iar piaţa online este acum saturată de cărţi, şi tradiţionale, şi electronice. Cu toate acestea, nu avem nicio alternativă reală la Amazon şi Abebooks pentru vânzarea